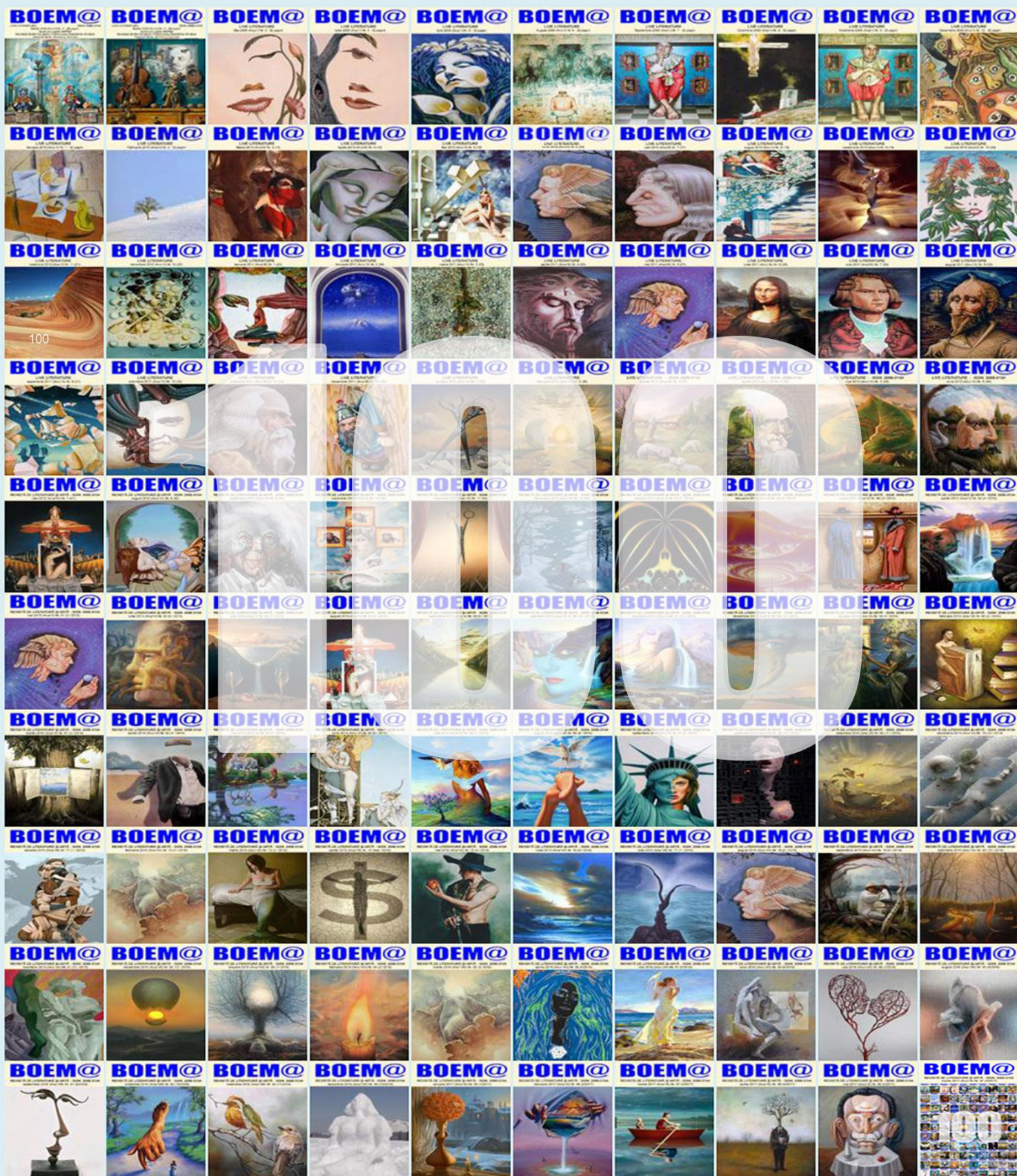

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
aprilie, mai iunie 2017 (Anul IX) Nr. 98, 99, 100

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Dionisie Duma, Paul Sân-Petru, A. G. Secară, Denisa Lepădatu, Dimitrie Lupu, Maria Ieva, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Tănase Carașca (Tulcea), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Corina Petrescu (Satu Mare)

Revista BOEM@ poate fi citită și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: 0726 337376, 0336 800313
ADRESA: Str. Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați - 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro,
tel: +40 (0)726 337376

- o Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format electronic (Word, RTF, PDF etc.) și să conțină diacritice.
- o Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică decât în mod excepțional articole apărute anterior în alte publicații (inclusiv pe internet).
- o În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

**Literatură
și
Artă**

DIN CUPRINS

Poezie: Marian Hotca (p.7), Violeta Măhăeș (p.13), Petruș Andrei (p.14), Vasile Dan Marchiș (p.16), Marin Moscu (p.19), Dorian Marcoci (p.23), Eugenia Rada Ioniță (p.24), Ludmila Ciobanu (R.Moldova) (p.30), Cristian Chiripuci (p.33), Mircea Teodor Răduță (p.34), Alensis de Nobilis (p.35), Corina Gherman (p.37), Olimpiu Vladimirov (p.38), Noni-Emil Iordache (p.40), Ștefan Radu Mușat (p.43), Dragoș Niculescu (p.49), Melania Cuc (p.50/93), Lidia Grosu (R.Moldova) (p.54), Ioan Romeo Roșianu (p.60), Marga Hărăbor (p.67), Corina Petrescu (p.68/93), Dimitrie Sorin Pană (p.69), Vali Slavu (p.70), Otilia Caraman (p.72), Elena Andreea Ion (p.73), Aurel Scarlat (p.74), Mihail Gălățanu (p.80), Denisa Lepădatu (p.81), Maria Ieva (p.85), Elena Mlădinoiu (p.86), Petre Rău (p.87), Ionela Anciu (p.90), Constantin Oancă, Aurel M. Buricea, Aurica Istrate, Alexandra Mihalache, Virgil Costiuc (p.92), Maria Timuc, Coriolan Păunescu, Grigore Grigore, Ignatie Grecu (p.93), Cătălin Dominteianu (p.96), Mónika Tóth (p.100), Mircea Marcel Petcu (p.101), Maria Raluca Arhipenciu (p.103), Irina Lucia Mihalca (p.109), Adrian Crețu (p.112)

Proză: Paul Sân-Petru: Salamandra casei / Refracție în fugă (p.3), Tabita Pop: Gânduri (p.6), Lidia Grosu: Prin friguri, căldura... (p.17), Viorel Darie: La scădat (p.22) / La pescuit (p.63), Maria Tirenescu: Toamna la mare (p.26), Renata Verejanu (R.Moldova): Geniul invizibil (p.28), Angela Burtea: Livada și bunica (p.30), Marian Enache: Flori de cireș (p.44), Ioan Gheorghiciță: Toamnă ca atâtea altele... (p.45), Ileana Todoran: Ne arde de schimbare - cuvânt înainte (p.71), Tănase Carașca: La cerbi (p.94)

Eseu: Cristian Biru: Curs minor de metaforă - VI/VII/VIII (p.4/41/78), Carol Feldman (Israel): Gânduri răzlețe (p.24)

Cronică de carte: Dumitru Anghel: Cum scăpăm de DNA de Mihai Dinu (p.10) / Verbele de Bogdan Boeru (p.11) / Veninos-Serafimizare de Zeno Halupa (47) / Adevărate sau imaginate, de întâmplat, s-au întâmplat... de Elena Dumitrescu-Nentwig (p.83), Constantin Stancu: Ionuț Caragea: Poemul meu de azi (un poem pe care-l va citi ultimul om de pe Pământ) (p.15), Ionel Necula: Apocriefe lui Doru Scărlătescu (p.31) / Daniel Corbu - un poet de care se sparg maladiile acestui veac (p.32), Camelia Pantazi Tudor: Atunci când exilul sufletului creează versuri (p.39), Tănase Dănilă: "Elegii albastre" - ...din buzunarul unor ochi albaștri (p.52), Ioan Vasile: În poezia Letiției Vladislav "primăvara are gustul mării" (p.53), Elisabeta Drăghici: Câteva boabe de înțelepciune ... Jean Claude Carrière în "Cercul mincișilor" (p.62), Ioan Romeo Roșianu: Poezia ca și confesiune, lectorul ca personaj principal (p.65) / Vasile Gogea, poezia prieteniei și cultul metaforei (p.66) / Daniela Pătrașcu sau noua devenire poetică... (p.105) / Mirela Orban și închinarea la idolii poeziei (p.106) / Daniel Marian și poezia cât o fulgurație de gând (p.108), Lidia Grosu (R.Moldova): Poezia lui Petre Rău: Un răsărit în care nu există apus (p.88), Constantin Oancă: Aurel Scarlat și deșertul tranziției (p.98)

Note de lectură: Mihai Vintilă: Cercul poveștilor lui Jenică Chiriac (p.18) / Bocetul șamanului de Bogdan Crivăț (p.55) / Punct și de la capăt (p.91), Lucia Pătrașcu: Jenică Chiriac - Dan, Pricopsitul (21) / Petre Crăciun - Povești din țara copiilor fericiți (p.58), Gheorghe Bucur: Printre stropi de Tănase Carașca (56), Constantin Bejenaru: Mărturie târzie (p.102), Luminița Zaharia: Note de lectură - Daniel Prallea Blaga (p.104)

Meridiane: Véronique Brient (Franța): Versuri, trad. din franceză de Cornelia Bălan Pop (p.20)

Cronică de teatru: Mihaela Rădulescu: Scenă, spectacol, viață... (p.36)

Diaspora: Constantin Sturzu: Migrarea românilor - binecuvântare sau blestem? (p.110)

Pictură: Constanța Abălașei-Donosă: Acuarelă (p.74)

Eveniment: Floarea Calenic: Dublă lansare de carte (p.25), Redacția / T. Carașca / M. Gălățanu: Boem@ celor 100 de numere (p.76), Redacția: La mulți ani, Boem@! (p.116)

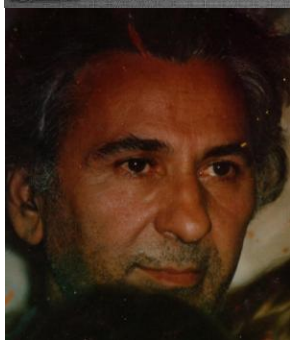
Umor: Petre Rău: Trasul pe calculator (p.8), Constantin Bidulescu: O familie ghinionistă (p.75), Marius Zaharia: Porcul ucis fără asomare îi bântuie pe săteni / Conturile de Facebook vor fi impozitate (p.111)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.113)

Grafică:

Coperta I+IV: Colecția InfoArt

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

Paul SÂN-PETRU

SALAMANDRA CASEI

Încă de pe când își alegea pietrele de pe albia pâraului și le căra pe poala mai de sus a muntelui lângă săpătura unde urmau să răsară zidurile casei, doctorul vedea adesea, pe timp de ploaie mai ales, o salamandră bântuind iarba și pământul răscolit. Avea mersul blând și pașii chirciți de vremi, purtând în spate poveri de pete galben-triste, „pe semne că i-am stricat cuibul cu șantierul meu...”, își zicea el, dar n-avea răbdarea, și cheful mai ales, să-și mureze hainele sub burniță doar pentru a-i urmări destinația, iar reptila nici vorbă să dea semne că s-ar grăbi. Își imagina însă că o vede foarte de departe, cu târâșul ei de la distanțe preistorice și că de aceea o vedea atât de mică, precum o stea devorată de depărtări, abia clipind la malul rotund al sudului.

Când a mai întâlnit-o odată, și-a dat seama că nu e tot aceea, după o pată de pe gât care avea formă de potcoavă. A luat-o în mână, iar ea s-a domolit imediat peste căldura palmei ca o mângâiere uitată. Memoria ancestrală a fărâmei de creier parcă-i depăna printr-o comunicare eliptică, toată epoca dinastiei de strămoși saurieni, fioroși doar prin proporția staturii, dar blânzi și vulnerabili pentru speciile pe care numai ei le-au cunoscut și cărora n-au reușit să le supraviețuiască. Teama de ei nici măcar atavică nu mai putea să fie – omul s-a întâlnit doar cu martorii neamului ei, cu fosilele lor vii, iar una dintre el ședea acum în palma unui om, în comunicare, aproape tête-à-tête cu o zare preistorică. Marele îngheț, marile secete, umezeau ochii acestei salamandre ca pe ai unui invalid de război, ori ca pe ai unui monarhosaur ce ar spune: „Regatul, pentru o glaciație?!”

Doctorul puse reptila pe drumul ierbii, nu-și luă rămas-bun, știa că ea este salamandra casei și că are s-o mai vadă la o întâlnire după prima ploaie.

Toamna aceea a fost de o lungă îngăduință pentru oi și capre, bună de păscut frunze de toate culorile și de isprăvit case începute cu nechibzuință. Doctorul n-a mai venit pe-acolo decât în vara următoare, de data asta nu ca salahor laolaltă cu adunătura, ci se afla la el acasă, ca să-și refacă puterile, să uite de necazurile lui și ale oamenilor, înfățișate zi de zi luminii halatului. Așteptă câteva zile o ploaie, ca să-i apară în cale salamandra; îi era dor de ea, de petele ei galben-trist-prietenoase și mai ales de comunicarea aceea directă ca o înregistrare magnetică fără sonor, prin cablu mut, de la sursă. Dar cerul rămase pe mai departe în albastrul lui hotărât, iar ziua plecării era pe aproape. Mai privi o dată munții în potcoavă ai lunii ce răsărea, și intră în casă, stinse lumina, și ca să adoarmă mai ușor își imaginea iarba verde de afară prin care anevoie trece salamandra la cuibul ei, că mai ezită până acolo, că-

urcă pragul în semn de prietenie și dor. Adormi și visă că i se clatină casa, că unul dintre puii ei, acolo sub zid, s-a dezvoltat pe tiparul unui strămoș uriaș, reactivându-și un cromozom uitat și acum vrea să iasă din cuib cu zidurile casei după el.

Se trezi, aprinse lumina, afară ploua, ploua ca o așteptare nedefinită.

REFRACTIE ÎN FUGĂ

Prea mare acuitate a simțului pusă în nasul unui câine atunci când el umblă zăpăcit pe câmp sau prin pădure: ba miroase a dropie, ba a prepeliță, ba miroase a vulpe, ba a iepure, și el torturat de olfacții începe zeci de drumuri și nu le mai termină ca și cum l-ar striga cineva din trei în trei secunde din direcții diferite. Dacă mirosul ar fi în ochi, i-ar închide, dar așa, rămâne cu simțul mereu descoperit oricărei adieri colorate halucinându-l cu tot felul de imagini zoomorfe. Dar așa, el este obiectul unei permanente agresiuni multicardinale pe poteca prea subțire a unui singur simț, și asta îl chinuie; descoperă în tufă ceva în loc de altceva, dar în fața stăpânului se face că aceea a vrut să descopere (știe că de dragul puștii el vânează orice), mai știe că un câine, fie el și de vânatoare, nu se prea laudă cu vederea, oricum, poate măcar cu urechile, dacă nu i-ar fi tot bufnit în ele praful de pușcă prea zelos și prea de aproape toată vara...și dacă n-ar mai fi și foșnetul broaștei de pădure și cel al conului rostogolit și-atâtea altele pe care, cum să le mai deosebești și cum, așa de repede să știi ce ai de făcut în secunda următoare?

„Ia! Bate vântul sau se mișcă ceva la umbra aceea?...Nu-i nimic dacă nu-i un bursuc...A, uite, doi iepuri!...”

Căinele și-a relaxat urechile, mirosul nu-i mai ajungea până la spoveditul sub poala creierului, dacă nu i-a scăpat din ochi pe speriații fugari înseamnă că-i alerga egal pe amândoi, dar până când așa? Îi privea cu ochi de fugă când pe unul, când pe celălalt - atât cât au sprintat ei aproape înjugați - apoi despărțirea lor într-o parte și în alta, prefăcută într-un triumfi amenințător, atingând pieptul câinelui cu vârful cel mai ascuțit, despescându-l în lung, picioarele drepte despărțindu-i-le de cele stângi, un ochi pentru unele, un altul pentru celelalte, să le poată conduce-n asalt.

Două jumătăți de câine alergau acum după tot atâtea iepuri, încrucișându-și fuga de nu mai știai care-i câinele drept și care-i cel stâng...și doar când unul din iepuri a sărit într-o fântână am putut să mai văd un câine care alerga după un iepure.

Cristian BIRU

Curs minor de metaforă – (VI)

Dacă Eminescu ar fi ascultat aceste reguli nu ar mai fi realizat o capodoperă. Metafora înseamnă în primul rând libertate. Poate nu întâmplător marii scriitori au fost și mari dizidenți. E un subiect foarte discutabil. Sunt scriitori care s-au realizat în regimuri totalitariste. Mulți au colaborat cu puterea comunistă, poate unii dintre marii noștri poeți au plătit tributul cenzurii și au scris poezii muncitorești, patriotice, o maculatură dedicată regimului comunist.

Creația însă presupune un efort de maximă libertate, o libertate plenară. Creația nu se poate împărți cu altcineva. Metafora este liberă prin excelență. Poetul este singur și liber în fața inspirației. Să presupunem că un critic de notorietate, de o importanță culturală recunoscută vine la urechea poetului și-i dă sfaturi pentru o a realiza o capodoperă. Poetul nu trebuie să le asculte, sau dacă le ascultă, să nu țină seama de ele. Poetul se află întotdeauna într-o formă de paranoia e adevărat, dar o paranoia creatoare, pozitivă. Din fericire Eminescu nu a urmat teoria capodoperei maioresciene. Teoria capodoperei în literatura română începe cu Maiorescu, continuă cu Mihail Dragomirescu care a fost elevul lui Maiorescu și care a realizat chiar un tratat estetic numit "Teoria capodoperei", și a fost continuată de George Călinescu, el însuși elev al lui Mihail Dragomirescu influențat decisiv de teoria operei supreme. Un alt continuator al teoriei a fost elevul lui George Călinescu, Adrian Marino care a realizat un studiu despre istoria ideii de literatură de la apariția termenului până azi, bazat tot pe teoria capodoperei. Sentimentul estetic și capodopera au realizat o tendință în critica literară până când a apărut Eugen Lovinescu care a spus că e interesant ceea ce se spune despre capodoperă dar ea nu există, în realitate există doar lectura cititorului care e diferită de la cititor la cititor și de la timp la timp. Opera literară vrând-nevrând ține seama de spiritul veacului și are timpul ei. Dacă opera are o valoare estetică, valoarea ei nu este statică, ci este relativă, în timp petrecându-se ceea ce Lovinescu numește fenomenul mutației valorii estetice. Teoriile literare au nevoie de mediul lor cultural ca să fie înțelese. Un profesor de estetică american a încercat să explice studenților săi ce înseamnă pentru europeni sentimentul estetic și mai ales ce înseamnă catharsis și și-a dat seama că după cursurile lui studenții americani nu rămân cu mai nimic. Ce este catharsisul? Și la ce folosește el? Ce înseamnă sentiment estetic? Dacă există sentimente estetice sau altfel de sentimente decât sentimentele obișnuite, sentimente comunicate de opera literară, înseamnă că e nevoie de o altă psihologie pentru înțelegerea valorilor estetice în artă. Dabney Townsend în "Introducere în estetică" explică diferențele majore de gândire dintre cultura americană și cea europeană. Europenii discută de veacuri despre niște fantome, iar fantomele nu există. Europenii discută de veacuri despre sentimente estetice iar sentimentele estetice nu există. Europenilor le place să discute savant și inteligent despre inexistent. Nimeni nu poate să-i înțeleagă decât europenii. Pentru a-i face pe studenții americani să rețină ceva despre catharsis, Dabney Townsend a folosit metafora efectului de ceață. Când se discută despre catharsis se discută despre ceva asemănător cu efectul de ceață pe care-l au marinarii la întâlnirea unui nou continent. După o

călătorie îndelungată pe mare, plină de primejdii, după o așteptare la limita zadarnicului, în momentul în care întâlnesc incredibil un nou continent, acel nou continent își dezvăluie viul într-un efect de ceață, într-o altă atmosferă între cer și pământ, ca și cum s-ar pătrunde într-o altă lume.

Din păcate pentru cei care consideră lectura unei poezii un lucru oarecare, sau din fericire pentru cei care iau lectura în serios și fac din lectură un mod de viață, e nevoie de lecția sentimentelor estetice și de lecția tragediei pentru a analiza "Mai am un singur dor", simpla poezie eminesciană, capodopera unui geniu deasupra curentelor literare și cu mult deasupra scriitorilor contemporani. Pentru un dram de aur liric, se consumă lectura unui munte de cărți. Dacă ne-am imagina scriitorii o specie de păsări obișnuite cu zborurile la altitudine, oricât s-ar înălța un scriitor, pur și simplu pe Eminescu nu-l poate atinge, pentru că Eminescu ne privește din alt cer. Noi nu am avut o literatură de curte care să glorifice aristocrația și regele. Am avut o poezie oficială a lui Alecsandri, care recunoaște c-a fost depășit de geniul eminescian. "E unul care scrie mai bine decât mine, cu atât mai bine țării și lui cu atât mai bine. "Nu am avut un Nicholas Boileau care să explice într-o "L'art poétique" ce înseamnă gustul clasic, limbajul elevat dedicat unui public rafinat, educat, cu un orizont de așteptare pregătit. Un estetician care să ceară o unitate de timp, de spațiu și o unitate tematică. Într-o operă clasică totul se consumă în aceeași zi și în același loc astfel încât, construcția operei să fie clară, apolinică, înălțându-se ca o teorie a luminii, centrată pe un personaj devotat regelui, al cărui eroism și sacrificiu pot atinge o fărâma de divinitate, sublimul. Nu am avut un Victor Hugo care să răstoarne toate dogmele clasice în favoarea unei noi estetici, a unei noi opere, libere în care limbajul se modifică după chipul și asemănarea mizerabililor, al oamenilor străzii, al cerșetorilor și al personajelor grotești care în umilința lor pot fi mai regi decât regii. Dacă opera clasică se consumă într-un singur spațiu, într-un singur loc și are o singură temă, opera romantică se poate consuma nu într-un spațiu anumit sau mai multe, ci în mai multe lumi, într-o infinitate de spații, iar eroul romantic poate viețui în același timp în mai multe epoci. Cum? Foarte simplu, prin metempsihoză. Metempsihoza, complexul Sărmanului Dionys care ar fi putut viețui fericit și nemuritor, alături de iubirea lui absolută, alături de care în fiecare seară ar fi avut același vis de fericire. Imaginați-vă doi îndrăgostiți care au în aceeași noapte același vis de fericire, doi îndrăgostiți care sunt fericiți în timpul zilei, în lumea imediată, și la fel de fericiți în timpul nopții, în lumea visului, în care trăiesc aceeași realitate. Puterea "Sărmanului Dionys" este colosală, el poate modifica peisajul în care trăiește, se înconjoară cu păduri de nepătruns, trăiește într-un castel alături de iubirea lui și pentru că nu este mulțumit cu un singur soare pe cer, ridică un al doilea în văzduh, ca într-un decor SF. Are doi aștri pe cer, dar asta nu-i de ajuns pentru el. Vrea să cunoască totul și intră pe o poartă interzisă a universului, deschide

(continuare în pag. 5)

o domă. În momentul acela Sărmanul Dyonis e pierdut și cade prin metempsihoză în negura timpului ca un fluture în noapte după ce și-a pierdut aripile și devine un călugăr flămând din altă epocă, din alte vremuri care a avut un simplu vis de iubire.

Un profesor francez de istoria poeziei, Adolphe Hypollite Taine scrie undeva în studiile sale care e diferența dintre clasici și romantici. Pentru a explica studenților săi această diferență folosește situația limită a unei simple plimbări prin parcul regal. Situația limită este un soi de capcană care clarifică toate însușirile vânatului, pentru că fiecare vânat are capcana lui. În cazul nostru vânatul este personajul clasic și personajul romantic. Cei doi sunt puși să meargă printr-un parc și dintr-un motiv sau altul iubita le moare în brațe. Ca un medic naturalist Taine notează reacțiile celor două personaje inventariindu-le cu grijă în fișa personajului, cum notează medicul în fișa de internare. Să presupunem că-l urmărim pe clasic la plimbarea în parc până la momentul când îi moare iubita în brațe. În primul rând clasicul ca un exemplu de om sănătos, un om care știe să-și conducă semenii, iese la plimbare dimineața respirând aerul curat al grădinii sale geometrice, îngrijite cu atenție. Simte că pătrunde într-o atmosferă apolinică, iar mersul său este luminos. Ființa sa își ia consistență cum își ia lumina consistență din mișcare. La un moment dat se așează pe o bancă și îi moare iubita în brațe. O furtună sufletească îi zguduie rădăcinile ființei, se simte pierdut și rupt din această lume, dar își controlează atât de bine sentimentele, încât nu lasă să se vadă nimic în afară. Stă pe bancă cu iubita în brațe ca o statuie a durerii, dar tabloul este sublim. Omul care stăpânește pasiunile, furtunile sufletești, omul care nu-și pierde niciodată rădăcinile, acesta este personajul clasic. Să urmărim personajul romantic în plimbarea sa. Romanticul nu suportă lumina soarelui, este dyonisiac prin excelență. Lui îi place să iasă la plimbare noaptea, dar nu suportă de asemenea nici grădinile prea îngrijite, ci mediile sălbatice. Fiind un revoluționar, un mizerabil în sensul lui Victor Hugo, romanticul bombardează parcul geometric al regelui, îi dă foc cum au dat revoluționarii de la 1797 foc Parisului și cum au dărâmat Bastilia. Abia după ce transformă parcul în ruină, romanticul iese la plimbare, ajunge pe bancă și-i moare iubita în brațe. Durerea îl transformă într-un urlet care se îndreaptă ca o lance spre lună. Se dă cu capul de pământ, își smulge părul din cap, înnebunește pur și simplu, rătăcește prin lume cu mințile pierdute, este un personaj romantic.

Eminescu mărturisește că a fost și va fi un romantic, istoria literară îl percepe altfel, ca pe un clasic al literaturii, un geniu fără de care nu se poate concepe literatura română, un romantic prin teme și un părinte al modernității culturii române, un scriitor monumental nu prin singura carte de versuri pe care i-a publicat-o Maiorescu, ci prin profunzimea intelectualității pe care i-au descoperit-o chiar manuscrisele sale, un scriitor care a lăsat în urmă un deșert al complexelor literare pe care foarte puțini dintre scriitorii contemporani reușesc să-l străbată.

Unul dintre marii beduini ai acestui deșert este Bacovia, un poet bântuit de complexul pastelelor eminesciene. Eminescu a creat niște spații lirice mirifice, niște peisaje metafizice, paradisiace, niște geografii ale imposibilului, cum este chiar peisajul în care Eminescu vrea să moară, un peisaj maritim, în apropierea căruia se

lac albastru limpede, încărcat de nuferi galbeni, un peisaj al culorilor imperiale. Peisaje cosmice, teribile cum este peisajul de început de lume, în care ființa abia se desprinde de neființă, abia se desprinde cosmosul de haos și Eminescu reușește să surprindă prima răsuflare a lumii, primul punct de lumină. Este foarte greu să depășești asemenea peisaje, este aproape imposibil. Și totuși Bacovia reușește să le depășească dând altceva, propunând o altă dimensiune. Se comportă ca un pictor care intră într-o expoziție a unui confrate de breaslă, admiră tablourile, este surprins de finețea detaliilor lirice și într-o criză de nervi aruncă o căldare de culoare peste ele, acoperind totul în pastă, incendiind în violet spațiul ca în "Amurg de toamnă". Totul devine violet, un violet care, pătrunde în substanța lucrurilor, astfel încât fantasticul se declanșează în mod natural și printre trecătorii obișnuiți apar voievozi în odăjdii violete, ființe din alte timpuri care poate nici nu au existat decât în imaginația unui scriitor. Se petrece însă ceva absolut neobișnuit, poezia se concentrează pe spații anti-poetice, cum sunt garnizoana, abatorul, parcurile devastate cu urme de sânge, cimitirul. Poate nu este un șoc pentru poezia contemporană care se chinuiește să iasă din șocurile spitalului de urgență, dar pentru epoca lui Bacovia a fost șocant, dar șocul nu a fost o căutare în sine, o căutare a nimicului. Deși șocant și fără ieșire spațiul are totuși sensibilitatea lui, o notă personală. Mă gândesc la poezia "Decor" pe care o știu pe de rost, pentru că-am simțit-o ca pe o grafică lirică, ca pe un desen în creion executat de un maestru. "Copacii albi, copacii negri, stau goi în parcul solitar. Decor de doliu funerar. Copacii albi, copacii negri. În parc regretele plâng iar... Cu pene albe, pene negre, o pasăre cu glas amar străbate parcul solitar, cu pene albe, pene negre. În parc fantomele apar... Și frunze albe, frunze negre, copacii albi, copacii negri și pene albe, pene negre Decor de doliu funerar. În parc ninsoarea cade iar..." Poate pentru unii este o simplă poezie, pentru mine este însă e o poezie cu totul și cu totul neobișnuită. În momentul când peisajul prinde viață, când silueta păsării cu glas amar apare în cadru, pur și simplu se petrece un efect cinematografic de clar-obscur, ca și cum imaginile nu au fost trase bine și s-au suprapus două peisaje paralele, unul al lucrurilor și unul al substanțelor, unul al realității și unul al durerii; de durere, peisajul devine un decor funerar și lucrurile nu se văd bine de la crimi. O pasăre cu glas amar este metafora unei dureri nemaîntâlnite în literatura română. Foarte greu găsești o metaforă atât de originală. Originalitatea nu are grad de comparație, dar dacă originalitatea ar fi un munte, muntele acesta nu ar fi la fel de înalt pentru toată lumea. Bacovia știe să urce cele mai abrupte creste ale modernității. Teoretic manualul îl privește ca pe un simbolist, în realitate toate nuanțele modernității se regăsesc în poezia lui. Ca un pictor expresionist Bacovia poate realiza un pastel aruncând pe pânză direct din cuțit pastă de culoare, straturile de culoare suprapunându-se unele peste altele crăpând, lăsând vederii cele mai subtile aspecte ale existenței. Sentimentele lirice

(continuare în pag. 6)

bacoviene sunt niște prezențe absolut insolite în poezie. Dacă Eminescu este trist și melancolic, ironic, sarcastic, furios, neliniștit și totuși senin, Bacovia este depresiv, nevrotic, anxios și dominat de spleen. Delirul, nevroza, angoasa devin sentimente lirice în poezia lui Bacovia. Sunt filozofi care au explicat angoasa în tratate filosofice. Julien Kierkegaard a scris o carte despre "Conceptul de neliniște", a teoretizat, a demonstrat, a venit cu exemple biblice și angoasa ca sentiment a rămas în continuare ambiguă. Bacovia scrie o poezie și clarifică conceptul mai bine. În "Nevroză" Bacovia ne invită într-un spațiu fantastic, fără ieșire pentru că ninge catastrofic și realitatea este înneacă în alb. Nu se poate evada din acest spațiu metafizic, iubita cântă la clavier și poetul o ascultă ușor nedumerit, realizând că iubita sa cântă de fapt un marș funebru. Deodată femeia izbucnește în lacrimi și cade pe clape. S-a întâmplat ceva, s-a rupt ceva în ființa ei, Bacovia a fost acolo și a surprins momentul acesta ca un fotograf din viitor care fotografiază ființele pe dinlăuntru, poate chiar el este cel care i-a răsfirat pletele neputincios. Dinlăuntru realitatea se vede ciudat, târgul stă ca o persoană întunecată și ninge ca-ntru-un cimitir, iar refrenul spune că această ninsoare niciodată nu se va sfârși. Scena este fin realizată, ca un cadru de film psihologic modern. Comunicarea în cuplu este afectată sever până la limita nebuniei. "Afară ninge prăpădind, iubita cântă la clavier și târgul stă întunecat de parcă ninge în cimitir. Iubita cântă un marș funebru, iar eu nedumerit mă mir, de ce să cânte un marș funebru și ninge ca-ntru-un cimitir. Ea plânge și-a căzut pe clape și geme greu ca în delir în dezacord clavierul moare și ninge ca-ntru-un cimitir. Și plâng și eu și tremurând, pe umeri pletele-i resfir. Afară târgul stă pustiu și ninge ca-ntru-un cimitir." Există o matematică a acestei poezii pe care foarte puțini au sesizat-o, ca un matematician al muzicii interioare, poetul recită sacadat calm, fără să se grăbească, asemenea unui tenor care se sprijină în poză cu o mână în pian privind lucid notele partiturii. Avem melodia parcului alb și negru, peisajul păsării cu glas amar înnotând în alb și negru urmată ca o umbră de luciditatea și poza poetului "în parc regretele plâng iar", "în parc fantele mele apar", "în parc ninsoarea cade iar", "și ninge ca-ntru-un cimitir". E ca și cum aș scrie aceeași poezie pe alte note, aceeași partitură, aceeași obsesie în valuri diferite. Bacovia - o pasăre cu glas amar în văzduhul clar-obscur al poeziei românești, contemporane.

(continuare în pagina 41)

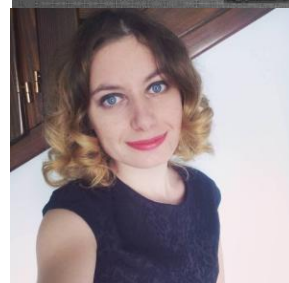

TELEVIZIUNEA LITERARĂ

www.televiziunealiterara.ro

tvbucuresti@yahoo.com

0722.410.597
0740.370.665

Tabita POP

Gânduri

Dragă inimă, bați neplictisită în trupul meu înconjurat de suflute.

Vibrezi când întâlnești respirații comune care te încălzesc cu suflul lor colorat și te îmbujorezi. Simți fiecare emoție la cel mai înalt nivel, iar în acel moment decizi să fii liberă, să bați așa cum vrei tu.

Dragă inimă, spune-mi cum faci asta?

Locuiești în centrul universului meu încălzind totul. Mă faci să trăiesc, să zâmbesc, să râd și să iubesc. Mă faci să fiu frumoasă, naivă, femeie și obosită odată cu tine.

Vibrezi în tot universul punându-mi deseori zâmbete spontane pe buze și neobosită mă faci să... să fiu... și să iubesc.

*

Om drag, e așa bine când te privesc, dincolo de ochi, de lacrimi și clipitul plăpând.

Mi-e de-ajuns să te privesc și îți simt deja bătaile inimii, te simt în viață, dincolo de lacrimi, de mișcarea timidă a buzelor, tremurul mâinii stângi atunci când o duci la nas și de pulsul grăbit.

Închid ochii și sufăr alături de tine, mă bucur atunci când te văd fericit și iubesc împreună cu tine.

Oameni dragi, e așa bine când vă privesc, dincolo de ochi, de lacrimile ascunse și clipitul plăpând; dincolo de expresii, gesturi și carne, sunteți un univers complex care transmite emoții, mi-e de-ajuns să vă privesc și vă simt deja bătaile inimii.

*

Suflute, urcă pe munți și coboară în văi, străbate păduri neumblate și bea apă din izvoare de cristal.

Simte aerul rece. Lasă-l să-ți pătrundă în fiecare cămară îmbăcșită. Aerisește-te, umple-te, iubește-te!

Mai dă-ți o șansă și încă una. Nu te abandona în eșec și iubi în succes. Iubește-te tot timpul!

Ești așezat cu un scop în acest trup de carne, dă-i sens, înfrumusețează-l!

Bea apă din izvoare de cristal și lasă-ți trupul să fie botezat în ea.

Aerisește-te, umple-te, iubește-te! Unește-te cu cerul, suflet așezat în trupul știut de veacuri. Învăță-l să fie viu, dă-i sens, înfrumusețează-l!

Marian HOTCA

poem de primăvară

sunt difuz ca o certitudine
stingheră undeva între gândurile mototolite
și uneori îmi pare că niciodată
n-am simțit ploaia
cum numără dincolo
ultimele temeri
înfipite în leziunile încă vii
ale nașterii mele
mă doare substanța
în această primăvară fără îngeri
și-n duh înmugurește
liturgia singurătății
o traumă tardivă ce-mi crucifică tăcerea
atât de mucedă

poem în ruină

un fluture singuratic
trezit în galbenul jertfit
se zbate
în scâncetul primăverii
cu același ochi
lipsit de culoare
îmbrățișez lumina
atârând în păcat
și cum aş putea oare
ruina din mine
s-o împart
infinitalui tot

alt poem

un suflet conflat
în carnea pierdută
ultima suferință
cheltuită în folosul
unui cuvânt

timp

aproape aş zice
că mă doare lumina
tulburat
de faptul că
mai exist
și timpul viscolit
între atâtea anotimpuri
a început să plângă
azi dintr-un țurture

poem

a început
să-mi placă
trecerea aceasta ambiguă
prin creație
verticalele de lumină
ambalate în iluziile de la începutul lumii
mi-au zdrobit vertebrele
și-acum aștept
undeva
într-o prăpastie de suflet
o altă reciclare
poate mai
bună

cor

ultima strofă din acest poem nescris
am mototolit-o
până a rămas
un cor de fluturi
cântându-și tăcerea

existență

trec dintr-un vis în altul
cu beznă pe beznă călcând
aducându-mi aminte
de fiecare gest
al iernilor prefăcute în praf
picioarele înghețate prin stații de autobuz
se înălțau ca niște aripi
grele de sudoare
și undeva printre
învechitele spasme
lumina a început să mă doară acut
mi-am rostogolit visul
(așa cum faci un bulgăre de zăpadă)
și uite s-a întâmplat
că mai exist

ploaie

tristețea ploii căzând
îmi lărgește
golul existenței
punctul semnului de întrebare
apasă timpul ce a trecut
trăiesc în rana
pictată cu sfială
de cel mai greu strop de ploaie
și mâinile mele ca aripi de sare
miros a vânt
de parcă
m-aș fi înălțat
dincolo de umbra
îngerilor apuși

Petre RĂU

Trasul pe calculator

Mare drăcie internetul ăsta! M-a făcut să depind de intimitatea sa virtuală chiar și atunci când mă retrag în intimitatea mea reală la toaletă.

Când mi-am început cariera, tocmai mă trezisem dintr-un coșmar lung, legat de adolescența mea întârziată calculată. Fiind luat pe nepregătite, mi-am început producția cu un preambul scurt, scris pe calculator și bine dedublat de stângăcia începătorului, după care mi-am cerut scuze și am intrat cu mai mult curaj direct în circuitele finale ale computerului.

De aici s-au tras mai toate necazurile care au urmat. De la știința asta deșteaptă a calculatoarelor! Pe vremea adolescenței mele se numeau mașini de calcul, azi nu mai știu cum naiba se mai cheamă, că există o groază de pseudonime. Pe vremea aceea făceam programe, azi se zice că faci soft, adică ceva moale (chestia asta nu-mi place deloc!). Pe atunci plantam fel și fel de sârme subțirele în fel și fel de cutiuțe. Azi cică le zice hard, adică tare că, deh, cică între timp s-ar mai fi întărit sârmuțele alea. Pe atunci lucram cu o groază de cutiuțe negre în care băgam, claie peste grămadă, tot felul de chestii ciudate și scoteam rezultatele, pe care apoi le rotunjea șeful și le dădea pe la care și cum solicita. Astăzi cutiuța se numește box, de-ți vine s-o iei la pumni nu alta, au apărut tot felul de vrăjeli, spoieli și boieli, iar rezultatele sunt din ce în ce mai colorate.

De aici, cum vă spuneam, mi s-au tras toate belelele de mai târziu. Că, na, m-a pus dracu' să trag tare cu calculatorul. Dependența mea de drăcia asta a devenit și mai și când am descoperit laptop-ul, un fel de geantă diplomat puțin mai mică, în care, în afară de pachetul, puteai să bagi aproape orice. Îl purtam cu mine pe oriunde mergeam. Într-o zi, pe când plecam într-o vacanță, nevastă-mea m-a apostrofat rău de tot cu poșeta ei peste ceafă - cam prea grea pentru silueta ei - că în loc să iau copilul în brațe l-am pus în portbagaj, iar în brațe mi-am pus laptop-ul. Atât de dependent am devenit de această sculă fistichie, că și pe vremea când eram șomer îi spuneam copilului că nu are voie la calculator, că "Nu umbla! Tata are mult de lucru!"

Dependența mea s-a stabilizat definitiv la forma maximă abia atunci când am pătruns, plin de optimism, în epoca internetului. Din cauza ăstuia am ajuns să nu mai știu să scriu pe hârtie și să expediez scrisori prin poșta clasică (o mai fi existând oare serviciul ăsta?), că fac totul pe email! Când îi dau cuiva adresa mea, se uită cam urât la mine și mă întreabă suspicios: Bă, ce dracu', te-ai mutat la coadă de maimuță punct ro?!

Într-adevăr, azi se poartă în draci coada asta de maimuță, mai ceva ca blănița de vulpe pictată manual de Versace. Fiecare și-o pune pe unde apucă, încă de la naștere: în față, în spate, pe dinainte, pe dinapoi...

Când dai peste un naș de botez, acesta te întreabă îndată: ce nume vrei să-i punem mititelului după coada de maimuță? Se poartă, e la modă rău de tot drăcia asta, atârnă atât de frumos coada de maimuță, de ți-e mai mare dragul! M-a întrebat unul că de ce port coada asta după mine și i-am spus: Ca să nu mă termin repede!

Din cauza cozii ăsteia de maimuță am ajuns să fiu atât de dependent de scrisul pe calculator, încât, după fiecare punct pun automat ro sau com. Când nu vreau să uit ceva anume, îmi trimit un email și când ajung acasă, îl aștept (de obicei ajung înaintea lui), îl citesc și apoi mă întind oleacă pe chat să mă liniștesc. Nevastă-mea, când

vine acasă, că mereu îți aduce aminte și vine, s-a dezobișnuit să mă mai întrebe dacă n-am uitat iar să iau pâine, că eu nici n-am apucat să-mi citesc toate emailurile, s-a și făcut noapte și-i închis.

În casă la mine a început să cam miroase a hoit, că nu mai am timp să fac curățenie decât pe internet. În oraș nu mai ies decât pe internet. Am multe conturi pe internet și niciunul la bancă. Nu mă uit niciodată pe fereastră să văd cum e vremea, că aflu imediat de pe www.vremea.ro.

Cățelul lui nevastă-mea e tare mândru că are și el pagină personală pe internet. Dar eu știu pe unul de la țară care i-a făcut găinii lui moțate un site personal, iar asta, găina, în loc să-și numere ouăle, acum se întreține toată ziua cu Adrian Năstase pe blog. Nu mi-a trecut prin minte să-l fi întrebat pe prietenul meu ce sex are găina lui!

Mă trezesc deseori pe la 3 noaptea și, în drumul meu hotărât de la baie la pat, mai verific încă o dată dacă cineva mi-a trimis vreun spam. Când cade curentul și nu-mi merge drăcia de calculator, e jale mare în casă. Am avut o iubită virtuală care m-a părăsit pentru unul care avea viteză mai mare și nu făcea mofturi când îl invita pe chat după două noaptea. Pe noul meu buletin mi-am trecut adresa de email, că pe aia poștală n-o mai știu.

Atât de dependent sunt de internet, încât atunci când stau la masă fac un upload scurt, iar când mă duc la WC fac un download, tot scurt. Nu mai am timp nici pentru gârâitul meu clasic care, pe vremuri, imita atât de frumos discul sistem. Mai nou, primarul nostru, din pudoare și respect, a scris pe toate WC-urile publice www.c. Prietenii mei, când mă întâlnesc, mă întreabă: Tu ce www folosești? De, www, prietenii știu de ce!

Mobila mea e permanent în reînnoire. Mi-am achiziționat chiar ieri un scaun ergonomic cu roțile

(continuare în pag. 9)

pentru camera mea web, în care n-are voie nevastă-mea, dotat cu mouse și tastatură, iar masa de bucătărie are tv-tuner înglobat și patru porturi usb.

Cu nevastă-mea mă întâlnesc, cel mai des, nu în pat, ci pe chat. Și trebuie să recunosc, mă bate rău de tot cu viteza ei la dublu-click. Acolo, pe chat, mă ține de vorbă cât vrea ea. Orice dispoziție mi-o dă numai prin Buzz, pe chat, și reușește să-mi producă imediat indispoziție, chiar din primele trei cuvinte prescurtate (că așa se poartă pe chat). Mi-o spune de-a dreptul, pe fond gri închis, și numai în direct, cam ca la Dan Diaconescu, că n-apuc niciodată să citesc tot, darămite să mai și răspund. Mereu aflu ultimul că noua ei coafură e de anul trecut. Și mereu îmi dă un Beep când apuc să merg la culcare și-mi spune: "Laptopul nu are voie în pat!"

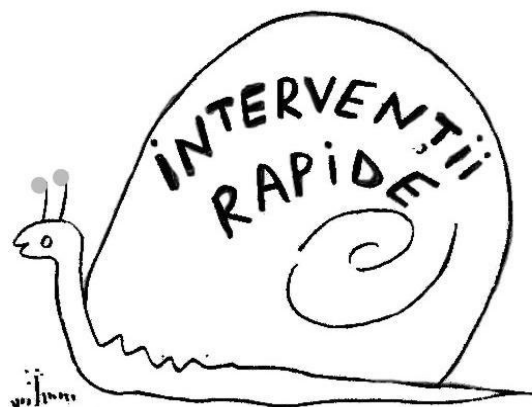
De multe ori nevastă-mea m-a supărat rău de tot. Motiv pentru care am și pârât-o de îndată soacră-mi când am descoperit că folosea ecranul calculatorului meu pe post de oglindă. Ba, mai mult, de două ori mi-a pus tastatura la cuptor, cu mouse cu tot, zicea ea că din greșeală. Soacră-mea era cât pe ce să-și de-a duhul, săraca, când a aflat că laptopul meu e mai scump decât mașina nevesti-mi. Păcat! Dacă aș fi știut, aș fi băgat mai mulți bani în el. Acum e prea târziu, deja i-am scris „La mulți ani!” pe colivă, că a murit săraca din cauză că a căzut odată pe gânduri pe stradă și și-a fracturat gâtul.

Uneori sunt atât de concentrat, atât de acaparat, atâta patos depun pe internet încât, când mă recomand, nu-mi mai amintesc dacă sunt căsătorit.

Abia aștept noaptea - când am și eu timp să mă așez în fața computerului - că nevastă-mea mă și strigă că s-a făcut dimineață și trebuie să-l duc pe ăla micu' la grădiniță. Deși am anunțat-o din oră în oră că mai stau online doar cinci minute, ce mai, încăpățânata mi-a și trimis prin email avocatul pentru divorț.

Într-o zi am aflat de la o vecină că se poate face sex pe internet. Nu că aveam eu neapărată nevoie - doar aveam nevastă, ce dracu' - dar eram și eu curios ce-i aia. Așa că, fiind prea singur acasă, m-am așezat comod în fața calculatorului meu și i-am comunicat acestuia dorința care mă ardea. Apoi am așteptat frumos pe scaun, curios să văd ce se întâmplă. Nici n-am apucat bine să tastez prima comandă că a și apărut una cu pielea blondă de-a binelea, îmbrăcată doar cu un șnur care nu se vedea. S-a așezat altfel de cum eram eu obișnuit - că eu sunt stângaci - și m-a rugat să-i fac ceva de care numai ea era direct interesată. Mi-a arătat un punct ceva mai mare, dar mi-e nu mi s-a părut că era ceea ce trebuia, că de fapt nu era chiar un punct, ci un fel de steluță dată cu gel. Mi-am zis în gând că e cam egoistă tipa, după cum se manifesta, și am apăsăst tasta Help. Mi-a răspuns cam murdar, încât am și roșit, ceva de genul că, ce mă interesează instrucțiunile, să trec la treabă că asta se învață din mers. Nu prea am nimerit locul potrivit, geamul calculatorului se purta cam distant și cam rece cu mine și pe deasupra nu avea niciun orificiu. Degeaba m-am tot chinuit să caut o soluție. M-am trezit că a mai apărut o tipă, una brunetă și tunsă peste tot, care purta o chestie cam bărbătească în față și avea nu știu ce treabă dragă cu ailaltă dinainte.

Ardeam ca focul așteptând indicații, dar am fost tare dezamăgit. Văzându-mi bălbăielile, una mi-a propus să-mi fac un ceai cu nu știu ce combinație de rapiță și cucută, mi-a zis ea, pentru enlarged. N-am înțeles, dar m-am prins

Gmory.

că ăstea voiau să mă termine, noroc că-l citisem pe Socrate, așa că le-am vărsat ceaiul pe geam să le opăresc pe picioare. După ce le-am tras un zoom ca lumea, mi-am cerut scuze tipelor, că aveam nevoie să merg la baie. Când am revenit, aia mai șmecheră, cea tunsă peste tot, m-a întrebat - mi s-a părut mie cam obraznică întrebarea ei - dacă m-am spălat pe mâini, iar eu i-am spus că nu e nevoie, că nu mai fac demult pipi în palmă. Supărat foc pe felul ăsta de comportament inadecvat, în care nu mă ajuta nimeni, am trântit calculatorul de masă până i-am dezintegrat circuitele.

Și cum să nu mi se întâmpe mie toate astea, când a pățit-o chiar și marele Bill Gates. Că nevastă-sa, fiind întrebată într-o conferință de presă cum a fost în noaptea nunții cu Bill, ea ar fi răspuns: Păi, cum să fie, după ce că a fost Micro, mai era și Soft!

După aceste întâmplări, coșmarurile mele au luat o nouă turnură: au devenit JPEG. Ieri m-a invitat o tipă nouă la o întâlnire fierbinte. Mi-am frecat toate cele 21 de degete în palmă de bucurie. I-am sărutat JPEG-ul ei arămiu și adorabil de o mie de ori! Poza ei s-a imprimat definitiv pe ochelarii mei. Avea tipa un JPEG foarte drăguț, cu colțuri rotunjite și fără șnururi în loc de bikini. Nu m-am putut abține și i-am făcut chiar o declarație de dragoste. I-am spus sincer că îi iubesc foarte mult adresa ei de chat. De vecina mea, ce să mai zic! Mă întâlnesc cu ea peste un sfert de ceas, tot pe chat, căci, chiar dacă e mai încinsă acolo, mă simt mai protejat decât în camera ei.

M-am obișnuit destul de greu cu drăciile astea de butoane. Nu mi-a fost ușor, dar le-am învățat. Când mă duc alături la vecină, în loc să apăs pe sonerie dau un beep. Când citesc o carte - că mai apuc uneori - trec la pagina următoare apăsând butonul Page-Down. Când merg în excursie cu mașina fac scrolling să admir peisajele. La telefon tastez adrese IP. Când îmi zice nevastă-mea să închid fereastra, îi apăs pe guriță butonul Close. Pe stradă sau oriunde, când am nevoie de ajutor, apăs pe Help.

Ultimul buton, pe care intenționez să-l apăs chiar acum, este ShutDown. Însă, înainte de a mă despărți de tine, dragă cititorule, mai am să-ți spun ceva. Dacă ai apucat cumva să râzi de tot ce i s-a întâmplat eroului nostru de mai sus, înseamnă că tu ești acela.

Dumitru ANGHEL

CUM SCĂPĂM DE D.N.A. de Mihai DINU

Volumul de pamflete „Cum scăpăm de DNA”, Editura Zeit, Brăila, 2016, 70 de pagini, semnat de... pamfletarul Mihai Dinu, adună 27 de microschițe de-o actualitate convingătoare, cu un puternic impact social-politic și cu aparența și acuitatea unui *Editorial* de pagina I a unei publicații cotidiene, completat cu șase ilustrații grafice, coperta și interiorul, semnate de arhitect Sergiu Fărcășanu, pe aceeași tematică ideatică și același mesaj satiric.

Stilistic, pamfletele scriitorului Mihai Dinu au ceva din pledoaria gravă și argumentată a unui avocat cu state grele de serviciu în slujba Justiției, care împarte dreptatea după dictonul „*Lex dura sed lex*”, dar care și-a câștigat un renume de apărător celebru, convingând Juriul legislativ și pe cel mai integru judecător că *acuzatul*, clientul său, este nevinovat, pentru că... „nici usturoi n-a mâncat, nici gura...”.

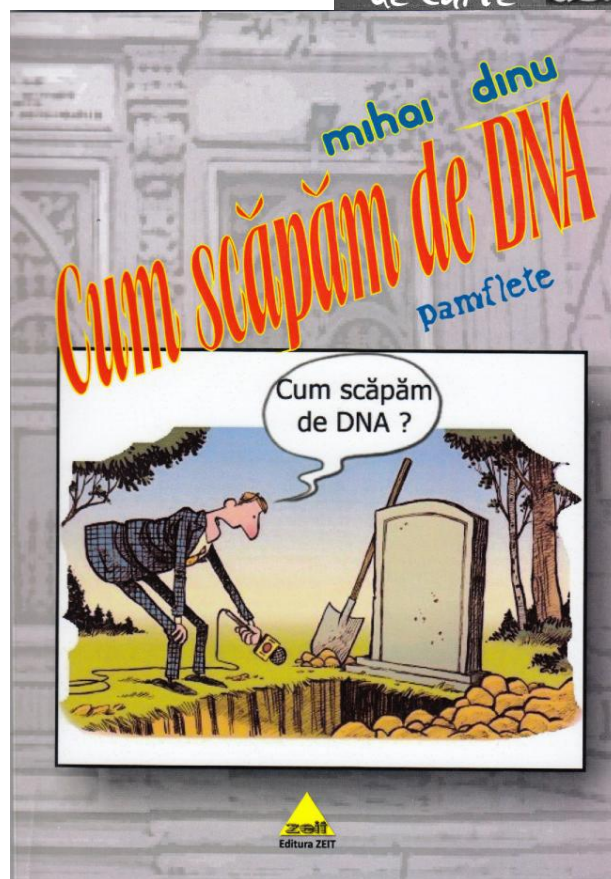
Pamfletul este o specie a genului *epic* cult de mică întindere din zona *Prozei* umoristice, cultivat cu vervă și talent în literatura română, amintind doar câteva nume ilustre, I.L. Caragiale, T. Arghezi sau Pamfil Șeicaru...

Tudor Arghezi, gazetar autoritar, a publicat frecvent în ziare și reviste din perioada interbelică, *pamflete*, pe care le-a impus („Tabletele din Țara lui Kutu”, de exemplu), ca o pecete stilistică, iar Eugen Lovinescu, criticul, a fost categoric: „polemica de idei este maioreșciană, iar pamfletul este arghezian”, și l-a catalogat gen literar de sine stătător.

Pamfil Șeicaru ar putea fi pamfletar de expresie argheziană, fără să fie partizanul unei ideologii politice, dar a întreținut în schimb arta injuriei, indiferent de antipatii sau interese; însă Tudor Arghezi, „*gură spurcată*”, n-a cruțat nimic și pe nimeni: n-au fost iertați nici politicieni ca Tache Ionescu; nici scriitori sau critici precum Lovinescu, Iorga, Dragomirescu, ori tot soiul de personaje pasagere ale vremii, în maniera altui mare pamfletar: UR-MUZ...

Cum spuneam mai sus, *pamfletul* este o specie a genului *epic* cult de mică întindere și-l alătur, pentru similitudini inspirate, de incisive atacuri la derapaje morale de tot felul, *epigramei*, specie a genului *liric* cult, tot de mică întindere: strofa catren în prozodie clasică, cu rimă împerecheată, încrucișată sau îmbrățișată, toate cu drepturi depline în câmpul literaturii române, deși și altădată, ca și astăzi, sunt catalogate, *gen minor*, cu aceeași aroganță intelectual-doctă, de către unii elitiști de paradă! Aminteam de pamfletari valoroși, Caragiale, Arghezi, Pamfil Șeicaru, Urmuz..., și revin așezându-i pe aceeași scară valorică pe epigramiștii Păstorel Teodoreanu, Cincinat Pavelescu sau contemporanii Mircea Ionescu-Quintus,

Boem@ 98-99-100 (4-5-6 / 2017)

George Zarafu sau George Corbu, la care îi alătur pe poeții din Cenaclul brăilean „Ștefan Tropică”: Mihai Frunză, Al. Hanganu, Păun Condruz-Pilulă, Mircea Constanda, Gheorghe Leu, Vasile Mandric, Stela Șerbu-Răducanu, Mihaela Kerestely, Ionel Negruț, Anastase Popescu...

Stigmatul de facil atribuit acestor perle de literatură umoristică și militantă, cam din „*vârful limbii*”, este nedrept și discriminator, mai ales că pamfletul și epigrama au atributul și „*parfumul*” esențelor tari ținute în eprubete mici, iar prozatorul-pamfletar sau poetul-epigramist exprimă idei și sentimente cu impact emoțional, satiric și cu efect moralizator, probat imediat de reacții pozitive ori hohote de râs la fel de justificate și reconfortante ca la un spectacol de teatru de comedie.

Până la urmă, *pamfletul* și *epigrama* sunt gustate și apreciate de cititori de toate structurile culturale, chiar dacă unii „*cu gusturi alese*” le califică doar „*dame de companie*” la recepții sclifosite, elegante și frumoase, frivole și inaccesibile, dar după care îndreaptă priviri admiratoare și invidioase mascate de o „*țâfnă scrobită*” penibilă și neconvingătoare.

Pamfletele din volumul „*Cum scăpăm de D.N.A.*” iau în obiectivul satirei virulente apucăturile unei instituții care fabrică „dosare” la comandă și în afara unor precepte ale Drepturilor Omului, pe fondul arestărilor samavolnice și cu intenția mascată de a compromite un prezumtiv *inculpat*, prin „spectacolul de Operetă” al *cătușelor*, cu care sunt umiliți, înainte de verdictul unui Complet de Judecată. Tonalitatea satiric-protestatară a pamfletelor domnului Mihai Dinu este dată, încă de la început, de titlurile inspira-

(continuare în pag. 11)

te, ca o șarjă de atac direct și zgomotos, care invită la lectură: „Cum scăpăm de D.N.A.”, care a dat și titlul cărții; „T.V.-D.N.A.”, pentru ca să nu existe niciun dubiu că spectacolul-media al televiziunilor are grijă „să pună cireașa pe tortul” de compromitere, cu sechele pe termen lung al unui „penal” plauzibil.

Alte pamflete se numesc sugestiv și provocator: „Cum poți fi compromis pentru totdeauna?!”, „Există D.N.A. pe alte planete?”, „Coadă mare la D.N.A.”; „Și eu am plagiat”, ca un atac virulent la „impostura” plagiatului și a mult-râvnitului titlu de Doctor sau „Dotore”, cum se exprima, cu ironia sa tembelă și hilară fostul Președinte al României.

Stilul publicistului și prozatorului Mihai Dinu este în exclusivitate satiric, cuvintele sale sunt șarje de artilerie-verbală, acuzația este fără menajamente. Uneori tocmai avalanșa de amănunte asigură savoarea ironiei-acide și direcționarea spre umorul sănătos! Fiecare pamflet, dacă ar fi structurat după regulile unei scenete umoristice sau chiar după amplitudinea unei comedii, ca specie a genului dramatic, ar putea fi pus în scenă și ar stârni aplauze vivace. Ironia și chiar umorul grobian sunt ilustrate prin elemente de vocabular de-o sinceritate frustă, care accentuează tocmai ridicolul. Unele *subiecte-pretext*, ca-n pamfletul „Propunere pentru funcția de Ministru al Justiției”, pornesc de la situații reale, grotești și hilare, de-a dreptul penibile, desfășurate în fața Țării, prin intermediul canalelor T.V., când s-a făcut audierea unui *candidat* pentru funcția respectivă: „Națiunea a privit momentul jenant, când o doamnă, propusă pentru șefia ministerului, s-a bâlbâit, sau a tăcut mâlc la niște întrebări banale...” (pag. 14).

Persiflarea și muștrululala ironică de toate gradele și de toate nuanțele, admise în limitele civilizate și fără „atac” la acuratețea limbii române literare, sunt „săgețile” fără otravă letală ale prozatorului Mihai Dinu: „Progresiv, să ne gândim la reacția persoanei la vederea a 1.000 euro, 5.000 euro, 10.000 euro...” (pag. 16), cu trimitere la reacția posibilă în fața... *tentației* păcătoase?!

Nu putea lipsi din tematica pamfletelor *telefonul*, telefonul mobil, care a ajuns în România (piață de desfacere apreciată în Europa prosperă!), să fie *ustensila* cea mai răspândită din dotarea personală a românilor, indiferent de vârstă (...de la Grădiniță până la adânci bătrâneți!), indiferent de sex, de profesie sau de afaceri, șefi de tot felul, etnici de toate culorile, persoane care trăiesc din ajutoare de stat, cerșetori, oameni sărmani și vrednici, care mai scot câte un ban căutând prin pubelele de gunoi sau adunând peturi și maculatură, dar care vorbesc cunonșalanță la telefoane mobile... „de fițe!”

De pildă, pamfletul „Mic îndrumar juridic de vorbit la telefon și discutat în spațiul ambiental” (pag. 19-21) face *elogiul* (puneți dumneavoastră ghilimelele!) utilizării cu rezultate notorii a telefonului *ascultat* de către D.N.A. și alte organe de securitate națională, ori chiar de către tot felul de O.N.G.-uri, *cu bune și oneste intenții* (puneți și aici ghilimelele!), în timpul campaniilor electorale sau pe la spectacolul sărbătorilor reli-gioase, urmate de răsplata cu sarmale, berbecuți la grătar ori fasole cu ciolan!

Cele 27 de pamflete din cartea domnului Mihai Dinu se citesc foarte repede, în tramvai, înainte de culcare, nu numai pentru că pretextul literar vine din zona unui comportament uman derizoriu și a unor situații-limită ale firescului, ci și pentru că au ceva din impactul

compozițional al literaturii absurdului, promovată de celebrul Eugène Ionesco, în și mai celebrele „Cântăreața cheală” sau „Rinocerii”, dar mai ales pentru că stilul prozatorului brăilean este alert, de factura unor „blitz”-uri provocatoare de reacții... vesele, hilare; de la un lexic pe măsură, cu nuanțări semantice inspirate.

Dumitru ANGHEL

VERBELE de Bogdan BOERU

Placheta de versuri „VERBELE”, Editura TipoMoldova, Iași, 2006, 100 de pagini, din Colecția „Opera Omnia” - „Poezie contemporană”, se remarcă „prin-o tehnoredactare și grafică de autor”, cu elemente de tipar din zona *pecetelor* și cu patina arhaică a „Curții Domnești” de altădată, pe un discurs tematic, stilizat în exces, pe o restructurare a imaginilor plastice, rezultate din experimente nonfigurative, dar cu o maximă purificare a formelor desenate riguros, în toate cele 12 capitole plastic-lirice, între spiritul raționalist și lirismul nedisimulat, pe o linie melodică de la Wagner la Stravinski, în care se cuprinde personalitatea poetului, plasticianului și muzicianului Bogdan Boeru.

De altfel, cam în același limbaj artistic multilateral - literar, plastic și muzical - se pare că s-a exprimat domnul Bogdan Boeru încă de la debutul editorial cu „Înfiorate, cele patru vânturi”, poezie, București, 1999; „Cântece păgâne”, poezie, 2002; „Nesfârșiri”, nuvele, 2003; toate trei la Editura „La maison d'édituri AMB”, București; urmate de „Nocturna”, roman, Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2005; „Ovidius altfel”, nuvele și poezie, Editura Muntenia - Constanța, 2009; „Farul Ospitalier”, nuvele, Editura Leda - Constanța, 2011; ambele împreună cu scriitorul Liviu Lungu; și „Cartea destinelor”, nuvele, Editura Tipo Moldova, Iași, 2015.

Volumul „Verbele” este structurat pe 12 capitole, nuanțate tot în afara procedeelelor-standard, în nota de originalitate... „belicoasă” a poetului, cu aerul unui abuz stilistic, dar cu un timbru autentic și ușor enigmatic prin imaginația febrilă, serioasă și burlescă, anxioasă și sarcastică; cu o terminologie împrumutată de pe coperta de titlu: Primul verb, Al doilea verb... până la Al doisprezecelea verb și cu tot atâtea *crochiuri* picturale, parcă și mai îndrăznește în latura restructurării imaginii plastice; desigur în ideea purității și frumuseții înțeleasă ca echilibru.

„VERB”, metaforă lexicală, dincolo de sensul primar sau de conotația gramaticală; cuvânt cu potențial semantic, pe care poetul, artistul plastic și muzicianul Bogdan Boeru îl... „exploatează” până la limita unor semnificații convingătoare cantonate în tematica poetică, melodic ideatică și de „spectacol” plastic-literar.

Primul verb, începe abrupt, fără niciun semnal de titlu, cu un poem „liber” de orice constrângeri prozodice, doar *aluzii* timide de strofă, fără rimă,

(urmare din pag. 12)

evident, dar poezie în stare pură, de ultimă generație, aparent *cuminte!* din perspectiva unor reguli de ortografie tradițională, cu accent pe șoc emoțional și impresie artistică; o lirică doctă, cu impact în zona literaturii de contrast, cu senzații provocate deliberat și reacții la limita arbitrară a orizontului cultural al unui cititor foarte oarecare!? Echilibrul, posibil, poate veni dinspre un potențial risc de comunicare, asumat de poetul Bogdan Boeru și cititorul de poezie, liber de opinie și în lipsa unor „punți de înțelegere”. Adică, o ideatică cu nuanțe provocatoare, între două alternative ale unui existențialism dual, la libera alegere și cu doar timide argumente de-o parte sau de alta: „Rădăcina se înfigea adânc în Cer, / ... / Făgăduită bine cuvântare, / Promis leac pentru durerea...” (pag. 6); pe o reluare obsesivă, triplă: „...Dar copacul vieții era doar un trunchi / Cu două rădăcini; era doar o apă, / Iar frunza lui – o strângere de inimă” (pag. 6; pag. 7, I și II), asemeni cu ritualica melodică din „Bolero”, celebra partitură de Maurice Ravel, ca-ntr-o predică dintr-un amvon, și pravoslavnică, și habotnică, și atee: „Rădăcina se înfigea adânc în Cub, / Muncindu-se infernul să-l rupă / Făgăduită binecuvântare, / Promis leac pentru durerea / Imaginii din spatele oglinzii / O lume aspră ca un cer” (pag. 8), cu nuanțări de „aleluia!”

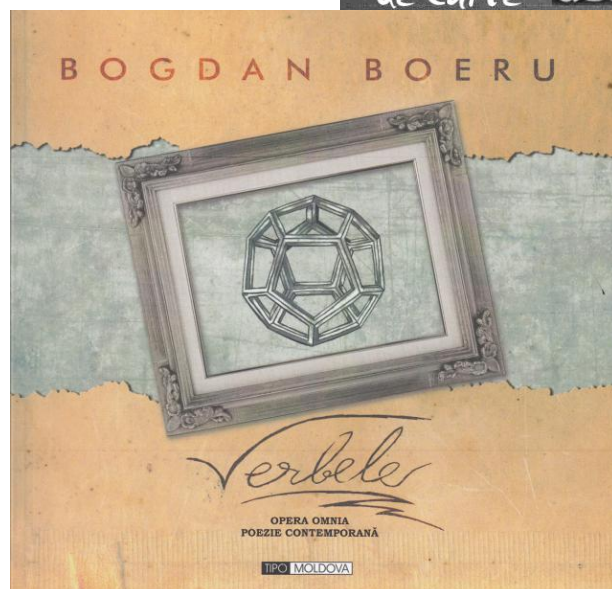
O lirică cu tentă religioasă, discursiv amplificată, între credință și tăgadă: „Între un ou de șarpe / și un șarpe mort / E atât de mică diferență, / Încât mă întreb / De ce nu suntem nemuritori” („Ouroboros”, pag. 9), la limita împotrivirii din zona unei erezii aflată sub incidența intoleranței bigote a „arderii pe rugul” medieval: „Iar Tu, Doamne, / Da, Tu, Bătrânul, / Da, Tu, Perenul, / Da, Tu, Zid și stâlp, / Ai fi avut de îndurat / Mai multe veșnicii” (Ibidem). La care aş adăuga valorile decorative din grafica acestui *Prim verb* (pag.5), pentru simbolistica arborelui-tutelar, arborele-peșteră, copacul-sihăstrie și chilie de călugăr, cu un alt limbaj artistic, care să exprime universul spiritual poetic al versurilor.

Al doilea verb marchează prin crochiul plastic simboluri biblice și laice, Crucea și pietrele mortuare, dar și un profil biologic nedefinit, ca o impetuoasă afirmare a sensibilității plasticianului-poet Bogdan Boeru, pentru a prevala semnificațiile desenului spre sugestia lirică, inovăția ancestrală a părinților biblici și tentația păcătoasă a neascultării: „...Și genunile tănuiau forme ascunse în piatră, / Ori oameni-gest, piei de șarpe” (pag. 14). Un existențialism dubitativ, tot la limita dintre Creație și Evoluție, imposibil de explicat în spațiul marginirii umane: „Pământul încolțea pământ pretutindeni” („Biserica de pământ”, pag.15) și evanghelică, ecumenică variantă biblică: „Curând, țărâna începu să nască oameni, Erau Adami și Eve cu aripi” (Ibidem).

Al treilea verb, cu desenul stilizat introductiv, cu două *Mâini*, din care doar una are formele robuste ale Zborului, cu energii profunde și vitale, reluate în versuri, de la simbolul malefic al Șarpelui, la grația Divină, asemeni acordurilor de echilibru din „Lacul lebedelor” de P.I. Ceaikovski, pentru ca totul să evolueze spre o existență reală: „Ziua de ieri a fost o lebdă; / Azi, o alta, mâine, o alta / Și stoluri se înșiră mereu, / Ca solzii unui șarpe”.

Iar poetul, resemnat, acceptă, se retrage în cochilia protectoare a Timpului tampon: „Eu nu îmi doream decât să fiu / Umbra unei amintiri sau un dor” („Un septembrie...”, pag. 24).

Al patrulea verb, cu desenul unui Pegas stilizat,

între *zbor* și *galop*, călăuzit de steaua Speranței, ca rodul unui drum spre sine, iar accentul mutându-se pe virtuțile textului liric: „Spre cer, un cer promis împietririi, / Boltă a tuturor frunzelor, / Era desenat câte un chip” (pag. 28), dar și un strigăt disperat pentru tot atâtea dilematice nedumeriri: „Se prăvăleau, stânci trecute sau viitoare, / Sori vechi sau noi, / Către pământ...” (Idem).

Cu o ritmică prozodică de *Colind* sau de *Baladă*, cu incantații liturgice de revoltă, de speranțe mereu irosite și de spaime nemeritate: „La vreme nesfântă / A furtună de timp, / Nisip răscoleau / Și mi-l prăvăleau...” („Doină de timp”, pag. 29), o poezie programatică iscată din furtuni sufletești, pe melodia wagneriană a unui „Nibelungen Lied”, pe care poetul-muzician Bogdan Boeru abia o poate stăpâni.

Al cincilea verb debutează cu un desen în care imaginile, cu o semnificativă ambiguitate cu datele lumii concrete, completează o lirică de inspirație religioasă cu nuanțele canonice ale unei răzvrătiri eretice și nu prea...; la limita absurdelor arderi pe Rugul necredințelor bigote, în ciuda asigurărilor, al unui *gir* pravoslavnic: „Lăsați copiii să vină la mine!”, „Săbie și nu pace aduci!”, „Tată! Sunt fiul întors. Îți sunt Fiul!”, „Ana! Caiafa! Ghetzimani! Golgotha!” („A doua venire”, pag. 36 și 37).

Al șaselea verb este deschis de o grafică unde decorativul capătă mai bogate încărcături lirice, între feminitatea absolută și o agresivitate protejată de o milostenie blândă, neputincios contestată, cu o simbolistică în afara tuturor regulilor, și plastică, și literar-lirică, din care rezultă doar neșansa și o înfrâncenată năzuință recuperatorie; pentru ca, până la urmă, echilibrul să fie realizat prin așteptare și un compromis venit din adâncuri de milenii și de conștiințe purificatoare: „În cele din urmă, a venit primăvara / Dar focurile de Paști, atât de îndepărtate, / Încă mai căutau sceptre și chei / Cu ochii lor demult pietrificați” („Un gând...”, pag. 49).

Al șaptelea verb, cu un *NUD*, aparent *cuminte*, dar cu adaosuri compoziționale, amintind de „Autoportret în șapte degete”, semnat de Marc Chagall, între absurd și accept convențional, pe tema li-

(continuare în pag. 13)

rică „a șarpelui tutelar” și a genezei Femeii eterne: „Împarte cu mine un șarpe, Șarpele, / Sau o rodie, Rodia, / Fruct sângieriu. / Asemenea coastei născătoare, / Smulsă timpului” (pag. 52).

Al optulea verb, procesat în maniera inconfundabilă a domnului Bogdan Boeru, plasticianul, cu un original fond de impresii, care-i ordonează percepțiile lirice; un Pegas în flăcări și un Zeu al Pădurilor tutelare, stăpân pe forța regeneratoare, cu scânteia Fulgerului în mâna stângă, detașată de regnul vegetal; tematică lirică susținută de ecouri îndepărtate de Istorii celebre, Legende nemuritoare, Troia, Itaca, Poseidon: „Calul în flăcări pe câmp alerga, / Între cer și pământ, calul în flăcări, / Asediat, ca o Troie umblătoare” („Legenda”, pag. 59), poezie cu simboluri din culturi și civilizații, care au marcat evoluția lumii civilizate de azi, pe care poetul modern și-o adjudecă orgolios: „Sub pielea mării se ascundeau rădăcini / Și din toate izvorau pești către același trunchi” („Omul-copac”, pag. 60), și plusează, ca să nu mai existe niciun dubiu?!, cu cea mai... greu accesibilă formulă poetică, în afara oricăror reguli prozodice: „5317241251, 271811, 1851011... 521269!” („Inscripție bilingvă pe soclul statuii lui Pitagora”, pag. 61), fără comentarii!

Al nouălea verb, cu o grafică incomodă, tot la limita-șoc, între idealul frumuseții feminine și spectrul scheletic al neființei, pe care o alătură preferinței tematice a poetului pentru Istoria de început, eroică și legendară, a omenirii: „Bătrânul Priam îmbătrânise încă și mai mult /.../ Tot astfel făcuseră și cu Troia”, pe care „O abandonaseră la liziera istoriei, / Goală de Ulise și de sens, / Goală de Homer, ca de o lumină” („Privire contemporană asupra ruinelor cuvântului” (pag. 65).

Al zecelea verb, pe semnificațiile livrești ale unui desen cu trimitere la tainele CĂRȚILOR, cu versuri direcționate spre un orizont liric ecleziastic și ortodoxism manifest, în dangăt de clopot, cu o mișcare gravă, ritualică: „Verbul stătea ascuns / În paginile unei Biblii / Între cuvânt și cuvântare / Dând rost rostirii / ... / Între ape vechi / Un Mesia al pâinii împărțite / Însă transformat în Antichrist / Cu fiecare pas pe Golgotha” (pag. 70), ca în stihurile blânde și cucernice ale „Psaltirii în versuri”, semnată de Mitropolitul-poet Dosoftei.

Al unsprezecelea verb este cel mai bine reprezentat capitol poetic, depășind standardul de trei-patru poeme, și cu cea mai agresivă grafică: o proiecție a feminității în ipostaze antagonice, cu un lanus bicefal, un altfel de lanus decât cel cu dublă identitate masculină, în intenția ca eternul feminin să surclaseze postura autoritară a bărbaților, în consens ideatic cu imaginea plastică, trei poeme notate cu cifre romane, pe o componentă ritualic-filosofică: „Un leagăn-bocet era pământul acela, / Fiica dorindu-și propria mamă să fie, / Fiica dorindu-și propria mamă, / Fiică îndelung dorindu-se / Într-o erotică alchimie a întoarcerii / Cu fața către sine” (I, pag. 76).

Al doisprezecelea și ultimul verb și cu o ultimă imagine plastică: mormântul și piatra mortuară, Crucea de granit și „Îngerul păzitor”, copilul-speranță, continuitate a vieții; și un singur poem, ca o litanie, ca un bocet fără orizont, dar și ca o Predică de Duminica Rusaliilor: „Iar pământul, seamăn lui Caiafa, / Cu arbori goi își rupse în bucăți / Haina de Lazăr însetată, / Spre a-și clădi ferestre-n trup” (pag. 86).

„VERBELE”, o carte de-o originalitate îndrăznească,

poziționată între cel puțin două componente artistice, *poezie* și *plastică*, semnată de un scriitor cu triplă personalitate - poet, pictor și muzician - și, deși nu-i cunosc prestațiile în domeniul muzical, sunt convins că tot în „*prestocantabile*” m-ar convinge.

Violeta MIHĂEȘ

M-am rătăcit de voi

Se scutură salcâmi-ntr-o seară de poveste,
Pustie e cărarea ce duce în grădină.
Se-aude-n vis, agale, un pas ce nu mai este,
Mângâietor, un clopot se zbate pe retină
Redeșteptând imagini, dând sferelor un rost.
Mai rătăcesc prin locuri, prin amintiri senine:
Mă-ntâmpină doar chipuri candid, care-au fost,
Mă cheamă glasul mamei ce astăzi nu mai vine
Și rugăciunea-n noapte mi-o spune cu blândețe.
Îmi odihnesc pe lespezi genunchiul obosit.
Se scutură salcâmi în seara de tristețe,
Tu, iartă-mă, măicuță! De voi m-am rătăcit.

Laptele primordial

La sânul cald al mamei
Silabisesc dorința
De-a fi o veșnicie,
Rămân neîntinat.
Mă `nalț sorbind esența
Învăț că neputința,
Că ura, pizmuirea,
Din mine-au evadat.
La sânul sfânt al mamei
Statornicesc credința.
Că îți iubesc ființa,
Învăț că nu-i păcat.

Rondelul mâinii care mângâie

Învie mângâierile caline
Pe-obrazul desenat cu mere coapte,
Alungă visele întunecate
În dimineața care pașnic vine.
Adună soare calm, seninătate,
Peste pustiu de vis, deșertăciune,
Învie mângâierile caline
Pe-obrazul desenat cu mere coapte.
Și-mi stă pe frunte de-o eternitate
Mâna măicuței care nu mai vine
Îmi lasă-n suflet tandră rugăciune.
Pe trepte de azur pictat, departe,
Învie mângâierile caline.

Petruș ANDREI

Despărțirea de boemă

Nu mai știu de când n-am mai băut,
Vinul în butoi se oțetește,
Dar de la chiolhanuri din trecut
Câte-un damf mă mai ademenește.

Mă deșteaptă dintr-al nopții sân
Chiote și vorbe zgomotoase
Dar la mine-n gând nu mai rămân
Să-mi trezească amintiri duioase e.

E atât amar de timp pierdut
Că îmi vine să mă duc în piață
Și ce-atât de ieftin am vândut
Să iau scump de la vreo precupeață.

Să procur o sarsana de nopți
Spre a fi în sipete păstrate,
Când o fi ca să mă scol din morți
Să trăiesc din cele cumpărate.

Rămânând din nou până-n târziu,
Să le scot atunci din lăzi de zestre
Și c-un alt condei să-ncep să scriu
Pân' mi-or spune tinerii: „Maestre!”

Rondelul duplicității

Iubeam, și încă mai iubesc, sonetul,
De când mă știu, e marea mea iubire,
Tezaur de simțire și gândire
Pe care-l las ă lumii-ntregi poetul.

Dar, din același dor de nemurire,
Ca geamăn, eu am îndrăgit duetul.
Iubeam, și încă mai iubesc, sonetul,
De când mă știu, e marea mea iubire.

Mai trebuie ceva la prăznuire C-
un singur fel nu-i reușit banchetul
De-aceea spre rondel mă-ndrept cu-nc-
etel Și-o altă muză ca să mă inspire
Iubeam, și încă mai iubesc, sonetul.

Pentru sonet...

Pentru sonet nu poți găsi rețetă,
Îți trebuie talent întâi de toate
Și har, desigur, altfel nu se poate
Că toți vor râde ca de o mazăre.

Dai viață unor vise-naripate,
Plecând din realitatea cea concretă,
Prin tainică mișcare centripetă,
În endecasilabi sunt întrupate.

Păstrează-accentu-ntocmai și cadența
Și-astfel tu poți atinge excelența
Dar rima ta să nu fie beteagă.

Iar, în final, se-aprinde o lumină, “Trei
versuri pot fi suflet în terțină”, Dar
patru fac o inimă întreagă.

Drumurile mele

Dintre drumuri desfundate
Care pașii mi-nglodară
Multe astăzi sunt uitate,
Plugul timpului le ară.

Drumul din copilărie
Ce-mi lăsa ograda goală,
Se găti cu pălărie
Și-ntr-o zi plecă la școală.

Mai târziu, alt drum de țară Și-a
dat duhul lâng-o casă, Pomul
dragostei de-o vară Frunz a-n
prag și-acum i-o lasă.

Iar un altul oc hiu-mi scoate
Că-mi făceam pe dânsul masul...
Unde-s drumurile toate
Ce mi le-am bătut cu pasul?

Cel de azi pe culmi mă suie –
Drumu-i lin când viața-i lină –
Și-mi aleg o cărăruie
Ce-i scăldată în lumină.

Ce mai vreau? Să mai urc drumul –
Unul neștiut mai este –
Și-am să merg pe-acela unul
Până intru în poveste .

Elogiul boemei

- Am auzit c-ai fost boem
Și excelai între pahare, C-ai
scris odată un poem
Cât arde-un muc de lumânare.

Erai, pe-atunci, cam fistichiu
Și-aveai lungi favoriți și plete
Și-nlocuiai un vin târziu
Cu altele mai pe-ndelete.

Contrar oricărei rațiuni,
Vă însoțea și câte-o fată,
Erați „Cei mai frumoși nebuni”
Ai nopților de altădată.

De-aceea, eu cu drag te-ascult Când
povestești cele-ntâmplare...
-Boema am trăit demult
Și-acum o fac...eternitate...

Constantin STANCU

Ionuț Caragea: Poemul meu de azi (un poem pe care-l va citi ultimul om de pe Pământ)

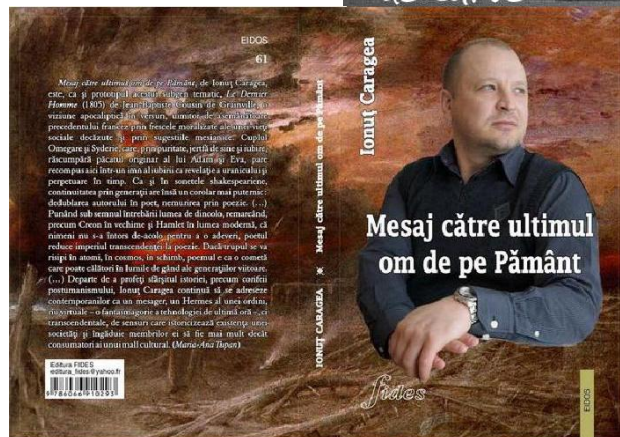
De remarcat la Ionuț Caragea consistența proiectului. Cărțile sale au o viziune unitară, el rămâne fidel proiectului în care, iată, crede. Spre deosebire de poeții mai tineri și în plin salt peste acest timp undulat, Ionuț Caragea consideră poezia modul de comunicare către cititor a unor valori bine stabilizate, acceptate de gândirea modernă profundă. Experiențele proprii se topesc în viziunea pe care și-o asumă. Cartea *Mesaj către ultimul om de pe Pământ**, versuri, este o carte de referință în creația sa, una care se preface în tipăt în fața disoluției lumilor. Poezia nu mai este joc, este un mesaj coerent, cu țință precisă. El reduce limitele posibile la un singur om, ultimul care ar mai putea exista. Presiunea spirituală care se exercită asupra poetului se transformă în poeme dense, bine conturate și care se susțin prin mesaj, trăire, limbaj, viziune. Reducerea limitelor este condiția nașterii poemului din scriptul conturat.

Ionuț Caragea glisează dinspre lumea vizibilă în căutarea lumii profunde, metaforele sunt doar trepte, comparațiile doar semne, trimerile riguroase descoperă o lume mai puțin vizibilă ochiului obișnuit, dar vizibilă pentru inițiat. Maria-Ana Tupan, în prefața volumului de versuri, explică pe larg argumentele acestui gen de poezie, face agere trimiteri la cărțile de filozofie și la viziunea unor mari gânditori asupra societății. Poetul apelează și la valorile creștine solide pentru a-și duce mesajul la bun sfârșit. Este bine familiarizat cu mișcările care se petrec în istorie și din această dinamică se naște poemul, mesaj al unei ordini transcendente.

Există în poemele acestea multă rigoare, poezia nu asimilează regulile stricte, dar în acest caz, ordinea ideilor are ca efect crearea mesajului. Căderea omului se poate transforma în energie pozitivă în economia întregului univers, nimic nu se pierde, nimic nu se câștigă, ultimul și penultimul om au capacitatea de a prinde gravitațiile.

Poetul abordează frontal dilema vremurilor, concretul are multe capcane, suferința modelează gândurile, poemul trăiește cu brio fiecare zi. Iluziile, umbrele, visele, întinericul viu, amintirile, poezia cu cifru, întrebările care picură pe fața timpului, Dumnezeu cel activ în planurile istoriei, iubirea densă, cartea vieții, toate converg spre justificarea singurătății. Omul este singur cu sinele său, omul este singur în univers, omul este singurul care este conștient de lacrimile lui Dumnezeu. Singurătatea se sparge prin poezie, ritual și cale.

În discursul său de mesager, Ionuț Caragea caută și găsește formulele exacte ale poeziei cu mesaj: „chiar și în mlaștinile cârnii/ sufletul mirosea a floare de lotus”. Temele, ideile sale dense mișcă poemele: sunt fluturi cu aripi de cuvinte, timpul se va sparge în mii de cioburi, există un templu al singurătății pentru fiecare, sufletele se

leagă pe o pânză de păianjen, poezia este aurul negru din candela inimii, există un spectacol interzis muritorilor...

Cultura și mesajele permanente ale celor care au scris despre lume formează baza existenței: „citește o carte, zece cărți, o sută de cărți/ întoarce-te la cartea care ți-a plăcut cel mai mult/ și vei avea senzația că n-ai fost plecat niciodată dintre copertile ei” (*Spectacol interzis muritorilor*, p. 66).

Esența mesajului către ultimul om de pe Pământ se cristalizează în relația dintre penultimul și ultimul om: nemurirea! Poetul explică și se explică, este personaj:

*dar dacă eu sunt și ultimul
și penultimul om de pe Pământ
iar pace veșnică nu va fi până când
unul dintre noi nu-l va convinge pe
celălalt că există
sau că nu există*

nemurire? (*Mesaj către ultimul om de pe Pământ*, p. 26).

Rod al lecturilor profunde din literatura, sociologia, teologia și istoria lumii, poemele sunt străbătute de personaje interesante, de revolte și reforme, sunt modelate de legile valabile ale universului, cu nuanțe carteziane, cu multe iluminări. Înțelegându-și rolul, poetul acceptă și pune în evidență revelațiile personale. Drama și bucuria omului sunt căutările prin căm-piile cunoașterii, omul poate reflecta măreția unui univers bine articulat:

*ne căutăm adesea
în locurile din care am plecat
suntem ecourile care își caută
gura născătoare de murmur și
strigăt și sufletele care își caută
tainica încăpere a inimii
din care au peregrinat
spre alte temple mai mult
sau mai puțin sfinte* (*Ne căutăm*, p. 62).

Ionuț Caragea folosește grafia modernă, cuvintele se leagă, punctuația este utilizată ocazional, el caută semnificativul, lucrul care poate transmite ceva important. Poemele au titluri expresive, menite să atenționeze cititorul, versurile nu au gratuitatea experienței artistice, discursul este frust, coerent, traversat de metafore sau stări lirice. El creează greutatea poemului pe o pânză ideatică menită să comunice singurătatea în tipăt.

(continuare în pag. 16)

Volumul de versuri transmite în anexe date pertinente despre autor, opera sa este pusă în valoare de cele câteva texte de critică literară care subliniază originalitatea și seriozitatea acestuia. Poetul s-a născut pe Google, el nu-și neagă avatarurile vremurilor, absența a ceea ce suntem, patria la care se întoarce, cerul fără scări, umbra lucidă. Autor de aforisme, el demonstrează că poate exprima esențele în puține cuvinte, că poate ajunge la carnea ideii. A susținut cronici literare pertinente despre operele confracților, sensibil la cărțile oferite de vremurile pe care le trăiește, a apărut în antologii etc. Acceptându-și condiția limitată în timp de un destin dedicat, el explică lumii valul de poeți din care face parte: *Literatura virtuală și curentul Generației Google*.

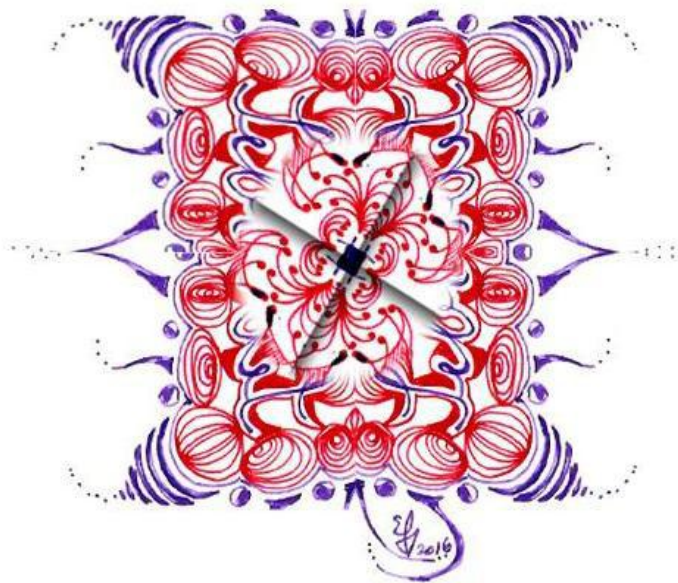
Evadarea din manuscrise se face prin tehnica umbrei, virtualul care macină realul.

„Poet tragic în esență, desfășurând pe paginile de până acum scenarii originale, atacând teme mari (dragostea, moartea, patria ca locuire, neantul, abisul ființial), Ionuț Caragea își pune în fiecare text pecetea originalității și, inventiv, nonconformist, se autointitulează generatorul unui nou curent literar: *Curentul Generației Google*” (Daniel Corbu, în revista „Mișcarea literară”, 2015, p. 144).

Prof. Univ. Dr. Ștefan Borbely nota în revista „Convorbiri literare” în anul 2014 că: „Voința de a fi poet și de a scrie poezie dobândește, astfel, la Ionuț Caragea, un înțeles soteriologic” (p. 141).

Poetul mărturisește: „iar mie nu-mi rămâne decât să scriu / poezia mea este o lungă contemplație / în fața ferestrei deschise spre neant” (*Lungă contemplație în fața ferestrei deschise spre neant*, p. 72).

*Ionuț Caragea, *Mesaj către ultimul om de pe Pământ*, versuri, Iași: Editura FIDES, 2017

desen de Elena Liliana Fluture

Vasile Dan MARCHIȘ

STATORNICIE

Mai neobișnuită ca oricând
muza m-a abordat astfel:
„Azi plec în concediu unde n-am fost
niciodată”
Am rămas uluit întrebându-mă:
„În ce loc de pe pământ n-a putut ajunge
până astăzi muza?”
Știind parcă ce vreau să spun, muza a
continuat:
„Mă duc în satul tău natal-Asuaju de Sus,
unde ai crescut și ți-ai petrecut
unele perioade din viață.
Doar am trecut o dată pe acolo și chiar
îmi place, după cum ai spus și tu că e
frumos...!”
Dacă în timp voi putea confirma
acest lucru, am să rămân acolo
pentru totdeauna” Am întrebat-o
surprins:
„Unde sau la cine vei sta tu acolo?”
Muza m-a copleșit cu răspunsul:
„Păi, n-ai spus tu că ai o casă în satul
acela...?” „Bine, bine, am continuat
eu,
Dar casa este acolo, iar eu locuiesc aici...
Și după ce am scris 5 volume
de versuri datorită ție,
acum mă lași baltă!
În final muza mi-a răspuns:
„Ba din contră, dacă voi sta
în casa ta, fie aceasta
oriunde
și indiferent de situație
vei avea întotdeauna la cine veni
și pentru cine ieși în lume...!”

GRAMATICA IERNII

Scriu parcă
mut zăpadă dintr-un loc în altul...
Referitor la această scriere
nu poți ști exact care sunt
arhaisme și care sunt
neologisme
deoarece toate cuvintele sunt din zăpezi
veșnice... Ba mai mult, în asemenea
condiții,
scrierea mea continuă pare o
avalanșă... În această
gramatică a iernii
până și diacriticele
ba chiar și semnele de punctuație
par „rânduri, rânduri” de ninsori...
Iar la sfârșitul acestor elemente
în loc de puncte, puncte, sunt
troiene... Crivățul nu-i altceva
decât
ecoul unui prelung icnet de iarnă
redat gramaticii prin vocalele: a, e, i
o, u, ă, â, și amplificat de ger...

Lidia GROSU
(Rep. Moldova)

PRIN FRIGURI, CĂLDURA...

Cu picioarele sale goale de copil, sufletul, direct din brațele mamei, a sărit în stratul de zăpadă al... vieții, ce forma o imensitate, și care, cu recele-i metalic, îi tăia răsuflarea până în adânc... Făcu primul pas, apoi al doilea, al treilea, al... o sutălea... Îi iertă anotimpului insuportabilitatea, discriminarea sa în raport cu alte suflete, chiar și dominația peste toate celelalte anotimpuri-surate, asigurându-și până la urmă și o credibilitate prin persuasiunea: „de soartă nu fugi nicăieri”.

Evita încălțările cu vorbe măgulitoare, prea dulci pentru a fi și adevărate, scufundându-se în imperiul pufos al fulgilor vieții ca într-o poveste, căci avea ceva chiar foarte drăguț acest regat – cu tot felul său de a nu fi agreeat. Echidistanța îl ajuta să plămuiască *dăra de lumină* prin coridorul rece al minții, la al cărui capăt îi făcea cu mână bucuria, lecție pe care o însușise și pe care o repeta din frica de a nu o uita...

Chiar de mirare, dar, de la un timp, simțea din partea acestui ger o invazie a căldurii – un fel de nebănuită sursă termică interioară se intensifica la maximum, protejându-l de o eventuală degerătură. Între timp, unele elemente, protejate de fenomen datorită *învelișului protector*, „încercau” în fel și chip să „pună umărul” la dresarea situației, dar ditirambii, pe cât de dornici în atingerea înălțimii pe tot atât de „ajutați” în „accidentalele” căderi în fața viforitei artificial dezlănțuite, se înecau sufocant în valurile din vasul prea îngust al agerimii deșarte și falsului îngâmfat. Spectacolul de iarnă implica năstrușnicii dintre cele mai bizare - un adevăr regizat care nu s-ar fi bucurat niciodată de marca cu elementul de bază al deducțiilor matematice – **c.t.d.** „Potcoviți”, prin(**și**) în „comentarii” incerte, „acționau” în instanță rafalele vânturilor de miazăzi care se transformau într-un bumerang: **frigul** era strâns cu ușa. În aceste clipe, în niște fracțiuni de secundă cât o veșnicie, figurinele urâcioase își autodemască boala incurabilă a sentimentelor afectate de metastazele defectelor... Joc dur cu destinul, până la ranchiună, ură, frate, nu glumă!...

„E dement, sărmanul, trebuie să-l tratăm prin izolare – numai prin ger îl vom învăța minte”, auzea în spațele său. „Care dement?”, se întreba în gând, pentru că cei 7 ani de acasă, frecvențați cu regularitate, nu-i permiteau să se pronunțe în glas „Nu, stimabile, sunt mai sănătos decât crezi și deloc nu mă afectează frigul – am imunitate”, își răspundea sieși mai mult decât celor care nu voiau să audă... „E vorba de propriile sentimente: ele mă protejează, și eu, la rândul-mi, am grijă ca acestea să nu fie prejudiciate de maliția din jur. Și-apoi, de ce ați jigni lumea nebunilor frumoși ale căror proiecții și valori sentimentale sunt cele ce stau la originea Marii Creații?”

Dar... în acest haos nu se făcea auzit, și nici nu era cazul, pentru că baremul de apreciere a valorilor era altul, precum diferite le erau și căile spre acestea. „E ușor a deschide ușa cu piciorul, dar e mult mai complicat, deși onorabil, să dorești trăirea sentimentului de fericire pentru un comportament ce nu implică eforturi, ci doar avantajul inegalabil în distingerea ta ca om – intenția de a-i fi recunoscător lui Dumnezeu pentru faptul că te-a binecuvântat să fii suflet de artist. Și, indiferent că este sau nu vorba de vreun domeniu artistic, de nu-l poți susține pe colegul tău cu o vorbă bună, cel puțin nu-i pune bețe în roate, largul strâmtorii sale asigurându-și-l prin propria traiectorie a zborului, verdict pronunțat deloc întâmplător de PROVIDENȚĂ: „*Ajută-mă să nu mă-mpiedici / Când zborul e al meu – știi bine! – / Cu tot cu aripi și-nălțime, / Cu ochii sufletului - vedici... / Ajută-mă: dispari din umbra-mi / Nici să te știi, nici să mă știi / aș vrea, / când visele-ți sunt sumbre / și-omoară sentimente vii. / Ajută-mă să nu mă-mpiedici: / În artă-mi pare ilicit / Când te condamnă cei nevrednici / Pentru că simt: trăiești murind... / Sunt rău de cuminenii care / devin doar delicate predici: / În versu-mi, ca o răsuflare, / Ajută-mă să nu mă-mpiedici (Lidia Grosu, Ajută-mă să nu mă-mpiedici)*”

Încărcat de emoții pozitive, își urmă calea printre țepușele frigurilor urmărite de căldura sentimentelor... Și nu mai exista altcineva decât un suflet frumos în care striga talentul de a fi om, în primul rând, și pentru care gerul nu era un obstacol, având ca armă trăirile de paradis care-l dezmiardau și îl alinau.

Cât de multe sunteți, voi, suflete frumoase? Multe, sunt sigur. Mai multe decât celelalte de altă natură, din altă tabără - dar care strigă asurzitor, dezorientându-i pe îngeri în intenția de a-i acuza, aceștia lăsând pe Domnul să le pronunțe sentința... Vreți să ne consolidăm într-o rugă pentru veșnica **împri-mă-vărare** a sufletului de artist care suntem? Să-l salvăm prin sentimente de bunătate, poate că (mai știi?) și din mediul maipuțindoritorilor s-ar contamina de frumosul uman restituindu-și-L sufletului lor pe Dumnezeu? O simt: prin geruri, căldura, sursă energetică dintotdeauna predestinată suflete-lor... vii - într-o lumină și înălțare...

desen de Elena Liliana Fluture

Mihai VINTILĂ

Cercul poveștilor lui Jenică Chiriac

Poveștile scrise de Jenică Chiriac au ceva din farmecul poveștilor de altă dată. Are ceva s-fătos în modul în care povestește care face ca totul să pară a fi o întâlnire cu bunicul în fața unui șemineu în care arde liniștit focul. O fi poate stilul, o fi ceva din farmecul povestirilor, nu știu dar, aceasta este senzația pe care o simți citind.

În *Cercul s-a închis** Jenică Chiriac se îndepărtează de matricea sa literară atât de bine conturată în *Tușa Gherghina doftoroaia satului* în 2014. Mijloacele la care apelează sunt aceleași dar parcă ceva din farmec s-a pierdut.

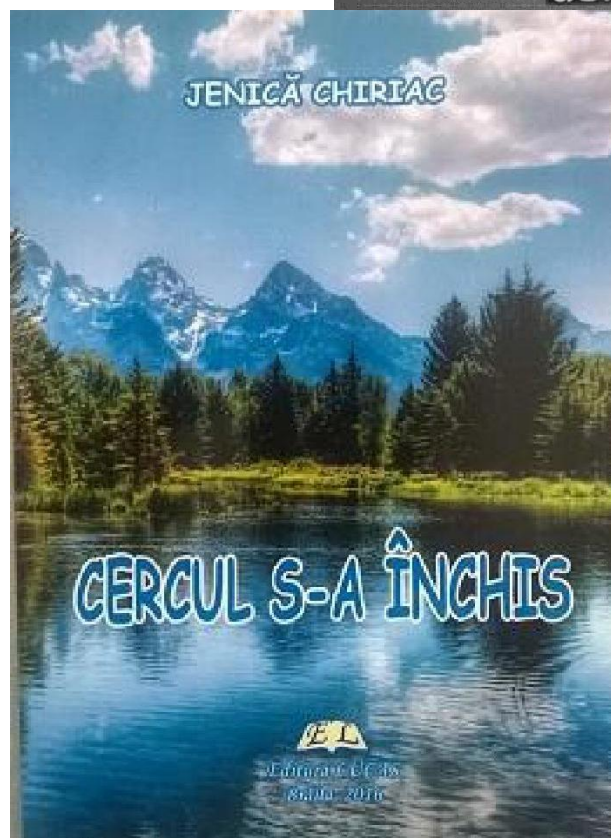
Urmărește viața unei familii bogate care prin reîntoarcere la natură reușește să-și redescopere filonul vieții, al bucuriei și al dragostei. Totul pornește într-un oraș mare, forfotind de posibilități, cu o scenă a unui bal unde domnul și doamna sunt invitați. Vedem pregătirile, foiala servitorilor, fandaxiile doamnei și nepăsarea studiată a domnului, vedem primirea și tot acest balon al aparențelor. Totul este descris frumos și spumos cu puternice accente vizuale. Balul a fost un succes iar după, într-o scenă personajul bunicului, cel mai interesant conturat din tot romanul.

Cursul vieții acestea pline de realizări, pline de viteză e zguduit de observațiile bunicului despre viața de familie, despre faptul că nepotul a început să se drogheze cu droguri ușoare iar fiica cuplului pare apatică și dusă într-o altă lume. Nici coeziunea familiei nu este bine susținută de membrii ei, totul stând a se prăbuși ca într-un joc de cărți.

Evenimentul care schimbă totul nu este această descoperire, ci un preinfarct pe care domnul îl face e la muncă și care întărește legăturile dintre domn și doamnă și mai ales aduce sfaturile bunicului mai aproape de inima lor. Se pornește de la ideea unei vieți mai simple, mai aproape de natură, de vuietul codrilor. Astfel familia face o ieșire într-un loc retras din munți, cunoscut doar de bunic, unde descoperă un paradis conturat în jurul unei poiene cu narcise și a unui lac.

De aici povestea o ia puțin pe repede înainte de parcă autorul s-ar fi găbit a ne spune dintr-o suflare totul pentru a nu uita sau pentru a ne face și pe noi să simțim imediat acest fior al muntelui. Este cred marea greșală tehnică care a omorât farmecul romanului. Această nerăbdare scriitoricească ne va lipsi spre finalul volumului de unele savuroase momente care conturate mai bine ar fi crescut cu mult valoarea de ansamblu.

Dar să revenim la personajele noastre puțin ciudate numite doar pe apelative, fără nume, ceea ce la final când numărul lor va crește va îngreuna puțin citirea și percepția. Ele sunt conturate mai mult din fapte, din trăiri

și reacții decât din descrieri. Avem o liberă a închipuirii care ca tehnică literară ar fi prins de minune dacă s-ar fi conturat măcar pe o schiță pe care să o îmbrăcăm cu rodul minții noastre. Așa, prea multă libertate, poate duce pe direcții nebănuite.

Familia consideră că viața în această poiană minunată ar fi ideală pentru restabilirea echilibrului ei. Ca urmare se mută în creierii muntelui, se rupe de viața de oraș, de zbucium și redescoperă bucuria unei vieți simple. Mai întâi vor improviza un cort, apoi o peșteră pentru ca într-un final să construiască o cabană modestă din lemn și piatră. Încet stilul lor de viață cucerește alți adepți iar în timp se conturează o comunitate.

Bunicul este cel asupra căruia autorul se oprește cu mult drag și pe bună dreptate. Este un veteran al războiului, un om trecut prin toate, un învingător. Devine bogat și înțelept dar mai ales străbate din faptele lui dorința de întoarcere spre pământ, spre natură, spre munte. Finalul vieții lui este stabilit de el printr-o aventură aparent nelogică într-o furtună care îl va doborî exact unde și-a dorit. Străepotul, Narcis, cu care construiește o legătură aparte va fi acela care va duc e mai departe, peste ani, ideile, cumpătarea și tradițiile bunicului.

Finalul romanului, grăbit și scurt, aduce oaza de liniște și de singurătate înapoi în civilizație prin apariția unei pensiuni, a unui restaurant, a altor case și conturarea tot mai pregnantă a unei localități în dauna poienei cu narcise de la care a pornit totul și care va pieri sub intervenția brutală a omului. O altă poiană, la fel de sălbatecă, va fi descoperită de bunic și de strănepot și ea va rămâne secretă pentru a o putea proteja de forța invadatoare a civilizației.

(continuare în pag. 27)

Marin MOSCU

Steaua lui Sisif

Sisif a purtat în spate,
Un munte din pietre sparte,
Către orizontul îmbibat
Cu speranța visului curat,
Să facă sâni cerului cu nori de lapte,
Să sugă copiii licori de dreptate,
Dar, Doamne, vârtej de ceață s-a lăsat
Peste întinsul de om blestemat.
S-a odihnit, Sisif, pe propriul pietroi
Apoi a luat-o îndărăt, ca noi,
Așa a ajuns să vadă muntele-n mare
Din care mușca dinții de sare.

De-atunci valurile mari îl scufundă,
Noi așteptăm legenda să iasă din undă,
Să dea veste că Sisif e stea urcătoare
Pe-o cocoașă de spumă de mare!

Stays-hardul veșniciei

Când ești tânăr alungi somnul scriind poezii,
Nimeni nu crede focul iubirilor târzii,
Doar tu mă zbicești în pleoapa vieții ascunse
În gămlia aranjamentelor de sentimente seduse.

Focul din triful priveghetorii, în vene, mă iartă
După cruda îmbrățișare a focului de ceartă
Că n-am scos cheful din călimara albastră
Unde înotă iubirea din măreția noastră.

Acum, când anii pun brumă în clipele toate,
Când pe sicrie recente se-nșiruie păcate,
Mai visăm viagra poemei pe care o citim
Gândind la stays-hardul că mâine veșnicim!

Crăpătura de pământ

Pe o crăpătură de pământ
Se-mbrățișează viața cu moartea,
Fiecare își vrea cu duritate partea,
Dându-și onorabil ultimul cuvânt.

Cei de deasupra ascultă priveghetori,
Cei răsturnați au sângele-nfundat
În dezastrul hidos colorat,
Înmuiat în sensul care dă
fiori.

În ascuns monștrii așteaptă cuminiți
Să umple cu tăciuni crăpătura
Când suflete tinere se dau dea dura
Peste osul plecaților părinți.

De va fi să mai scriu poezii

De va fi să mai scriu poezii
O să-mi bat cuie în călcâie,
O să merg ca bolnavul de râie
Printre florile dosite în câmpii.

Acolo, cheful mi-i să te-ntâlnesc
Cu ochii-notând sub razele de soare,
Mai dulci decât cafeaua de cicoare
Prin care cimitire se vopsesc.

Nu vreau la moartea mea copii
Să pustiască lacrimi înmiite
Sub pasărea ucisă de cuvinte
Cu zborul rătăcit în poezii.

Mai bine să aduni la masă copii
Să-și înzdrăvenească buțile golite
De risipa vieții prinsă în ispite
De se cutremură în lacrimi plopii!

S-a îmbolnăvit poezia

S-a îmbolnăvit poezia omenirii,
Respiră greoi,
Are spută în litere,
Tușește pe buzele cititorului,
Spatele îi este cocoșat de silabe...
Abia o mai țin aripile-n zbor,
Picioarele metrice cad în neant.
Mi-e milă de ochii plecați în lumină,
Așa că adun poezia omenirii
În ranița ciuruită a cerului
Și merg în genunchi
La vrăciul universal.

Îi ascult cuvintele ritmate,
Curăț iz vodul încercărilor,
Adun flori de tei din pletele Escului,
Le macin în disperarea timpului
Ștrăngulat de raze de Luceafăr,
Fac prișniță din colb poetic
Și o tămăduiesc ușor
Cu epitete și metafore,
Apoi,

Pentru împlinirea zilei de mâine
Împerechez rime femeiești
Cu rime bărbătești
Și după o prelungă respirație
Gură la gură,

Urechile se deschid,
Inima revine în poezia omenirii
Ca un prunc gângurind
La donița cu lapte
Din Constelația
Cocoșată de imaginație!

20

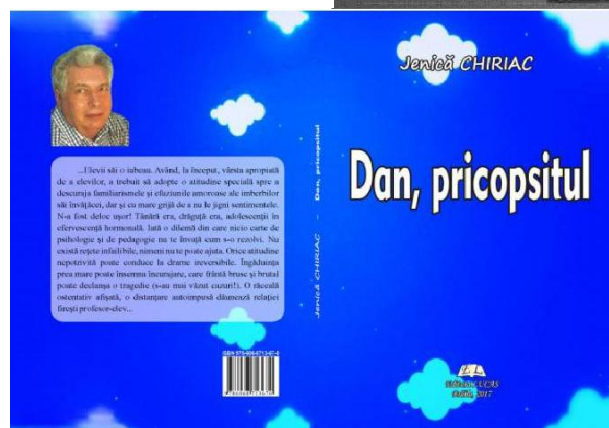
Lucia PĂTRAȘCU

JENICĂ CHIRIAC - DAN, PRICOPSITUL

Volumul **DAN, PRICOPSITUL**, semnat de **JENICĂ CHIRIAC**, Editura Lucas, Brăila, 2017, cuprinde în cele 94 pagini ale sale o poveste de viață a unui om. Structurarea în 15 capitole (mai mici, ca întindere!) menite să grănițuiască diferitele întâmplări petrecute în decursul unui destin, ce ar putea părea obișnuit la prima vedere, permite autorului să-și etaleze darul de povestitor. Cu vervă lingvistică, Jenică Chiriac joacă un fel de țințar între segmentele biografice ale personajului principal, Dan Belciug, începând prin a ni-l prezenta în plină activitate pe acest „**plutonier de intențență, (de ață)**” într-o **unitate militară din Capitală... autoritar și eficient, scurt la vorbă, înjură ca un birjar.**”, el fiind cel care are grijă de toate „**efectele**” militare. Faptul că tot el îi echipează în uniforme militare pe noii veniți „**răcanii** **ăștia indisciplinați, zurbagii**”, îi dă posibilitatea să cunoască oameni noi, cu diferite caractere. Pentru că aceștia puteau fi răcanii obișnuiți sau studenții triști, cu care se bucura să schimbe păreri și opinii despre tot și despre toate, sfătuindu-i cum să rezolve problemele spinoase ale milităriei. Se pricepea și îi plăcea!

Jenică Chiriac, ne plimbă apoi la Turnu-Măgurele, în copilăria eroului, unde feciorul unui tată ceferist și a unei mame casnice, dar ambițioasă pentru creșterea și devenirea băiatului, trăiește viața obișnuită a unui elev cu note foarte bune și cu zburdălniciile ce fac culoarea unei copilării fericite. „**În vacanțe trai pe vătrai...Îl lua tac-su cu noaptea în cap la gârlă, îl învăța meserie.**” Astfel pescuitul a devenit una din pasiunile sale. Iar atunci când la liceu unde învăța s-a făcut ut oferta înscrierii pe drumul spre o carieră militară, Dan a știut că aceasta este alegerea sa.

Repartizat în Capitală, Dan se c-ășătorește cu Leanca, profesoară la un liceu. „**Leanca era o fire singuratică, prefera să citească o carte bună decât să se zbânțuiască la petrecere.**” Cei doi au un copil, Dănuț, duc o viață obișnuită, tihnită chiar, până când Dan Belciug este nevoit să plece o perioadă de timp într-o aplicație militară pe lângă Piatra Neamț, de unde se întoarce compl et schimbat. Se creează o stare confuză „**ca o ceață densă, apăsătoare, înecăcioasă, sufocantă**”, pe care soția nu o tolerează și care se soldează cu un divorț. Dan pleacă acasă, apoi se mută cu serviciul în Turnu Măgurele, unde o reîntâlnește pe Irina, o fostă colegă de liceu, cu care se recășătorește. Pavel este copilul rezultat din această a doua căsătorie. Deci, Dan are cu cele soții doi feciori, Dănuț și Pavel, care vor avea două drumuri diferite. Pavel va deveni un șahist și un împătimit al scrisului: „**scriu pentru ceilalți, pentru cititori, să aibă o bucurie... citindu-le!**” Dănuț, lipsit de tovarășia tatălui: „**Eu am avut**

să discut problemele mele, ca între bărbați”, își rătăcește cărările vieții, apucând pe drumuri greșite. Dan, bărbatul pricopsit cu două femei pentru care are sentimente de dragoste și de prietenie, două femei de la care are doi feciori, trăiește o viață sufltească mai complicată, fapt ce nu rămâne fără urmări și, îmbolnăvinduse, este îngrijit pe rând de cele două femei „**A șa s-au cunoscut nevestele omului! Când nu mai exista motiv de gelozie, de resentimente.**”

Aceasta este pe scurt povestea eroului, cel care „**mare norocos a fost Dan, plutonierul de ață, la viața lui: l-au iubit, în egală măsură, două femei.**” O poveste nu foarte specială (la urma urmei, câte alte astfel de întâmplări nu s-or fi petrecând în lumea aceasta!), pe care autorul cărții a scris-o în zece zile, așa cum aduce mărturie la s-fârșitul c-ărții, ceea ce nu înseamnă că a făcut rabat de la spontaneitatea verbului, reușind să sculpteze cu nerv și în același timp cu duioșie portretele fizice și morale ale personajelor sale. Mama „**casnică, dar cu fire aprigă, gospodină neîntrecută.**”, iar tata „**un boier (în felul său!) umbla țănoș cu privirea lui calmă, disprețuitoare. Tuns mereu scurt, cu tâmplele ninse, cu mustața încăruntită înainte de vreme**”, un om „**cam ștregar de felul lui**”, l-a învățat tainele pescuitului, așa cum ceva mai târziu el îl va învăța pe Pavel.

Jenică Chiriac, om de formație profesorală, cu atente observații făcute asupra tipologiei umane, prin studierea adâncului sufletului omenesc și a libertății individuale, așa cum se dovedește și în celelalte cărți ale sale, face un adevărat slalom de la viața celor abia intrați în armată, pe care ne-o prezintă jucăuș, spre desfătarea cititorului, trecând apoi prin poveștile de iubire și ajungând la durerosul final, când Dan Belciug sfârșește pe un pat de spital, plâns de cele două femei importante din viața lui.

Prin simpla lecturare a cărții, ce se face lejer, cititorul află întâmplări ce „curg”, chiar și atunci când ele pot avea accente grave, dând acestuia satisfacția unui timp folosit spornic datorită talentului de povestitor al autorului, care reușește să adune întâmplări aparent banale și întâlnite de toată lumea și să le transforme în evenimente de viață.

Un volum de proză ce merită atenția cititorului!

Viorel DARIE

La scăldat

Cât timp a ținut furtuna de-aseară, Motocel, pisioul, era de nevăzut, fiind ascuns undeva bine în partea cea mai obscură din odaie, adânc sub pat, în dosul unor ghetete ale bunicului. Acum, dimineața, ieși șovăielnic de sub pat, uitându-se cu teamă în toate părțile. Când se lămurii că liniștea revenise în casă și-n afară, începu să umble prin odaie, scoțând primul mieunat. Apoi repetă mieunatul lui subțire cu mai multă convingere. Îi era foame. Știa că bunic a va veni de undeva să-i pună lăptic în străchinuța din tindă.

Trezirea asta înainte de vreme a pisioului avu ca rezultat trezirea lui Ionuț, care, liniștit cu greu în urma furtunii de-aseară, dormise neîntors până dimineața și nici acum nu s-ar fi sculat, dacă nu l-ar fi trezit Motocel cu mieunatul lui.

Bunica, intrând în odaie, văzu că cei doi sunt sleiți de foame și se grăbi să le pună ceva de mâncare, unuia pe masă, celuilalt în tindă.

Bunicul era deja trezit demult și ieșise în livada cu fân, să vadă cum ar putea drege prepelecii răsturnați de furtună. Trebuiau desfăcuți de tot și pus fânul iar la uscat. Dar asta după c e soarele va urca pe cer și va usca pământul după ploaie. Țarina, de dincolo de pârâu, arăta îngrozitor – se vedeau două răni groaznice pe trupul dealului, două alunecări mari de teren și încă vreo două alunecări mai mici. Pe partea dealului unde era casa bunicilor, nu se vedea nicio alunecare de teren.

Vremea dădea semne că ziua aceea va fi nespuns de frumoasă. Roua se z vântase, albinele se porniră să zumzăie voioase în jurul stupilor.

Bunica, plecând la fân, la vale, unde bunicul începuse să cosească mai multe brazde, îi zise lui Ionuț să nu plece de-acasă, să nu-i dea iarăși bătaie de cap, lăsând casa descuiată și singură. Dar poți să te pui cu un copil? Acesta ieși doar un pic pe uliță, doar cât să se uite în vale, să vadă ce mai e prin sat. Ceva îi atrase curiozitatea: mai în vale, pe toloacă, luceau mici ochiuri de apă, ca niște minuscule lacuri. De bună seama, în urma ploii furtunoase de ieri, gropile se umplu eră de apă iar acum luceau ispititor.

Se uita cu încântare spre livezile cosite de curând de vecinii din vale, îi plăceau și își dorea să fie și el acolo.

Iată, acolo, lângă casa vecinilor, ieșiră din casă toți cei trei copii, pesemne trimiși cu treburile casei. De cum îi văzu, Ionuț coborî un pic mai în vale, încât copiii îl văzură și ei. Fetița cea mai mare îl strigă:

- Ionuț ! Nu cobori la noi, în vale ?

- Nu am voie. Mi-a zis bunica să nu plec departe de casă. Mai bine veniți voi aici, la deal, să vedeți cum lucește apa în toloacă.

Boem@ 98-99-100 (4-5-6 / 2017)

- Ce apă ? Unde ai văzut tu apă pe deal ?
întrebă nelămurită Anuța.

- Uite chiar aici aproape de mine !

Copiii din vale, foarte curioși de tot ce zicea Ionuț, nu le-a fost greu să lase treburile de lângă casă, ca să tragă o fugă până sus pe deal, să vadă despre ce lucruri de ape tot vorbește Ionuț. Când au ajuns sus la Ionuț, într-adevăr, ce minunăție! Toate gropile din toloacă, și mai adânci, și mai mici, se umpluseră de apă din puhoiul de ieri, iar acum luceau ca niște oglinzi, sub cerul curat ca o pânză albastră. Unul după altul, pe rând, copiii intrară în apa puțin adâncă, rec e și nu prea. Se învățară cu apa repede. Găsiră băltoace mai adânci, până la glezne, apoi până la genunchi. Ce bine era în apă multă!

- Are cineva curajul să se scalde în apa asta? zise Mihăiță, băiatul mijlociu din vecini.

- Mă scald eu întâi! zise Vlăduț, băiatul cel mic.

- Mă scald și eu, zise Ionuț.

- Și eu, zise Anuța.

Ce plăcere nebună i-a cuprins pe c opii, să aibă atâta apă de bălăceală. Se zbenguiau prin apă, se stropeau, aruncau c u apă unii pe capul și pe hainele celorlalți. Și erau niște chiote ! ...

După un timp, găsiră o groapă și mai adâncă, în care apa era chiar mai sus de genunchi. Dintr-odată, le veni așa un chef să se culce prin apă, bălăcindu-se. Curând, apa se făcu galbenă, ca lutul. Copiii uitară de hainele și de părul de pe cap, care erau pline de apă și glod, din cap până-n picioare.

Distracția asta fu curmată când le era lumea mai dragă, iar bunica, nedumerită unde dispăruse de-acasă Ionuț fără să-i ceară voie, avu presimțirea să iasă pe toloacă, să-l caute pe băiat. Rămase tablou, c ând văzu ce făceau copiii în gropile cu noroi. Nu mai c unoștea pe niciunul, de plini de glod cum erau. Strigă tare pe Ionuț:

- Hei, Ionuț, ce faci ac olo! Vino acasă imediat! Să vezi ce pățești de la mine!

Pofta de joc pentru copii dispăru pe loc și fiecare fugi acasă cât mai repede. Dar ce să facă cu hainele ? Anuța și cu frățiorii ei s-au dus la cișmea și au clătit hainele de noroi. Se vor z vânta repede, căci ziua era deosebit de însorită și călduroasă.

Însă bunica îl luă de mână pe "porcușorul" ei de copil, îl dojeni, îi mai dădu o palmă pe șezut, îl duse în casă, îl schimbă de hainele lui măloase și ude și-i dădu alte hăinuțe uscate. Nu de alta, dar îi era frică să nu prindă guturai copilul, căci știa ce greu îi trece răceala.

Nu se întâmplă mare lucru cu Ionuț după bălăcirea în apa rece din gropi, doar îi curse un pic năsul și atât. Ionuț, hoțomanul, arăta cumva bucuroso de isprava lui, era roz la obrăjori, plin de voie bună și mulțumit de întâmplarea din ziua aceea.

Dorian MARCOCI

Pași

Urme de pași nisipul le adună,
Ca-n viață-ntr-una toate se petrec,
Un efemer se-ncheagă să ne spună
Ce nu gândim când visele se -ntrec.

Pe-o plajă nesfârșită lângă mare
Am poposit lăsându-mi pasul greu
Peste atâtea urme-n frământare
Având acuma și nisipul meu,

Iar pulberea aceea mișcătoare
Se preschimba sub vânt neconținut,
Eternul cufundat în nepăsare În care voi
pleca cum am venit

Albastru

Cuminți vapoare picotesc în radă. Și
ele au împrumutat albastru Din
marea ca o călimară largă Și-un cer
care se iscălea măiastru.

Trecând prin secole, atât de vie
Răzbate voc ea muezinului cu sârg,
Molcom plutind din turnul de geamie
Cu modulări învăluind adânc.

Fâșii de nori umbresc discret din soare,
Un abur se așterne moleșit
Orașu-i împăcat într-o lentoare
În care prin albastru-i definit.

Doar galbene, chircite în uscare Pe-as
falt se-adună frunzele de tei
Purtând albastre vise cu răbdare Cum
pașii poartă-acuma anii mei.

E toamnă

Cu pleoape grele norii se târâsc pe mare,
Pomeții buhăiți atât de tare
Aproape că ating aripile în zbor Când
păsările albe cu piepturile lor

Despică vântul aspru în șfic hiuri tăioase. E
răvășită marea, cuprinsă de angoase, Căci
zilele senine de vară-s spulberate Și-
amărăciunea iernii se simte de departe...

Se lasă înserarea din plumburia zare,
Iar vântul își croiește înveșmântări bizare
Cu frunzele culese din teii visători,
Eterni barzi ai iubirii în anii trecători.

O nouă dimineată

O nouă dimineată, nou răsărit de soare,
Din nori tiviți cu roșu lumina e mai mare Și
prinde-nvăpăiată un con ce se lărgeste
Pe cer, pe luciul apei, în micile ferestre

Din casele albastre, în stuful greu de rouă,
În iarba cu un zâmbet de flori pentru o nouă,
Senină revărsare a rostului în viață. Se-ntrec
în glas cocoșii, ilară discordanță

Vestind, o știm adesea din vorbele bunicii,
Neîndoios un soare venind fără capricii

Să încălzească lumea după un somn de noapte...

O nouă dimineată blândețea își împarte

Cu lebedele albe zburând cu gâturi-ntins

Suport pentru lumină și gândul neînvins,
Făclia și puterea de a clădi speranță
Ce mă hrăneau fecunde. O nouă dimineată!

Împreună

Frunz e în strat umed și greu
Pe-alocuri în cetate
Se-adună molcom mai mereu

De vânt și ploi purtate.

Deasupra crengi jilave stau

Stângace-n goliciune
Iar negrul lor cu norii dau
O tristă viziune.

Mă contrazic priviri cu dor
Lipite în plimbarea
Iubirilor, în pasul lor

Căutând mereu cărarea...

Din zarea spartă într-un nor

Brusc soarele inundă,
Lumina-i aburind ușor
Cât poate să cuprindă

nsuflețind totul în jur,
O caldă bucurie
Se zămislea fără-nconjur

Ca totul să învie

Iar ploaia care persista
Se aurea-n privire,

Trecut și nou se aduna
Luând în stăpânire

Cetatea. Ca-ntr-un furnicar
Se perinda o sumă
De trupuri cu același dar:

Să fie împreună.

Carol FELDMAN
-Israel-

GÂNDURI RĂZLEȚE

Există – în general – în firea omului, obiceiul de a reacționa la ceva nou nu numai cognitiv, ci de multe ori însoțit chiar și de un sentiment al speranței. Mai ales când noul este un an nou. Noul An! Fiind și eu la început de an, nu fac excepție și mă interesez curent (fără exagerări) despre ceea ce pare declarativ cel puțin interesant ca „noutate”. Simplă curiozitate!

Așa am descoperit, ascultând la Kol Israel o conversație între doi jurnaliști care comentau, mai mult la nivel de „cerc cultural”, decât academic, o temă interesantă, care, prin dezvăluirile conversației mi s-a părut a-mi prezenta câteva elemente inedite; era vorba despre stabilirea raportului cantitativ universal între minciună și adevăr. Da, s-a făcut și așa ceva! Nu mi s-a dezvăluit o „nouă Americă”, dar am auzit totuși lucruri interesante... Cu anumite încercări de... definiții, unele (nu puține) demne de luat în considerație...

Voi rezuma, cu mici observații personale, cele notate după audierea sus amintitei conversații, luând ca element de bază tocmai MINCIUNA, căci ea e... dominantă... Asta-i problema: În lume, dintotdeauna există mai multă minciună decât adevăr!

Minciuna este o afirmație contrară, uneori o deformare totală sau parțială a adevărului. Unii afirmă chiar că minciuna este negarea realității. Un comentator politic de la TVR1 a numit-o „intoxicarea adevărului”. Minciunile pot fi premeditate sau spontane, vinovate sau nevinovate...

Câteva observații: Religia s-ar putea să fie o sursă nu neglijabilă a acestor manifestări, prin povestirile pe care le incumbă, cărora le atribuie puterea divinității, lucruri nedovedite științific! (Să-mi fie iertată afirmația!). Dar chiar și religia nu califică minciuna ca fiind total un păcat! Vedeți în „Cele 10 porunci” (Decalogul), la porunca / interdicția a IX-a, se spune: „Să nu mărturisești strâmb împotriva a=proapelui tău”. Așadar, din largul „câmp” al minciunii este „selectată” doar mărturia neadevărată și nu minciuna în totalitatea ei (cum e de pildă interdicția „să nu ucizi”).

Cum s-a ajuns ca minciuna să domine adevărul? Cred că datorită faptului că ființa umană este făcută cu înșușirile de a fi tentată să „guste” mai mult din cele „pământești/lumești”, decât să se conducă strict după percepțe cu conținut de valoare morală, mistică, pe care nu le consideră chiar în orice împrejurări ca fiind ideale... Și omul își acoperă aceste... tentații, cu minciuna! Iată rolul „mefistofelic” al minciunii!

Dar cel mai fertil ogor al minciunii este politica.
Acolo ea este declarată ca „armă legală”.

Neuitatele versuri ale lui Al. Vlahuță: „Minciuna stă cu regele la masă / Dar asta-i cam de multișor poveste / De când sunt regi, de când minciuna este / Duc laolaltă cea mai bună casă” – sunt grăitoare nu numai pentru regi, ci și pentru toți purtătorii de cuvânt, reprezentanții oligarhiilor din toate vremurile

Am mai auzit o afirmație în enumerarea „calităților” minciunii: ea și insulta. Adevărul nu poate fi niciodată o insultă!

O prestigioasă jurnalistă din România, Ioana Ene Dogioiu, scria: „Respectul îl arăți prin adevăr, nu prin minciună”.

Ca orice om, cred că micile minciuni „nevinovate” pe care le-am folosit și eu uneori, mai ales în cadrul familiei, de-a lungul vieții, minciuni care - ferească Dumnezeu - nu au declanșat „catastrofe”, nu mi-au înfrumusețat profilul... Niciodată însă, nu au devenit un obicei! Niciodată!

Iată motivul pentru care cred că oameni ca mine se pot privi în oglindă, exprimând discret-obiectiv și un „mea culpa” proporțional, întru înțelegerea a ceea ce s-a constatat (de-abia acum, la începutul lui 2017?!), că minciuna domină adevărul! Fapt!

Păcat că este... adevărat.

Eugenia Rada IONIȚĂ

Ți-am bătut

Ți-am bătut cu un crin la fereastră,
Noaptea blânde purtau în pieptare
Batiste cu noduri.
Perle din murei granitului creșteau,
Ca dintr-un lemn bolnav,
Lăstărind, plini de speranță.
Totuna arătările ceții se desfăceau
În arginturi pe drumuri,
Pustiul dându-se la o parte
Minunile razelor pe umeri de deal.
Imperiile, înconjurate cu brațe albe de lună,
Dormeau adânc sub frumusețea
Ce se scurgea din altă lume.
Tainic ceasurile, oprite pe loc,
La așteptările grele,
Doar s-o auzi tropot de cal
Înfășurat printre iarbă.
Te-am prins
Nu ai putut ocoli lacrima stelei
Pe care ai strivit-o în diminețile ninse,
Și de atunci giulgiul albastrului
Prinde oful mărilor.

Floarea CALENIC

DUBLĂ LANSARE DE CARTE

La Biblioteca județeană din Tulcea

Pe 10 martie 2017 în sala de la etajul 1 a Bibliotecii județene, a avut loc un eveniment cultural cu mare impact emoțional asupra celor prezenți, a comunității nord-dobrogene și am spune noi, a românilor care iubesc literatura, arta, creația, frumosul în general.

Autorul tulcean Tănase Carașca, membru al Asociației Scriitorilor „Aegyssus” din Tulcea și al Ligii Scriitorilor din România, a lansat un volum de poezii, intitulat sugestiv „Printre stropi” și unul de proză, cu un titlu la fel de sugestiv, „Timpul și răstimpul”. Ambele cărți au fost realizate cu sprijinul Editurii PIM din Iași, cea de-a doua, un frumos roman de dragoste, fiind editat la sfârșitul anului 2015, dar nelansat pe piața amatorilor de carte.

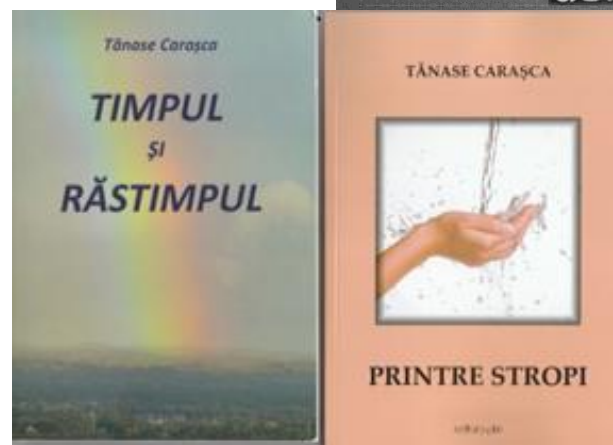
Printre cei din sală, invitați, prieteni, amatori de literatură, poeți sau prozatori, admiratori, simpli cititori, membri ai familiei, de remarcat prezența primarului Tulcei, domnul Constantin Hoge, a preotului Felix Lucian Neculai - consilierul cultural al Episcopiei Tulcii și a ziaristului de la publicația „Obiectiv”, Petru Țincoca.

Poetul Mircea Marcel Petcu, organizatorul lansării, Președintele Asociației Scriitorilor „Aegyssus” din Tulcea a rostit cuvântul de deschidere, reliefând activitatea de scriitor a d-lui Tănase Carașca (prezent prin „**Altfel spus – Fabule și fabulații**” (poezie-umor, ed. Harvia/ 2003), „**Parodii altzernative**” (poezie-umor, ed. Harvia/2007), „**Descult prin urzici**” (roman, ed. Karograf/2010), „**Reflectii**” (poezie, ed. Karograf/ 2011), „**Bazarul maratonului roșu**” (roman, ed. InfoRapArt Galați/2013), iar acum cu cele două despre care facem vorbire, romanul „**Timpul și răstimpul**” și „**Printre stropi**” apărute la ed. PIM din Iași în 2015 și respectiv 2017, dar și de publicist - colaborator la reviste importante: „Boema” din Galați, „Ex-ponto” și „Dobrogea culturală” din Constanța, „Steaua Dobrogei” din Tulcea, „Moldova literară” din Iași, etc. A menționat cu aprecieri pozitive revista „Seniorii tulcenii” al cărei redactor șef este domnul Tănase Carașca și care motivează, adună și menține vie dragostea de viață, de artă și literatură dobrogeană.

Domnul primar al Tulcei, dr. ing. Constantin Hoge, ale cărui intervenții sunt mereu așteptate cu interes de auditoriu, dumnealui având harul de a surprinde esențialul evenimentului la care participă, a subliniat importanța lansării de noi cărți și și-a exprimat prețuirea pentru tot ce se scrie în județ. A apreciat titlurile alese de autor pentru volumele lansate, considerându-le metaforice, pline de semnificații.

Colegii de breaslă, Elena Netcu, Ioan Gheorghiță și Gheorghe Bucur, au analizat fie proza, fie volumul de versuri. Dacă doamna Elena Netcu a zăbovit asupra romanului „**Timpul și răstimpul**”, domnul Gheorghe Bucur și-a exprimat aprecierea pentru versurile din „**Printre stropi**” subliniind teme, idei, sentimente, toate profund omenești și deci emoționante.

Doamna Floarea Calenic, de asemenea o inimoasă organizatoare a lansării, a venit cu o analiză minuțioasă a poeziilor vorbind pe larg despre rolul scriitorului în societate, influența pe care o imprimă cititorului și

importanța operei pe care o lasă moștenire imortalizând momente care altfel s-ar pierde.

Momente sensibile au fost create de doi elevi ai liceului de Arte din Tulcea, Cristian Simion și Alexia Fucigiu, care, acompaniați la pian de profesorul George Pinter, au interpretat la vioară bucăți muzicale potrivite momentului.

Între intervențiile menționate, cei prezenți au putut asculta poezii din volumul lansat recitate de Teodora Docu, Elena Anastase, Ion Chiriac și Petru Țincoca, membrii ai grupului „Drag de muzică și poezie” care activează la Casa Avramide și din care face parte și d-na Floarea Calenic.

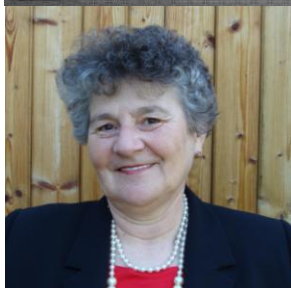
Un alt membru al acestui grup, preotul Mihai Marian Michael, a cântat o baladă, însoțit de studentul la Facultatea de Teologie, Dragoș-Ionuț Barbu, și apoi singur, acompaniat la chitară, două melodii pe versurile poetului Adrian Păunescu.

Poetul Mircea Marcel Petcu a intervenit în numeroase momente cu comentarii pertinente, dar și recitând poezii din volumul „Printre stropi”.

În încheiere, domnul Tănase Carașca, autorul celor două cărți lansate, a mulțumit celor prezenți și celor implicați în desfășurarea evenimentului menționând câteva repere scriitoricești din activitatea sa. Cu umor-i cunoscut, a vorbit despre cum „s-a făcut” scriitor, despre ce înseamnă scrisul în viața dumnealui și, mai ales, cum s-a născut romanul „Timpul și răstimpul”.

desen de Elena Liliana Fluture

Maria TIRENESCU

Toamna la mare

După ce am fost admisă la facultate, m-am gândit că sunt destul de mare pentru a merge singură la Eforie. Am ales luna septembrie. Nu văzusem niciodată cum e marea în timpul toamnei. Bănuiam că e foarte frumos. În plus, mama trebuia să fie la școală de la începutul lunii, iar Nina și Doru mergeau, din 15, la școală.

În comparație cu alți ani, aveam avantajul libertății depline. Cel puțin, așa credeam. Bunicii aveau același program de ani de zile. Bunica, o femeie pedantă, pregătea camerele pentru turiști, bunicul făcea aprovizionarea, iar seara ieșeau la plimbare. Cumpăraseră un aparat de radio cu clape pentru schimbarea canalului și cu ochi magic. Ascultau în special „Radio vacanța”. Bunicul citea ziarele și, ceea ce mă distra, la ora 16 își bea obișnuita cafeluță pe care i-o servea bunica. Nu era cafea naturală, ci Unica. Bunica era responsabilă și cu organizarea activității bunicului. El fusese operat în urma unui ulcer gastric și ținea regim. Eram liberă să fac ce vreau, dar la plajă mergeam cu chiriașii bunicilor. Așa era mai sigur. Nu riscam să mi se întâmple ceva neprevăzut.

Unchiul Sever lucra la Eforie-Nord. Era gestionar la un mic magazin. Însoțită de bunica, am făcut prima vizită la „magazinul unchiului”. Autobuzul a oprit vizavi, lângă parc. Am făcut un tur al parcului după câteva zile, când bunica m-a trimis să-i duc ceva unchiului, dar nu m-am îndepărtat de locurile cunoscute.

Într-o seară, unchiul Sever mi-a propus să merg la un film la cinematograful în aer liber din Eforie-Nord. Am mers cu autobuzul de la ora 7 seara. Am observat cât de mândru era unchiul când mergea cu mine prin stațiune.

- Cine-i domnișoara? Întreba câte unul dintre prietenii unchiului.

- E nepoata a mea.

- Nu știam că ai o nepoată atât de mare...

- E studentă.

Eu mă arătam preocupată de câte o nimica toată, doar ca să nu intru în vorbă cu ei. Ne-am oprit de câteva ori, căutând gumă de mestecat străină. Unchiul Sever m-a condus la cinematograful. După ce mi-am ocupat locul, el a plecat. Urma să vină după mine la terminarea filmului.

Am văzut un film SF: Călătorie fantastică. Pe scurt, o echipă de oameni de știință, într-un submarin, sunt micșorați la dimensiunile unui microb și, cu ajutorul unei seringi, sunt introduși în carotida savantului care se alesese cu un cheag de sânge în creier în urma unei tentative de răpire. Savantul era menținut în stare de hipotermie, pentru ca sângele să circule mai încet. Comunicarea cu echipa reală se făcea prin sistem Morse (Wi-Fi, spun cei din film). Din echipaj face parte și un personaj care dorește ca secretele omului de știință să nu fie cunoscute. De aceea, sabota acțiunile echipajului. Planul operațiunii suferă modificări și numai pregătirea excepțională a doctorilor

și a ofițerului de transmisiuni care asigura comunicarea cu echipa care coordona din laborator acțiunea au făcut posibilă distrugerea cheagului din creierul savantului. După o oră, oamenii reveneau la dimensiunile inițiale. Sabotorul moare digerat de o leucocită, iar ceilalți membri ai echipajului sunt recuperați dintr-o lacrimă a savantului căruia i-au distrus cu un laser cheagul de sânge.

La acea vârstă citeam toate povestirile și romanele științifico-fantastice pe care le găseam. Deși bănuiam că misiunea va fi îndeplinită, am urmărit filmul cu sufletul la gură. Am studiat efectele speciale și imaginile pe care le vedeam. În plus, din distribuția filmului făceau parte Stephen Boyd, Rachel Welch și Edmond O'Brien.

În următoarea sâmbătă, unchiul mi-a promis că mă duce să văd cel mai bun restaurant din stațiune. Și am mers la „Europa”. La intrare era un „general” pe care unchiul îl cunoștea. I-a spus că sunt nepoata lui și că sunt studentă.

Unchiul a comandat câte un grătar cu garnitură și vin roșu. Mie mi-a comandat pepsii. Restaurantul avea orchestră și ring de dans. După ce am mâncat, am dansat.

- Dansezi bine. Unde ai învățat?

- Parcă nu știi... Vals m-a învățat bunica, în parc, unde dansau rușii. Tango m-a învățat tata. Am mers o dată la familia Răhlea, nu știu ce sărbătoreau. Ploua și nu ne-au dat voie în curte. Un timp, ne-am uitat pe fereastră. Eram la etajul întâi. Dar ne-am plictisit. Ceilalți invitați dansau pe muzica unui gramofon. Gazdele aveau plăci. Cred că erau moldoveni. Știu că au predat limba rusă. Tata m-a invitat la vals și, fiindcă a urmat un tango, mi-a explicat cum se dansează.

- Când erai mică spuneai că vei fi cântăreață de operetă. Când ți-ai schimbat preferința?

- În clasa a doua, mergeam de două ori pe săptămână la doamna Moldovan. Acolo învățam, câte o jumătate de oră, să cânt la pian. După un an, nu știam nici un cântec. Mă enerva cum număra: „una, doua, treia patra”. Mergeam la pianul școlii și, după câteva încercări, îmi reușea o meodie. Cântam după ureche, ca lăutarii. În clasa a treia n-am mai vrut să merg la pian. Am fost de două ori la un cerc de balet. Nu mi-a plăcut. Am învățat prea puțin și nu am dansat deloc. La numărătura instruoarei, făceam un fel de gimnas-tică.

- Ție nu-ți place nimic...

- Cum nimic? Eu trebuie să văd un rezultat!

- Ai renerunțat definitiv la muzică, la dans...

- Nu chiar. În fiecare an am cântat în cor, în grupul vocal, chiar și solo. Am dansat în grupurile de dans ale școlii, balet sau dansuri populare. Nu mai vreau să fiu artistă.

- Ție nu ți-a prea plăcut școala!

- Să știi că mă supăr! Am învățat la toate materiile. Au fost unele materii pe care nu le aveam la suflet, dar învățam, pentru că îmi plăcea să rezolv probleme. De exemplu, chimia. Nu îmi plăcea să „tocesc” proprietăți, dar îmi plăceau problemele. Pe scurt, după ce scriai formula, restul era regula de trei simplă.

(continuare în pag. 27)

- Faci ce faci și tot la matematică ajungi.
- Cu siguranță, matematica e cea mai frumoasă, cea mai grea și cea mai utilă materie. Nu oricine o poate învăța. Mie mi-a plăcut întotdeauna. La început, era doar un instrument de calcul. Apoi a devenit preferata mea.

- La câți ani ai descoperit că e frumoasă?
- La sfârșitul clasei a cincea, profesoara de matematică ne-a propus să rezolvăm zece probleme recapitulative de la sfârșitul manualului. Mi-am amintit cu o seară înainte de data limită de prezentare a problemelor. Am luat cartea fără prea multă tragere de inimă. Rezolvam mecanic. Apoi, s-a întâmplat ceva: am dat de o problemă interesantă. Trebuia să aflăm câți ani a trăit Arhimede. Se dădeau câteva relații. Am rezolvat problema prin metoda figurativă. A fost o problemă frumoasă, interesantă. Am verificat răspunsul cu cel de la sfârșitul cărții. Era bun. Atunci cred că a fost momentul în care am decis să acord mai mult timp învățării matematice. În fond, puteam să cânte alții, cei pentru care matematica era o teroare.

- Cum rămâne cu „trebuie să văd un rezultat”?
- La matematică poți să ajungi la rezultatul unei probleme pe mai multe căi, prin mai multe metode. Și poți să verifici dacă ceea ce ai obținut e corect. De multe ori, poți să intuiești rezultatul. Totul depinde de cât de mult muncești. Și de plăcerea cu care muncești.

- Mai dansăm valsul ăsta și mergem acasă. Ce spui?
Era prima dată când am întârziat până spre miezul nopții. Bine că pe litoral circulau autobuze destul de des!

La un chioșc de presă găsisem reviste tipărite în Moldova. Am cumpărat câteva numere din Крокодил (Crocodil), o revistă de umor. Nu mai văzusem astfel de reviste. Acasă citeam publicații în franceză, dar revista Uniunea Sovietică era în limba română.

Împreună cu chiriașii bunicilor, am mers într-o zi la Costinești. Auzisem că acolo e o atmosferă frumoasă. Aflasem de la Radio vacanța că la Costinești se întâlnesc în special studenții. Am văzut un sătuc, o plajă întinsă, multe chioșcuri, dar nu am fost impresionată. Poate și pentru că eram într-un grup de persoane cu mult mai mulți ani ca mine. Nu îndrăzneam să mă îndepărtez de cei care își luaseră angajamentul să mă aducă în condiții bune înapoi.

Singurul lucru neobișnuit care mi s-a întâmplat a fost o neașteptată amigdalită. Dacă eram acasă sau chiar în Cluj, cumpăram penicilină și în trei zile eram ca nouă, dar în Eforie nu se vindeau antibioticele fără rețetă. Cu greu a găsit bunica un medic care să îmi scrie o rețetă. Făcusem febră și nu aveam chef de nimic, nici de citit, nici de ascultat radioul. Îmi luam medicamentele și în scurt timp adormeam din nou.

Bunica m-a anunțat că am primit o scrisoare. Am luat-o și am pus-o sub pernă. Am adormit. După o vreme, bunica m-a întrebat: „De la cine e scrisoarea?”. Uitasem de scrisoarea. Am deschis-o. Era de la Vasile. Îmi spunea că a fost în permisie și că Nina i-a dat adresa bunicilor. Deci, chiar cu întârziere, și-a ținut promisiunea de a-mi scrie. Știa că reușisem la facultate. Era în Arad.

Sejurul meu la Eforie a fost de aproape trei săptămâni. Am plecat la Cluj cu un tren direct. Aveam avantajul că nu trebuia să schimb în București. De fiecare dată călătoream cu trenuri directe Baia Mare-Mangalia, Cluj-Mangalia...

Nu cunoșteam nici o persoană din compartiment. Cât timp era lumină, am citit. Apoi, când unul dintre călători a

stins lumina pe motiv că fiica lui trebuie să doarmă, am început să mă plictisesc. Am ieșit pe culoar. Lângă mine, o doamnă în vârstă fuma. Era plictisită și ea. Am intrat în vorbă.

- Domnișoară, unde mergi?
- La Cluj.
- Cu cine călătorești?
- Singură.
- Și nu te temi?
- Trenul e plin de călători.
- Da, ai dreptate. Eu am urcat la București, dar cred că erai deja în tren...

- Vin de la Eforie-Sud. Am ales trenul direct. Mi s-a părut mai avantajos. Dimineță merg să fac microfotografia și după-amiază am un tren direct spre Vișeu.

- Ești studentă? În ce an?
- În primul an, dar sunt sigură că mă descurc. Cunosc orașul.

- Am ajuns în Teiuș. Mă pregătesc să cobor. Merg la Aiud.

Văzând că nu reacționez cum se aștepta, doamna a considerat că trebuie să-mi explice.

- Am un neam la Aiud, spuse doamna coborând vocea. A fost închis pe motivul că a aționat împotriva regimului.

Văzând că sunt pe lângă subiect, doamna își stinse țigara și intră în compartiment după bagaje. Deja se auzea zgomotul pe care îl face trenul la schimbarea liniilor.

Doamna a coborât în stație, nu înainte de a ne lua rămas bun. Eu am rămas cu niște întrebări fără răspuns. Știam că tata îmi va răspunde la toate.

Am ajuns în Cluj dimineața devreme. Am făcut microfotografia și am luat primul tren spre Vișeu. Rezultatul îl luam la întâi octombrie, la începutul cursurilor, când mă cazam la căminul studentesc. Cum e toamna la mare? Frumos, e liniște, frunzele copacilor sunt încă verzi, grădinile sunt încă proaspete, sunt fructe și legume de tot soiul, dar nu mai e aglomerația din august.

(urmare din pag. 18)

Plin de morală, de sfaturi și de pilde roma-nul cade uneori în didacticism. Nici intervențiile autorului din postura unui prea înalt povestitor nu fac bine și după părerea mea ar fi putut lipsi.

Indiferent de exigența unui critic romanul se citește ușor, avem o limbă română curată și corectă iar vulgaritățile nu și-au găsit un tărâm pe care să crească. Este o carte decentă, frumoasă în unele părți ale sale dar nu cea mai bună pe care să o fi semnat Jenică Chiriac. Totuși și aici se vede mâna de bun mânuitor al condeiului și talentul remarcabil de povestitor.

*Jenică Chiriac, *Cercul s-a închis*, Brăila, editura Lucas, 2016.

Renata VEREJANU
(Rep. Moldova)

Geniul invizibil

fragment din trilogia **GENIUL INVIZIBIL**, cartea I
„Asasinul Ratat”, 2017

...Un roman scris demult plângea în sufletul ei, zi de zi, tot mai mult rugând-o să se apuce de muncă, să lase grijile țării pe seama celor care stau la cârma ei, care sunt plătiți anume pentru acest lucru. Ea auzea acest plânset, îl absorbea în sufletul de mamă, de femeie, de jurnalistă, de ambasador popular, de lider al societății civile, de editor și muncea zi de zi cât nu erau în putere s-o facă 100 de persoane bine plătite, și acel plânset îi intra în sânge și o chinuia mult, mai ales în nopțile cu lună plină, când își spunea că anume mâine va lăsa grijile tinerei generații pe seama statului și se va apuca de editat toate lucrările adunate de Îngerul păzitor.

„Săvârșitu-s-a...”

De pe un tablou viu, enorm, îl priveau un milion de guri, fără de fețe, doar guri: câte un gol stăpânit fiecare de câte o pereche de buze; guri de diferite mărimi, de diferite vârste, guri sărutate sau nu, guri care toate odată pronunțau sau chemau, sau proceau: „Săvârșitu-s-a...”

Și acest număr enorm de guri - tablou apocaliptic - genera un sentiment unic, nu de simplă răzbunare, ci o dorință nestăvilită de-a întoarce toate datoriile karmice celor care au mințit, au distrus destine, au trădat, au furat acest neam frumos; sentiment pe care Editorul propriului destin îl reținea la un pas distanță de disprețul său personal față de toți acești indivizi; îl simțea ca pe un exploziv cu efect întârziat, împlânzindu-l cu un alt sentiment: acel de imbold și renaștere a sufletului, a inimii, a minții... de renaștere a unei noi generații; a generației tinere de după devastarea edificiilor ce simbolizau puterea statală; a generației necontaminate de totalitarism, dorindu-i să fie capabilă să depisteze puterea muzicii, puterea adevărată a celui care-și editează propriul destin; o generație posedată de vrerea să depisteze puterea care poate fi generată de omul creativ...

Și ei, acești oameni tineri, indiferent de vârsta după pașaportul moldovenesc, român sau rusesc, fiind zi de zi mai mulți anume cei care *acceptau* această putere; și respectul lor fiind pentru această putere; și se bucurau de cunoștința cu cei care le dezvăluiseră puterea Metaforei, le arătase adevărata putere a cuvântului; și an de an tot mai multe inimi se doreau pline anume de acesta putere.

Evenimentul ilumina subtil puterea în putere să pună stăpânire și să oprească întreg dezastrul produs de puterea vremelnică. Providența alege în calitate de protagonistă ființa pe care o ocrotea, editorul propriului destin. Nu era o noutate absolută desfășurarea unui concurs național sau internațional, fusese o sumedenie și până la; doar că lângă acest nume de *concurs*, acum, era scris numele Editorului. Și-ndată, numele simplu, precum e un oricare alt nume comun, ilumina precum aurora boreală.

Boem@ 98-99-100 (4-5-6 / 2017)

Cine să fi presupus că faptul acesta va provoca o explozie a invidiei nu doar a *turnătorului drag*, ci și a vizuinilor ascunse de privirea contemporanilor și preocupate de jaful secolului. Îi speria mai ales clipa pe mărimea unei singure zile - ce-avea puterea unei întregi epoci: ziua când festivalul se încununa cu succes. Și groaznică devenea frica *turnătorului drag*, a întregului sistem de turnători, când evenimentul își răsfrângea impactul benefic asupra lumii îndrăgostite de adevăr, de dreptate, de cumsecădenie - această clipă fiind un chibrit aprins chiar în cisterna cu benzină, provocând o explozie a invidiei comune a tuturor șobolanilor, a tuturor cârțitelor, a tuturor scorpionilor, a tuturor gândacilor și altor urâtenii cui-bărite în sufletele nomenclatu-riștilor corupți, făcând pulbere din mărșia lor și a sistemului întreg.

Văzându-se alunecat în postura de *asasin ratat*, fără a recunoaște însă, altfel își putea pierde îndată sutele de informatori din rețeaua pe care o clădise o viață întreagă, apoi s-ar fi ruinat și el; acum *turnătorul drag* își ieșea din fire, săvârșind o sumedenie de gafe, care-i arătau chipul adevărat:

- Pleacă de acolo! Te faci de râs! Pleacă acum! Te dezonzorezi! - îi ceru membrului juriului internațional, telefonându-l în clipa de apogeu a evenimentului.

- Da, da... Bine, răspunse Marele Savant, buimăcit total, fără să creadă propriilor urechi de ce auzise. În viața sa de peste șapte decenii nimeni nu îndrăzni atât de brutal să-i indice ce are de făcut. Când sună telefonul ieșise din sală pentru a nu tulbura cumva sfințenia spectacolului, și reveni la fel de calm, luând cuvântul și constatând importanța acestui unic concurs cu o durată de jumătate de an.

Răspunsul nu-l liniști pe *asasinul ratat*. El își telefona informatorii săi, strecurați în sala plină de lume și magie, și află că MS nu e plecat. Și îl telefonă a doua oară... Și îl telefonă a treia oară... Evenimentul continua, fără să cunoască ce probleme are *turnătorul drag*, și lemnul de nuc secular, ce înfrumuseța pereții și tavanul bibliotecii din Palatul Republicii, la auzul metaforelor întetea lumina splendidă, și parcă învia, zicându-și: „*Pentru aceste metafore aș ceda nu un copac, ci o pădure întreaga... să se facă hârtie, să se editeze cărți, să le am în preajmă, aici, pe polițe, eu să le admir zi de zi și o lume să le citească... Și să-și îmbogățească sufletul cu metafore... Câtă lume frumoasă veni la editorul propriului destin...*”. SalciDor își reveni la adunare, ieșind din amintirile recente, fiind invitată pe scena improvizată...

Piața Marii Adunări Naționale mișuna asemeni unei ape subterane, enorme, puterea cărei nu putea fi încă depistată, o apă care a rupt, a spart deja enormul zăgaz și înainta cu furia-i ascunsă, clocoțindă înăbușit, fără ca cineva să presupună vreun pericol, fără să bănuiască cătuși de puțin că ura omenească, ura colectivă e gata să măture din calea sa tot gunoiul acestui stat atât de mic, dar cu hoți atât de mari. Mulțimea de polițiști care făcuse un gard de-a lungul PMAN, păstrând două fâșii pentru transportul urban, nu se mai vedea. Toți polițiștii au

(continuare în pag. 29)

fost absorbiți de mulțime, pierduți printre zecile de mii de oameni. Mulțimea nu mai încăpea în spațiul pieții și inunda fâșia Arcului de Triumf, de la un capăt la celălalt, accentuând puterea și voința anume a unei națiuni. În aceste clipe Grădina Catedralei îi amintea de Câmpiile Elizei în ajun de Crăciun, când se aprind toate luminile, și francezii toți și toți oaspeții Parisului vin să se plimbe în acest miracol de lumini și stare sufletească halucinantă.

SalciDor privi Piața Marii Adunări Naționale până în-tr-un capăt, până în celălalt capăt, mândră sau îngândurată nu puteam să văd clar de la distanță, privind peste vocile și mâinile ridicate ale miilor de oameni, și plecă cu gândul departe în alt veac, când ea de una singură a adunat câteva mii de oameni în această piață, în frigul umed a lui martie 1991, unde atât de frumos se dansase pentru prima oară Hora Unirii. Doar că acei oameni nutreau și cimentau acea reuniune cu gândul și speranța la unirea acestui neam, precum doi ani în urmă se uniseră nemții. Cum ei au putut, și noi nu putem? Cine ne ține răzlețiți? cine ne diminuează curajul, vrerea, voința... Cine? Și singură își răspunse, or, nu era o întrebare, pe toate le cunoștea, și nu era un răspuns – mai degrabă o verificare de cunoștințe, un studiu al sufletului unui popor... Nu-i plăcea cuvântul *popor* atât de des folosit de tot soiul de demnitari. Fără să țină cont de părerea savanților, folosea noțiunea de *neam*, încercând să-și unească semenii într-o idee, într-un ideal... Cunoștea că acest neam frumos de oameni a pornit de la zei, și anume de la zeii îndrăgostiți de femei frumoase precum a fost regina Tomiris, frumoasă prin dragostea de libertate, cea care a dus lupte și a învins de nenumărate ori... Cunoștea SalciDor că sunt și oameni proveniți de la reptile, care și-au focalizat puterea nu pentru a crea ceva frumos, nu pentru a ocroti dragostea față de acest neam – ci pentru a înșfăca, a fura, a agonisi averi prin escrocherie, contrabandă, furturi, crime... Lăcomia e trăsătura lor esențială... Rușinea nu li-e cunoscută. Bunul simț, omenia - noțiuni cu totul necunoscute acestor ființe. SalciDor simți o asemenea privire din mulțime. Fără ochelari nu putu să deslușească cine-i stăpânul privirii.

Și SalciDor se revăzu iar în 1991. Atât de diferite aceste adunări. În luna martie, apoi la 27 august 1991, în mulțime erau prea mulți *profesioniști* care au grăbit plecarea în nemurire a celor mai curajoși fii și fiice, mulți dintre ei colegi de breaslă sau de luptă. Acum le simțea lipsa, căci lupta nu se terminase. Pe frontispiciul Arcului de Triumf își văzu dosarul său de un metru și jumătate gro-sime, precum îi mărturisii colegul care avu ocazia să-l vadă... Și în acea clipă fu invitată la microfon...

Eu stăteam lângă Arcul de Triumf, o ascultam, o admiram, căutam o altă femeie din micul stat care ar fi putut să fie acum alături, să țină un discurs la fel de curajos ca al SalciDor, și nu găseam nici un nume.

În timp ce SalciDor vroia să revadă clipa și să simtă acea enormă bucurie când pentru prima dată pruncul îi zise: „mama”, astfel încercând să șteargă imaginea *turnătorului drag* și a *dosarului* mai înalt decât el de pe Arcul de Triumf, deși nimeni din cele câteva zeci de mii de cetățeni adunați nu-și întoarse privirea spre aceste imagini, toți o sorbeau cu ochii și-i susțineau discursul cu mâinile sus ridicate - în acea secundă *Îngerul păzitor* reveni în piața tinereții ei, uimind-o frumos: atât de simetric și comod plasată în inima capitalei această Piață sfântă, cum o altă Piață nu văzu în niciuna din capitalele europene, deși

trecu nu prin puține orașe ale lumii, chiar dacă unele piețe sunt mai mari, și poate mai vajnice prin istoria milenară la care au fost parte.

Și ea se văzu traversând zilnic, *de o viață*, Piața Marii Adunări Naționale și în clipa când pășea linia simetriei perfecte a Casei Guvernului cu Arcul de Triumf, și cu Clopotnița și crucea Catedralei - în acea clipă reînviu în sufletu-i, în inimă-i, în creierul ei - în toate deodată – eveni-mentele cele mai dragi și cele mai durute din viața ei nespuse de zbuciumată, ci plină de metafore, din punctul de vedere al Editorului propriului destin.

Lansarea romanului

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU
calea ta spre cunoaștere!

Centrul Academic Internațional Eminescu
Asociația Națională a Oamenilor de Creație din Moldova
Academia Europeană a Societății Civile

lansează

ANUL RENATA VEREJANU
(cu prilejul unei frumoase Aniversări pe care scriitoarea o va sărbători anul acesta)

La eveniment va fi lansat și romanul
GENIUL INVIZIBIL, cartea I Asasinul Ratat

Centrul Academic Internațional Eminescu
Vă așteaptă la 16 ianuarie 2017, ora 12.30

Eminescu mai înseamnă și faptele noastre...

bd. Dacia, 20, Chișinău
tel.: (+373 22) 77-14-03
e-mail: centrul2000@gmail.com
<http://centruleminescubm.blogspot.com>

Angela BURTEA

Livada și bunica

Frumoasă livadă se întindea odinioară la marginea satului meu! Pomi în rod, încărcăți cu fructe galbene și ze-moase, roșii sau movulii te ademeneau la orice pas prin aroma lor inconfundabilă. De când dădea în floare, fiecare pom era urmărit de oamenii locului. Mai târziu, fructele încărcau mesele și cămarile sătenilor, din primăvară și până toamna târziu. Erau destule! Și toată suflarea părea mulțumită.

De cum începea vremea culesului, mașinile duduiau pe drumurile de țară, pline cu marfă proaspătă spre fabrici și piețe de desfacere. Unele fructe erau consumate imediat, spre deliciul consumatorilor, altele transformate în dulceturi, gemuri sau compoturi.

În vremea aceea, o vedeam adesea pe bunica plecând de dimineață spre livadă, în rând cu ceilalți săteni. Ducea cu ea o traistă făcută din pânză de in țesută în casă. Punea pe fundul traistei un colț de pâine și-un boț de brânză și pleca. Mă minunam de fiecare dată cum rezista bunica o zi întreagă doar cu atât, căci altă mâncare nu-i trebuia.

- Am, maică, am de toate în livadă! mă lămură ea ori de câte ori mă vedea nedumerită. Doar o gură de apă să mai beau din când în când, căci poamele îmi sunt de ajuns.

- Cum, bunică, ai de toate? Cum să-ți fie de ajuns? Întrebam eu tot mai mirată.

- Rodul pământului e sănătos, Savetă! Dacă știm să-l folosim, nu ne lasă să murim! De foame nu moare nimeni, dacă muncești!

Și pleca! Adusă de spate, mergea legănat pe cărăruie, ținându-se voinicește de ceilalți. Îmbrăcată cu fuste largi și crețe, cu buzunare adânci, cu bluza descheiată la gât, părea o buburuză care-și ducea cu demnitate anii vieții. Purta niște încălțări din cauciuc, bune și pe ploaie, și pe uscat, iar părul lung și-l strângea într-un coc, apoi și-l prindea cu o spelcă sau două, după care își înfășura, cu o îndemănare de invidiat, baticul în jurul capului. Niciodată nu uita să-și vâre în sân o rămurică de busuioc. Acela era parfumul bunicii! Și casa ei tot a busuioc mirosea!

O urmăream adesea în drumurile ei, dar mai ales seara, când se întorcea de la livadă. La-ntoarcere, pașii ei erau mai grei și mai înceți, dar niciodată n-o auzeam vâitându-se de prea multă muncă. Îi ieșeam înainte, fugind de-mi scăpărau picioarele, și mă uitam lung la traista care gemea de-atâtea fructe. Încercam s-o ajut să ducă mai ușor „rodul pământului”, dar nu reușeam.

- Stai, maică, stai! Mai mult mă-ncurci! spunea ea, apoi scotea din sân o fructă-două, după care adăuga: Ia și mănâncă, Savetă! Tare-s dulci și bune!

Mergeam alături de ea, știind de fiecare dată că urma partea cea mai plăcută. Avea bunica policioare multe, învelite cu foaie de jurnal, și acolo le așezam, fructă lângă

Boem@ 98-99-100 (4-5-6 / 2017)

fructă, să nu se strice. Și după ce terminam treaba, numai ce-o auzeam:

- Hai, Savetă maică, hai de m-ajută să facem chi-săliță! Scoate sămburii la câteva caise, iar restul lasă-le întregi! Dau gust mai bun!

Și bună chisăliță mai ieșea pe vremea caiselor din timpul copilăriei mele. Acum îi zicem compot, și-l facem mai mult pentru iarnă, iar gustul verilor bogate s-a dus. Nici caise nu mai sunt cu duimul și nici livada de la marginea satului nu mai este, iar bunica a plecat demult printre stele. Am rămas doar eu cu dorul fructelor de odinioară și cu nostalgia mirosului de busuioc ascuns la sânul bunicii.

Ludmila CIOBANU

(Rep. Moldova)

DEȘTEPTARE

E dimineață devreme.
Soarele încă doarme. Cântă motanii.
Oftez și mă ridic. Muguri. Iarbă. Hormoni.
E primăvară...

PROGRESIE

Iarbă deasă.
Mai mult parcă nimic.
Privesc prin lupă și descopăr ce ascunde:
Forfotă, viață, aripioare, antenuțe.
O mică civilizație ascunsă.
O urmăresc un timp.
Apoi privesc în sus.
Curios... Cine privește acum la mine?

PERPETUUM

Îmi cunosc scopul.
Știu încotro să o iau.
Dar e ca fuga după curcubeu.
Îl văd... Aproape că îl ating...
Și iarăși e departe, strălucind.
De fiecare dată mă atrage cu altă culoare.
Mă cheamă cu altă melodie.
Pornesc la drum.

NOCTURNĂ

Se lasă întunericul.
E liniște...
Dar nu pentru mult timp.
Se trezește o altă lume.
Sunetele au alte vibrații,
Culorile – alte nuanțe.
Se deschide un alt tărâm.
E timpul farmecelor și viselor.

Ionel NECULA

Apocrifele lui Doru Scărlătescu

Nu mai citisem de mulți ani o carte de Doru Scărlătescu, deși îmi propusesm să-i urmăresc evoluția, vorba cuiva, pas cu pas. Acum, că mi s-a oferit prilejul acestei lecturi, **Apocrife la Cartea Facerii** (Editura Junimea, Iași 2012) mă gândesc la câteva considerații prilejuite, firește, de lectura întârziată, la cinci ani după apariție, a acestei isprăvi lirice. Nu știu dacă în acest lung interval i-a fost semnalată apariția prin reviste, deși presa culturală ieșeană ajunge mai rar pe masa mea de lectură.

Îl cunosc de mulți ani pe autor - ce zic? - de multe decenii, dar îl cunosc ca eseist, ca istoric literar și ca un critic percutant, a cărui părere chiar contează în arealul Moldovei de Sus, iar cartea aceasta mă obligă la o cursă cu obstacole neașteptată. Doru Scărlătescu poet? - e o ipostază de care, mărturisesc, iau cunoștință acum pentru prima dată. Nu vreau să fac o dramă din neștiința mea, dar cartea aceasta chiar merită un tratament oximoronic mai aplicat, mai oxigenat, și mai decomplexat și nu știu dacă și-a găsit criticul dispus la un travaliu epistemic care să-i extragă bogăția de înțelegeri.

Autorul se irizează ca un Demiurg care reia actul biblic al Facerii și-l complinește cu lirism, cu căldură umană, cu fior. Pământul a trecut deja prin big-bang-ul inițial, nu mai este netocmit și gol, dar creația a fost rodul rațiunii, și-i lipsește emoția, afectivitatea, pasiunea iar poetul tocmai acest rol și-l asumă, să infuzeze creației biblice sentiment, temperament, sensibilitate, patetism... Creația nu mai trebuie reconstruită de vreme ce-a fost deja construită, dar poate fi completată cu ceea ce s-a pierdut din vedere în momentul genezic, i se poate infuza bemoli afectivi la cheie, poate fi umanizată, liricizată, înzorzonată artistic și plăcută celor ce-o locuiesc. Demersul poetului răspunde, într-un fel, imperativului heideggerian, care cerea omului să locuiască în chip poetic pe pământ. Or, a locui poetic înseamnă, printre altele, să dai frâu liber artelor, iubirii și dorințelor pătimașe

Aceasta este și misiunea pe care și-o asumă Doru Scărlătescu, de a face pământul locuibil în chip poetic, de a-l infuza cu lirism, cu pasiune, cu patimă, cu tot ce este necesar pentru dedublarea rațiunii volitivă, părelnică și rece cu tot ce poate conferi o locuire poetică. Ar mai fi ceva. Cartea despre care vorbim în aceste rânduri ocazionale conține 35 de poeme mai greu de încadrat într-un gen. Ele sunt, firește, poeme *apocrife*, dar pot fi, la fel de bine încadrate în categoria poemelor în proză. Or, dacă-i așa, poetul îl ridică valoric cu cel puțin o octavă. *Prin greaua, rotunda, sorocul rugându-și, secunda./ Solitar, așteptând netocmitul un semn; o noimă, un plin, un îndemn; o zare, un termen, un nord, hăul inert, o sclipire, zvonul afon, un acord./ Totul s-a făcut jind, Din înaltul încins a plutit o răcoare: din funinaini de vid s-a desprins o*

culoare./ Undeva s-a urnit un chepeng și un glas a rostit răspicat: Big-Bang (Cosmogonie).

Nu-i suficient ca lumea să fie interesantă, mai trebuie să fie și plăcută, atractivă și ademenitoare. Marele Demiurg, prin actul Genezei n-a făcut-o perfectă, dar i-a imprimat la cheia devenirii tentația autoperfecționării, imboldul de a-i conferi fascinație, gingășie și candoare, altfel spus, s-o facă locuibilă poetic. 1. *A privit Dumnezeu de jur împrejur: lumea era așezată, întreagă, dar cam pieleagă, sarbătă și fără zurzur/ 2. Și-a adus Dumnezeu trepidul, paleta, personul și cutia cu vopsele ca să mai sclivisească puțin lumea cu ele/ 3. Culorile, ca să nu fie incurcătura, le-a dat Dumnezeu nume și porecle după soi, rang și măsură/ 4. Roșul, spre exemplu, bordo, l-a titluit pe scurt sfinția-sa do, i-a zis re rozului pembe, mi bemol verdelui domol, fa diez nuanței de frez, albastrul de turnesol a primit porecla de sol, violetul lila pe aceea de la; galbenul kaki s-a ales și el cu un nume de si. 5. Până noaptea târziu Domnul sfântul, a îmbrăcat în culori cerul, marea, pământul. 6. A șaptea zi. Când s-au ivit zorile, a început lumea să cânte din toate culorile.*

Se-nțelege că după acest travaliu, lumea devenise, se vede de departe, locuibilă poetic. Sigur este că existența, lumea în ansamblul ei, are nevoie de periodice intervenții, de mici adăugiri și uneori, atunci când începe denominarea, îl are ca partener și părtaş pe Adam, cel care a dobândit între timp harul priceperii și poate fi de mai mare utilitate unei activități apocrife. Poetul nu intră în ceartă cu Dumnezeu, dimpotrivă, în subsidiar recunoaște că ceea ce este esențial s-a înfăptuit deja în cele șapte zile genezice, doar că timpul nu iartă – erodează, ruginește, putrezește și-i nevoie, din când în când, de

(continuare în pag. 32)

intervenții apocrife, de intervenții second hand pentru a-i restabili strălucirea inițială.

Aceasta e cartea - sobră, reflexivă și, vorba poetului, cu zurzur, dar dincolo de substanța ei ne ambetează arta unui poet matur care stăpânește bine știința rostirii lirice și a verbului înaripat.

Încheiem aici rândurile noastre sărăcicioase la o carte bogată în sensuri și plină de semnificații. Doru Scărlătescu este, orice s-ar spune, un poet autentic iar poezia sa chiar mustește de idei, de substanță, de conținut. Cu ceva timp în urmă am scris despre un volum de poezii semnat de Daniel Corbu, tot așa, un poet de mare rafinament, ceea ce m-a dus cu gândul la vechile abilități lirice ale spiritului moldovenesc și la vorba cronicarului care certifica pentru istorie, că *nici într-ale duhului nu stăm prejos*

Ionel NECULA

Daniel Corbu – un poet de care se sparg maladiile acestui veac

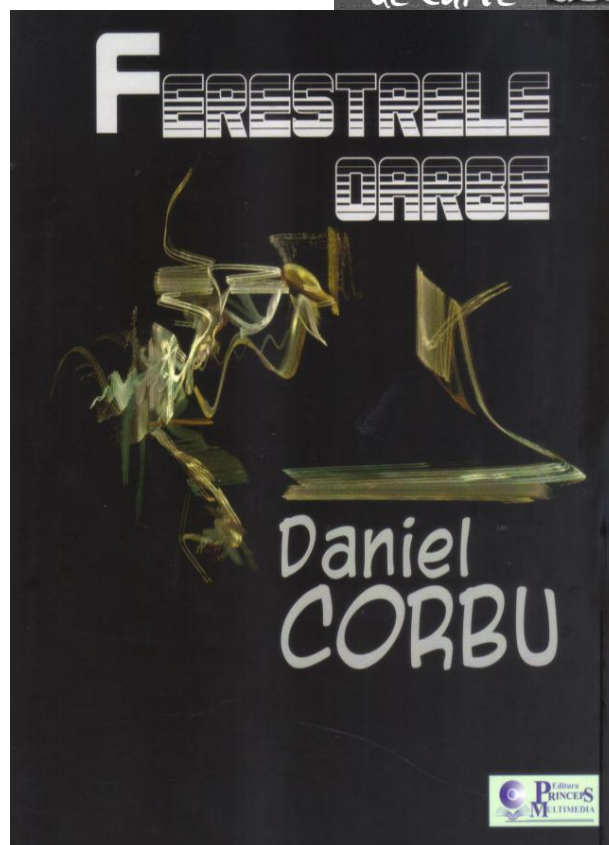
Nu mai citisem de multă vreme - de când a tradus maniera transmodernistă pe înțelesul celor mulți și neinițiați - o carte semnată de scriitorul ieșean Daniel Corbu. De bună seamă știam și eu, ca mulți alții că autorul este o doxă, un luminat traversat de toate adumbririle veacului, că trece drept un neobosit făclier al spiritului ieșean, dar nu aveam, (nici acum nu le am) toate dovezile la îndemână.

Acum, că m-a onorat cu ultima sa carte de poeme, **Ferestrele oarbe** (Editura Princeps Multimedia, Iași, 2016) m-aș încumeta să vorbesc mai aplicat și, oricum, într-o mai deplină cunoștință de cauză despre eruditul scriitor pe care-l țin în aprecieri ne-erodate și-n aceleași vechi și nealterate grații recetive. Doar îi urmăresc prestațiile literare de ani buni, ce zic, de decenii, de pe când edita revista **Panteon** - una din publicațiile cu ținută, cu ștaif ce s-au editat la noi după marea îmbulzeală decembristă, când s-au bulversat valorile și s-a dat frâu liber la manelizarea culturii. Rezolubil, încăpățânat și drept ca un cedru de Liban, Daniel Corbu a refuzat să facă loc diletantismului și și-a apărat proiectul de ispitele alterării cu o dârzenie cum, poate, doar Nichifor Crainic s-o fi mai activat pe vremea când făcea dispecerat cultural la **Gândirea**.

Revin însă la volumul în discuție; Daniel Corbu are propriul său buchet de principii poetice constituite într-un cod poetic catalitic și propensiv, cu virtuți harice, ductile și sporitoare în optimizarea actului de creație. ...*Se-avântă/ acolo unde misteru-i mai profund/ iar spaima de viață și de moarte/ e salvată doar prin iubire. El știe: cea mai curată fântână e lacrima.*

În general, poetului îi place să plonjeze dincolo de real, dar unde se poate evada din truismele existenței? Ce este dincolo de real, în prelungire, în pandant, sau în opoziție cu realul, cu imanența, cu empiria? Scotocind firidă cu firidă prin imperiul posibilului ajunge la concluzia că dincolo de real nu poate exista decât împărăția biblică peste care tronează nu un Dumnezeu mort, cum credea

Boem@ 98-99-100 (4-5-6 / 2017)

Nietzsche, ci unul obosit, sau chiar în concediu, lăsând **transcendența goală** *Nici un răspuns, Doamne, la repetatul meu/ strigăt! Îmi fac de lucru în jurul absenței/ lipăi în preajma unei fericiri iluzorii/ tot mai mult cred că MOARTEA/ E SINGURA INSTITUȚIE CARE MAI IMPUNE RES-PECT (Transcendența goală).*

De multe ori, în dialogurile sale cu transcendența, poetul nu-și reprimă accentele abrazive și astringente, deși, în subtext, se raportează la El ca la o autoritate având toate atributele prevăzute în textul biblic. **CE-AI SĂ TE FACI, DOAMNE, CU ABSENȚA MEA/ când gândurile și dorințele-mi ca un praf cosmic/ nu îți mai ating geana/ când nu voi mai albi în așteptarea cântecului/ primordial/ și nu se vor mai deschide hubloanele visării/ când întrebările și mireasma-mi deomenească/ nu voi mai fi/ când nu vor mai rătăci prin labirintul/ literei A și nu-ți voi mai cerși/ forma concretă a zborului? Ce-ai să te faci, Doamne, cu absența mea/ când peste tot ceea ce acum sunt/ va dansa risipirea? (Fericitul diluviu).**

Nu spun, Doamne ferește, că poetul este un răz-vrătit lipsit de pietate și-n război nietzscheean cu Cerul. Dimpotrivă, Îl invocă adesea cu evlavie, știe **Drumul Damascului** și chiar rescrie, într-o variantă personală rugăciunea **Tatălui nostru** - fundamentală în cadrul credinței creștine. *Iartă-mi insistența zadarnică/ și iartă-mi freacăntul lăuntric/ înspre iluminare și dărele de speranță deșartă/ ce urcă la ceruri/ și nedesprinderea de pământ/ pe care ca o pecete a nezhborului mi-ai dat-o/ și până la urmă binecuvântează Tată/ al nostru/ scrisele și nescrisele manuale/ ale implacabilei singurătăți (Tatăl nostru).* Invocă **Cina de taină** și

(continuare în pag. 33)

asemeni lui Zarathustra (cel căruia cămilele îi sunt bolnave) se erijează într-un cuminte **Păzitor de capre**).

Unde mai evadează poetul din realul amorf și constrângător pentru a-și găsi un minim de confort subiectiv? Asemeni lui Cioran cochetează cu Neantul (golul, vidul, vagul, nimicul), ceea ce îi induce o stare de melancolie, de plictis, de zădărniciie, de moarte, mai exact, de toate maladiile acestui veac, dar și de speranță, de izbăvire printr-o terapeutică a iubirii. Tatonează Neantul, străfundurile lui și nu se înfricoșează de avertismentul lui Noica privind spaimele ce le poate provoca prăpăstiile lui. Cum poetul Daniel Corbu corespunde cel mai bine tipologiei pe care Cioran o suspecta nu de inteligență, ceea ce ar fi fost banal, ci de un exces de inteligență (*le plus sage*), nu-i mai rămâne decât să suporte toate consecințele ei indigeste. De-ar fi fost numai inteligent, s-ar fi pliat confortabil pe real și-ar fi fost om ca toți oamenii, așa însă trebuie să spargă circumferința *cercului strâmt* și să adulmece ceea ce este dincolo de marginile lui, iar dincolo de real nu mai întâlnește, am mai spus, decât neantul, divinul, reveria, Eul, care reclamă *făclia întoarsă* și, bineînțeles, toată epistemologia posibilului. Or, explorarea lor nu mai presupune cunoașterea carteziană, ci o cunoaștere a cunoașterii, ceea ce înseamnă altceva, înseamnă asumarea golurilor din textul lumii, adică luciditate, iar menirea lucidului este să rămână neînțeles și nefericit. Nu este un destin de invidiat, dar poetul se pare c-a înțeles, trebuie să-și poarte povara lucidității și toate consecințele derivate. Îi mulțumesc pentru această carte nebună și-i promit să-i urmăresc cu interes prestațiile viitoare.

Încă odată, mulțumesc Daniel Corbu.

Cristian CHIRIPUCI

Lasă-mă cu raza

Sigur pe mine
culegeam o rază
din care curgea lapte și miere.
Bănuțul cât mine
o face pe ea bucuroasă
fiindcă îl dau fiecăruia
cât poate să cânte un cuc
fac din mână cât pot eu să duc
făcător de argint și aur.
Să cânte prin copaci
ei i se pare firesc
care își lamentează toate crengile.
Îngenuncherea copacului
o privesc de pe un scaun
care mă roagă
să-i slăbesc apăsarea rozului
ce trebuie să devină
un verde gustos.
Și raza ne dă

voie să bem apă
că ea e sățioasă
în roșu închis.

Pe nas

Sunt într-o biserică
Și popii cântă pe nas
Poate și din ofiță
Nimeni nu mai are glas

Pumnul de fier

Tu domnule fost boxer ninja
Și acum ești cu nebunia
Încât mă confunzi cu gheișă
Lași pumnul!... dai cu farfuria

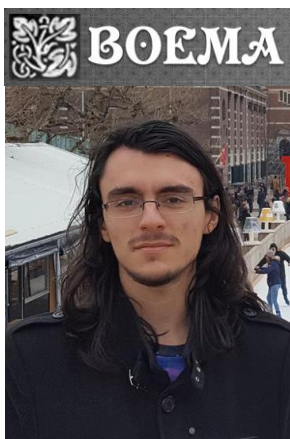
Multiplicare

Poezia aceea de puritan multiplicată
progresist criptată
În drumuri la magazin multiplicată
în apă vie la pachet
Arăta a bătrân
nu luați din amintirile lui
doar cereți nesimțirea sigur...
Suntem prinși într-o poză
căreia îi trebuie petic o ramă
A fost un portmoneu
și vitele mugesc a foame sătule
Sunt niște fotomodele
și nu-și permit burți mini
Petrolul de sub ele
le dă de mâncare
însemnând iubirea locului
La moarte se gândesc
și la despărțirea de el
apă vie la pachet sau amintirile
Și fotomodelele au rădăcini aceleași
Și când văd în oglindă
devorarea fardurilor
își rememorează vitele
din ograda părinților.

Floare

scânteia nu ezită stare de iubită
gândul merită floare răsplătită
găsesc un nici nu acum și aici
amintiri cu pupici folosit cu lipici
numai orașul ușor ca glasul
puternic ca un bas înainte un pas
mereu optică nu este frică
simpla replică mica nebunică
globul de cristal clubul este vital
exerciții mentale lucruri banale
colț de stradă cu o serenadă

Mircea Teodor RĂDUȚĂ

mediul urban & metepoezia

Într-o dimineață tristă
minutele se scurg ca picături din perfuzie
fugi de ploaie și picăturile se adună
în agregate
se scurg peste ciment cum se scurg
ideile prin mintea mea
aglomerație ca în metroul din shanghai
la oră de vârf

orice s-ar putea spune
e o disociere repetativă un sindrom tourrettes poetic în
care
te plesnești singur cu realitatea și îți injectezi
arterele cu aceleași momente la care organismul caută
anticorpi
de vreo 18 ani

Lătratul câinilor la 7 seara&
alți vecini care cară mobilă

ascultă cum după o anumită oră
bătăile inimii rezonază cu fiecare celulă
și vibrează se zbate ca un cutremur
îți părăsește fluxul sanguin
injectat cu momente ca un dependent
de viață

suntem cu toții la câteva anevrisme cerebrale distanță
de a deveni poeți

atât de serenă dizolvată-n acetona

pui degetul pe carte și citești cu amprente
uiți ce-ai citit
repeți

fiecare culoare curge ca un spectru lichid
când vopseaua se întărește
atinge-ți o palmă cu cealaltă pe toată suprafața
te rogi să se oprească ploaia
și mănânci madlene

suntem ultima generație care mai mănâncă pe parchet
în dormitor
fă-ți curat în cameră, rezervare la notar/frizer/duhovnic
ai prins intoleranță de cuvintele articulate& limba
română
scrie-mi povești cu degetele-n nisip |Lingua franca|

mă caligrafie
(/dizgrafie iremediabilă)

ți s-a rupt o unghie și te lauzi cu a mea
scrie-mi prin culori
cere-mi voie să te cert și îți permit orice
suntem niște monștri orfani fără familie lexicală
care să ne descrie

vopsește-ți unghia roșcată și lasă-mă să te strig
când te vei vedea de la distanță
vei arăta ca becuțele după care ne uitam
seara pe cer
credeam că sunt sateliți rusești
îi strigam sputnik
erau lumini roșii
am continuat să-i strig

transcriu textul din palmă
cu linia vieții raportată la restul etc
știi la fel de multă chiromanție ca un muncitor în
construcții

ascultă-ți muzica pe mute
citește-mi poezia
cu amprente
și pete de ojă
când termini spală-te pe mâini
&lasă-mă-n pace

(un)titled note

de la ultimul evernote la asta e un spațiu de
câteva
săptămâni în care nu s-a întâmplat nimic.
singurătatea și plictiseala
/când îți cresc unghiile degeaba
și asta rămâne singurul mod în care mai
păstrezi legătura cu timpul/
senzația jalnică când merg pe stradă și pare
că s-a oprit și pământul din mișcarea de rotație
ultimele tale amintiri relevante au fost trase la
indigo
un ceai amar ținut prea mult la infuzat trezește
ura
în valuri. în seara asta luna e un bec
de 50 de vați într-un depozit de armament

indiferent de ce-ai spune
întotdeauna ultimul care se culcă stinge lumina

când am ajuns acasă am realizat că
acum e momentul din zi în care singurele
sunete care se aud în
apartament sunt alertele de low battery
băzâitul frigiderului și sunetul depresiei

Alensis de NOBILIS

Femeia-înger

Sufletul tău e o mireasmă pură,
Azur sorbit din ochi de înger-mire,
Cuvintele șoptești prin ochi, nu gură,
Iar palma ta-i papirus de psaltire...

Când stele plâng, se tulbură oglinzi,
Ochiul se pierde -salt în infinit;
Îngenunchiat îți vine să întinzi
Ființa ta acestui nou-venit,

Să moară-n tine urma de prihană,
Forme de aripi să-nflorească-n umeri;
Îți curge,-n loc de sânge, mir din rană,
Lapislazuli adorat de sumeri.

Când mă cuprind acești fiori eterici,
În mine, să te culci, te-aș aștepta,
Și, regăsiți, ne vom iubi-n biserici
De frumuseți din care crinii-ar evada

În rugăciuni spre umbra ta ce zboară
Din univers în univers, frapant;
Coboară-n mine, îngere, coboară
Și-mbrățișați să ne-aruncăm în neant!

Mister O.

În timp ce muza ți-e în carantină
Și te visezi magicianul Oz,
Femeia-ți dă un silogism la cină
Și la dejun o ipoteză roz.

Prin ale minții tale seci intrânduri
Nu poți divide impera să treci
Și-ți dau delete himerele la gânduri
Ca pana ta de-o viață să o freci.

Îți vezi gândirea ridicată-n trolii
Și spiritul îți pare că-i baban,
Dar peste stihuri cade colbul școlii,
O erudiție ce sună wow, dar van.

Îți pipăi scalpul, se usucă nimbul
Și gândurile-ți umblă pe imaș,
În cer și-așteaptă gardienii schimbul,
Iei o tequilla - ai promis c-o lași.

Și cum o frică goală te cuprinde,
Un mail lui Dumnezeu îi scrii și sent
"Te rog fierbinte, Doamne, nu mă vinde
Cunt mister O. și te salut... absent!"

Pictorul tău

Pictez, iubito, numai de mi-ai cere,
Te-aș zugrăvi din împletiri de aburi;
De vrei, pe frunte-ți desenez mistere
Când aur curge-n ale minții jgheaburi...

În abulii îmi definesc doctrina,
În aure, îmbrățișări mimate,
Iar de se-ntâmplă să rănim lumina,
Culorile se varsă desfrânate

Până în clipa când e nordul sudul,
Când rana mea din coapsă ești, femeie;
Ne-nmiresmăm cu înzeire nudul,
Pictăm cu sânge gura ta atee...

Tristețile ascunse sub rimel
Ți le dezvălui rătăcind pe pânză,
Ca haina să devină-n acest fel
Venirea toamnei în Eden: o frunză.

Vorbele-s vândute

Erau într-o poveste, printre iurte,
Fachiri căzuți atunci din parapante
Pe hornu-n care viața coace turte
De matematici pure în secante,

Iar filosofii căutau mâncare
Doară zăpezi ce curg în lumi latente,
Poeți ce poartă ceru-n buzunare
Faceau spre zei propuneri indecente.

Cu ochi de gheață chiar din phanta rei,
Mama bătrână amintiri îți coase,
Trecutul îți păstrează, vrei, nu vrei,
Ca să îl pui în zâmbet sau angoase.

S-au resorbit secunde în ceas
În noaptea albă ca o târfă beată
Ce bea paharul unui bun-rămas
Cu-ncheietura mâinii vinovată.

Incendii de lumină urcă-n gând,
Te arde o pornire revanșardă
Când pe la colțuri cunoscuiți-ți vând
Imaginea înfășurată-n zgardă.

Peroane-n cer visează-n așteptări
Să treacă trenuri-fulger printre nori,
Vom construi în constelații gări
Pentru sinucigașii noștri călători

Ce se înalță-n vinurile minții
Cu aripi pure de-nfloriri celeste,
Ca să respire-n locul unde sfinții
S-au plictisit de veșnicii. Îți este

Așa de dor de depărtare-ncât
Ți-ai da și viața pentr-un zbor în zare,
Dar poezia se oprește-n gât
Când vorbele-s vândute. Salutare!

Mihaela RĂDULESCU

Scenă, spectacol, viață...

Alla Cebotari, artistă complexă (actriță, interpretă a mai multor genuri muzicale: populară, ușoară, țigănesc-rusească) ne încântă de această dată cu dramatizarea unor povești populare rusești, puse pe scena Teatrului pentru copii și Tineret „Colibri”. Scenariul și regia aparțin artistei Alla Cebotari, reprezentând debutul în această direcție. Spectacolul oferit în 4 febru- arie 2017 la teatrul craiovean „Colibri” a fost expresia clară a rafinamentului estetic și a viziunii originale, efervescente. Basarabeancă de origine, stabilită la Craiova din anul 1990, Alla Cebotari este absolventă a Academiei de Arte Frumoase „Gavril Muzicescu”, secția Regie-Actorie, Chișinău. Artista, născută și crescută în Moldova de peste Prut, stabilită la Craiova realizează uniunea spirituală și culturală a românilor de pretutindeni atât prin intermediul artei teatrale, cât și prin muzică. Pe scena teatrului „Colibri” din Craiova, Alla își manifestă iubirea nemărginită pentru români, dăruind momente de neuitat și o parte din dragostea sa necondiționată, atât copiilor, cât și adulților.

Gogoșa și *Năzdrăvanul Petrișor* sunt povești populare rusești, pe care artista le-a tradus și adaptat pentru teatrul destinat copiilor. Acest proces implică talent, bună stăpânire a elementelor de spectacol și dramaturgie și desigur, pasiune și devotament. Alla Cebotari se dovedește a fi un rafinat dramaturg, deoarece transformarea firului narativ în dialog specific dramaturgiei se face în mod dinamic, atractiv, tonifiant. Epicul poveștii capătă dimensiuni interesante în varianta teatrală, subiectul fiind concentrat, personajele devenind colorate, vii, energice. Poveștile captate în replici revigorează spațiul dintre emițător și receptor, vorbele devenind ele însele purtătoare de înțelesuri multiple. Alla Cebotari păstrează subiectul poveștilor populare rusești, nu modifică mesajul și nici substratul morali-zator; ea transformă modalitățile de construcție ale ex-punerii, dialogul devenind în fond, un mijloc care facilitează legătura cu ascultătorii/spectatorii.

Cunoașterea limbii ruse asigură textelor traduse și adaptate, calitate, relevanță, acuratețe semantică. Traducerea nu s-a făcut prin improvizații sau devieri semantice, nici ad litteram, ci s-a realizat în mod firesc, natural, autoarea fiind ea însăși vorbitoare nativă a limbii menționate. Pentru o traducere reușită e nevoie atât de cunoașterea întemeiată a limbii în care e scris textul, dar și de spirit, viziune, simț și vibrație. Stăpânirea dimensiunii narative a poveștilor aduce textelor traduse, valoare și siguranță semantică. Utilizarea unui registru lingvistic familiar, transpunerea firească în limba română sunt aspecte ale unei traduceri exem- plare. Autoarea nu modifică sensul cuvintelor, nu diluează metafora din subsidiarul textului, nu golește de semnificații povestea, ci îi păstrează dimensiunea fantezistă, spațiul intim al derulării subiectului. Traducerea celor două povești populare rusești sunt emblema vie a unui spirit ce aduce la un numitor comun, două spații culturale diferite. E un proces amplu cultural, un fenomen care presupune pe de o parte cunoașterea temeinică a limbii și culturii ruse, iar pe de altă parte, corelarea perfectă cu specificul spiritualității autohtone.

Adaptarea textelor epice la scenariul dramatic presupune un talent nativ, pe care autoarea îl posedă în grad

înalt. Alla este o mânăuitoare iscusită a tehnicilor specifice dramaturgiei, personajele devenind bine individualizate prin intermediul replicilor, al dialogului. Ele pot fi ușor prinse în tipologii, asigurându-se astfel, mesajul pedagogic cuprins în astfel de texte destinate copiilor. Tâlcul poveștii se desprinde clar, autoarea insistând pe efectul moralizator al pieselor. Didascaliiile inserate permit regizorului să pună textul în scenă cu ușurință, indicându-se astfel, elementele decorative, gesturile, mimica. Fiecare element dramatic e bine intuit, ceea ce relevă capacitatea extraordinară a autoarei de a surprinde scenic, motivațiile și trăirile personajelor. Indicațiile scenice sunt clare, concise, fiind expresia unui spirit care are experiența scenei, autoarea fiind una dintre actrițele de renume ale Craiovei.

Cele două texte adaptate după povești populare rusești au fost regizate de Alla Cebotari, pe scena teatrului Colibri, reprezentând debutul în domeniul regiei și al scenariului, un debut care s-a bucurat de un succes răsunător. Spectacolul a avut un impact uimitor asupra publicului, spectatorii fiind captivați de povești, de personaje, de decor.

Atmosfera specifică poveștilor rusești a fost asigurată de un decor fabulos realizat de scenografa debutantă, Iulia Goanță. Costumele personajelor în care se reflectă lumea basmului rusesc din care provin personajele au fost de asemenea, realizate de aceasta. Vestimentația creată respectă specificul rusesc, croiala, tiparul, culorile redând în mod uluitor, lumea vie și febrilă a spiritului poveștilor rusești. Elementele definitorii ale caracterelor personajelor sunt reflectate în costumele realizate cu o sensibilitate aparte, specifică artistului cu viziune complexă, așa cum dă dovadă scenografa cra-

(continuare în pag. 37)

ioveană. Decorul este în deplină concordanță cu firul narativ, fiecare element component având un spațiu al semnificației bine determinat. Scenografia realizată de Iulia Goanță potențează impactul asupra publicului, funcția emotivă împlinind astfel, scopul intrinsec al textului.

Muzica realizată de Alin Macovei-Moraru este aleasă în conformitate cu scenariul pieselor, cu subiectul și cu nivelul vârstei publicului căruia i se adresează textele. Muzica este veselă, dinamică, energizantă, captivantă. Jovialitatea și buna dispoziție sunt menținute pe tot parcursul spectacolului, prin intermediul muzicii. Alin Macovei-Moraru este un artist remarcabil, transpunând spectatorii în minunata lume a poveștilor prin prisma sunetului, al vibrațiilor sonore. Acest complex dintre sunet și imagine este dovada elocventă că regizorul și compozitorul nu sunt la prima colaborare. Rezonanța publicului cu actorii se realizează prin muzică, prin sunet, instituindu-se astfel, relații ce trec dincolo de cortină.

Pe scenă, actorii s-au transpus în pielea personajelor, s-au metamorfozat, au alunecat dincolo de cotidian, s-au integrat imaginii fantastice. Dedublându-se, ei au trăit alături de spectatori rolurile poveștilor fantastice. Modul în care și-au asumat rolurile arată calitățile artistice de neegalat, căci asistăm la o transfigurare totală a actorului, o transformare uluitoare, care se prelungește în trăire unică, irepetabilă și dincolo de ușile teatrului.

Punerea în scenă a celor două narațiuni epice a fost primită de publicul spectator cu încântare, bucurie nedisimulată, culminând cu entuziasm și uimire. Pentru ca acest lucru să fie posibil a fost nevoie de un colectiv încheiat, de munca în echipă, actorii devenind ei înșiși părți indispensabile ale poveștii. Teatrul Colibri din Craiova a avut un succes răsunător prin prezentarea acestui spectacol destinat copiilor. Scenariul și regia asigurate de Alla Cebotari, scenografia lui Iulia Goanță, compoziția muzicală a lui Alin Macovei Moraru, distribuția (actorii: Alla Cebotari, Emanuel Popescu, Daniel Mirea) sunt coordonatele unui spectacol viu, colorat, puternic, rodul muncii în echipă. E un proiect colectiv care a dat naștere unui act artistic complex. Acest spectacol este o reușită, un moment de referință atât pentru actrița Alla Cebotari, cât și pentru spațiul cultural craiovean, însumând valorile teatrului Colibri, reflectând pasiunea și devotamentul artiștilor care au muncit cu dragoste nemărginită. Complexitatea și valoarea spectacolului sunt asigurate de atitudinea curajoasă a artiștilor care fac parte din proiect, de spiritul muncii în grup, și nu în ultimul rând, de vibrația iubirii actului cultural-artistic.

Corina GHERMAN

ACELAȘI VÂNT

Vântul
Ce pleacă din inima tornadei
Își avea casa în Sahara
De unde fluturii
Speriau cuorile aerului
Oaza avea aripi negre... răsfățate
Arzând fulgerul în palme
Un tunel din acela cădea
Bancuri de păsări cântau
După melodia aceluiași vânt.

MEMORIA NORULUI

La prima oră am făcut apelul
Celor zece nori...îi număr
Scoși din memoria cerului
I –am trecut pe discheta primăverii
Un ghiocel i-a învățat să cânte
În timp ce doi oameni de zăpadă
Se topeau alergând spre izvorul pădurii
Trezesc urzicile ascunse în troianul alb
Din motive necunoscute
Au înflorit împreună cu primăvara.

O ALTĂ PICĂTURĂ

Aleargă norul și salvează
Viața din picătura verde
Stropi risipiți în zădărnicia lutului
Galopează prin pustiul albastru
Pentru a câta oară crucea-i ușoară
Lumina crește în întuneric
Înfrunzește noaptea
Redă sensul cuvântului
Sunt doar o altă picătură
A lui Neptun... pivotul...

ATUNCI

Literele
Au rămas fără un picior
Fragmente... sferturi... plutesc
Sub moara ochiului închis
Indescifrabil moment
De plutire imponderală
Neuronii mă întrebă unde suntem
Echilibrul indiferent mă rotește
Ritm înspre tine
Uit definirea...

Olimpiu VLADIMIROV

CERUL

Cerul se-mbată-n april
Cu muguri de vată;
N-am iubit nicio fată...

Toamnele ard. Culoarele tipă.
Cerul zace în dulce ispită;
Iubesc de o clipă!

STARE

De la răspunsurile săpate
În marmura monumentelor
Și rostogolirea luminii
viscolită de întrebări,
între, febril, paginile
până nu mai simt
frigul dintre cuvinte.

SUNETELE

Sunetele mă înconjoară cu emoție,
se strâng în cuibul urechilor,
locuiesc toate clipele fără somn,
își cresc cu bucurie ispitele
risipite generos într-o beție sonoră.

PESTE LINIȘTI

Sunt goale tarabele toate
și-un murmur stins
cutreieră ceru-n sincope...
S-a cumpărat, s-a vândut, s-a tocmit
gramul metalelor prețioase;
Rămase în stocuri, versuri stupide
mai tulbură ochii bolnavi de iluzii.
Ore rebele învolbură fără motive
bărfe înflorite și false alarme;
Peste liniști ciudate mă fac auzit
deasupra unui alt răsărit.

BALANȚĂ

O votcă și-o noapte pe-un taler;
În balans
strigătul unui poem într-un vers.

PĂSĂRILE

Păsările care cântă
nu zboară
cu ochii în pământ.

PROVOCARE

Puteai să fii o stea în somn
semn că-nserarea a căzut pe ape;
Poate corabia imaginară dintr-o mare
fără contur, uitată peste zare.

Mi-ai desenat pe brațe
sirene adormite sau ușor rănite,
unele trezite de sângele meu cald
într-un glas etern trecut în amăgire

M-ai numărat prin vene și artere
ancore îngenunchiate în tăcere.
Vântul iscând un murmur de furtună
lângă sărutul ce-a rămas strivit pe gură.

Mă păstrezi între maluri și cer
să-ți fiu plutirea și seninul
ce-mi poartă pe un val destinul
rămas străin la orice provocare.

AVANTAJ

Te ascunzi
în spatele ochelarilor de soare
sau după un deget,
crezând că ai avantajul
de-ai studia pe alții,
în lumină.

Într-un târziu,
va trebui să privești rușinat
în ochii care vor să-ți vorbească.

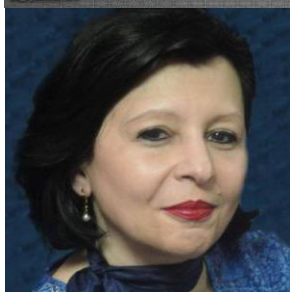
NIMICUL

Stâncile nu te mai ascund,
nici lacrimile,
nici nopțile,
nici apele...
S-au pierdut pe trupul tău
furtunile nebune și lacome
ale mângâierilor,
îmbrățișărilor
și sărutărilor,
adevăruri ascunse,
bănuite sau amânate,
când nimeni nu iubește pe nimeni,
iar aura nimicului plutește triumfătoare
sub semnul trădării...

ÎNCERCARE

Negurile
ascund capătul digului:
marea aduce la țarm
un alt anotimp;
Încerc să deslușesc
chipul unui înger.

Camelia PANTAZI TUDOR

Atunci când exilul sufletului creează versuri

Uneori ești nevoit să te îndepărtezi de tot și de toate, să lași în urmă locuri și oameni dragi, să te rupi de propriile rădăcini pentru a sădi în altă parte sămânța unei existențe diferite. Însă amintirile nu le poți șterge, nici sentimentele care îți exilează sufletul acolo, în locul cel nou, și atunci „sufletul se duce vers pe trunchiul pierdut prin furtuni de viață, reinventându-se”. Reinventare, regăsire de sine, iubire de oameni, iubire de viață, speranță, toate se combină, cu o sensibilitate prinsă în mrejele unui talent literar remarcabil, pentru a crea poezii cuprinse în volumul individual de debut **Versuri din exilul sufletului** (editura Editgraph, 2015). Acesta, mărturisește **Laura Schussmann**, „este sufletul meu care vă vorbește vers de alint, de iubire, de încurajare, de revoltă, de gând înțelept, de gând vesel, de bucurie, de tristețe, de lacrimă de speranță, de zâmbet deschis către lume...”. Autoarea, aflată de mai mulți ani departe de locul său natal, Tulcea, își dezvăluie întregul său interior sufletesc supus deseori suferințelor, amăgirilor, îndoielilor dar, în același timp, plin de multă iubire și de speranță din care, cu generozitate, oferă semenilor. Pregătirea sa în domeniul psihologiei accentuează nevoia de dăruire, ca parte a unei structuri profund umaniste și a unui suflet ales. Versurile sale sunt o invitație adresată cititorilor de a o descoperi, dar și a se descoperi pe ei înșiși.

Cartea, voluminoasă, cuprinzând versuri „din exilul sufletului” autoarei începe cu poezia intitulată *Dacă nu ar fi versul...*, care exprimă însăși rațiunea sa de a fi. „Dacă nu ar fi versul, / sărut de gând / pe buzele sufletului meu, / ce aş mai fi eu?” Și, astfel, dă frâul mărturisirilor, asemenea unui jurnal intim în versuri. În poezia *A existat*, cititorii intră în tumultul momentelor cruciale din viața sa, al alegerilor făcute, sunt părtași la destăinuirea că a existat „un moment, / al vieții mele”, care „dacă nu ar fi existat / nu aş fi fost aici / și acum” și că, în ciuda greutăților, poeta simte că: „tot ce va urma / este ce mi-am dorit / de când mă știu, / Și nu mai simt frica / nici de prăbușiri de sine, / nici de a păcatului rușine, / nici de al E-ului pustiu”. Ea nu regretă nimic „căci m-am întors în mine / și iar m-am regăsit”. Iar speranță are încât - „pot da și la alții / (...) și pot să îi schimb, / din pesimiști irecuperabili / în cei mai adorabili optimiști” (*Învață-mă...*). Și poate datorită acestei bucurii, de a aduce binele în viața oamenilor, uni-versul îi este alături și nu numai - „mă gândilă jucăuș universul / adunându-mi / de nu știu unde / și de peste tot / în rime nerimate, versul”. Se simte integrată în univers din care renaște sau se naște întâia oară - „din primordial haos / și inocent repaus / să mă creez / propriul Big Bang / să fiu, / materie / să mă definesc. / Și în imaginarul timp / și inexistentul spațiu, / galaxie a iubirii / să mă inventez”. (*Universul Eu*). În poezia *Și mă împrăști zboruri*, gândurile poetei devin zboruri, iar zborurile, păsări, împrăștiindu-se „cu aripi întinse spre albastru „iar „pleoapele-mi sunt atât de grele / Bucăți de

Laura Schussmann

Versuri din exilul sufletului

Editura Editgraph
2015

univers apasă peste ele”. *Viața mea... o poezie*, dedicată fiul său, Alexandru, este o incursiune prin viața sa, privită ca o poezie, „cu început și cu sfârșit/ vers în rime,/ strofe albe / strofe negre,/ cum destinul mi le scrie...”.

Conștientă de puterea destinului, dar și de scurgerea timpului, deși ar mai avea ceva de zis, nu regretă nimic - „chiar de știu cu minte clară / că nu mai există bis...”. În ciuda tuturor greutăților, a dezamăgirilor chiar și atunci când e doborâtă, se ridică deasupra, renăscând din propria cenușă, asemenea păsării Phoenix cu care se identifică (*Sunt o pasăre Phoenix*), iar îndemnul său, mai degrabă al psihologului, este: „Fiți păsări Phoenix alături de mine, / oameni frumoși, / lăsați-vă liberi zborului, cugete îngenunchiate. Dacă ne pierdem speranța de zbor spre libertate, ce mai rămâne din noi și sufletele noastre?”.

Minunate sunt și poeziile sale de iubire, iubirea aducătoare de fericire și împlinire alături de bărbatul visat, dar uneori și de suferință și dezamăgire. Iată câteva imagini superbe: în poezia *Și te visam... și te iubeam*: „Mi-am lăsat capul pe o frunză de vis, / am închis ochii cu două petale de infinit, / și te-am făcut prizonierul gândurilor mele./ Am început să te mângâi ușor pe suflet / cu gingășia florilor de primăvară, / să îți sărut cu drag și curioasă/ fiecare cuvânt rostit cu stângăcie”; în *Iubire astrală ... jumătăți de întreg*: „Și ar fi atât de sublim/ Să fim măcar odată soarele/ Ce se lasă ușor și fierbinte / Îndrăgostit de propria strălucire / În brațele orizontului / Și să ne sărutăm pământul nostru / și apoi să rodim împreună belșug... / Și să ne rotim îmbrățișați planetar / În cercuri de lumini și umbre și întuneric/ Așa cum trebuie să fie.../ Așa cum trebuie să fie... / Așa cum este dat să se în-

(continuare în pag. 40)

tâmples... / Când două jumătăți se întâlnesc / Când soarele
sărută pământul / Când arde atât de întreg al pasiunii foc /
Mistuind cu iubiri astrale orizontul vieții... ”; în *Amprente de
noi*: „Mi-am clipit privirea / pe chemarea privirilor tale / și
dintr-odată, / amprenta privirilor noastre / a rămas pe o
profunzime de ochi, / Și de atunci o numim întâlnire”; în
Voalul nepăsării: „Mi-am acoperit fața cu voalul greu / al
nepăsării și uitării de tine / dincolo de noi acum sunt doar
eu / și este de cânepă voalul și este opac / din itele
încălcite ale minții tale nebune / încerc să mă descos și să
mă desfac... ”; în *Brelocul dragostei*: „De acum am să învăț
/ Să nu mai îmi agăț / Inima mea breloc / La cheia
sufletului / nimănui și oricui / Niciodată și deloc...”.

Câteva poeme sunt închinat femeii, privită în
anotimpurile vieții. Primăvara ea este o „păpușă / fină de
porțelan”, apoi, crescând, devine „încercătoare, cu vise
curcubeu”. Vara înseamnă maturitate, femeia devine
grațioasă, frumoasă, așteaptă dragostea cu pântecul pre-
gătit de „rod suprem”. Femeia în toamna vieții nu mai
zâmbește ca altădată, „dorul și tinerețea” devin „frunze
ruginii”. Iarna „e anotimpul vieții, / când vrei nu vrei, / deși
nu este primăvară, / în păr ai mii de ghiociei...”.

Autoarea nu încetează să se gândească la părinții
săi, la copilărie, inima rămânându-i la gurile Dunării, dorind
să revină „cu drag acasă / unde îmi trage inima / DORU-I
DOR DE DELTA MEA!!!”

Faptul că suntem muritori ar trebui să ne deter-
mine să facem ce ne dorim „să începem să simțim, / să
alegem să trăim, / chemare spre chemare, / treziți din
nepăsare...”, așa cum ne îndeamnă în poezia *Fragilitate*.

Iubind oamenii, sfaturile poetei străbat multe dintre
creațiile din a doua parte a volumului. Îndeamnă la a
spune adevărul, la a crede în noi înșine și a ne iubi, a nu
cădea pradă deznădejdei și a ne ridica mereu pentru a
înfrunta dificultățile presărate pe calea vieții. „Omule drag,
/ ființă umilă în fața Eului pierdut / când urletul rațiunii / te
face de conștiință surd / caută în tine cu credință pură /
iubirea sufletului, parcă frânt / de atâtea ploi și de furtună. /
Privește totul cu înțelepciune, nu ultima, dar cea din urmă /
În fața vieții fii tu o rugăciune, / dar îngenuncheat să nu
rămâi, / ca o resemnare a destinului tăcut, / dar nici surd,
nici orb și nici mut...”. (*Urletul rațiunii...*). „Să vă deschideți
sufletul floare / spre lumina razelor e soare. / Să deveniți
parfum de trandafiri / să vă deschideți petale de iubiri” (*Să
nu uitați să fiți flori...*). „Când vă este teamă / că lumea
voastră / vă îngheață / în răceala ei / prea mult / și prea
tare... / Faceți din căldura / din voi / și din iubire / ce simțiți
/ Inimă soare...” (*Inimă soare*). Un îndemn permanent spre
optimism și iubire a vieții, chiar dacă sufletul este
„câteodată, exilat de ceea ce și-ar dori cu adevărat. Ca
multe suflete pe această lume”.

Dezvăluind o sensibilitate deosebită, o cunoaștere
a su-fletului omenesc în profunzime, un talent literar
remarcabil, poeziile Laurei Schussmann ar trebui lecturate
cu atenție pentru că în versurile lor mulți dintre cititori se
vor regăsi, învățăturile cuprinse în ele le vor încălzi sufle-
tele, îi vor ajuta să treacă peste momentele mai dificile, să
lase trecutul în urmă, să poată trăi în prezent și să
întâmpine surzătorii viitorul.

Noni-Emil IORDACHE

gara fantomă

molii bat obosite
în sens
cu acele ceasului,
înspre gara unde morții joacă
table.

pe șinele prinse
lacom
de iarbă
mai trec doar câini
tăcuți.

în foșnet de frunze
vântul
poartă sărutul cip-ciripului
dat pe furiș,
ieri sau azi.

încă mai țin
câteva petale în palmă
și plec
pe urmele trenului.

quasimodo

pe acoperiș
pândește
un gargui
fioros.

expiră fenol
și transpiră cu miros
de vodcă,
ține vrăbii în vizor și
atacă

înger bătut congenital
suge vene cu
gust de mac
și mă vede mierlă
înainte să-i sparg gâtul
de piatră.

îl sufoc în canini
și îl arunc la tomberon,
iarna continuă...

Cristian BIRU

Curs minor de metaforă – (VII)

Are Baudelaire o metaforă într-una dintre poeziile sale maladive, cum le numește chiar el însuși în dedicația pentru Theophile Gautier, o metaforă fantastică despre femeie. Femeia ca lovitură de cuțit, o lovitură repetată de cuțit până când poetul devine o fântână arteziană de sânge. Este șocant și astăzi, dar în epoca lui Baudelaire a fost un șoc teribil pentru toate ziarele care au sărit pe acest poet ca o haită de lupi pe un câine orb. Țin minte că "Florile Răului" încep cu un cuvânt adresat cititorului în care se descrie o lume de creaturi ciudate, de lincși, scorpioni, pantere și șacali, o lume prădătoare, devoratoare, o lume care avansează lent spre iad, îndrumată părintește de Satan. O lume de monștri, în care cel mai delicat monstru, unul care visează eșafodaje fumând opiu este chiar cititorul, fratele celui care scrie. Într-o astfel de lume, ce poate face poetul? Poate fi doar un ochi care plânge. Când mă gândesc la Baudelaire, mă gândesc la un om care apelează la scris ca la o sinucidere. Poate nu e bine spus, poetul apelează la scris într-o lume în care toți l-au trădat; într-o astfel de lume te apuci de scris sau te sinucizi, e același lucru. Poetul are aceeași definiție platonicească în arta lui Baudelaire, este un geniu inspirat de divinitate care înțelege niște corespondențe. În lumea ideilor există niște corespondențe între sunet, parfum, culoare și sentimente. Numai poetul le poate interpreta și el poate realiza niște metafore sineztetice. Culoarele devin moi, pipăibile, le poți ridica de la pământ ca pe niște pietre. Teoretic se poate spune că Baudelaire, întemeietorul poeziei moderne europene a avut avantajul limbii franceze. Dacă Eminescu ar fi scris în limba franceză, albatrosul lui Baudelaire ca metaforă a geniului ar fi fost o pasăre de casă printre găini pe lângă dascălul cu bumbac în urechi din "Scrisoarea I" care calculează cum a apărut universul dintr-un singur punct luminos. Atunci poate că alături de un geniu francez eminescian, Baudelaire ar fi fost un poet oarecare, un poet printre alți poeți. Există totuși diferențe de gândire lirică, iar aceste diferențe nu se pot traduce, sunt ceea ce lingvistii numesc idiotisme. Dacă Eminescu descrie femeia pentru care ne-am născut, femeia pentru care am apărut pe lume și nu o alta, un ideal romantic de femeie unică și irepetabilă, Baudelaire descrie prostituatele din bordouri, descrie femeia așa cum este ea, o lovitură de cuțit, o armată de demoni, o femeie vampir, o vită domestică, o pisică serafică, o dobitoacă implacabilă, o bețivă de sângele lumii, o mașină oarbă de fecunditate și cruzime, o zeiță nocturnă infamă fără milă în fața căreia în mod absurd și bizar poetul se simte neliniștit, învins, distrus copleșit de propria neputință de a-și recăpăta libertatea. Soarbe femeia, o adulmecă, o inspiră ca pe-un parfum misterios al nopții, al unui peisaj exotic, un parfum care acționează ca o otravă. O astfel de femeie nu poate fi decât blestemată și Baudelaire își face metaforă din blestem. "Maudite toi, maudite sois-tu", "blestemată să fii, fii blestemată." O femeie blestemată care-l distruge dinlăuntru cu fiecare clipă cum macină otrava vasele de sânge și cu toate acestea poetul o caută, o admiră, o iubește urând-o. Nimeni nu a mai descris femeia așa, în afară de Proust. În ceea ce privește femeia, Baudelaire este în poezie, ceea ce este Marcel Proust în roman. Amândoi au aceeași tehnică literară. Ca să înțelegeți

tehnica asta, trebuie să vă imaginați un bărbat care ia o femeie, o duce la gură ca pe-un balon și începe s-o umfle și o umflă până când femeia devine gigantică, acoperă camera poetului, iese prin fereastră, crapă zidurile casei, se umflă și acoperă orașul, iese pe autostradă și umbrește toate drumurile cunoscute, întreg continentul, întreaga existență a lumii. Nimic nu este important pentru Baudelaire și Proust decât ceea ce există în preajma femeii, niciun fel de angoasă, neliniște filozofică, niciun fel de credință în afara femeii, pentru că iubirea lor și gelozia sunt forme de nebunie.

Este o nebunie, o demență să fii un spirit superior, cultivat și să iubești o brută care te distruge și să știi că mergi spre distrugere, și totuși continui să mergi plângând involuntar de neputință, când ai putea să fii orice, prin genialitate și totuși ești nimic fără această femeie. Proust este o imensă Madeleine, Baudelaire este o imensă prostituată evreică, dar enunțurile acestea trebuie pricepute în aceeași formulă, în aceeași ecuație cu "Madame Bovary c'est moi". Metafora casei la Baudelaire, când spun metafora casei mă refer la o specialitate, ca și cum ați intra într-un restaurant și ați cere specialitatea casei, metafora casei așadar este părul, sunt pletele sau mai bine spus undele de păr ale femeii, nu undele de par, nu știu cum să le spun, pletele răsfrându-se. E greu de tradus denumirea franceză baudelairiană a pieptănăturii unei femei. Să ne imaginăm epic o poezie care se numește "La chevelure", Baudelaire intră în camera unui bordel și se întinde lângă o prostituată evreică și nu face altceva decât să-i atingă părul, doar îi atinge părul și deodată această atingere se deschide într-un peisaj exotic, un ținut nocturn, o boltă cerească. Simțurile și pasiunile poetului pornesc spre femeie în caravane, convoaie de sentimente contradictorii față de această prostituată idioată ca o mașina oarbă de fecunditate care i se pare mai frumoasă ca bolta cerească, pur și simplu devine proustian. Mai bine spus Proust este cel care l-a adus pe Baudelaire în proză.

Exact aceeași secvență am întâlnit-o într-un roman românesc proustian, în "Patul lui Procust", în care un alter ego al autorului, un aviator, vrea să facă dragoste cu o semiprostituată, o femeie ușoară, o actriță fără talent, oricum se simte plictisit într-o zi obișnuită de vară bucureșteană cu aer irespirabil și o

(continuare în pag. 42)

căldură de cuptor. Intră la această femeie și chiar este dezamăgit c-a intrat, ar vrea să plece dezgustat de prezența acestei femei vulgare, dar, vede o cutie de scrisori și recunoaște scrisul poetului. Cum? Poetul a scris acestei femei, atâtea scrisori de dragoste? A iubit-o pe femeia asta? Cum poetul și-a distrus viața iubind această secătură? Dar cum s-a întâmplat asta? Și atunci începe să citească scrisorile ca și cum ar pleca într-o aventură, într-un nou continent, pleacă să cunoască sufletul poetului. Acesta e tot romanul. Ce s-a întâmplat în el? Aproape nimic. Un bărbat a intrat la o femeie. A trecut un dandy pe aici, a vrut să se simtă bine lângă o semiprostituată și a citit niste scrisori. Asta a fost tot? Da. Dar despre acest moment s-au scris sute de pagini pline de suspans, pagini care-ți explică situațiile limită prin care a trecut poetul, suferința lui care se hrănește din propria substanță, cum scrie Camil Petrescu într-un alt roman de-al său, nebunia prin care a trecut, coșmarul pe care l-a trăit trădat de toată lumea și mai ales de marea lui iubire pentru o femeie vulgară și mai ales luciditatea lui față de propria suferință. Este straniu, dar poetul este lucid, de o luciditate extremă, poate acest lucru îl adâncește psihologic și-i accentuează tragicul. Poetul în viziunea lui Camil Petrescu este de o luciditate dramatică. "câtă luciditate atâta dramă!" Îmi vine greu să cred că un personaj existențialist, integru, un personaj care-și cântărește permanent existența, care știe să cerceteze natura lucrurilor, un ziarist redutabil care știe să problematizeze să fascineze prin stil, un incoruptibil s-a putut lăsa păcălit de o femeie ușoară ca Emilia Răchitaru. Îmi vine greu să cred că un personaj foarte aspru cu sine și foarte pretențios pentru fiecare semnificație folosită într-un text chiar a văzut o actriță de talent în jocul de scenă minor al Emiliei. Eu cred că Ladima știa că iubește o secătură, știa că este înșelat, știa că va muri singur, că va fi trădat de cei mai buni prieteni și și-a asumat asta. Să vă explic ce înseamnă pentru mine un personaj existențialist și apoi o să vă dați seama dacă Ladima știa sau nu că este înșelat.

Existentialismul are câțiva mentori, pot să-i numesc și părinți ai existențialismului - Karl Jasper, Soren Kierkegaard și Edmund Husserl, ultimul fiind recunoscut ca mentor fenomenologic de însuși Camil Petrescu, autor al unui eseu interesant "Despre fenomenologia lui Husserl." Mie mi-a plăcut și-l prefer și astăzi pe Soren Kierkegaard din care-am citit cam tot ce-a fost tradus în limba română. Prima carte a fost "Jurnalul seducătorului" apărută la Editura Scripta, imediat după Revoluția din 1989, sau după Evenimentele din 1989. Apoi am citit "Conceptul de neliniște", "Boala de moarte", "Frica și cutremur". Kierkegaard este interesant pentru că știe să scrie și are un stil unic și literar de a pune problemele filozofice. De exemplu, "Frică și cutremur" pune problema irepetabilității evenimentelor fundamentale. Avraam când a auzit vocea lui Dumnezeu care-i cerea să-l ia pe unicul său fiu, pe Issac și să-l jertfească pe Muntele Moriah, ar fi trebuit să vorbească măcar cu soția sa, să se sfătuiască, să întrebe pe cineva din comunitate dacă e bine sau nu ceea ce face. Fiind singurul care credea într-un singur Dumnezeu, cei din jur crezând în idoli, poate și soția sa la fel, este întrucâtva explicabil că nu a vorbit cu nimeni. Chiar și așa, e suspect că nu a cerut părerea nimănui. E foarte probabil să se fi temut de Dumnezeu, să fie sigur că Dumnezeu i-a vorbit, încât nu ar fi avut niciun dubiu că

trebuie să facă ceea ce i s-a cerut. Chiar și așa, ar fi trebuit să vorbească totuși cu cineva. Important însă că totul s-a terminat cu bine și Dumnezeu i-a arătat un miel prins în tufișuri să-i fie adus ca jertfă și fiul lui, Issac a fost salvat. Este bine că nu a fost decât o probă și nimic altceva, un test al iubirii absolute. Dar dacă cineva astăzi ar auzi vocea lui Dumnezeu care i-ar cere să-și ducă propriul copil pe un munte să-l aducă jertfa lui Dumnezeu? Cu siguranță ar fi un criminal, nici nu mai trebuie demonstrat asta și totuși un personaj existențialist, insistă și merge mai departe. Ar fi cu siguranță un criminal, spune Kierkegaard pentru că gestul lui Avraam nu se poate repeta. Unui singur om i-a cerut Dumnezeu testul iubirii absolut contra absolut, absolutul iubirii pentru unicul fiu și absolutul iubirii pentru unicul lui Dumnezeu. Cam în felul acesta gândește un scriitor existențialist și implicit un personaj existentialist. Dacă-ș face o sinteză din Jasper, Kierkegaard și Husserl, ar trebui totuși adăugat și Nietzsche, dar dacă-l adaug pe Nietzsche, trebuie să-i pun alături și pe Camus și pe Sartre, scriitori cu contribuții filozofice importante, dacă-ș face o sinteză din literatura existențialistă, personajul existențialist este cel care își privește existența fenomenologic, adică își ia existența din natură îndepărtând toate cauzele posibile, îndepărtându-l și pe Dumnezeu dacă e nevoie, dacă Dumnezeu este una dintre cauze. Nu, existențialiștilor nu le e frică de cuvinte, le folosesc chiar dacă sunt mai periculoase decât focurile de armă. Îți trebuie un soi de curaj, de nebunie și demnitate să spui, cum spune Nietzsche în "Așa grăit-a Zarathustra", "Dumnezeu a murit". Așadar personajul existențialist își ia existența din natură ca și cum ar lua o frunză dintr-un arbore și o examinează sub microscopul gândirii. Când își privește existența mai bine își dă seama că din întuneric a venit și în întuneric se întoarce și atunci are un soi de neliniște fără cauze precise, o neliniște cauzată de propria existență. Acest sentiment este angoasa. Angoasa este cu atât mai mare, cu cât personajul este mai lucid. După ce ajunge la acest sentiment care teoretic ar fi putut să-i împiedice cunoașterea în loc să renunțe la cercetarea sa, dimpotrivă el își studiază existența și mai mult încercând să rezolve insolubilul, face chiar experimente absurde până la capăt, pentru că există un principiu al obligativității în opera fiecărui părinte al existențialismului. Indiferent de modelul uman pe care ți l-ai ales, că ești Sisif, că ești un poet din perioada interbelică din România, că ești un profet de pe vremea lui Zarathustra, că ești un supraom trebuie să fii până la capăt exact ceea ce ai ales să fii și exact ceea ce ești. De aceea eu sunt sigur că Ladima știa că este înșelat de Emilia Răchitaru, dar la fel ca Baudelaire care-și iubește femeia urând-o și disprețuind-o ca regn, ca specie, Ladima își ducea fatalitatea înainte. Sunt sigur că știa pentru că Ștefan Gheorghidiu care bănuia și el că este înșelat de femeia cu care s-a căsătorit și făcea calcule insolubile, studiindu-i nuanțele rochiei, privirile, întâlnirile cu prietenele, vizitele oarecare, chiar ajunge să știe că este înșelat, adică ajunge în fața evidenței după ce pleacă aproape ca un dezetor de pe front și-și lasă regimentul de

(continuare în pag. 43)

izbeliște. Ștefan Gheorghidiu seamănă izbitor de bine cu Ladima, mai ales în stilul polemic, un stil adolescentin, neașteptat de pătimăș, care derutează. În momentul în care este la popotă și un ofițer superior își exprimă o simplă părere despre o crimă conjugală apărută știre într-un ziar, care mai mult ca sigur nu s-ar fi petrecut dacă s-ar fi apelat din timp la divorț, în acel moment se produce o tensiune teribilă ca într-o confruntare pe viață și pe moarte, cei doi sunt față în față ca la un duel. Toate cuvintele au fost spuse, nu au rămas decât armele să vorbească. Teoretic suferința lui care se hrănește din bănuiala că femeia lui îl înșeala ar putea fi cauza unei asemenea reacții, practic Gheorghidiu are orgoliul suficient să reacționeze la fel de indiferent la stresul și angoasa iubirii. Este extrem de orgolios și ultrasensibil, ceea ce-l face pe dinlăuntru periculos și încordat ca o panteră. O panteră are propriul stil de a discuta cu dobitoacele. Dacă Ștefan Gheorghidiu este un alter ego al lui Ladima și s-a dovedit că este, atunci putem deduce firesc că și Ladima știa că este înșelat, dar asta nu se petrece în planul cărții și cu adevărat nu vom fi siguri niciodată, deși eu sunt foarte sigur că știa.

Ca să înțeleg această proză lirică, subiectivă și paradoxală, pentru că se dovedește până la urmă mai obiectivă decât ce se înțelege printr-un roman obiectiv tradițional, am nevoie de câteva concepte fără de care nu se poate. Într-un roman tradițional obiectiv se discută despre obiectivitate ca și cum s-ar vorbi despre un mort. Autorul nu intervine în evoluția personajelor, autorul nu organizează faptele. Nu știm nimic despre autor. Autorul e mort. În locul lui avem un singur narator obiectiv, care povestește contemplativ, rece, nepărtinitor ceea ce se întâmplă. Nici naratorul nu există cu adevărat, nu știm nimic despre el, este mort și el. Este un mort care vine de pe drum totuși, înregistrează locurile, le descrie static, apoi ritmul se schimbă devine dinamic și înregistrează viața. Toate romanele tradiționale obiective debutează cu motivul drumului. E un drum pe care dacă vii vezi locurile în care se va întâmpla ce se întâmplă în roman. În "Ion" de Liviu Rebreanu, naratorul vine de pe drum, știe cum se numesc satele vecine, este clar cineva din partea locului și se oprește în fața unui motiv circular, în fața unui Isus de tinichea pe un crucifix din lemn mâncat de carii. Crucifixul acesta este semnul că oamenii de prin partea locului au o altă religie, religia pământului. Doar pământul vorbește aici, restul este uitat. Aceasta este toată obiectivitatea romanului tradițional obiectiv, pe când în romanul de introspecție, în ciuda unui stil subiectiv de a povesti, sunt folosiți mai mulți naratori, iar această cantitate produce obiectivitate. Dintr-o sinteză de priviri, se produce efectul de realitate mai bine. Sunt mai mulți naratori care chiar participă la evenimente, dar sunt de asemenea și naratori din documente care nu participă, tot felul de documente de la recenzii de teatru, articole din ziare până la scrisori de dragoste. Nu se realizează ușor o astfel de proză.

(continuare în pagina 78)

Ștefan Radu MUȘAT

Te vedeam cum treci prin sunetul ploii...

Îți adânceai trupul cu mai mult soare,
sprijinându-ți tâmpla de bătăile inimii mele.
Le atingeai cu auzul și adormeau copila,
visând la pruncii azvârliți din cer.

Urcai prin mine cu umbra ascuțită ;
sufletul mi se rotea
și se făcea mai luminos,
urcând dintr-un cer spre alt cer.

Iar dacă luna nu se-arata la orizontul nopții,
te vedeam cum treci prin sunetul ploii,
curgând ca o arteră verde a pământului
până acolo unde caii pasc iarba acoperită de
amurg...

Și curgi prin mine adolescentă,
și nu știu pe care parte a sufletului
ar trebui să te așez,
copilărindu-mă până ce îți ating somnul cu
buzele.

Și iată-mă sprijinit de un sărut,
așa cum genunchii mamei
sprijină pământul pruncului .

Urma ți-e tot mai adâncă -n mine ;
în tâmplă respirația,
iar visurile mi se învârt într-o continuă lucire,
ridicându-se dintr-o geneză spre altă geneză .

Și nu știu pe care parte a sufletului
ar trebui să-ți mor, iubito,
că brațele mi s-au îndrăgostit de cer .

Marian ENACHE

Flori de cireș

părinților mei, Ioan și Lucreția

Nici în ruptul capului nu trebuia să facă asta... Casa părintească nu se vinde. Știa asta. Și totuși...

Ajunsesse bătrân... Rămas de câțiva ani buni fără jumătatea lui, își ducea singurătatea... doar cu el. Casa și grădina din jurul ei îi mai aduceau bucurie. Casa pe care o făcuseră cu mâinile lor, El și Ea, la începuturi, în câțiva ani buni de muncă, de constrângeri, de nesomn și grijă. Cărmidă, lemn, țiglă pentru acoperiș. Pentru locul lor de câteva ore de somn și vise. De speranță. De crescut copii. Mai mulți, nu unul...

Nu mai e singur, însă... Asta din ziua aceea când și-a dat seama că poate vorbi cu Ea... Acum intră în casă smerit. Își lasă încălțărilor la ușa, își scutură hainele, deabia după aceea calcă cu pași ușori pe preșurile curate țesute de Ea, în tinerețe. La război de țesut. Iarnă, când nopțile sunt lungi. El, obosit, se culca și adormea în încăperea caldă, copiii la fel. Numai Ea rămâne să arunce cu suveica dintr-o parte într-alta, ca într-un joc. La anumite intervale ritmate, ca într-un cântec, se auzea zgomotul greu al războiului cum trage să bată țesătură nouă. Care se iveau centimetru cu centimetru. Un miracol. Ea la războiul de țesut, sub acoperișul nou, și Luna mare cât roata carului pe cer, deasupra. El și copiii dormind liniștiți... Ea, doar o umbră.

Intră în camera cu miros de gutui, se așază ușor pe marginea patului. Își ridică apoi încet privirea și se uită la fotografia veche de deasupra patului din camera de curat. Tablou mare înrămat, la un fotograf din târgul din apropiere, cu El și Ea miri. Cu conturile fetei creionate cu creion. Patul, cu tăblii mari și intarsii din lemn de nuc. Moștenire de la bunicii Ei. O avere.

Stau de vorbă... El îi povestește despre toate, despre cât de greu îi este singur, despre cum copiii îi spun să vândă casa și să îl ia la ei... Să stea pe rând la fiecare din ei, câte o lună. Trei copii, un an, patru anotimpuri... Hm! Nu prea se potrivește. Nu vrea să-și părăsească casa. Le-a spus mereu copiilor ca să aibă grijă, casa părintească nu se vinde.

Alteori nu își vorbesc. Doar tac și își ascultă tăcerea unul altuia... După ani buni de trăit împreună reușiseră să se înțeleagă fără cuvinte. Doar din rezonanța tăcerilor și privirilor. O semantică a gândurilor, o undă joasă imperceptibilă. Amândoi observaseră asta, nu își spuneau, dar era evident acest lucru pentru fiecare dintre ei...

El intră în camera lor mai ales când simte că îi este greu. E ca și cum și-ar încălca din nou sufletul de viață. Zilele trec mai ușor după aceea. Doarme mai bine și e mai liniștit. Apoi... iarăși zilele se îngreunează, din ce în ce mai mult, îl apasă. El iarăși trebuie să se întoarcă să vorbească cu Ea. Vine ca la o biserică, cerând iertare și împăcare. Cu El, Ea și Dumnezeu.

Primăvara iese în grădină și începe să lucreze. Câte puțin, se odihnește la prânz. După amiază se apucă iar și robotește până seară târziu. Se bucură de fiecare mugur și floare răsărită, le știe pe de rost. Cel mai mult îi place când înflorește cireșul ăla din colț. E alb tot. Parcă e Ea când era mireasă. Ce frumoasă a fost!...

Acum e aici. La unul din copii. Departe de casa înstrăinată cu tot ce era în ea, pe un pumn de bani.

Împărțiți între cei trei frați. Cu datoria de a avea grijă de el, fiecare pe rând câte o lună, prin rotație...

Nu mai are casă, nu mai are fotografia cu Ei miri, patul unde să se așeze măcar un minut, să poată plânge împreună. Pentru greșala imensă pe care a făcut-o, că a fost de acord să vândă. Și să plece. E drept, și boala îl cam pusese la pământ. Nu prea avea scăpare...

Dar acum, parcă se înzdrăvenise... Ce-ar fi să? Să ce? Își zice, și mintea i se tulbură. Îi revin în memorie imaginile de acasă. De la casa făcută cu mâinile lor, cu grădina și cireșul înflorit și roada lui bogată din iulie. Nu a mai dormit de două luni de când l-au luat de acasă și l-au adus aici, departe. Mereu face planul de evadare... Să se facă vreme bună, să vină primăvară și o întinde. Unde? Că acolo sunt alți oameni acum, străini, îl vor da afară, dacă îl dau afară, el ce face? Unde se va duce? Pe drumuri la vârstă lui?... Dar dacă sunt oameni buni și îl vor lăsa să stea acolo, lângă cireșul lui, să-i facă o colibă și să rămână acolo?!... Până moare. Le-ar fi recunoscător. I-ar spune lui Sfântu Petru în Rai, când va ajunge, ce oameni buni l-au primit și au avut grijă de el.

Când a răsărit soarele deja făcuse un sfert din drum... Plecase de cu zori... Pentru că avea treabă! S-a ridicat pe dealul deasupra târgului unde își vânduse vinul, țuica și vitele în tinerețe ca să își ridice casa. Ajuns sus pe coamă s-a oprit. În zare se vedeau dealurile de deasupra satului lui. Acolo unde era casa lui. Se bucura ca un copil și râdea. Râdea pentru că a scăpat. Ce aproape era. În câteva ceasuri era acasă. Se uită în vale către târg, se uită în zare către dealuri. Să nu eziți își spunea, să nu te răzgândești pentru că... Nu se uita nici în stânga, nici în dreapta, să nu îl vadă cineva și să îl ducă înapoi. O energie imensă îi inundase corpul și mergea din ce în ce mai repede... Îi ieșiseră hainele din pantaloni, brăul i să târâia pe drumul de pământ, prăfuit. Dar nu mai conta! Acasă e acasă și acușica o să ajungă...

A sărutat pământul în țărină, a coborât drumul de lângă grădină, a intrat în curte, nu era nimeni acasă. A mers direct la cireșul înflorit. Era alb tot. Îl cuprinse o bucurie enormă. În sfârșit din nou acasă, lângă cireșul lui. A luat florile în palmă și le-a strivit. Bucăți din rochia de mireasă a Ei. Le-a dus cu palmele împreunate către nări, le-a mirosit și le-a dat drumul să se răsfire către pământ. A încercat ușa de la casă, era deschisă, a intrat încălțat, s-a așezat pe patul de nuc. Și-a ridicat privirea în sus către fotografia lor de miri. Era încă la locul ei, neatinsă.

Au început să-și povestească tăcerile, au plâns împreună. El s-a ridicat, s-a așezat pe prispa de lut proaspăt a casei, s-a întins cu fața către soare. Lacrimile îi curgeau de pe obraz pe lutul gălbui. Îl înmuiau și se scurgea încet către pământul negru din curte. Pe florile de cireș străluceau în soare picuri de lacrimi...

Ioan GHEORGHIŢĂ

TOAMNĂ CA ATÂTEA ALTELE...

Tus greblili mă-ti, vino-ncoace și mănâncă aici ce este, nu te mai sclifosi! ai înțeles, măi, copchile, ai înțeles? Bostanul era tăiat felii, felii fiind scos din cuptor numai când se cocea bine, și fiecare își trăgea lângă el porția, numai cel mijlociu, Niki, plângea înfundat bolborosind că el nu mănâncă așa ceva, că nu-i place. *Măi, Măi... ce pretențios mai ești!... ce-ai vrea? fripturi?... n-avem, ai să mori, măi, băiete de foame, de când n-ai mâncat?* urlă ta-su plin de supărare. În loc de răspuns, copilul își șterse lacrimile cu podul palmei, apucă apoi o bucățică de bostan în vârful degetelor băgând-o în gură... mestecă cât mestecă, apoi se întoarce cu spatele către ceilalți și o scuipă cât colo... *Ție-ți place mă, ceva?* îl apostrofă ta-su, *ar trebui să-ți faci doar brăgar, că știu că-ți place...cu lapte.*

Cuptorul era făcut din lut în dosul unei șandramele în care se îngrămădeau noaptea la dormit toți, șapte la număr, pe niște paturi din scânduri acoperite cu țoale confecționate la război din cârpe vechi, tăiate în linie dreaptă cu foarfecele de către Sonia, mama celor cinci copii, două fete și trei băieți. Dincolo de cuptor se întindea grădina, cam la vreo două pogoane, cu viță de vie cu struguri indigeni, apoi venea Linia, un braț al Dunării în care se scăldau vară de vară toți prichindeii din sat... mai înspre Reni pădurile interminabile de sălcii și plop de la Buciumu, Racu sau Gârla Brăilei... și se-ntindeau departe către Isaccea, cu ghiolurile și smârcurile pline de papură și trestie cotrobăite de tot felul de haimanale, evadați din pușcării de drept comun sau condamnați politici ce sfârșeau în cele din urmă răpuși de iernile aprige sau de câinii instruiți ai milițienilor. Lascu era șeful de post, și el îi aducea în cătușe pe amărâți, păziți îndeaproape și de un câine mare cât un vițel, câine - lup, bine instruit căruia îi spunea Laica, amândoi atâta de fioroși încât fugeau de ei îngrozite și vrăbiile... *Eii, îi mai știi pe ăia de-alde Pletea?... au murit pe rând, de tineri...* se trezi și Sonia vorbind, *mâncau carne în fiecare zi, duminica, luna, mereu... post, nepost, dacă nu aveau ei în curte vreo vită, ceva, plecau în pădure, și tot ce găseau animal liber: hârșt cu topoarele, le bucăteau acolo pe loc și le aruncau în căruțe repede în saci groși de cânepă, ce, mai știa cineva ale cui îs?... patru erau, sau cinci, nu mai știu, și s-au dus de tineri...* *Păi, atâta carne... da... poate și blestemele... mai știi?* completă Miti a lui Banbus, bărbat-su, un om solid, ca la cincizeci de ani, căruia i se vedeau de la distanță bătăturile scorjite din palme. *Parcă eu n-aș vrea numa' bun? da de unde?... și se încruntă imediat lăsându-și privirile în jos ca și când ar fi vorbit cu o persoană inexistentă. Lascu știa bre, știa tot ce se întâmplă în sat,*

da se ghiftuia și el cu toții la un loc, și văd că n-a mai murit... dar-ar dracu-n el! continuă Sonia. *Ăla mijlociu, parcă Avram, a fost călcat în picioare de cai, înnebuniseră, așa tare fornăiau și se ridicau în două picioare nechezând asurzitor din cauza mirosului de băutură, îl apucase borătu, și bora, bora în mijlocul hergheliei, da de gras, era gras că-i ieșea colesterolu prin chiele, păi, da, de prea mult ghini...a făcut cineva reclamație la Miliție vrodată? nimeni, nimerica, le-a fost frică de ei, ce mai...erau oamenii lu' Lascu,mâncători de rahat, ca să nu spun altfel, Doaaamne, iartă-mă!... Păi, vezi, că nu s-a dus din sătulie?... Niki era mulțumit că uitaseră toți de el, și că se discuta despre ceva ce nu-l privea... stătea pe scăunelul mic și privea fix înspre cuptor, nu-i plăcea bostanul copt chiar deloc, însă se gândea la borcanul plin cu untură de porc, și rupse o bucată de pâine neagră de Măcin, și se îndreptă spre magazia de alimente... îi ghiortăiau mațele de foame așa că trebuia să le liniștească într-un fel. Când reveni după o jumătate de oră, toți își întoarseră privirile către el... Unde ai fost mă, mototolule, unde?...il luă la rost Lina, sora lui mai mare... Ei, gata, gata, sări Sonia în apărarea lui, mâine dimineață pleacă devreme cu vacile la pădure, așa că mai lăsați-l în pace, mereu aveți ceva cu el... Lampa începu să pâlpâie, și dintr-o dată se stinse... Trebuie curățat fitilul... spuse cineva sau poate, nu mai are gaz... Era deja ora douăzeci și două, trebuiau să meargă la culcare, mâine începea o nouă zi, o zi de vară poate mai bună și mai frumoasă decât anul trecut când inundațiile fuseseră așa mari și se dărâmaseră casele, așa tam-nesam, din picioare, cădeau din cauza apelor, a umezelii, se năruiau pe rând, una câte una, case făcute din ceamur, sau paiantă acoperite cu papură sau stuf după cum era obiceiul dar și puterea buzunarului; o singură casă era acoperită cu tablă, a lui nea Costică lusub, ăla avea un frate bogat, adică cu stare, cu serviciu pe la Galați, asistent medical, și-i dăduse ceva măruntiș, cu restul își cumpărase și televizor, își făcuse o antenă înaltă, înaltă că se vedea tocmai de la Zaclău; nimeni nu știa ce este ăla telemvizor, doar auziseră că acolo oamenii se văd când vorbesc... se duceau vecinele și stăteaaaaa cu ochii holbați, și nu le venea să creadă, dar de înțeles, nu înțelegeau nimic, parcă vorbeau în altă limbă. Bogat, bre, frate mai ai, parcă ar face banii la nicovală, îi spusese odată țăța Maria lu' Tătălică lui nenea Costică, însă nimeni nu-și închipuia că datoria ăluia de asistent era să colecteze banii de operații pentru tovarășu' doctor, el rămânea doar cu ceva, acolo, ca omu'. De când i-a spus așa ceva, gata, nu a mai primit-o în casă Păi, ce, asta-i vorbă de vorghit? Nu mai îmi treci pragu', ai înțeles? îi spuse, ea își făcu semnul crucii, își scuipă în sân și plecă cu pași hotărâți... Acum, Niki era în clasa a patra, crescuse și se mândrea cu ițarii lui căpătați de la Sinistrați, dar pentru el erau ca și noi, nou-nouți cumpărați din magazinul de îmbrăcăminte, așa cum văzuse pe strada Moruzov în Galați, cu câteva luni*

(continuare în pag. 46)

în urmă. Lampa aprinsă luminează din nou încăperea dar și fețele celor prezenți atât de obosite. *Haideți, la culcaare!* strigă Sonia militărește... apoi strânse masa sărăcăcioasă întrebându-l pe Niki dacă a fost bună untura, el clătină din cap fără să articuleze vreun cuvânt, apoi începu să soarbă laptele de vacă dintr-o cană de lut pregătită de mamă-sa cât timp el fusese în cealaltă încăpere... Soarele răsărise, parcă, prea devreme iar noaptea trecuse atât de repede încât nu avusese când să viseze ceva, îi părea rău că nu mai visase ca noaptea trecută cum zbură pe deasupra stâlpilor de telegraf, cum înălța zmei colorați de hârtie la marginea pădurii de frasini, sau cum se urca tocmai în vârful plopului scris de la *Belezanka* privind hăăăt departe înspre *Reni*, sau adâncurile involburate ale *Dunării*, anafoarele furioase ce se împleteau și se despleteau jos la rădăcinile plopilor albi și rămuroși ce înfruntau ca niște coarne gigantice cursul de neoprit al fluviului. Își înfășură picioarele în niște oghel colorate, apoi și le îndesă în cizmele de cauciuc mult prea mari pentru el, luă traista pregătită dinainte cu demâncare, bățul sprijinit de peretele casei și plecă înspre grajdul animalelor ce așteptau liniștite.

Era toamnă, și peste câteva zile începea școala. Simți dintr-o dată mirosul puternic de motorină întinsă pe pardoseala din clasă, dar mai ales, țipătul strident al învățătoarei, palmele ei usturătoare trântite cu prea multă generozitate cu evidentă ciudă pe obrajii celor care nu-i ofereau diferite cadouri (și el se număra printre ei), cântecul pe care nu-l înțelegea niciodată și repetat de nenumărate ori *Trei culori cunosc pe luume... Să ai grijă, mamă, de vaci, vezi că la Țar'nă, acolo unde-i pâlcu-ăla de plochi, a arat cineva, nu știu cine, da tu să ai grijă să duci vacile mai spre poală, mai spre pădure, ai înțeles, mamă?... glasul Soniei îl făcu să-și întoarcă privirea și atunci mamă-sa îl sărută pe amândoi obraji, spunându-i *Dragu' mamii, drag...* Dimineața era mereu frumoasă, chiar dacă ploua, chiar dacă se întâlnea cu moș *Ion Oracă* pe uliță, cel care îi spunea că are o țigară cu motor între buze, de fapt el ținea și-n somn țigara lui *Mărășești* între buze, o trecea dintr-o parte în alta a gurii, stinsă, aprinsă sau cum era, o smotocea, o mesteca numai s-o simtă acolo mereu... era știrb, cu mustăți mari, galbene, țepoase și-l asculta mereu cu frică, uitându-se țință la el cu ochi mari, pregătit în orice moment să fugă cât îl țineau picioarele... Vacile rumegau și-n mers, știau ce drum trebuiau să urmeze... Balta începea la mai puțin de un kilometru de sat, dincolo de *Linie* era câțina sălbatică, făcea doar flori puternic-mirositoare, cu diferite nuanțe, nimeni n-ar fi știut că aceasta ar fi putut fi și roditoare, cu fructe galbene, dulci-acrișoare, aici veneau sămbăta după-amiaza toți băieții din sat, sau aproape toți, și jucau *Rațele și vânătorii* până noaptea târziu, apoi venea Gârla Brăilei ce nu seca niciodată, aici acostau dubele pescarilor lipoveni, pline de pește, apoi în dreapta era pădurea de sălcii înalte și drepte ca lumânarea în care-și făceau cuibare tocmai spre vărfuri - graurii- pădurea *Bou-Roșu* cu luminișurile încărcate de ruguri în care se vedeau de la distanță murele negre-alburii. Lăsase în urmă *Vadul Racului*, acolo unde îi plăcea lui să mângâie bujorii și nuferii trecând prin brădișul des cu apa mult peste subțiori, sau dând la o parte ciulinii din cale, ciulini maron-verzui ce-l înțepau cu coarnele lor ascuțite, plutind bătaia vântului, pe valurile mici, sclipitoare: nu de putine ori simtea ventuzele lipitorilor pe picioare*

sau urmărea, cu atenție prin apa sticloasă, pești înotând lângă el. Astăzi mergea pe malul apei, sperind anghilă după anghilă care mai lungă și mai colorată, ieșite la soare în iarba deasă și moale, mergea admirând cocostârcii de pe grindul plin cu izmă sălbatică, grind ce dezvăluia un frumos peisaj violet cu pete albe. Vacile intraseră în culoare, în foltanele de pănășuță și papură, printre pâlcurile de rogoz înalte peste care se revărsau frunzele verzi de sălcii pletoase, iar Niki încerca să-și confecționeze o trișcă dintr-o ramură de salcie subțire ca degetul ciopind-o cu un cuțit pescăresc cu mânerul gros din lemn și meșteșugind viitorul instrument cu atenția începătorului, cu numeroase ezitări, văzuse la un prieten zilele trecute o trișcă cu care șuiera imitând strigătele câinilor enoți, așa că își propuse să facă și el una asemănătoare... Puțin după-amiază începu să adie vântul, apoi începu să bată dinspre ruși din ce în ce mai tare, cerul se întunecă dintr-o dată acoperindu-se cu nori negri în tunete și fulgere tot mai dese. Începu o ploaie rece, cu stropi mari că nu se mai vedea nimic, dispăruse ca prin farmec pădurea cu tot ce-l înconjură. Ploua cu frig puternic, un frig ce-i cuprinse întreg trupul, însă ceea ce-l surprinse fu broscuțele ce cădeau de sus, sărind apoi neliniștite, dezorientate și orăcând pe pământul moale... Luă una pe podul palmei, și-i simți udul cald prelingându-se apoi pe o frunză mare de nufăr. Știa că trebuia să fugă spre casă, să ajungă cât mai repede, însă în față nu se mai vedea nimic, ploaia îl lovea puternic și roinduo-i neîncetat pe obraji, undeva în stânga lui un copac ardea cuprins de flăcările unui fulger galben-albăstrui, sălcii se aplecau sub bătaia furtunii până la pământ, trosneau, scârțâiau cu vaiete prelungi și nemaiauzite... Nu se opri din alergat nici când se împiedică de câteva oi ce behăiau dezorientate prin ploaie. Plângea, nu pentru că-și pierduse cizmele pe drum, ci pentru că nu mai știa unde este, nu mai știa încotro s-o apuce. Se avântă neputincios prin nămolul ce-i ajunsese mult peste glezne, trăgându-se cu încăpățănare de rogozul ce-i tăia palmele, se afunda tot mai mult pe un drum ce nu-i era cunoscut, până când... Glasurile pe care le auzea erau lângă el, clare, distincte, oare cât timp dormise între aceste cojoace mițoase ce emanau o căldură atât de plăcută? *Da*, spunea cineva, *ne lipseau câteva oi, și am plecat după ele, peste cine crezi că am dat lângă foltanu ăla de țipirig? uite, credeam că nu mai suflă, off, mare noroc pe capu' lui, mare!*... recunosc glasul lui moș *Ion Oracă*, și strânse și mai tare între dește o bucată de lemn de salcie cojită... trișca lui pe care și-ar fi dorit-o deja terminată, finisată, îi auzea, parcă, glasul printre fânețe-le mătăsoase presărate cu țepi de holeră în care-și prindea când și când palmele ca-ntr-o capcană de mistreți... În același timp simți cum cineva ridică jocul cu care era acoperit și văzu chipul mamei lui zâmbindu-i, apoi sărutându-l pe amândoi obraji și îngânând: *Dragu mamii-drag...*

Dumitru ANGHEL

VENINOS – SERAFIMIZARE de Zeno HALUPA

Volumul de *aforisme* „VENINOS – SERAFIMIZARE”, Editura PIM, Iași, 2016, 70 de pagini, marchează debutul editorial al scriitorului Zeno Halupa, cu un titlu dublu, reprezentând de fapt cele două capitole, într-o alternativă de antiteză prin diminuarea unei semnificații agresive a primului: *VENINOS* - șarpe, otravă, tentația păcatului ances - tral, prin semantica celui de-al doilea: *SERAFIMIZARE* - serafic, îngeresc, pur, nevinovat, candid. Două capitole, așadar, inaccesibile, intolerabile până la nonaccept și refuz total, etic, moral și religios; cu identități editoriale distincte, fiecare cu *Prefața* sa, semnate de scriitorul Valentin Popa.

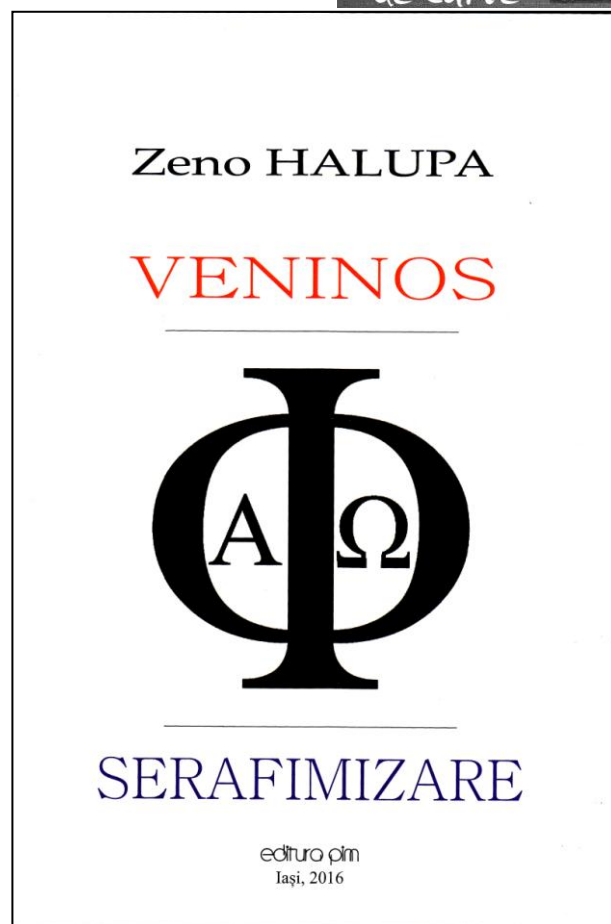
Tânărul Zeno Halupa, cu studii de Teologie ortodoxă, și-a ales în cartea sa de debut o temă îndrăznească: *aforismul* – sentință, maximă, cugetare; un cuvânt cu o tonalitate polifonică, ca un *adagio* intelectual, sobru și maiestuos, între *un creștinism* manifest, marcat de o gândire pozitivă, chiar și atunci când judecățile sale sunt aspre, din zona răzvrătirii, a acuzației directe, condamnabile, ori a oprobiului fără menajamente, și o *filosofie* rezultată din lecturi îndelung digerată și o experiență de viață pe măsură.

Aforismele domnului Zeno Halupa sunt... „frânturi” de gânduri în derivă controlată, cu o tehnică stilistică impetuoasă, cu acorduri tematice mereu altele, de la concepte creștine, în acorduri de orgă din muzica religioasă a „Patimilor după Ioan” sau a „Oratoriului de Crăciun”, de I.S. Bach; la intense trăiri din „*spectacolul lumii*”, pline de prospețime și acuitate spirituală, ca *niște pizzicato*, pe arcușul vivace al *unor Capricii* de Niccolo Paganini.

Aforismul, specie literară a genului epic cult, cu nuanțări de început în cultura populară anonimă, este prezent, de exemplu, în lucrarea „Pilde, povățuiri și cuvinte adevărate” de Iordache Golescu, cu pronunțat caracter laic, sau în culegeri de factură religioasă ale arhimandritului Nifon Criveanu, și va fi foarte cultivat în literatura română.

Surprinzător este faptul că *aforismul*, această „perlă” de înțelepciune și filosofie aplicată, se află în preocupările unui tânăr autor, în condițiile în care mai ales *poezia* este preferată celor mai mulți scriitori de toate vârstele. Mai mult, cultura ortodoxă a domnului Zeno Halupa i-a înlesnit accesul în zona temelor religioase, domeniu în care au excelat nume importante din literatura română, și iată doar câteva exemple: „Dumnezeu iartă. Natura niciodată” (Carmen Sylva); „Amvon: Tribuna electorală a lui Dumnezeu” (Tudor Mușatescu); „La Dumnezeu poți ajunge doar prin oameni” (Teodor Dume); „Dumnezeu: Universul redus la esență” (Costel Zăgan) etc. etc.

Revenind la volumul „*Veninos - Serafimizare*”, la prima lectură este un amestec derutant de *impresii* - *efect imediat*, liber de orice *canon*, care ar putea stopa „dreptul la opinie” în materie de concept spiritual, mai întâi de sorghinte religioasă, apoi de libertate la limita atee a oricărei ingerințe spirituale. Creștinul-filosof și filosoful-liber cugetător mai că „nu-și scot... săbiile din teacă”, deși un tip anume de „cavalerism” medieval, între bigotism intransigent și erezie contestatară, parcă ar dori un pact de înțelegere și pace, și duhovnicească, și laică.

Cugetările autorului se derulează pe o Istorie a civilizației umane, de la zeități păgâne la „eroi” creștini: „Artemis n-a avut niciodată curajul să-l supere pe Hades cu ceva...” sau „Nu îngădui ca între tine și lume să se înfiripe o dragoste precum cea dintre Cain și Abel...” (pag. 9). În cele mai multe dintre aforismele din capitolul „Veninos” există un sindrom al împotrivirii, pe orice segment ideatic și pe fiecare dintre argumente ori motivații: „Și-a înălțat un turn de fildeș, dar a uitat ca la temelie să pună elefanții și rinocerii uciși pentru el” (pag. 10), iar acuzația este totală, fără drept de apel. Chiar și în aforismele-replică banală, Zeno Halupa este intolerant, persiflant chiar: „O femeie a devenit pictoriță doar ca să -și poată picta chipul copilului avortat...” (pag. 11).

Cum spuneam mai sus, sursele cugetărilor sale vin din zona unei culturi antice: „Hera s-a îmbolnăvit de Alzheimer și a uitat toate adulterele lui Zeus...”, dar trimiterile, voalat pedagogice, se îndreaptă ironic și protestatar spre zone de acută actualitate: „Cupidon s-a îndrăgostit peste cap de poeziile de dragoste ale lui Maiakovski...” sau „Artemis, după «Moartea căprioarei», și-a pierdut mințile și a fost internată într-un sanatoriu...” (pag. 12).

Zeno Halupa acuză, condamnă, sfidează, anulează nonșalant chiar sursa maximelor sale: „Cuvintele filosofilor nu sunt decât niște litere legate între ele cu vertebrele putrezite ale rațiunii” (pag. 14). Își îngăduie și revolte atee, probabil după îndelungi tatonări și crispări spirituale: „Ce bine că m-am lepădat de ștreang - epitrahilul sub care diavolul

(continuare în pag. 48)

îmi promitea să-L ierte pe Dumnezeu pentru fiecare om creat", dar are grija să-și asume, ecumenic și pios, o alternativă divină de acceptare creștină a sacrificiului Dumnezeiesc: „M-aș fi putut vindeca de toată suferința doar dacă aș fi fost o rană în trupul lui Iisus” (pag. 15).

Autor de aforisme în proză, Zeno Halupa are sigur o cultură lirică și o preferință nedisimulată pentru poezie, forma cea mai elevată, alături de muzică, a Frumosului, categorie a Esteticului, pentru că amintește, citează permanent din poezii Lumii, de la Homer la Shelley; de la Eminescu la Nicolae Labiș; de la Nichita Stănescu la Grigore Vieru, o adevărată *cronică* a unor biografii, pline de prospețime, puritate și vocație a armoniei: „1400 de grame; atât cântărește pentru noi, românii, creierul lui Eminescu, și pentru îngeri, inima lui Dumnezeu” (pag. 21); „Nu Nichita a scris *Elegiile*, ci Dumnezeu a numărat până la unsprezece” (pag. 44); sau „Dintre români, cred că doar Vieru și-a știut mama ca pe *Tatăl nostru*” (pag. 18).

Dar „atacă” viciile și toate păcatele oamenilor: „Dușmănia dintre oameni, banalul în fața căruia până și cerul își mai trage un nor peste ochi...” (pag. 32) și-și raportează opțiunile incriminării în cel puțin două direcții spiritual-culturale, când simte că există o reală contradicție între ordinea faptelor și morală, iar scriitorul își reprimă drastic orice implicare, dincolo de doar o vagă reconstituire a cauzalităților: „La mâini, strâns cu lanțurile apostolului Petru. La picioare, strâns cu lanțurile lui Dostoievski. Dar chiar și așa, eu tot n-am să-mi convertesc gâtul la ștreang” (pag. 36).

Aforismele lui Zeno Halupa sunt și *sentințe* cu valoare de concluzii, deși par virusate de ambiguități provocatoare: „Dragostea la prima vedere dintre om și ură face balerine din cuțite” (pag. 39); „Ești laureat al Premiului Cioran, pentru debitul de neant din tine” și, ca să fie și mai convingător, adaugă o doză copioasă de ironie și sarcasm: „În preajma voastră, până și ștreangului i se mai pune un nod în gât” (pag. 40).

Filosoful Zeno Halupa are și explicații prin care încearcă să dezlege toate misterele nașterii și ale căderii în păcat a Omului: „Piatra de la mormântul lui Iisus este osândă sisifică a diavolului” și-și justifică aserțiunea existențială printr-un argument emoțional-declamativ, sub protecția unei „umbre” conceptuale: „M-am adaptat perfect veninului uman; mă simt ca un Diogene trimis în tartar pentru a le ține danaidelor predici filosofice despre butoaie” (pag. 41).

Sunt în această carte și cugetări-aforisme din zona laică a păcatelor omenești de toate zilele: „Există atâtția pseudopoetii în România, încât ai putea umple cu ei hrubele Brăilei” (pag. 47) sau „Zâmbetul tău este numai o sârmă ghim-pată, în care s-au agățat două buze trandafirii” (pag. 48).

Capitolul I, „*Veninos*”, se încheie, după tot *veninul* adunat în tot atâtea *sentințe* moralizatoare, cu afirmația ritoasă a autorului, pe care l-am bănuț că următoarea sa carte va fi de literatură lirică: „Cât timp voi trăi, voi învăța la veșnicia poeziilor lui Labiș” (pag. 51).

Capitolul II, „*Serafimizare*”, însoțit de două ilustrații semnate de Cristina Georgeta Halupa, între laic și iconografie, este de mică întindere, cu doar câteva *aforisme*, ușor îmblânzite, fără acute provocatoare și, mai ales, în diminuare pe fluxul unei avalanșe de surse culturale. Incizia belicoasă, veninoasă (!?), din primul capitol, pare ușor

ușor anesteziată de atitudini conciliante..., indusă semantic din dualitatea înger - blândețe, concept filosofic și de... „pace sufletească”: „Ochii tăi îmi sunt branhii în potopul de iubire pe care mi-l porți” (pag. 59).

Aforismele... *serafice* ale domnului Zeno Halupa sunt zămisliți dintr-o perspectivă multiplă, ponderate de un „*passo doble*” armonic, între clasic și romantic, chiar în contracurent ideatic: „Violonistă așezată la încheieturile întu-nericului, te văd decantându-ne ca un recviem din arcușul cu fire de sârmă ghimpată”, apoi în atonal, ca să irumpă violent, aspru: „...mai tristă decât o aureolă deșertificată...” (pag. 61).

Găsește rapid supapa de normalitate: „Carul de foc al dragostei își învârtă roțile în ochii tăi...” (pag. 62) și mai toate aforismele serafice capătă o determinare sentimental-erotică: „Ziua ta de naștere coincide cu ziua porților deschise ale raiului” (pag. 63). Sunt adevărate declarații de dragoste: „...atât de frumoasă, încât îl puteai convinge chiar și pe Narcis să muriți de-a dreapta și de-a stânga lui Iisus”, iar argumentul cel mai convingător este de-o sinceritate spontană și învăluitoare: „Cu tine alături, sunt nemuritorul de filosofie” (pag. 65), cu un lirism grațios și ușor frivol.

„*VENINOS-SERAFIMIZARE*”, o carte de debut, îndrăzneată și sinceră, protejată de o remarcabilă aserțiune ecleziastică și de un ritual cultural laic valoros, în care prozatorul-poet și-a asumat, inteligent și elegant, propriile opțiuni spirituale.

desen de Elena Liliana Flutire

Dragoș NICULESCU

Oarba nevoie

Praștia luminii șuieră prin vreme
ca un corb de sticlă beat și fără sens,
din potop și milă se mai nasc poeme,
sub un glob de ceară rânced și imens.

Ultima flașnetă cântă a speranță,
turnuri vechi de apă plâng sentimental,
nu mai e nici lapte, nici iaurt sub clanță,
Moș Crăciun, o vreme, cică e-n spital.

Noi vom fi aceia fără de prihană,
când nebunii, greieri vor mânca pe străzi,
și, cu foi de varză puse peste rană,
vom dormi pe zestrea tainică din lăzi.

O nevoie oarbă curge peste case,
lung e timpul nopții când te scalzi în var,
suntem la origini trunchiuri sănătoase,
putrezind în ceața unui timp bizar.

Mai vegheam cu rândul, se schimbau istorii,
tot cei buni, desigur, se-ascundeau în fân,
căci cei răi și-atuncea beau din gușa ciorii
și-adormeau prin șanțuri fără de stăpân.

Le-am lăsat în urmă... La oraș, la poartă,
azi primim cu steaguri porcii seculari,
și-așteptând să vină ne mai trece-o soartă,
ne mai trece-un fluier noaptea de pândari.

Dă-ne, Doamne, șansa unui val de mare,
noi cu peștii lumii să o luăm înot,
și-ntr-un dans al apei, pe sub felinare,
să-i redăm durerii sfântul antidot.

Azi, doar vulpi cu ochiul cel de sticlă chioară
ne mai vând pe câmpuri miera din povești;
să-nființăm, idilic, câte-un drum și-o moară,
și, când nu-i făină, să bem vin din cești.

Pași prin nisipul luminii

Când arșița verii dă să strângă,
îngerii adorm pe fundul lacurilor,
să fie mai aproape de noi.

Culegătorul de izmă pleacă de dimineață pe câmp
cu ochii galbeni de berea de ieri,
în timp ce noul cocoșat de la Notre-Dame
zice și el bogdaproste de răcoarea dintre două
clopote.

Cu oasele cărăbănite prin imperiul frigului
am mai fi putut, desigur, rezista o vreme
până la prima haltă a istoriei,

dacă nu ne-ar fi întins sfinții mucenici să bem
mai multe pahare decât au fost ei toți,
dacă n-ar fi început îndoiala să râdă ascuțit
ca un coiot
din câte-o scorbura a conștiinței de clasă.

A fost o vreme când pământul raiului se vindea
cu bucata în cutiile de pantofi,
dar mizeria lumii cânta și atunci la flaut,
femeia cu barbă mai mânca și ea o pâine
printr-un bâlci de provincie,
iar remușcarea scâncea de una singură la capul
podului, lângă reparatorul de năvoade
de pe Dâmbovița.

Colind de primăvară

Ca un cocor astenic și cuminte,
În legea primăverii ce-a venit,
Mă-ntorc cu gândul gol de vechi cuvinte,
Și-mi amintesc c-odată ne-am iubit.

N-am nici zăpezi, nici viscole, nici ruguri,
Întunecații fulgi, azi, sunt trecut,
Pot însă colinda cu crengi și muguri
La ușa unui vis care-a durut.

Purtam și noi, odată, semn de floare,
Prin iarba ce în sânge clocotea,
Dar parcă o deșertică-ntrebare
Le-a părjolit radioactiv, sub stea.

Aș da oricând această primăvară
Pe cenușul iernii care-a fost,
Au înflorit însă copacii iară,
Și-n lumea asta, totuși, e un rost.

Dar te anunț, acolo, unde sângeri,
Că am rămas colindător nebun,
Ce printre flori, prin valea unei plângeri,
Trag după mine fulgii care-apun.

E o beție-n anotimp și-n fire,
Fac oameni alergii la polen,
Și mă trezesc și eu că de iubire
Sunt grav bolnav – de mult, dar și peren.

Și nu mai știu, mă doare primăvara,
Sau fosta iarnă, cu-ale ei ninsori?
Și parc-aud un tren venind spre gara
În care știu că numai tu mă dori.

Un singur anotimp vedeam în față,
Când ne iubeam fără de timp și loc:
Pluteam, copilărintă, ca printr-o ceață,
Ce n-a fost să ne fie cu noroc.

Acum sunt toate patru, ca la carte,
Numai noi doi nu suntem cei ce-am fost,
În loc de sărbătoare, ca-n spre-o moarte,
Prin lan sau prin nămeți, tot ținem post...

Putem visa, doar, frunzele uscate,
Căci, altfel, viața crapă lângă noi...
Și sufletele noastre, vinovate,
În vis ne stau, ca toamna, crengi sub ploi.

E primăvară, vechea mea iubită,
Poți să începi, de-acum, să te dezbraci...
Fii, tu, ușoară-n veci și fericită,
Căci eu colind, pentru-amândoi, cu maci.

(continuare în pag. 51)

Melania CUC**Preșuri de primăvară**

Cândva iubeam și nu puneam întrebări.
 Construiam un soi de lampion chinezesc,
 Casă în care să locuiesc
 Și puneam semn de carte
 Între aripile îngerilor.
 Azi
 Cerul meu s-a spart în bucăți.
 Curg ploi fără stele,
 Var și pietre se lasă
 Peste străzile prelungi
 Ca sprâncenele oficiantei de la
 Poșta din centrul orașului.
 Arborii de pâine înfloresc în desene
 Și preșurile de primăvară
 Se întind
 Se lătesc
 Dinaintea ușii ca de biserică.
 Prin geam, printre degete
 Lumina își intră în drepturi
 Ca un șarpe cu solzii de aur
 Într-un carnaval chinezesc.

Albastru fantastic

Dormeam, ne trezeam, mâncam, iubeam
 Și ne rugam la icoane
 Sub șalul din care,
 Unii...am smuls toate firele,
 Alții... au mușcat, am scuipat tivul de aur.
 Am decupat
 Toate broderiile vechi de mătase.
 Am văzut cerul,
 Despre care știam
 Că ar fi de un albastru fantastic.
 Suntem oameni liberi!
 Pești într-o plasă.
 Ninge peste noi,
 Peste stânjeneii sălbatici.
 O mulțime din stane din sare
 Așteptăm răspunsuri la întrebările
 Pe care nu ni le-am mai pus niciodată.
 Clopoțelii clincăne la grumazul armăsarilor,
 Diligența de Lipska
 S-a împotmolit în zăpada crescută una în alta.
 Cine să negocieze în numele meu,
 Alt șal, unul lung și lat
 Cât calea vieții?

Palmele le așez peste flacără

În urma noastră nu mai este drum
 Pe care
 Să ne întorcem, să ne recunoaștem
 Așa , fără de ochi, fără de urechi...
 Doar cu gura plină de cuvinte nefolositoare.
 Te-am așteptat dinaintea troiței
 Căreia i-au dar rădăcini de strelitzia.
 Lucrez o dantelă
 Din florile și păsările pe care
 Nu le-a văzut nimeni în carne și oase.
 Când vine vremea cinei,
 Îmi așez palmele peste flacără
 Așa cum majordomul
 Stinge candelabrele într-o sală de bal.
 Se va face noapte de catifea
 Ca vinul de Burgundia,
 Și ce dacă am o singură rochie,
 O singură viață
 Și pun puf de îngeri
 În cuvânte și în pernele
 Ce stau tolănite pe sofaua
 Ce pare a fi o corabie din sticlă neșlefuită?
 Azi e începutul și sfârșitul singurătății
 Pe care o simt
 În perechea de cizme desperecheate,
 Încălțări ce mă obligă
 Mă obligă să merg
 Pe linia-vieții,
 Pe linia-sortii...

Veri cu carnea ruptă din mine

Citeam poezii fără să fi cunoscut alfabetul.
 Dam mâna cu toți cei pe care
 Îi credeam a fi fost mari-mutilați de război.
 În șura gospodăriei noastre din satul Eden
 Se bătea de dinți floarea-soarelui.
 Seara, întindeam cearșafuri de sticlă
 Prin care să putem număra stelele.
 Mergeam pe vârful picioarelor
 Pe imaginile norilor, în care
 Umbra lui Dumnezeu
 Purta mereu pălărie de pai de orez.
 Veri cu carnea ruptă din mine.
 Veri ca rochiile de bal unguresc.
 Ba au fost, ba nu au fost!
 Nu aş mai recunoaște pietrele râului,
 Albe, răbdătoare sub copita asinului
 Care ni-l aduce pe Iisus.
 Deși port ochelari de ultimă generație.
 Abia deslușesc
 Numărul bătut în patru cuie
 Pe poarta
 Casei ce mi-a uitat demult
 Și înălțimea și glasul.

(continuare în pag. 51)

Zaruri

Cauciucurile sunt reșapate.
 Pe bicicletă trece poștașul
 Cu geanta sfâșiată
 De câinele ce-i pedepsit
 Și zace în lanțuri.
 Este o securitate verificabilă aici,
 Unde
 Dumnezeu ne mai aruncă
 Din când în când
 Zaruri din os veritabil.
 Jucăm barbaroasele sfinții și oamenii.
 Între cei patru pereți ai odăii
 Chirpicii se fărâmă,
 Se întorc în adâncuri.
 Scapă cine poate!
 Sunt chibițul tău norocos,
 Îmi cumperi limonadă
 Și îmi săruți podul dulce al palmei.
 Eu doar respir,
 Îmi las sufletul peste norocul
 Care, azi,
 Poartă pene de cocoș roșu la pălărie.
 Urma picăturii de lapte de mamă
 Abia se mai vede
 Pe bluza
 Cu care-mi sterg obrazul
 De pudra, lacrimi și riduri.

Degete fine, înșelătoare

Moartea poate fi o femeie extrem de frumoasă.
 Moartea poate fi amplă ca rochia
 Infantei ce ne surâde
 Din rama tabloului scos la licitația anului.
 Moartea are degete fine, înșelătoare,
 E prima lebadă dansatoare
 Din baletul regizat cu discreție.
 Eu sunt efemerida
 Rana cicatrizată cu fierul roșu.
 Nu mi-am dezgolit degeaba
 Umărul
 De pânza cămășii;
 Veniți!
 Nu-i zid al plângerii,
 E carnea, osul, parfumul pielii,
 Tot detalii despre care se șoptește numai la
 ureche.
 Moartea nu-i născătoare de oameni.

(Din volumul în lucru *Strelitzia*)

Rămâneți cu mine

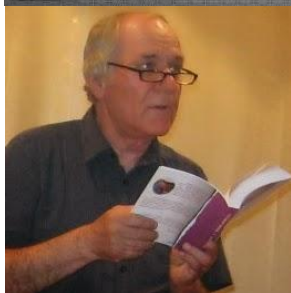
În fiecare dimineată îmi continui rugăciunea de seară
 și apoi mă împrăștiu ca un trunchi retezat de mâinile
 unui sclav orb și nebun în mai multe bucăți,
 ce poartă în seva lor galbenă mirosul pământului.
 Devin mii de cioburi, *unitas multiplex*, abatele anonim
 al unei resurecții de proporții, iar umbra mea adoarme,
 ca un tergal al împăcării, întinsă peste cupolele
 catedralelor.

Mai jos, pe străzi, unii vând sticle goale și-mi strigă,
 cu mâinile îndreptate spre mine, spre umbra mea,
 spre singura mea parte care a mai rămas întreagă:
 "Ești totuși os, neputința și slava, nimicnicia și sublima
 lumină sunt toate, toate acolo, în albeața osului tău.
 Minunata ta mamă îți poate explica de ce osul tău este
 alb. Știm, este frumos să te odihnești sau să mori înfipt
 într-o cruce, dar dacă n-o să poți muri până la capăt
 și o să-ți răcească neeroic umbra, și-o să cadă peste
 noi,
 noi ce ne facem? La noi nu te gîndești?".
 Din cioburile de lemn ca niște oglinzi împrăștiate
 pe pământ, din umbra aceea ca o pasăre cenușie,
 uriașă,
 bolnavă le răspund: "Nu mi-a fost spaima niciodată
 soră cu moartea, nu mi-a fost liniștea niciodată soră
 cu viața. Rămâneți cu mine, rămâneți cu mine, nu mă
 trădați! În urma noastră fluturii vor fi tot mai săraci
 și florile tot mai născătoare de vină!"

Noaptea dinaintea zilei

Mă tot pețesc trăsurile vacante
 când mai înmoi cu târnul prin luceferi
 și simt femeii, prin jur, mergând pe poante,
 și toți nebunii lumii îmi par teferi.
 Eu le răspund candid că nu-s acasă.
 Mă înțeleg muscalii, și se-nchină.
 Dar sus, în felinar, râde-o mireasă,
 un șobolan se-mpușcă fără vină.
 De-aș mai trăi o dată pân-la ziuă,
 ca să îmi ung cu rouă tâmpla beată,
 jur c-am să scot pe brânci apa din puiă
 și c-o să-mi prind și fluturi la cravată.
 E ora când prin case lupii urlă
 cu beregăți tăiate de-ntunerice
 și într-un gang, un înger blond, din surlă,
 vrea să îmi vândă busuioc eteric.
 Când s-or trezi la viață cerșetorii,
 eu voi dormi în pijama scrobită,
 și vor crăpa deasupra noastră zorii
 ca niște ouă sfărâind pe-o plită.

Tănase DĂNĂILĂ

"ELEGII ALBASTRE" - ...din buzunarul unor ochi albaștri

Mihaela Gudană - "ELEGII ALBASTRE" Editura
Diaspora, 2016

Printre truditarii din ograda cuvintelor scrise, poeta Mihaela Gudană capătă o tot mai luminoasă aură care îi conturează personalitatea și îi dau distincție pe suprafața literaturii.

Prin ceea ce scrie și publică, mozaicul său literar prinde o variată coloratură și o alcătuire într-un evident crescendo calitativ. Autor de monografie locală a comunității în care s-a născut și cu care a intrat într-o frumoasă empatie - Ghidigeni - eseistă și poetă, împletește minunat condiția de om al cărții, bibliotecar, cu impulsurile sale tainice, oferindu-ne incantații din "iubirea sa cu margini neștiute" care "îmbălbâzesc tot viscolul din noi", ca să o citez.

Fără a se alinia unei mode sau grupări literare, având în sine un limpede izvor de combustie lăuntrică, folosește nuanțat arta expresiei, o echipează cu logică și cu sensibilitate, cu o emoție pozitivă, dând impresia că își eliberează curgerea lirică în ritmul cardiac. În proiecție lirică ventilează ambientul, propunând motivul iubirii ca alternativă la supărarea lumii. Iar prin acuratețea rostirii onorează poezia, se onorează pe sine, ca un tribut pentru faptul că există.

Noua sa carte de *poeme în zbor*, "Elegii albastre", îl confirmă pe Rilke, ce definea poezia ca fiind o *sărbătoare a sentimentului*. Obsesia pentru albastru – culoarea cea mai extinsă din Univers (vezi "oceanul cerului", vezi "cerul oceanului", vezi "nemărginirea mării") se află într-o relație armonioasă cu sinele său într-o permanentă extensie, vrând parcă să atingă cu gândul marginea infinitului:

"Și totu-i albastru și gândul din mine / Te poartă în cerul mereu dureros / Albastră e viața, iubirea-i cuminte / C-așteaptă iar pasul, de-albastru frumos".

Iată o carte prin care autoarea ne convinge că este îndrăgostită de poezie și, dacă îmi este permis un joc de cuvinte, e îndrăgostită de dragoste: *"Și dacă vrei, atinge cu măsură, / Orice strofă scrisă are rând / Sărută poezia, chiar pe gură, / Ca-n fiecare vers, te poartă-n gând".*

Găsim în "Elegii albastre" o poetă cu un suflet delicat, de o sensibilitate decentă, grațioasă. Timbrul acestei sensibilități stăpânite și pure acoperă toate poemele. Redau aproape aleatoriu spre exemplificare câteva versuri extrase din trupul poeziei: *"Să-mi dai din iarna ta, măcar un colț, / Să-mi ningă dulce-o margine de suflet, / Ori vino tu, să-mi fii o noapte hot, / Să furi ninsoarea ultimului plâns".*

Sincronizând bine expresia în vers clasic, dar și modern, lăsând slobod orizontul său de imaginație, cu o paletă tematică variată își deschide propriul culoar spre împreunând echilibrat viziuni lirice și universuri artistice. Din izvorul ființei sale poezia se revarsă limpede și lin,

mângâind sufletul cititorului ca un sunet de flaut. Iată cu cât romantism ne inundă poeta: *"M-am amestecat cu tine într-o armonie nudă / Unde este-nmugurirea dintr-o înflorire crudă? / Vii cu ploi de toamnă lungă, peste gându-nsingurat / Vântul urlă peste lume cu rafale de păcat. / Mă cutremură uita-rea soarelui de după nori / Când din-tr-o poveste nouă eu aștept să mai cobori. / Dar ți-s mâinile ascunse după liliacul trist / Și sub mângâieri de raze îmi doresc să mai exist. / M-am amestecat cu tine, într-o altă primăvară / Când prin razele de soare, sufletul visa să zboare".*

Țâșnește din ființa sa o imensă dragoste de dragoste, de tot ce poate fi iubit și mai mult decât atât, dă sentimentul că iubește chiar și atunci când nu are nimic de iubit.

Făcând o incursiune în universul său spiritual pentru a descifra sensurile care o circumscrie în destinul său poetic, putem spune, fără a pulsa pe superlative, că este o poetă a iubirii ca stare firească, a iubirii de iubire. Iubirea este cântecul ei de izbândă, zborul în care se refugiază din părțile întunecate ale lumii. Cuvintele se mulează pe ritmul ei interior, se topec în pagină ca un fruct pârguit cu efecte cantabile, într-o metrică pusă în acord cu simțirea. Poeta se supune de bunăvoie nemiloasei instanțe a timpului, conștientă că *singura amenințare pentru Poezie sunt Poeții și ceea ce vor dăruia Ei prin poezie lumii*. (Florina Zaharia) / *"De unde – am putea cumpăra veșniciei? / Să ținem în brațe tot timpul din lume / Să rupem din ceasuri secunde mii / Ca-n locul de – aici va rămâne un nume".*

Da, "în locul de-aici va rămâne un nume" iar acesta va fi Mihaela Gudană, mutată cu *poeme în zbor* în ființa cititorului ce le va inhala mireasma.

De aceea spun: Poezia e ca dragostea, mulți o încep, dar puțini o duc la capăt. Iar Mihaela Gudană, este dintre cei puțini.

Ioan VASIU

În poezia Letiției Vladislav „primăvara are gustul mierii“

Născută în satul Folt, în apropiere de Orăștie, **Letiția Vladislav** este licențiată în filologie la Universitatea din București. În anul 1981 a plecat, legal, în Germania, unde s-a stabilit.

Numele prozatoarei Letiția Vladislav îmi era bine cunoscut de pe vremea când publica în paginile unor reviste literare de primă mână, în care am avut bucuria să public și eu. Se întâmpla prin anii 70-80, înainte de revolta națională din 1989.

Telentul ei incontestabil a fost remarcat și apreciat de regretatul editor Mircea Sântimbreanu, cel care i-a publicat volumele „Vrăbiile pământului” (1978) și „Viața la prima vedere” (1980) la Editura Albatros, al cărui director era.

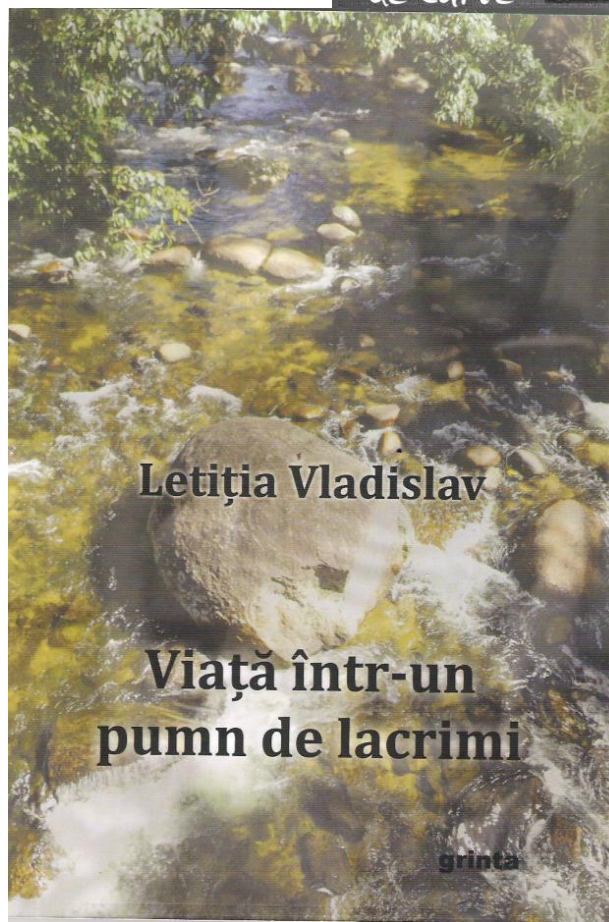
Despre proza Letiției Vladislav au scris unii dintre cei mai apreciați critici literari: Laurențiu Ulici, Nicolae Ciobanu, Valentin F. Mihăescu și Liliana Ursu. Iată ce sublinia Laurențiu Ulici în revista „România literară”: **„Textul Letiției Vladislav ne convinge asupra posibilităților epice ale autoarei: frază alertă, compoziție remarcabilă prin sugestiva alternanță de secvențe narative...o bună tehnică a portretului din linii frânte, finețe în sublinierea și estomparea, după nevoi, a detaliilor.”**

Cu surprindere am aflat în ultimii doi ani, de pe o rețea de socializare, că Letiția Vladislav scrie și versuri. Recent am primit volumul intitulat **„Viață într-un pumn de lacrimi”**, apărut în 2016, la Editura Grinta din Cluj-Napoca.

Poemele fără titlu, grupate în această carte, trădează universul melancolic al unei poete care simte nevoia să-și pună sentimentele pe tarabă, cu o sinceritate debordantă, molipsitoare și de invidiat.

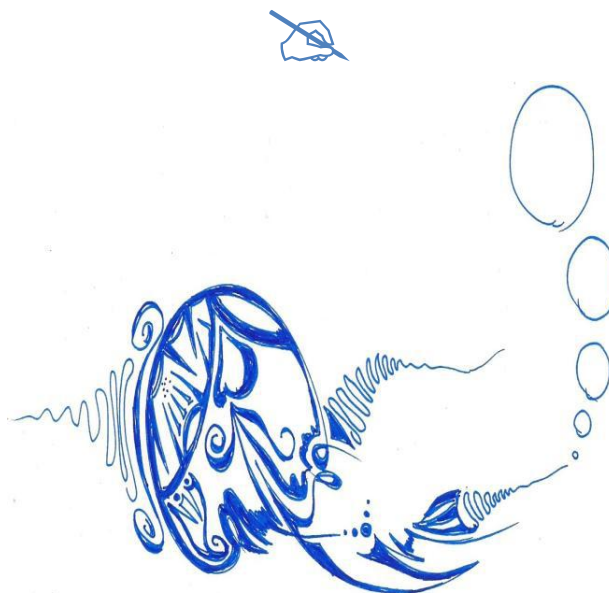
Evocarea satului natal și a lumii de basm a copilăriei, este, fără îndoială una dintre temele predilecte ale poetei: **„Era un loc ascuns / acolo-n pădure / culegeam măceșe, / afine, mure. / Un verde curat, / povești cu zâne de aur / cântând în bătrânii stejari, / apa Rodinei susurând / sub buzele noastre... / eram copiii pădurii, în anii amari.”** sau: **„Îmi lipsești în viață / mamă, tristă mamă, / umbra ta ascunsă / plânge și mă cheamă...”**

Pierderea iubitului a lăsat răni adânci în sufletul Letiției Vladislav, care, nu de puține ori, își „varsă” durerea și tristețea în versurile sale: **„Eu te-am lăsat în pământ / cu ochii orbi de amar, / te-am acoperit cu flori / și ninge peste noi / viața mea, viața ta... / am trăit, am iubit / în zadar...”** sau: **„dimineața / tremură roua sub ochii mei, / ziua mă arde / cu mirosul de floare, / noaptea-mi lipsește / căldura corpului tău, / tu, cel plecat, / ai fost și-ai rămas / o veșnică rază de soare...”** Atentă în exprimare, stăpână pe „uneltele” sale lirice, bună mânăitoare a condeiului, cu un talent înnăscut

care-i permite să ofere cititorului frumoase metafore „clădite” din cuvinte simple ce exprimă sentimente capabile să emoționeze.

„Nimic nu-i modern în această carte. Conștient. Este historia unui timp de schimbări. Viața, moartea, încrederea, probele vieții venite de Sus, disperarea și senzația că nu mai rămâne nimic din tine. Este dovada că poți înfrunta până și cerul. Dacă vrei.”, a ținut să menționeze Letiția Vladislav pe un bilețel, atașat, în plic, volumului pe care mi l-a dăruit.

desen de Elena Liliana Fluture

Lidia GROSU
(Rep. Moldova)

ITINERAR

În șapte mere
odihnesc sentimente mondene:
O cifră magică pe care-ai tentat-o
să ne păstreze-n perfecțiune.
Suntem o minune...
Și pentru fiecare zi
mi-am ales câte unul.
Primul măr e punctul meu de pornire spre noi –
melodramatic și egocentrist:
ne cunoaștem de-o viață
în originea trăirilor cu-n absolut monoteist.
Iubitori, dinamici, carismatici,
cine ne-ar despărți,
chiar dacă până la învierea Domnului
ne-ar putea învăța de zeci de ori a muri?
Mărul cu cifra doi suntem noi
cu simbolul Ying-Yang,
polarizat de doi poli
ce mereu se despart-se atrag...
Am putea accepta „ajutați”,
strict sau ba, o dezamăgire,
dar ne-am delecta noi înșine
cu doar a noastră iubire.
Cel de-al treilea măr teatral mă privește:
Semn bun că norocul
prin minte, spirit și corp ne unește.
Riscuri inutile, la orice pas,
chiar de ne-ar paște
Ne-ar îndruma Sfânta Treime
să ne-nălțăm în ziua de Paște.

Ne regăsim în patru-anotimpuri
ale mărului cu numărul patru:
puncte cardinale cu-aceiași număr de litere
în numele **Isus** într-o singură vatră.
Omonimul „moarte” nu ne-ar afecta
cu iubirea patruleteră:
Inima mea-sufletul tău-inima ta- sufletul meu –
toate prin ea viagere.
Mărul cu numărul cinci
și vocea distinctă a simțurilor noastre
Gândirea critică ne-o apără,
ne-o guvernează
Ne căutăm libertatea.
descoperind-o-n izvorul iubirii,
Găsim că e carcera ce ne purifică-ntr-o nouă zidire...
În cel de-al șaselea măr suntem o desăvârșire...
Cine-ar putea să ne ia frumusețea și armonia
când mărul cu numărul șapte – din preajma-i –
îl odihnește pe Dumnezeu
Și iubirea ne-o înaripează
în săptămânalul traseu.

GENERATIV

Pe un vârf de primăvară
Râde-un gând. A dat în floare,
S-a pitit lângă-o albină
De polen cu gura plină.
Viața i-ar fi întregită
De lumina răsărită
Peste-apropiata cale
De un vis mușcat de zare.
Nu e marginalizat
Și se vrea polenizat:
Lângă-albină-i este soarta
Timp de aur!– nu te-așteaptă.

BINECUVÂNTARE

Dezamăgirea nu vreau să cunosc:
Ea mi-ar lega aripile de-o vină
A nu știu cui, fără-a purta vreun rost,
Dar detașându-mă de tot ce e **lumină**.
În Pentateuh te-am înscris, iar eu
Aștept să-mi furi cuvintele de-o seamă
Cu-albastrul cer prin care Dumnezeu
Mereu la el ne cheamă, ne tot cheamă...
Nu-l auzim. Eu te aștept...Învăț să zbor,
Dar pasărea din mine nu m-ascultă.
De voi cădea – sunt sigură:-am să mor
Pe ale tale aripi desfăcute...
E spațiul mic să-ncapă vise mari,
Pe raftul unei clipe –gheriser –
Tu treci de-al neputințelor hotar
Să-mi mângâi dornic palma mea de cer

CU FOCUL IUBIRII...

E o fericire să poți lăcrima
Într-un miez de noapte peste vatra ta,
Să ajungi cu mâna steaua de noroc
Pentru care viața ți-ai fi dat în loc.
E o fericire să poți bucura
Ochiul plin de neguri cu lumina ta
Pentru care șansa se pierde în zare,
Iar de tine-alături îi râde ca un soare.
E o fericire ca să poți mișca
Piatra grea din inimile altora,
Să eviți, frenetic, gânduri poluate,
Culegând senina clipă ce deșteaptă.
E o fericire ca să poți ierta
Negrele păcate ale altora,
Dumnezeu pe toți ne ține-n preajma sa,
Dar e trist când pizma ne lovește grea.
E o fericire s-o poți aplană
Cu focul iubirii din inima ta
Și această flacără parcă-ar fi un rod
Al căldurii tale pe întregul glob.

Mihai VINTILĂ

Bocetul șamanului de Bogdan Crivăț

Bogdan Crivăț, *Bocetul șamanului*, Cluj-Napoca, editura *Ecoul Transilvan*, 2017, 110 pagini.

Bogdan Crivăț dorește să șocheze chiar de la debutul său. Alegerea unui titlu de genul *Bocetul șamanului* nu face decât să-mi accentueze această impresie. Ea se conturează pregnant după ce citim cartea.

Deși avem o împărțire în două secțiuni intitulate *Bocet* și respectiv *Șaman* nu există în poeziile cuprinse acolo elemente care să facă această diferențiere. Secțiunile puteau cuprinde aleator orice poezie din acest volum și nu ar fi influențat cu nimic receptarea lor. Cred că este doar o găselniță pentru a induce și mai mult în mintea cititorului starea această confuză de mixaj aparent imposibil cu unicul scop de a șoca, de a produce acea mult așteptată exclamație de - uau! - din partea cititorului.

Bocetul este o cântare de mort iar un șaman este o persoană care ar comunica cu spiritele. Atunci de unde o astfel de alăturare. Ce șaman ar boci? Niciunul și răspunsul nu este în a interpreta astfel titlu ci de ai înțelege oarecum substratul. După părerea mea autorul însuși se vrea a fi un șaman dar nu are puterea acestuia de a conecta cele două lumi și atunci găsește doar această metodă. Imposibilitatea de a comunica direct și-o refulează prin aceste bocete numite poezie.

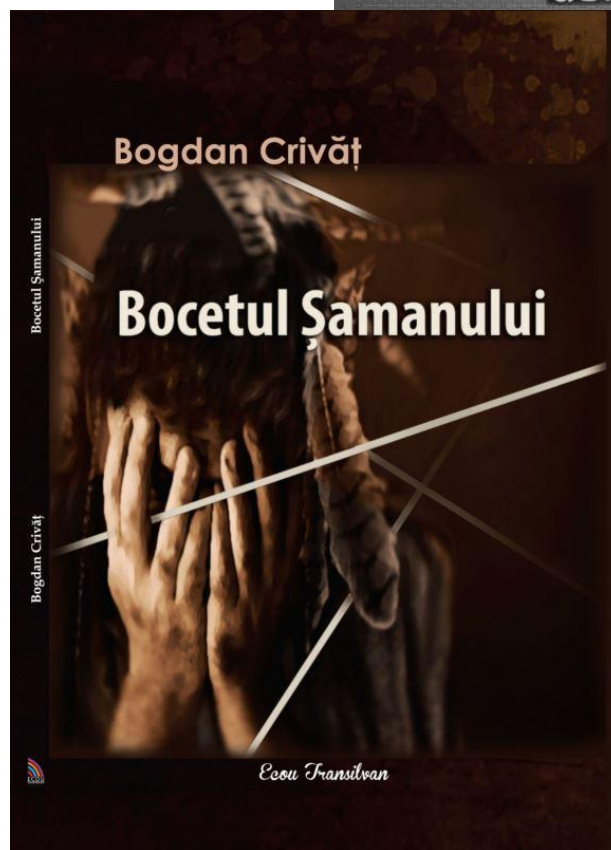
Bogdan Crivăț șochează și prin unele alăturări care zgârie asemenea unor gheare în epiderma unor construcții poetice. Chiar în poezia temă *Bocetul șamanului* folosește aparent nejustificat expresia *expulzat de uterul mamei sale* doar din dorința de a șoca vizual și nu din necesitățile prozodice. De altfel pe tot parcursul volumului avem aruncate uneori ca nuca în perete expresii tari de genul *în bordel intră o fecioară jupuită* care nu ajută poezia ba din contră.

Cu toate acestea avem poezie. Mă refer la scrieri precum *Răspuns – Soarele e doar o rană pe pielea amurgului./ Plânsul meu aleargă prin ploile triste./ eu sunt mutul care s-a vindecat de cuvinte./ iar buzele îmi sunt cusute/ cu ața întrebărilor fără răspuns*. Mi-a plăcut și *Copilașul gri - ...urma se pierde în cenușa copiilor/ Focul aleargă dintr-un trup în altul/ și aburul sfârâie pe spinarea slo-iurilor./ Copilașul gri mai cerșește o naștere./ dar moartea îi cere direct/ impozit pe ultimul urlet*.

Avem uneori însă și reluare de temă precum poeziile *Chip* și *Narcis*. Prima cu *Am spart atâtea oglinzi/ din care doar chipul tău/ se încăpățâna să se arate*. Iar a doua cu *Am otrăvit toate fântânile/ în care chipul tău/ ar putea să se arate/ așa cum nu vreau*.

Un alt aer respiră din poezia *Ascunziș - Hai, vino cu mine/ într-un loc unde nici eu nu am fost niciodată!/ Să descoperim împreună/ mormântul visului care ne-a legat cândva./ Te-am ascuns așa cum muntele își ascunde / peșterile/ Și apa își ascunde peștii/ Și cimitirul își ascunde morții/ Și eu mă ascund de tine/ chiar în inima ta*.

După cum ați putut observa nu este nimic șamanic în aceste poezii!

Bogdan Crivăț debutează cu o poezie bună, sufocată uneori de idei religioase iar alteori de excesele amintite mai sus. Ce îmi place la el este faptul că are potențial. Sper să îl arate în următoarele sale cărți. Deocamdată pot constata doar că a fost infectat cu darul poeziei și că țipătul său cuprins de talent încă își caută drumul.

desen de Elena Liliana Fluture

Gheorghe BUCUR

PRINTRE STROPI de Tănase Carașca

Din cele șapte volume publicate, *Printre stropi*, apărut în 2017 (Editura Pim, Iași), este a patra carte de poezie a scriitorului tulcean Tănase Carașca. Se poate ușor constata un anume echilibru între cele două tipuri de creație, poezie și proză, ambele reușite de altfel, ceea ce vădește polivalența talentului, dar și dorința autorului de a se manifesta, de a se comunica în varii forme literare.

Ceea ce le unește pe toate ar fi o viziune morală uma-nist-rațională, un ochi auctorial critic binevoitor, ce se distanțează logic de obiect, cu o vădită înclinație către ironie și umor (un maestru îndepărtat ar putea fi aici George Topârceanu), un lirism deseori cenzurat de rațiune, un optimism structural, căci autorul iubește lumea așa cum este, deși o vrea mai bună, fiind încrezător în om și valorile lui.

Volumul de față aduce o schimbare a problematicei și a viziunii din lucrările anterioare. Mai întâi se poate distinge o aplecare mai insistentă asupra cadrului natural, dovadă fiind poezia anotimpurilor (dedicând entimentale evocări verii și iernii, toamnei două – *Toamnă* și *Arome de toamnă*, și patru primăverii) ori texte despre arbori și flori (*Teii*, *Frunză verde*, *Crăciunița*, *Trandafiri* & *Lăcri-mioare*, *Stuful*).

De asemenea, s-ar putea vorbi de o poezie a ținutului natal, a Dobrogei, a Tulcei, a Dunării și Deltei, evidențiindu-se o asemenea preocupare cu destulă insistență. Poezia elementelor naturii specifice zonei (*Pe Dunăre curg*, *Din Deltă*, *Vânt dobrogean*, *La țârm*) se configurează firesc, rezultând din faptul că acesta este mediul de viață al autorului. Se poate vorbi de un sentiment de încântare și admirație în fața acestor realități. În poezia *Aurul Dobrogei*, având în subtitlu dedicația pentru scriitorul dobrogean Panait Cerna, *100 de ani de la moartea poetului*, autorul descoperă o valoare fundamentală de factură culturală în creația celui mai important poet tulcean, de dublă etnie (tatăl bulgar, Stanciof, și mama aromâncă, Maria Tașcu), poet care a adus, potrivit autorului, perspective noi în lirica noastră, folosindu-se, pentru subliniere, adresarea directă admirativă către personalitatea evocată: „Și din sămânța care s-a prăsit / Prin dureroasa facere a lumii / Neamul meglen cunună-a românimii, / Ne-a dăruit un Cerna Panit. / Poetul nepereche, de durere / Și bucuria neamului său sfânt / Lăsat-a avere nouă în cuvânt / Și lacrimi împărțite-n emisfere. / Tu, Cerna Panait, ce ai știut / Să cânti filosofia prin iubire, / Ne bucuri pentru că ne dai de știre / Să nu iubim doar ceea ce-i trecut. / Prezentul este viu și în gândire / Chervantul este neamul românesc / Stăpânul satului armănesc / Ce-l poartă pe tot omul spre iubire”.

Într-o extinsă parte a poeziei ni se comunică ideea că adevăratul aur al Dobrogei, ținut sterp de altfel, este constelația multiethnică a zonei și, mai ales, modul exemplar al conviețuirii atâtor naționalități: „Limbi, obiceiri, mituri sau religii / Nici un obstacol nu-i în sterpăciune / Unde în alte locuri e minune / Aici inelele nu au efigii. / Suntem egali, aice suntem oameni / Români, bulgari, tătari, turci sau evrei, / Ruși, lipoveni, poloni, nemți, grecotei, / Știu toți că recoltezi ceea ce sameni”.

TĂNASE CARAȘCA

PRINTRE STROPI

editura pim

Într-o mărturie directă (*Am fost azi acolo...*), autorul își exprimă admirația față de o realitate specifică a comunității umane din ținutul nostru. Vizita la cimitirul din vechiul oraș Sulina îi prilejuiește o evocare emoționantă a multiethnicismului specific zonei: „Am fost azi într-un / cimitir vechi, ponosit, / uitat de vreme și de / oameni. / Am auzit acolo / bocetul românesc al / grecilor, evreilor, / rușilor, ucrainenilor, / tătarilor, tur-cilor, / englezilor, nemților / și ...doina românească / ce mângâia / toate dorurile... / și sufletele... / M-am plecat în fața tuturor... / Eu cred că Sulina merită / o statuie a tuturor popoarelor, / lucrată fără mari pretenții / într-o formă de... / OM.”

Se poate constata o viziune tradițională care stăpânește, aproape în totalitate, volumul. Evocările locului natal nu sunt puține, ele configurând o preocupare deosebită în atenția autorului. În mai multe texte, motivul străbun al dorului capătă reliefuri consistente. Întoarcerea în trecut presupune bogăție sufletească, căci este formată din doruri multe. Imaginea localității natale, a realităților din trecutul copilăriei, a valorilor și frumuseților de atunci, a condiției ludice se dezvăluie în versuri evocatoare, pline de sensibilitate și nostalgie: „De satul meu mi-e dor, mi-e dor de vatră / Unde-am văzut lumina printre flori, / Pe unde mai trecea câte o șatră / Care-și cânta arama din viori. / Mi-e dor de cânepă, bumbac și in / Și de alțițe vii țesute-n ie / Păstrată cu sfințenie în scrin / Doinită-n vers curat de poezie. / Mi-e dor să fiu copil, să merg la horă / S-aud cântat de tobă și cimpoi, / Să văd priviri de tineri cum se-adoră / Și cum se sorb în trupuri amândoi”.

Altădată, în forma versului simplu, popular, dar cu a-dâncimi de semnificație neașteptate (*Despre dor*), se privește, cu jocuri de cuvinte eufonice,

(continuare în pag. 57)

retrospectiv spre idealurile anilor trecuți, neîmplinite multe dintre ele, dar se lasă deschisă o poartă de speranță, care dezvăluie un optimism sufleteș structural: „*Dorul meu de doruri duse/ neaprinse și ascunse / neatinse sau strivite / scăpătate în ispite... / Doruri stinse, necuprinse / câte n-au trecut prin vise/ și-au ajuns cu anii ninse / tot întregi și neatinse./ Dor de dor, în strop de clipă/ pe-o aripă de rândunică/ simt răcoarea ta de rouă / într-un dor de lume nouă*”.

Un remarcabil poem dedicat mamei, **Mai lasă-mă, mamă**, exprimă nu numai dragostea și admirația pentru aceea care i-a dat viață, ci și un adevărat sentiment de venerație, dus până la sacralizare: „*Mai lasă-mă, mamă, o dată să plâng / C-am fost în căsuța bătrână / În care rămas-a mirosul de crâng / Și firu-nterupt, tors din lână. / Măicuță, cu lacrimi în ochii-mi pustii / De dorul ce greu mă apasă / M-alec peste fusul cu tortul în mii / De fire și simt că-s acasă... / Te știu mamă dulce, cu sufletul plin / Că ruga îți este dorință / Ți-e chipul icoană și suflet divin / O mamă, în orice credință*”.

Așezat în fruntea volumului (fapt ce-i conferă o semnificație specială), excelentul poem **Teii** evocă în imagini pline de sensibilitate excepționala pădure de tei, din apropierea localității natale: „*În satul meu din mijlocul pădurii / Acolo unde soarele-i brodat / Și raza lui ne mângâie curat / Pulsând viața-n sufletul naturii*”.

Sunt situații când eul poetic se detașează de ființa auctorială și-i examinează văzul, auzul, pipăitul, reacțiile mentale cu o luciditate dublată de lirism, a unui sentimental (bine camuflat deseori) cum a fost, de fapt, întotdeauna dl. Carașca. Avem aici, în fond, o „mască lirică”, pe care o teoretizase criticul Tudor Vianu. Această nouă mască lirică dezvăluie polivalența talentului scriitorului tulcean Tănase Carașca. Caracterul confesiv al textului este dublat de un puternic sentiment al legăturii cu natura: „*Azi, m-am trezit în prag de răsărit / Să-mi mângâi talpa cu un strop de rouă / Și făcând pași prin terapia nouă, / Simțit-am un dar nou, de mirosit*”.

Într-o perspectivă panoramică, implicând și planul celest, ochiul descoperă frumusețile pletorei ramurilor de tei, care duc pe autor chiar la timpurile originare: „*Am deslușit pe verde, parcă scuturi, / Ghirlande albicioase, mișcătoare / Iar mintea mi-a zburat iscoditoare / Să redescopăr vechile-nceputuri*”.

Notațiile surprind efluvii olfactive de tip simbolist, care trimit la Dimitrie Anghel, supranumit, pentru volumul *În grădină*, „poetul florilor”, dezvăluite cu un sentiment reconfirmat și admirativ: „*Parfum, seducător de gânduri pure, / Ofrandă-adusă omului în dar / În începutul cald de calendar / De teiul nostru falnic din pădure. / M-am închinat spre dealul luminat / Și-am mulțumit naturii înflorite / Că de milenii lungi, îmbătrânite / Pe Sfântul Tei, nicicând nu-l dă plecat*”.

Viziunea ironică, satirică din volumele anterioare face loc unei perspective ușor meditative și subtil umoristice. Pare a fi mai departe de râsul savuros al *Amintirilor* lui I. Creangă din volumele anterioare și mai aproape de patetica invocare eminesciană: „Unde ești copilărie, cu pădurea ta cu tot?” Există o întoarcere prin amintire în trecutul personal, cel al copilăriei și adolescenței, încă foarte viu, legat în bună măsură de locul nașterii – satul Telița (județul Tulcea).

Totuși, există aproape întotdeauna un gând ghiduș, un fel de spiriduș, care, ascuns undeva în spatele scenei, iese ușor, pe neașteptate, în fața publicului, alias lectorul, face fugă o succintă observație morală ironică-

umoristică asemănător unor ocazii de altădată, lăsând spectatorul surprins și obligat să mediteze la problema pusă. Vezi poezia **Dans sau Arome de toamnă**, din care citez ultimele două strofe: „*Că vinul ne învie, ne dă speranțe noi / Ne scapă de necazuri, ne scoate din convoi / Mai facem pasul stânga, sau dreapta vinovat / Dar suntem fără pată, ni-i sufletul curat. / Vinul nu e de vină, cuminte-i în pahar / Ne dă în dar virtute, virtutea ne e dar, / Însă îmi cer iertare stăpânului cersesc, / E prea puțin un strop, când mă împărtaşesc*”.

În unele texte sunt vizate direct aspecte negative ale actualității, precum propaganda electorală mincinoasă (**Alegeri**), parvenitii de tranziție, de joasă speță, îmbogățiți peste noapte (**Alte pericole**) ș.a., soluția fiind „tepele lui Dracula” (**Reconversie**), dar, mai ales, sentimentul patriotic de apartenență la comunitatea națională, manifestat în iubire și unitate: „lubiți-vă deci, dragi români, / Uniți veți deveni stăpâni, / Dați dragostea ce-o aveți stocată / Doar pentru România, toată.” (**24 Februarie – de Dragobete**).

Uneori, se simte în vers tonalități din glasul de tri-bun al lui Adrian Păunescu, al cărui cenaclu „Flacăra” autorul îl frecventase în tinerețe.

Probabil scriitorul se îndreaptă către o poezie refle-xivă, meditativă. Accentul nu mai cade ca în versurile din **Fabule și fabulații** (2003) sau ca în romanul **Desculț prin urzici** (2010) pe observația morală cu tentă satirico-umoristică pe linia lui G. Topârceanu a relațiilor de socializare, ci mai mult pe observații și concluzii cu valoare apreciativă și reflexivă.

Perspectiva meditativă apare clar în evocarea trecerii timpului (**Pe Dunăre curg**) prin imaginea scurgerii celor patru anotimpuri pe apele Dunării. Prin imaginea primăverii se dezvăluie concludent această realitate: „*Primăvara, / Dunărea poartă cu ea / bogăția morții / lăsată de toamna / trecută prin iarnă și / preluată de puhoiul / involburat, / ce poartă în el viața*”.

Preocupat de definirea specificului local, autorul vehiculează cu abilitate, în formule firești de comunicare, o multitudine de motive specifice zonei dobrogene și dunărene, tulcene și deltaice, precum Sfântul Andrei, „descântecul într-o limbă multinațională”, zborul peli-canului, hora dobrogeană, ritmul geamparalei, salba de cetății cu „ziduri roase de vremuri”, simbolul dacic al „stindardelor cu cap de lup” pe „tărâmul binecuvântat / dintre Dunăre și Mare”, acestea regăsite în diferite poezii, fie, ca un tot unitar, chiar într-un singur text: **Sud-Est**: „*Zborul pelicanului / în cercuri largi / cuprinde tărâmul / binecuvântat / dintre Dunăre și Mare / într-o horă dobrogeană / în ritm de geampara. / Dintre bătrânele / ziduri roase de vremuri / ale salbei de cetății / împrejmuitoare, / răsar stindardele / cu cap de lup și / porumbelul păcii / zburând deasupra*”.

Interesant și derutant într-o anumită măsură, titlul volumului lasă posibilitatea mai multor interpretări. Credem că autorul vrea să spună că versurile cărții sunt scrise „printre stropii” realităților prezente, printre problemele și vicisitudinile vieții. Așadar, în viziunea autorului scrisul este un fel de evadare din cotidianul neplăcut, salvare prin scris dintr-o realitate zilnică nedorită și nesatisfăcătoare. „Stropii”,

(continuare în pag. 58)

Lucia PĂTRAȘCU

**Petre Crăciun - POVEȘTI DIN ȚARA COPIILOR
FERICIȚI**

„Dacă vrei ca ai tăi copii să fie inteligenți,
citește-le povești.
Dacă vrei ca ei să fie și mai inteligenți,
citește-le mai multe povești”
Albert Einstein

Într-un fel, ar conține un element negativ, potrivit: „*Printre stropi / văd tumultul norilor, / învălmășeala fulgerelor / ce scânteiază / din când în când / arătându-ne săgeata, / dar stropii ne orbesc / și ne forțează / stagnarea...*” Printr-un subterfugiu și jocuri de cuvinte a la Marin Sorescu, poetul crede că a găsit soluția: „*Stropii m-au orbit, / Dar am să-mi pun / ochelari de soare / și atunci am să văd / lu-mea în culori / mai deschise. / Poate...poate / La anul...*” Pe de altă parte, scriitorul își dezvăluie intenția, credința și speranța, un gând esențial de altfel, că scrisul și efortul său creator vor birui timpul și va accede la eternitate: „*Și ploaia mă biciuie, / iar eu încerc să mă strecor / printre stropi / ca o efemeridă / în căutarea / veșniciei.*”

Având mereu în minte lectorul drept partener apropiat, „bucuros de gustul literelor” și „doritor de frumos”, autorul, aflându-se „sub sceptrul Măriei sale, Doamna POEZIE”, va urmări să descarce „preaplinul gândurilor” (căci ea, „Poezia, este eli-berarea sufletului”), în forme poetice de comunicare simplă pentru înțelegerea exactă a mesajului.

În versuri de tip clasic, structurate pe strofe, ori moderne, cu vers liber, textele, prin organizarea enunțurilor și sistemul de imagini poetice, rămân, însă, de facto, în spațiul poetic tradițional. Enunțând direct ideea și sentimentul, fără complicații, frământări, contorsiuni sau defragmentări ale discursului poetic, Eul liric creează formulări clare, precise, firești și armonioase. Fără a face risipă de figuri de stil, acestea (epitete, comparații, metafore, repetiții, simboluri etc.) evident nu lipsesc, însă conturează un imaginar poetic interesant, atrăgător și sugestiv.

În „lumea pestriță a începutului de secol”, cum se exprimă autorul în cuvântul către cititor (*Dragă cititorule!*), într-o epocă bulversată și bulversantă, când valorile umane, morale în special, sunt inversate, într-o epocă a cibernetizării, robotizării, a facebook-ului, a internetului și pokimonilor, cartea de poezie *Printre stropi* a d-lui Tănase Carașca este nu numai interesantă, dar cu atât mai necesară, căci întoarce ființa către resorturile ei firești, către adevărata ei dimensiune, către încredere în om și în viață, în manifestările lui sufletești benefice, în idei înalte și idealuri, în trăire emoțională și stări afective bazate pe valorile trainice ale tradițiilor străbune și valorile general umane perene.

Felicitări, sănătate și succes, *Dragă autorule*, (zicem și noi), în realizarea unor noi valori scriitoricești, printre acești surprinzători, frumoși și fascinanți „stropi”!

desen de Elena Liliana Fluture

De-a lungul întregii sale activități literare, cu aceeași candoare și cu nesfârșită dragoste, a scris multe povești, povestiri, cu pilde și îndemnuri pentru cei mici (și nu numai!), încercând și reușind să capteze atenția cititorului, trezind spiritul ludic din fiecare. Pentru că astăzi vorbim despre o carte pentru copii, să reamintim celelalte titluri ale volumelor sale pentru cei mici: „*Floarea înțelepciunii și iarba puterii*”, „*Taina ghemului de ață*”, „*Cândva mă chema Codiță*”, „*Cruciada pisicilor*”, „*Basme*”, „*Robert cel Cuminte*”, „*Primul zbor*”, „*Basme pentru familia mea*”, „*Fetița din Floare*”, (roman tradus ulterior în limba engleză de Adrian G. Săhlean), „*Cu Moș Crăciun în Țara copiilor neîncrezători*”, „*Cu Andersen în Regatul Poveștilor*”, „*Povestiri despre România, țara părinților*” (volum pentru copiii români din diapora și comunitățile istorice), „*Împăratul-Copil. Povești în versuri*”, „*Ghiozdanul cu poezii*”. Cărți frumoase și educative, scrise în versuri sau în proză!

Și, iată, cel de al 15-lea volum pentru copii, care cuprinde poveștile: *Țara Copiilor Fericiți*, *Peșisorul de Aur și Izvorul bunătații*, *Stelele îmi spun povești*, *Zmeul nespălat pe dinți*, *Victoria gârgăriței de lemn*, *Fetița și Țara fără Culori*, *Împăratul-Copil*, *Motanul fermecat și Țara baloanelor colorate*, *Petrut și mătura vrăjitoarei*, *Copilul care aduce învățătura* și *Spiridușul care schimbă poveștile*. Sunt tot atâtea demonstrații de stăpânire a artei de povestitor, ce vin să confirme, dacă mai era nevoie, măsura talentului autorului.

Poate că un moș trăitor prin copilăria Olguței din Medelenii lui Ionel Teodoreanu va fi existat și în copilăria micuțului Petre, pentru ca adultul de astăzi să fi rămas încă de atunci cu dragostea pentru poveștile nemuritoare. De altfel, nu se poate ca basmele lui Petre (alt Petre inspirat!) Ispirescu, Ion Creangă, Victor Eftimiu sau Hans Christian Andersen, Charles Perrault (ca să menționăm doar câteva nume alese absolut aleatoriu!) să nu fi legănat ceasurile de seară ale micuțului, care adormea, asemeni tuturor copiilor, numai după ce șoapta

(continuare în pag. 59)

„Noapte bună, copii!” îi alina auzul.

Ascultarea și citirea poveștilor împreună cu părinții „face parte din ritualul casnic al relației dintre părinte și copil” spune **Petre Crăciun**. Și atunci ne mai mirăm de ce scrie povești? Da, ne mai mirăm! Pentru că fiecare dintre noi am fost copil, am ascultat povești, dar am uitat. De scris, nu scriem. De povestit, nu mai povestim. Unde o fi fiind copilăria din noi? Ne întrebăm și vă întrebăm! Iată că ne răspunde domnul **Petre Crăciun**, cel care ne așterne în brațe cărțile sale de povești și ne trezește din adormirea nepăsării.

Acest volum, „**Povești din Țara Copiilor Fericiți**” cuprinde un număr de 11 povești ce vin să se adauge cu grație celorlalte minuni scriitoricești ale domnului **Petre Crăciun**, despre care criticul Alex Ștefănescu afirmă: „Pe mine, cărțile lui Petre Crăciun m-au entuziasmat. Are un atât de evident talent, încât cei care se chinuiesc de o viață în-treagă să scrie literatură pentru copii și nu reușesc – sunt și unii care reușesc – nu înțeleg ce act de magie a făcut Petre Crăciun. Trăiesc cu candoare bucuria de a citi aceste povești fermecatoare”.

Cu adevărat, abordarea literaturii pentru copii (gen dificil, de altfel!) pe care domnul **Petre Crăciun** o preferă de ceva timp, face dovada unui dar special cu care este înzestrat autorul și a unei deschideri generoase a sufletului său pentru micii săi cititori. Toate acestea sunt roadele unui spirit ludic, ale unei trăiri autentice, curate și sincere, împodobite cu împletirea florilor de bucurie cu care autorul face acest dar micilor săi prieteni.

Sigur că, nu ar trebui să ne oprim doar la acest fluviu de concepție a lumii basmelor, în care autorul locuiește cu o voluptate ieșită din comun. La urma urmei, vorbim despre un scriitor care a abordat aproape toate genurile literare: roman, poezie, eseu, interviu, publicistică, literatură polițistă, etc.

Însă astăzi, cu această carte **Povești din Țara Copiilor Fericiți**, ne aflăm în lumea literaturii pentru copii, o lume plină de haz, de învățăminte și de lecții importante pentru viață. Dar și o lume plină de neprvăzut, deoarece „**Copilul are nevoie de personaje pozitive care să lupte pentru Adevăr, Bine, Frumusețe, Drep-tate, Curaj, Modestie, Tra-diții, Rădăcini, Devotament, iubire s.a. Basmele mele au un puternic conținut educativ**”, așa cum spune autorul. Copiii ascultă, înțeleg, se identifică cu personajele, trăiesc împreună întâmplările neobișnuite, uneori imaginația lor depășind condiția de simplu ascultător. O lume fabuloasă, formată din țări diferite (**Țara Copiilor Fericiți** sau **Țara Muzicală**; **Țara**

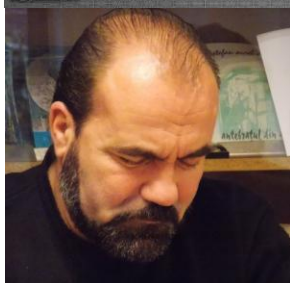
Baloanelor Colorate; **Țara fără Culori**; **Țara Poveștilor Încântătoare**, etc). Tărâmurile conduse ori de copiii „care rămăneau mereu la acea binecuvântată vârstă” (pag. 5), ori de împărați diferiți. Eroii întâmplărilor sunt obișnuiții copii, cu nume cunoscute de noi toți: Claudius, Mateuț, Andrei, Clara, Marta, Bogdănel, Petruț și toți ceilalți pe care îi veți întâlni în paginile cărții, cei ce folosesc un limbaj obișnuit, comun chiar generației de astăzi.

Personajele fabuloase care populează paginile acestui volum sunt **spiridușii**, **vrăjitoarea Clânțoia**, **Zmeul nespălat pe dinți**, **Înțeleptul Carte Multă**, **Împăratul fără Țară**, **Regele jucăriilor**, micuța pasăre „**Coadă de furculiță**” și alte surate ale ei, **Motanul Fermecat**, **Zorius-Învățătorul cel Bătrân**, **Împăratul cu baghetă**, cel care transformă copiii în baloane divers colorate, doar atingându-i cu bagheta și toți ceilalți. Limbajul folosit de autor ne duce uneori în lumea basmelor de altădată, ce încep cu *A fost odată...*, deci, ca și cititori, ne-am aștepta să rămânem în teritoriul arhaismelor. Însă, pentru că tot ceea ce se întâmplă în aceste povești formează o lecție de bunăcuviință, cu multe povește și, nu în ultimul rând, o lecție de cultură, iar beneficiarii sunt copiii, contemporanii noștri, cei care se joacă pe calculator cu dexteritatea înaintașilor lor care jucau o miuță cu o minge confecționată din cârpă sau mânuiesc tableta sărind de la un program la altul ca într-un șotron desenat cu bățul pe pământul răbdător, sigur că limbajul pe care autorul îl așează în acest volum este cel pe care-l auzim zilnic alături de noi. Și, peste acest melanj armonios, povestitorul **Petre Crăciun**, folosește un artificiu, invitându-l pe Hans Christian Andersen în **Țara Copiilor Fericiți**, unde nu avea voie să intre niciun adult. Copiii îl acceptă fără rezerve și îi înmânează acestuia un „**document de identitate cu conținutul: Andersen, locuitor în Țara Copiilor Fericiți**” (pag.13).

Împletirea tuturor acestor elemente: denumirea locurilor unde se petrece acțiunea fiecărei povești; numele eroilor; limbajul folosit de autor, o împletire pe care o veți întâlni în carte, alăturând desigur și încântătoarele desene semnate de Anca Smărăndache, împodobește acest dar literar, cu un corolar de tradiție și spiritualitate românească.

În momentul sufocant al invaziei jocurilor pe calculatoare, **Petre Crăciun**, acest autor de povești, „**face un act de curaj intelectual**” (arată criticul Alex Ștefănescu!) situându-se mereu, confortabil, ca la el acasă, în literatura pentru copii, care este „**tot literatură, dar mai bine scrisă!**” (id.). Vă invit să-l credeți pe cuvânt (scris negru pe alb!), să citiți ca pe vremea copilăriei dumneavoastră cartea „**Povești din Țara Copiilor Fericiți**” și să o dăruiti copiilor și nepoților. Va fi un dar binecuvântat pentru care adresăm felicitări autorului și îl considerăm **cetățean de onoare** în **Țara Copiilor Fericiți**, ca **întemeietor** al său!

Ioan Romeo ROȘIANU

Scrisoare despre înțeleptirea mea și-a lumii

lubito, așa de frig a fost aseară în inima mea încât m-am rugat să fie cald în mijlocul lumii
m-am rugat cerului să îmbrace pământul cu nori de simțire
și vise pe vremea asta urâtă
m-am rugat să mă facă mai bun și din simțirea mea să dau lumină cuvântului și șoaștei cu dor
în ceasul acela pustiu am simțit că gândul e pasărea de lună care-mi bea cuvintele pe de rost
sau cuvintele înghit pe nerăsuflăte gândurile, lubito nu mai știu cum e
dar tăcerea dintre noi doare crunt în ambele cazuri.

(Mai știi când ți-am spus că nopțile nedormite sunt cele ce dau odihnă versurilor mele?)

Așa a fost, lubito și până acum moartea mea a stat pe tușă era rezervă de lux
acum e atacant central în inima mea face fente învățate de-o viață
în sângele mele bătrân și-ngroșat se dă stingerea se face noapte-n plină zi
cade cortina deși nu mi-am terminat de însuflețit cărțile
piesa vieții mele încă n-am scris
nu mi-am înșirat ca mărgelile pe ață amintirile nu le-am pus la uscat
n-am mai îmbrățișat vântul pustiu printre crengile zilei nu am mai jucat șotron cu umbra pe asfaltul crăpat
n-am mai căutat în prundul amiezii și nopții lumina încinse
n-am mai gonit durerea din sufletul meu dat la mezat.

(Mai știi că ți-am zis că numai vorbele mele sunt imune la moarte și rău?)

Așa a fost, lubito când te-am găsit erai la marginea de nord a inimii mele
la est de privirea mea iscoditoare era trupul tău gol și bronzat
zâmbetul tău răpitor se ascunsese-n sudul simțirilor mele tresăream la vestul sângelui care-ți zvâcnea în tâmpile cu șuvițe căzute
așa a fost, lubito ți-am zis iubește-mă și taci!
așa a fost și-am plecat să-mi fac iar cărare prin singura viață avută mergând.

Scrisoare despre neputința mea și vremea aproape

lubito, vremurile sunt aproape scrie în Biblia citită pe nerăsuflăte
o vreme, două vremi și o jumătate de vreme mai este din dragostea noastră rămasă stingheră

deși te-am găsit în partea de nord a inimii mele
pustii tu stai acum în stânga tristeții și-n dreapta minciunii
eu mi-am luat calea la pas de unul singur pe străzile goale căutând lumina-n care te-am văzut cândva
drumul e greu acum când cucuveaua-nserării dă stingerea-n noaptea lungă.

(Mai știi când ți-am zis că am trăit deja în întunericul lumii și că mai orb de atât nu pot fi?)

Așa a fost, lubito și-n apusul șoptit al trecerii mele spre nicăieri și niciunde ți-am zis:
am privit îndelung norii dar n-am putut învăța să aduc ploaia o viață întreagă
am privit soarele și nu am putut învăța măcar să luminez clipa aceasta de viață și dor
am privit pământul mereu și mereu l-am simțit dar nu am putut ști să rodesc niciodată
am privit vântul în trecerea lui printre frunze dar nu am putut învăța mângâierea nicicând
am privit apa în scurgerea ei printre pietre inerte și n-am putut învăța stăruința de-a merge-nainte
am privit păsările în zborul lor înalt printre raze și n-am putut învăța face semnul crucii pe cerul amiezii
am privit oamenii pe străzile pline și n-am putut învăța să fiu mai bun decât ei
am privit bisericile lumii și n-am putut ști să fiu ucenicul lui Dumnezeu de acum și de mâine.

(Mai știi când ți-am zis că-n toată liniștea din lume nu poți ascunde zgomotul din inima mea?)

Așa a fost, lubito și te-am rugat să nu mai uiți să treci prin tristețea mea desculță
prin iarna grea a singurătății mele vara să nu uiți să revii uneori să-ți adapi ființarea de-a fi
așa vei afla că am vrut să mă spânzur de trecut în ceasul acela desculț
dar prezentul acesta pustiu mi s-a făcut țândări dintr-o dată la picioarele tale
am vrut să mă sinucid în viitor dar nu mai sunt indulgențe de cumpărat ca-n vremea Inchiziției
atunci am știut că de atâta pleoape închise au să-mi orbească ochii c-o orbire în plus
așa am știut că-n privirea ta am văzut cândva înaltul cerului și măreția lumii mele
de dragul tău m-am făcut frate cu iubirea dar n-am mai apucat atinge înaltul
era prea multă deja prea multă era tristețea din vis.
Scrisoare despre moartea mea și pasărea Phoenix
lubito, decât să blestemi întunericul mai bine aprinzi o lumânare ți-am spus
morții noștri au nevoie de lumină mai mult decât noi în bezna trăirii
ei sunt singurii care știu că apele învolburate din amintiri nu-ți mai pot potoli setea de moment și viață
că ciorile sunt la fel de negre în orice țară deși oamenii vorbesc diferit
numai dorul de noi și de țară ne face mai buni într-o

(continuare în pag. 61)

lume cu suflete zăvorâte pe dinăuntru
ca străjerii pe metereze stau azi simțirile mele la pândă și veghe
orice clipă risipită-n prezent devine trecut
orice pas făcut pe cărarea vieții ca o apropiere de moarte mai este mereu.

(Mai știi când ți-am spus că am destin de pasăre Phoenix când mor de dorul tău și renasc în amintiri prăfuite?)

Așa a fost, lubito pentru că durerea face parte din viață și trsitețea la fel
fericirea are chipul prăfuit în oglinda lumii și-a vieții
și eu te rog să nu lași să se depună colbul uitării pe mintea și inima ta
surâsul tău trebuie să răzbată din fotografiile alb – negru într-o lume colorată, lubito vântul e incolor, insipid, inodor ca apa cea de toate zilele
din ea se face agheasma mare și mică, lubito sfințenia vine când crucea spintecă luciul
Sfântul Duh se ascunde în toți porumbelii lumii și-acum le dau de mâncare pe pervazul geamului și îmi oglindesc zâmbetul în ochii lor mici și rotunzi.

(Mai știi când ți-am spus că Dumnezeu are planuri chiar și pentru cei care-au renunțat să mai lupte?)

Așa a fost, lubito căci sufletul este o oglindă prin care poți vedea înăuntru când afară bate vântul trăirii
când trupul primește hrană de la suflet, sufletul primește de la spirit și spiritul de la Dumnezeu e starea normală anormală e tăcerea ta și încă-ți aud respirația întretăiată facem dragoste și acum în simțirile noastre de fiecare dată când zâmbim sufletele noastre își vorbesc frumos
de asta îți spun că până și moartea mea e limitată în singura mea viață avută
am numai una și e mare penurie în cer și pe pământ îți spun
lumea stă la coadă să cumpere viață în rate și să ia simțiri cu-mprumut
e penurie mare și lupii tineri ai sângelui meu urlă-a pustiu în sângele meu.

(Mai știi când ți-am spus că a face ce-ți place înseamnă libertate și a-ți place ce faci înseamnă fericire?)

Așa a fost, lubito și nu ai înțeles niciodată că e una să poți să vrei și cu totul alta să vrei să poți
așa a fost când ți-am zis că cineva a zis că numai poezia e imună în fața morții
așa a fost când de atâta singurătate și tristețe m-am apucat să extrag liniștea dintre frunzele mângâiate de vânt.

Scrisoare despre povestea morții și plânsul firii

lubito, așa de dor mi-a fost astăzi să șterg de prafuri amiaza așa de dor cât să nu se mai oglindească-n tăcerile alea
tăcerea cuvinte goale lipsite de sens
să nu mai crească pe strada pustie din inima mea visul acela otrăvit de speranță

am învățat gândul să zboare ca să te pot îmbrățișa ori de câte ori vreau
așa pot să te mângâi de sus cu privirea când dormi goală-n cearceafuri de noapte și zi
așa am decis să plec din mijlocul lumii în mai mijlocul ei pustiit de tristețe
și mâine e o zi mi-am zis dar spaima morții s-a înșurubat în mintea mea cu răceală și greu
apoi am constatat că-n lumea asta urâtă și rea nici măcar liber la-nviere nu mai este
nu mai este dezlegare la zâmbet lumină și zi.

(Mai știi când ți-am zis că fără răstignire nu există creștinism și că fără tine sufletul meu e pustiu?)

Așa a fost, lubito și-n drumul meu către propria moarte ți-am zis că viața nu are decât moarte de dat
moartea e singura certitudine a vieții ți-am zis și de la naștere încoace numai asta învățăm
vom muri cândva și-n golul rămas se va instala ca-n mătăsuri uitarea
pe urmele noastre vor călca oameni grăbiți spre propria moarte
vor trăi și ei restul de clipe rămase vor mânca din ultima pâine rămasă
femeile iubite cândva se vor lăfăi în alte brațe nimic nu se aruncă totul poate fi refolosit
dau suflet la schimb contra liniște la țară si livadă cu vedere la zi și la soare
călătoresc în timp citind evadesc din realitate ascultând muzică
opresc timpul și viața aceasta în loc când te sărut.

(Mai știi când ți-am spus că am iubit și că am fost iubit și că pot pleca desculț mai departe până la moartea aproape?)

Așa a fost, lubito și am trimis gândul meu bun să te caute și să te țină în brațe
știam că locuiești la încheietura zării cu lumea la intersecția nopții cu amiaza simțirii
un pic mai aproape de rădăcina soarelui stai de tulpina lunii și de răspândia stelelor care licăresc murind
somnul meu l-am trecut cu vederea atunci trupul meu n-a mai căutat sângele
s-a îngroșat sângele plin de moarte în arterele mele bătrâne
numai nările adulmecă moartea ce stă la pândă după fiecare secundă din zi
știi asta și-ți zic că de multe ori m-am pregătit pentru moarte dar acum aș mai trăi măcar încă o zi.

Elisabeta DRĂGHICI

Câteva boabe de înțelepciune (poate) adunate de Jean-Claude Carrière în „Cercul mincinoșilor”

Pentru căutătorul neobosit de înțelepciune, orice poveste cu substrat filosofic ori simplă relatare a unei întâmplări sunt hrană pentru o nestăvilită dorință de a trăi emoții sau o provocare pentru mintea preocupată de cucurirea a noi sensuri ale realității. Mă întreb, câtă căutare a făcut cel care a cules cu atâta migală fel de fel de întâmplări, de zicale sau istorisiri desprinse din experiența vastă a omenirii, a diferitelor culturi? Câte dialoguri au fost purtate pentru a le descoperi, a le scoate la iveală și a pătrunde sensul poveștilor și cu câtă migală le-a așternut pe hârtie? Cel aflat în căutarea cunoașterii, mai ales când o cere de la alții, nu o poate găsi și însuși, ca apoi să-i fi pe deplin utilă, fără a trece el însuși prin situații concrete. Cunoașterea nu se oferă ci se dobândește; ea se dobândește atunci când este obținută prin efort personal și valorificată din experiențele trăite. Acest adevăr este subliniat de Jean-Claude Carrière în culegerea de înțelepciuni bazată pe texte culese din întregul tezaur de filozofie al lumii: povești budhiste, indiene, africane, chineze, evreiești, arabe, europene și amerindiene și altele.

Carrière pune pe taraba literară la loc de cinste povestea, în special pe cea cu substrat filosofic și o oferă cititorilor așa cum a fost găsită, fără interpretări, fără întortochele stilistice. Poveștile culese în „Cercul mincinoșilor” vorbesc prin ele însele, doar ochii și mintea putându-le releva sensuri și asimila spiritual, fiecare în funcție de zestrea intelectuală și de cea acumulată de la strămoși (prin apartenența la cultură). Validitatea universală a înțelepciunii oferite prin fiecare istorioară este dată de natura umană, cu dualitatea ei: fie efemeră, preocupată de lucruri superficiale, fie cea profundă, veșnic plecate pe drumul cunoașterii.

Adunând înțelepciuni din literatura orală (autorul afirmând că un sfert din povești sunt culese prin viu-grai) și povești preluate din peste 200 de cărți, Carrière oferă omenirii o culegere de cunoaștere și înțelepciune, condimentate cu nuanțe culturale.

Din multitudinea de povești din „Cercul mincinoșilor” am ales câteva cuprinse chiar în capitolul numit „În sfârșit, câteva boabe de înțelepciune (poate)”, cu atât mai mult cu cât conținutul lor sintetizează semnificațiile tuturor poveștilor culese de autor și pe care le-a redat în stil personal. Ce este înțelepciunea, ce este important și ce să faci mai întâi într-o luptă în care ești rănit, ce atitudine să ai în fața pierderilor suportate în viață, ce substrat are relația spirit-materie tratată în tomuri de filosofie, atitudi-

nea în fața necunoscutului și puterea de a înțelege care este sensul poveștilor, iată câteva din edificatoarele teme de meditație care merită a fi invocate, astfel încât să stârnească setea de cunoaștere, dar mai ales să te apropie de ceea ce numim capacitatea de a înțelege.

Și astfel, înțelepciunea budhistă ne învață că mai întâi trebuie să îngrijim rana, și apoi să pornim în căutarea celui care a produs acea rană.

„Un războinic a fost rănit de o săgeată, în timpul unei bătălii. Cei din jur au încercat să scoată săgeata și să-l îngrijească, dar el a vrut să știe mai întâi cine fusese arcașul, ce fel de om era și ce loc își alesese pentru a-l nimeri. A dorit să cunoască, de asemenea, cum arată arcul și din ce este făcută coarda. În timp ce încerca să afle toate aceste lucruri, a murit.” („Soldatul rănit”, p. 413).

Înțelepciunea indiană, reflectată în actul de dăruire cultivată este un real suport literar în a accep-ta pierderile și de a face ca acestea să fie un câștig pentru alții, de a oferi altora chiar și atunci când te simți nefericit.

„Un om călătorește cu trenul. La o hurducătură mai puternică, își pierde o sandală. Omul și-o scoate și pe cealaltă și o aruncă. Un altul, care se afla lângă el, se miră. Omul îi răspunde:

- N-am ce să fac cu o singură sandală. Iar dacă o găsește cineva pe cea care a căzut, nu-i va fi nici lui de nici un folos. Măcar să le găsească pe amân-două.” („Cele două sandale”, p. 413).

Această anticipare a unei situații (cineva care va găsi ceea a pierdut călătorul) și altruismul ce reies din această istorioară, fac trimitere la actul

(continuare în pag. 63)

de a oferi, necondiționat, altora ceea ce hazardul a făcut să fie posibil.

Filosofia zen din povestea „Plecarea corăbiilor” este pentru noi, europenii, o cale de a înțelege că realitatea construită este prezentă atât timp cât vedem lucrurile din jur, și că închizând ochii, avem capacitatea de a nu mai percepe ceea ce există. Această dualitate spirit-materie, cu trimitere la percepție-realitate din zona psihologică, conduc direct sau indirect la conturarea unei filosofii a vieții.

„Un maestru zen i-a zis unui discipol, arătându-i marea:

-Spui că spiritul este mai tare decât materia. Ei bine, împiedică plecarea corăbiilor pe care le vezi acolo.

Discipolul a lăsat stururile ferestrei pe care se uitau.

-Da, a spus învățătorul zâmbind și ridicând stururile, e bine, numai că te-ai slujit de mâini.

Atunci discipolul a închis ochii” („Plecarea corăbiilor”, p. 420).

Este aceasta o triumfare a spiritului asupra materiei? Am putea spune că da, căci ceea ce este în interiorul nostru, în mentalul nostru, care ne conferă superioritate, este ceea ce construim prin forța minții.

Lumea arabă relevă o viziune a răsplății așteptată sau nu de o persoană și a simplității cu care își recunoaște poziția în ansamblul existențial. Și ca exemplu, Jean-Claude Carrière ne relatează din înțelepciunea arabă o nouă poveste:

„Un scurt poem arab spune că o picătură de ploaie a căzut în mare și a strigat:

-O, mare! Ce puțin însemn eu față de tine!

Picătura a fost adăpostită și hrănită de o scoică. S-a preschimbat într-o perlă minunată, care strălucea în coroa-na unui rege.

Vie, prețioasă și unică – pentru că spusese că nu în-seamnă nimic.” („Răsplata”, p. 421)

Încă o pildă invocată aici, cu care se încheie capitolul menționat din „Cercul mincinoșilor”, ne pune în fața eternei întrebări de ce? prin care explorăm lumea în care trăim și mai ales în fața situației de a nu putea oferi un răspuns universal valabil, deși cunoaștem foarte multe despre oameni și lume:

„- Învățătorule, a întrebat un discipol, de ce a venit Budha din Apus?”

Învățătorul a arătat cu mâna un stâlp din fața porții și a răspuns:

-Privește stâlpul acela.

-Nu înțeleg, a zis discipolul, privind stâlpul.

-Nici eu, a răspuns învățătorul, („Un răspuns”, p. 422).

Cum aş putea încheia acest material dacă nu tot printr-o poveste culeasă de autorul francez, intitulată sugestiv „Miezul poveștilor”, care are darul de a ne ajuta să accep-tăm poveștile așa cum circulă ele și mai ales să le savu-răm mesajul: „*Multe povești ne vorbesc despre povești, precum acest dialog sufist: Cineva l-a muștrat într-o zi pe Bahandin Naqshband:*

-Ne tot spui povești, dar nu ne deslușești tâlcul lor.

-Ce-ai spune, a răspuns povestitorul, dacă un negustor de fructe și-ar mâna marfa sub ochii tăi și nu și-ar pune în palmă decât coaja?” („Miezul poveștilor”, p. 425).

Viorel DARIE

La pescuit

Acasă la bunici, Ionuț se cam plictisea. Zilele păreau lungi iar soarele se mișca alene pe cerul fără de nori. Bunicii îl mai puneau la treabă, dar de multe ori îl uitau, având multe treburi. Așa că băiatul trebuia să-și găsească singur ocupații interesante.

Ca de obicei, ieși pe uliță, apoi pe toloacă, privind meditativ la lumea satului din vale. Într-un anumit moment al zilei, văzu lângă pârau o baltă ce strălucea în soare, ca o oglindă. Și chiar pâraul din vale prinsese pe-alocuri sclipiri de argint. Astea parcă-i făceau cu ochiul copilului, plin de doruri de lucruri inedite. Se ridică, își flutură mâinile în sus a victorie și porni val-vârtej la vale, spre ochiul acela ademenitor de apă.

Ajuns acolo, luciul apei dispăru. În schimb, se vedeau foarte clar prin apa netulburată niște mici vietăți cu codițe, negre, care mișunau prin apa pe fundul căreia se vedeau și fire de plante colorate. Acele mici ființe vioaie i se păreau a fi peștișori, ca de acvariu.

Începu să întindă mâinile după acei „peștișori”, cu gândul să-i cerceteze. Ți-ai găsit, erau tare zglopii acele mici vietăți, nu se lăsau ușor de prins. Apa se tulbura câte un pic, dar se făcea limpede la loc. Atunci rupse niște frunze mari de brusture și le așeză la margine de baltă, așteptând să intre acolo „peștișorii”. Și ei intrau, câte unul, câte doi. Atunci scotea cu grijă frunza din apă și se bucura că prinsese o mulțime de „peștișori”. Tot ce prindea așeza cu grijă într-o mică baltică pe care o amenajă alături de balta cea mare.

- Ce faci, Ionuț, se trezi strigat de un copil care apărău chiar în spatele său ?

Ionuț, surprins, se uită în spatele său și se bucură când văzu că cea care-l striga era Anuța. Era împreună cu Mihăiță și Vlăduț.

- A, voi erați ? M-ați speriat ! ... Uite, prind niște peștișori mici. Am și prins o mulțime, să vă arăt. O să-i duc bunicii, să se bucure...

- Vai, dar ce pești prinzi tu aici? Țștia nu-s peștiuci, sunt mormoloci, mici pui de broaște !

- Broaște ? Ce-s alea broaște? făcu Ionuț, de naiv ce era. La București nu văzuse niciodată broaște.

- Broaște! Să-ți arăt una pe aici. A, uite, acolo pe frunza aia mare ... o vezi ? ... hai s-o alungăm !

Mihăiță luă un bat, atinse ființa aceea cu ochi bulbucați, cu picioare lungi, crăcănate, care și sări în baltă, scufundându-se adânc în māl.

- Ai văzut ? Așa arată o broască. Iar „peștișorii” ăștia care-i prinzi tu, sunt mormoloci, pui de broască !

- Da' voi ați văzut ce frumos înoată, parcă se joacă în apă ? zise Ionuț.

- Lasă broaștele! Hai să mergem în pârau, să prindem pești adevărați.

(continuare în pag. 64)

Dar până să ajungă la pârau, văzură că în jurul unei alte băltoace din apropiere, parcă era o mare sărbătoare de niște insecte mari zburătoare, chiar mai mari decât lăcustele. Aveau un zbor minunat, plin de acrobații uimitoare, ba în sus pe cer, ba razant cu pământul.

-Ce sunt găzele astea uriașe? Că nici fluturi nu sunt... întrebă Ionuț ca un copil necunosător.

-Libelule! Sunt libelule. Nu le-ai mai văzut ? Uite ce aripi frumoase au. Și ce suple și viclene sunt. Le place să se zbenguie în jurul bălții, acum, când soarele e așa de plăcut și e cald. Uite cum lucesc aripile lor albastre când bate soarele pe ele!

-Hai, Ionuț! zise Mihăiță. Hai să lăsăm libelulele în pace. Și-așa nu poți prinde măcar una! Sunt așa de viclene... cum te apropii de una așe-zată pe pământ, cum sare direct spre cer ! ... Să lăsăm libelulele, să ne ducem la prins păstrăvi.

Treaba cu pescuitul de păstrăvi nu era una ușoară: mai întâi trebuia să treci prin unele experimente cu pești mult mai mici. În ochiurile mici de lângă pârau, se vedeau mișunând niște peștișori mici, foarte zglopii.

- Uite, Ionuț, astea sunt fâțe, îl povătuia Mihăiță, vechi umblător la pescuit în apele pâraului. Greu le prinzi cu mâna în apă. Dar le prinzi mai ușor cu borcanul sau cu pălăria. Le pui fărâme de mâncare, iar ele, lacome, intră în borcan, și gata, le-ai prins!

- Hai să încercăm! zise Vlăduț, cel mai mic dintre copiii vecinilor.

Găsiră într-o răpă o pălărie veche, aruncată, o umplură cu niște semințe de iarbă, apoi așezară pălăria în apa caldă, puțin adâncă, acolo unde mișunau multe fâțe. Acestea, văzând ceva nou în apa lor, începură să se furișeze una câte una în pălărie, ademenite de semințe. Când se adunară acolo mai multe, ciugulind semințele, Mihăiță se furișă și fură repede pălăria din apă. Spre bucuria lor, în pălărie se zvârcoleau vreo duzină de peștișori mici și zglopii. Se zbăteau să scape, dar nu aveau cum. Se duseră copiii în toate părțile, care-încotro și găsiră un borcan, în care aruncară bieții peștișori captivi. Văzându-se în apă proaspătă, aceștia începură să bată voioși din înotătoare, înghițind apă multă, ca să respire. Era bucuria copiilor să vadă atâția peștișori în borcan.

Mai aduseră o mulțime din peștișori din aceștia, borcanul fiind de-acum plin de ei. La un moment dat, văzură printre ei un peștișor mai mare, cu mustăți.

- Țista ce mai e ? întrebă Vlăduț.

- Sunt niște pești ca somnul, dar mici, explică Anuța. Nu sunt buni de mâncat. Mai bine îi aruncăm.

- Mai lasă-i, să se vadă acasă cât de mult am prins, zise Mihăiță.

Dar nu pentru fâțe și somni dinăștia mici veniseră ei până în pârau, ci aveau gânduri mai mari, voiau să prindă păstrăvi. Era cam rar păstrăvul la ei în pârau, dar merita să încerce. S-au dus mai încolo, mai la vale, unde erau niște crengi de molid aruncate peste malul pâraului. Era acolo o cioată veche de fag, uitată în apă, dar și niște bolovani mari. Deodată, Mihăiță zări ceva mare și colorat peștri, mijind în apa limpede.

- Păstrăvul! șopti Mihăiță, cu degetul la gură. Stați pe mal și nu tulburați apa. Mă duc să-l prind.

Mihăiță suflecă pantalonii până deasupra genun-

chilor și intră în apa rece de pârau de munte. Începu să scotocească pe sub pietre, pe sub crengi, pe sub cioata de fag. Deodată, de sub o piatră, nu cea mai mare, luci o clipă, sărind deasupra apei, un păstrăv frumos, care se ascunse într-o clipă sub alte pietre.

Trudă mare. Păstrăvul parcă dispăruse. Copiii, cu toții, intrară în pârau, în apa rece, căutând cu mânuțe pe sub pietre. Se învățară repede cu apa, care nu li se părea rece. Căutau cu înfrigurare peștele cel mare, care-i ademenea. Păstrăvul nicăieri. Dar nici ei nu se lăsară. Deodată, Mihăiță, punând mâna adânc sub cioata de fag, strigă:

- E aici! Îl simt între degetele mele și cioată!

- Ai grijă să nu-l scapi iarăși ! îl sfătuia

Anuța.

Clipe înfrigurate, așteptare. Mihăiță se chinua să nu scape păstrăvul pe care-l ținea strâns, lipit de cioată. Peștele, din când în când, încerca să se zbată, să scape. Dar Mihăiță îl prinse și mai bine și deodată scoase peștele strălucitor din apă, cu coada zbătându-se în mâinile băiatului.

- Uraaaa! Bravo!... strigară copiii cu toate vocile lor pline de izbândă.

Duseră păstrăvul cel mare într-un jgheab unde se adăpau vitele care pășteau acolo și-l puseră în apă, admiraându-și isprava.

- Ce frumusețe de păstrăv! exclama întruna Anuța, entuziasmată de realizarea frățiorului ei. Dar ce facem cu el, îl mâncăm?

- Nu! E păstrăvul meu! protestă Mihăiță. Nu dau voie să-l mănânce cineva. Vreau să-l duc la noi acasă, să-l țin în fântână, să crească mare, mare!

- Da, nici eu nu vreau să-l omoare mama pentru mâncare! zise Anuța, admirând frumusețea de păstrăv, care înota maiestuos prin jgheab, mai făcând uneori încercări de evadare, sărind în aer în sus, stropind cu apă multă în jur.

N-au mai continuat să prindă și alți pești. Păstrăvul acela era tot ce-și doreau. Așa că se pregăteau să plece pe la casele lor, chiar cu o oarecare strângere de inimă, întrebându-se ce-o să le zică părinții, că lipsiseră atâta vreme de-acasă. În privința roadelor muncii lor la pescuit, Anuța și cu ai ei, își ziseră să ia ei păstrăvul, iar lui Ionuț îi dădură borcanul cu fâțele.

Când apărură Ionuț acasă cu borcanul, bunica îl și luă la rost:

- Mai, copile, unde umbli așa hai-hui ! Mi-era teamă că ai făcut cine știe ce năzdrăvănie. Dar ce ai acolo în borcan ? se uită cu interes bunica.

- Nu vezi ? Pești mulți. Uită-te, bunica, ce frumos înoată și ce frumos respiră ! ...

- Pentru asta ați pierdut voi jumătate din zi?! Apoi, uite, toate hăinuțele tale îs ude! Dă-le jos repede, c-o să răcești cu hainele astea ude pe tine! Vai, copiiiăștia nu se învață minte, de-o să mă îmbolnăvească, nu alta ! Poate te mai prind că te duci de-acasă fără să-mi spui, să vezi ce-ți fac!

Ioan Romeo ROȘIIANU

**Poezia ca și confesiune, lectorul ca personaj
principal**

Ion Cristofor – „Gramofonul de pământ”,
Editura Limes, Cluj – Napoca, 2014

Cu o poezie aproape confesivă, marcată de-o puternică notă de biografism ne provoacă poetul Ion Cristofor, clujeanul care-a trasat cu tușe groase și lumea traducerilor și pe cea a criticii literare.

Mănușa aruncată cititorului nu visează provocarea la duel, ci tocmai nevoie de apropiere, provocarea la prietenie, la discuții de taină, la gura sobei.

Poezia lui pare adesea un strigăt de disperare, de parcă atunci șoaptele și cuvintele l-ar apăsa, chiar strivi.

Într-un asemenea context ne provoacă poetul la lectură, senzația că parcurgi un jurnal urmărindu-te de la prima până la ultima pagină.

El e eroul principal în fiecare poem - ca și-n proza modernă în care autorul este erou principal – iar poemul e astfel încărcat cu un plus de sensibilitate, de parcă s-ar vrea o apropiere de emoție, poate chiar o contopire.

Sunt poeme în care dacă nu vorbește direct cu persoana iubită sau cu un prieten, totul este confesiune în absența interogației, iar forța imaginilor vine să împlinească tabloul trăirilor, cititorului nemairămânându-i decât să închidă ochii pentru a vedea filmul emoțiilor nemurite-n cuvânt.

„dacă aș fi pictat îngeri cu mustață/sânii tăi ar fi fost declarați monumente ale naturii/iar dragostea noastră ar fi fost înregistrată ca o certitudine/în documentele tezaurului pierdut la moscova” ne pune el în gardă încă de la începutul cărții apărute-n condiții grafice excelente în cadrul colecției „Magister” a editurii Limes.

Senzația de jurnal e conturată puternic prin poeme ca „Imaculata inspecție”, „Nu sunt eu”, „Contabilul” sau „Arborele cu femei” și „Am scos din pietre”, iar în timp ce lectorul devine complice cu fiecă pagină dată senzația că poetul merge pe vârfuri într-o lume improprie visului și poeziei devine din ce în ce mai acută.

Poetul nu-și găsește locul, o anumită stângăcie și-o agitație a căutării amprentând poemele: „În locul meu muncește musca/prinsă între geamuri./În locul meu vorbește gângavul/prostul cu fumuri./În locul meu din piață/cârâie o cioară/În locul meu cineva o iubește pe Maria” (Imaculata inspecție), sau: „Nu sunt eu cel ce mă înec în oceanul unei lacrimi/Nu sunt eu bărbatul ce se spânzură în grajdul de vite/Nu sunt eu cel ce aprinde acum o lumânare” (Nu sunt eu), sau: „și eu netrebnicul fac ultimele pregătiri de război/dar oștile pe care bărbătește mă pregăteam să le înfrunt/mi-au ocupat bucătăria și dormitorul/mi-au siluit toate femeile” (Peștișorul), sau: „mă voi muta într-o limbă străină în care nu există cuvântul mamă/în care nimeni nu mai rostește bună dimineată doamnelor domnilor/bună seara doamnă moarte” (Adevărul tace chitic).

Indiferent de starea sufletească avută de autor în timpul actului inspirativ, indiferent de cea a cititorului sau de bagajul de cunoștințe și viață prin care este filtrată de acesta lumina poemelor din carte, nu ai cum să nu remarci ușurința cu care Ion Cristofor jonglează pe câmpia

Ion Cristofor

GRAMOFONUL DE PĂMÂNT

LIMES

literelor, cu aceeași măiestrie de chirurg disecând imagini în poeme fulgurații de gând sau în cele de respirație îndelungă, la limita prozopoemului.

Peste tot în această carte găsești personalizate (re)ordonări sintactice, combinații imagistice imprevizibile care trădează îndelungul exercițiu liric - Ion Cristofor a debutat editorial în anul 1982, fiind unul din importanții grupării Echinoc - peste tot forța metaforei altfel lin curgătoare tinde a sfida cumva legile imaginarului poetic, peste tot căutarea de sine face ca să vorbim de poeme distribuite într-o rețea strofică de segmente unitar diferențiate ideativ, de parcă poetul ar trasa definitiv hotarul propriei ființări.

În pofida acestui fapt, poemele adunate între coperți sunt vădit similare prozodic și cumva asemănătoare prin reiterare sinonimică și imagistică.

Un aer confesiv, după cum am arătat străbate poemele, fiorul acesta liric devenind coloana vertebrală a cărții.

Și când nu e așa, pastişe filosofice vin să înlocuiască destăinuirea: „Cine va veni să ne mântuie?/Bufnița din copacii scufundați în ceața periferiei,/Lucrurile bătrâne aruncate în foc./Peștii pe care i-am înșirat pe o sfoară la soare?” (Arborele cu femei), sau: „așteptăm înfrigați/cu ochii pe facebook/ca moartea să ne trimită rapoartele” (Așteptăm înfrigați), sau: „Uneori mă întreb ce versete rostesc/serile neliniștii chiparoși/arborii din grădinile tale cerești” (Uneori).

Invocarea divinității este și ea o altă temă în această carte, poeme precum „Imaculata inspec-

(continuare în pag. 66)

ție", „larba", „Fratele pământ", „Spovedanie", „Nu știu de ce" sau „Sunt seri" confirmând și această formă de căutare interioară.

Cu toate acestea poetul Ion Cristofor se arată ancorat bine în realitatea înconjurătoare, el parodiind prostia și mizeria, risipirea și falsitatea oamenilor, moravurile unei societăți în degradare morala continuă dacă vreți.

Poeme precum „Contabilul", „Uneori", „La psihiatru", „Așteptăm înfrigurați", „Vise, oameni și câini" sau „Puterea ștampilei" confirmă cele spuse mai sus și conturează definitoriu o personalitate poetică puternică, peste care nu se va putea trece nicicând în literatura română, în pofida experimentelor stilistice și tematice cu care jonglează (și) în acest volum.

În rest lectura îți lasă un gust plăcut, iar senzația că prin fața ochilor ți se derulează o poveste de viață, un film ușor biografic în care tu însuși devii personaj regăsindu-te în stampe, trăiri și întâmplări e mai vie cu fiecare pagină dată.

Ioan Romeo ROȘIANU

Vasile Gogea, poezia prieteniei și cultul metaforei

Vasile Gogea - „Din gramaTEMatica",
Editura Școala Ardeleană, Cluj - Napoca, 2016

La un adevărat cult al prieteniei ne îndeamnă poetul Vasile Gogea cu cel mai recent volum al său, „Din gramaTEMatica", apărut în condiții grafice excelente la Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2016.

Încă din prima parte a cărții - „Exerciții simplificate de calcul propozițional poetic" - Vasile Gogea te obligă să constăți că nu întotdeauna sunt destule cuvinte ca să desconsperi mesajul ascuns într-o operă de artă.

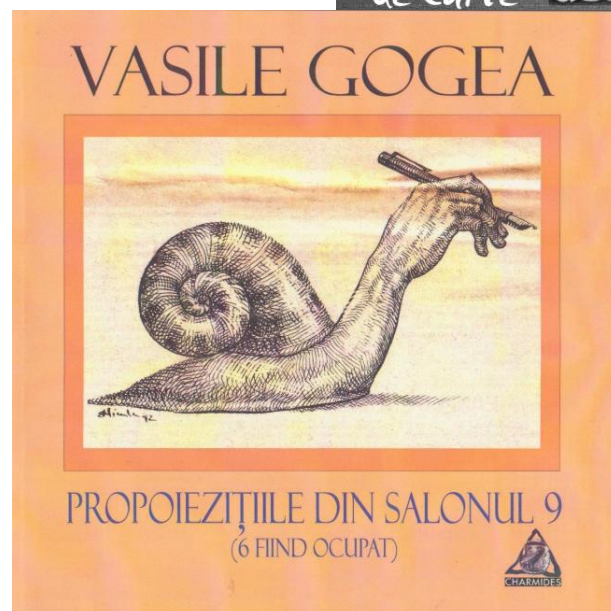
E un îndemn la reflecție, o forțarea elegantă a cititorului să simtă poemul, nu numai cu sufletul, ci și cu mintea, ceea ce rar se întâmplă în cazul poeziei post-moderne, prea adesea trist experimentală și teribilistă.

În cazul de față Vasile Gogea aruncă mănua, lectorului rămânându-i investitura acestuia cu frumos, pentru că lumina este deja strecurată-n cuvinte.

Pentru artizan introspecția este pretext de regăsire, prilej de (re)întoarcere la marile teme poetice, la căutări abandonate, la lupta cu idei și concepte: „Adevărul / ridicat la pătrat / rămâne egal/cu sine, / fiind Unu. // Doar minciuna, / fiind un șir infinit/natural, totuși//poate fi ridicată / la pătrat, / la cub... // La Putere!" spune el în poemul de început al cărții, avertizându-și astfel cititorul că ține în mână o carte provocatoare, una pe care va trebui s-o citească în aceeași măsură cu ochiul minții și al sufletului, o carte în care va regăsi mai mult decât o simplă poveste de viață.

Multă profunzime, adeseori împinsă până la limita aforismului a adunat între copertile aurii poetul acesta!

El pare obsedat de perfecțiune, de nevoia adolescentină de a schimba cursul firesc al lumii, starea lucrurilor, stare aparte ce-l face ca, pentru a nu-i jigni cumva pe cei ce văd lumea altfel, ascunde obida și-și îndreaptă degetul arătător împotriva părților propozițiilor.

Nu-i scapă nimic în acest sens și astfel avem o trecere elegantă de la funcțiile propozițiilor subordonate la oamenii subordonați, fără demnitate, la adjective pe care le vede ca pe „târfe ale vocabularului" și despre care ne spune că „fac literaturii/aceleași servicii/pe care/femeile de stradă/le prestează/orașului" (II). Mult realism, dar și mult îndemn la meditație.

Cuvintele se întrunesc între ele, se împletesc cu o claritate aparte și totuși au o enigmă, un mister care te face să te simți sau nu euforic. După ce citești un poem simți automat nevoia să stai și să nu faci nimic, să închizi ochii și să încerci să recompui tot ce ai citit în minte și să te întrebi tu cum ai fi scris dacă ți-ar fi venit ție ideea. Citești și ai sentimentul că ai trăit sau gândit asta cândva, atât de bine reușește să ne transpună într-un alt timp, creat prin vers, Vasile Gogea. Trăire, amintire, imaginație, nu mai contează!? Ei bine, după aceste poeme ce îndeamnă nemijlocit la meditație, trecerea către un adevărat cult al prieteniei, la poeme de evocare se face, zic eu, nefericit, cu poemul „Împărțiri", poem care, deși are trei părți, tot suferă de o anumi-tă diluție a ideilor, versurile subliniind mai mult o aplecare către prozaic, ca o vorbire cursivă, fără valențe poetice de nivelul celor de la începutul cărții. Ei bine, poemul „Zecimale" e primul din lungul și frumosul ciclu al evocării, al rememorării, al retrăirii: „Mult timp/după alungarea din Sighet/(nu împlinisem șase ani)/am purtat două umbre://una care rămânea mereu/egală/cu partea care-mi revenise mie,/în copilărie,/din umbra închisorii.//Și alta/care creștea odată/cu trupul meu,/cu viața mea,/cu moartea bunicilor,/a părinților,/a prietenilor,/a iluziilor,/a speranței" În fapt o impresionantă călătorie în timp, în suflet, în gând, impresionant drum al vieții, al iubirii, al căutării.

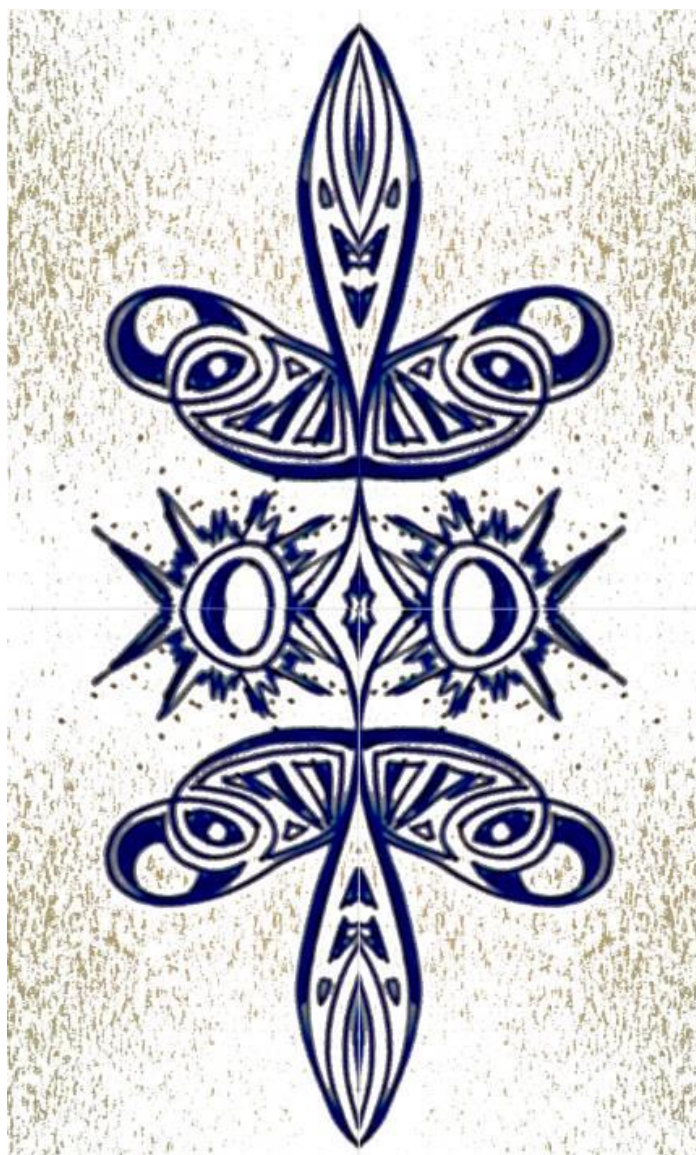
Fiecare clipă, amestec de trecut cu prezent, modelează în mod unic timpul ce vine prin trăirea intensă și concomitentă a eternului cu efemerul. Poemele sunt pur și simplu felii de viață pe lângă

(continuare în pag. 67)

care nu poți trece ușor. Te iau de mână și îți dăruiesc o viață într-o clipă și-o clipă cât o viață însăși, într-o trăire concentrată și sublimă, care-ți modifică instantaneu perspectiva ceasului ce vine. Întotdeauna versul lui Vasile Goea e o bucurie a sufletului și-a spiritului. El este Poetul care spune și arată ce-i mai Frumos pe Lume! La el când plouă în inimă inevitabil o curăță, o răcorește și împrăștează, iar sufletul nu-i îndurerat... E CURAT.

Urmează o serie de poeme închinare prietenilor Vianu Mureșan, Gheorghe Pârja, Vasile Muste și Ioan Burnar, însă de departe dragul de dragul prietenilor se vede cel mai bine-n poemul „Așteptând un an nou”: „Vecine! Prietene! Frate!/am strigat peste zidul/gard/al curții mele interioare. // Spune-mi: / la tine a venit Anul ăsta Nou?”. O stare de singurătate deplânsă, o dezrădăcinare, o nevoie ancestrală de revenire pe tărmurile natale, în locurile în care a simțit altfel pulsațiile lumii.

O carte a dorului de casă, a cântării unui Maramureș de-a dreptul mitizat de poet, în care hiperbola nu deranjează și încântă.

desen de Elena Liliana Fluture

Magda HĂRĂBTOR

ÎN PICUR DE LINIȘTE

Un scâncet de fier trezește
liniștea
din apus o ultimă văpaie
unde la capăt de sat
aud bățând coasa
o rază palidă lucește în bătaia ciocanului
carnea fierului se zbate
mișcări regulate
silențios ritual
șoapte umplu văzduhul
în tăiș de lamă
se ivește o lacrimă
în picur de liniște
se afundă
inima mea.

ÎNTR-UN FEL...

Într-un fel sau altul
mi-e sete de cuvinte
pentru că nu le am cu mine
când ar trebui
în buzunare flutură vântul
ca pe un colac de salvare le cer
cu împrumut

pe de o parte sau pe de alta
mi-e dor de iubire
am căutat-o ziua îndelung, printre și în
oameni,
cu lampa în mână ca Diogene
nu auziseră de ea nici porumbeii
copiii nu se deșteptaseră din somn
și râul ațipea la răstoace
uitasem s-o păzesc la răspântii
copacii o respirau puțin doar seara
când luna căsca impasibilă

am găsit-o într-un târziu
sub o piatră
încremenise de frică
se făcuse mică
și-i era frig,
mângâiată
a scânteiat
în cuvânt / floare
pe care
am oferit-o cu dărnicie lumii
și o dată cu ea
și pe mine.

Corina PETRESCU

CEAS

Ca să nu întârzii la serviciu,
Am pe perete două ceasuri:
Unul merge aproape bine,
Celălalt e înainte cu 7 minute.
Când deschid ochii, mă uit doar spre
Cel de al doilea.
În felul acesta, nicio șansă de întârziere!
Mă întreb, însă, la marea întâlnire,
Doamna aceea cu obiect tăios în mână
La care dintre ceasurile mele
Se va uita
Când va fi să fie vorba despre mine?
Și, dacă am să scot bateriile,
O să o pot păcăli?

EFEMERITATE

Sunt într-o groapă afurisită,
Mă strânge prea tare,
De parcă aş fi Ana lui Manole.
O fi cu un număr mai mic...

Nu mă mai lasă să respir,
Dar eu nu sunt Ana
Și nici nu cred că am fost
Nici într-o viață anterioară !

Buzele timpului
Nu se mai obosesc să
Spună descântece,
Să mă poată salva de Lanțurile lutului nemilos.
Încep să nu-mi mai simt bătăile inimii.

Puls nu mai am, sau, poate,
Nu îl mai aveam de ceva vreme,
De cine știe când.

ARIPI ȘI UMBRE

Aripi roz,
Aripi albe,
Aripi albastre...

Umbre, doar
Umbre,
Umbre doar.

Toate umbrele
Au
Aceeși culoare
Pentru că,
Evident,
Nu au aripi:

Aripi roz,
Aripi albe,
Aripi albastre...

Aripi-lumină,
Umbre-întrunic.

MISTUIRE

Iernile mele,
Iernile tale,
Ierni geroase în care
Niciodată, dar niciodată,
Nu am tânjit după o rază de soare.
Nu am simțit frig,
Nu am simțit degete și pleoape înghețate,
Nimic nu mă putea trânti la pământ.
Era doar grija apusului de soare prea grăbit
Să-mi salte din clipele pe care le mai voiam
Încăpățănarea de a crede că undeva și tu
credeai că
Soarele face ziua prea scurtă
Ca să putem să ajungem unul la celălalt.

Câteodată, de prea multă așteptare,
Pașii mei se molipseau de la acel asfințit.
Eșecul așteptării îmi epuiza ultimele puteri
Apusul de soare îmi lăsa pe umeri
Neliniștea debordantă,
Incertitudinea.

La capătul iernii, va veni capătul primăverii,
La capătul primăverii, va veni capătul verii
La capătul verii, va veni capătul iernii,
Unei noi ierni, și tot așa, la infinit.
Iar eu
Voi rămâne în același loc
Așteptând un răsărit de soare
Care refuză să vină.

GRIJĂ LOCATIVĂ

Dacă moartea
Ne ia cu ea pe toți,
Unde mai încape cu
Un bagaj atât de mare și
Cât costă biletul ei
De avion?
Pe jos nu poate merge, deci
Are nevoie de un mijloc de transport
Important.
Dacă hamalii ar face grevă,
Ea
Nu ar mai avea ce face cu noi și
Ne-ar lăsa în plata Domnului
Pe unde ar apuca.

Dă-ne, Doamne, grevă de hamali!
Că biletul e mai ieftin fără bagaje
Și ea pleacă singură,
Singură...
Departe...departe
Și sin-gu-ră!

Dimitrie Sorin PANĂ

De dincolo de sârmă

Cu mult dispreț privesc spre trădătorii
Ce-au renunțat la teritoriul dac,
În care se sfârșesc moștenitorii,
La nordul Bucovinei și Bugeac.

Și-au dus până la capăt misiunea,
Pe care-au botezat-o „sacrificiu”,
Lăsând în întuneric națiunea,
Pe viață condamnată, la supliciu.

N-au vrut s-audă gemetele sumbre
Ce izvorau din cripte moldovene,
La umbra toleranței, false umbre
Au devenit, cu toate, pământene.

De dincolo de sârmă, voci flămânde
Cu libertatea atârnată-n jalbă,
Pun întrebări și nimeni nu răspunde
Unde sunt morții din Fântâna Albă.

În care loc li-i îngropat cuvântul
Și crucile din cetină de brad,
Câte ferigi le-acoperă mormântul
Și câți Luceferi peste dâșii cad.

Unde-s țărani ce-au plecat în rând
Cu țara-n care neamul s-a pierdut,
La nord de Lunca, dezgropată-n gând
De văduve, de dincolo de Prut.

Când dorul către suflet o pătrunde
Siberia se-nchide în taiga,
Și-n gerul deportării îi ascunde
Pe cei uitați, de noi, sub gheața sa.

Au ochii plini de lacrimi uscate
Ce spală, azi, nălțimile cazace,
Cu visele de-o viață, îmbrăcate
În straiete credinței geto-dace.

La Vinița, Hliboca, Pătrăuți,
Și limba s-a predat, de așteptare,
Horecea s-a ascuns de Cernăuți
Și Onciul ne privește din uitare.

Se farmă unitatea dintr-un neam
Când cancerul uitării stă să fiarbă,
Hotinul nu mai iese la liman,
Iară Cetatea nu mai este Albă.

Nici bolile trădării nu au leac
Să poat-aduce din străfundul morții,
Hotarele Moldovei din alt veac
Înstrăinate din porunca Porții.

În nordul Bucovinei și-n Bugeac
Tot mai puține gemete latine,
Mai amintesc de teritoriul dac
Care există, undeva, în mine.

dimineți...

(maestrului Tudor Gheorghe)

Cu-același gând, al dragostei de neam
Pășești în lumea viselor de ieri,
Când primăvara încolțea la geam
Trecute dimineți, de nicăieri.

Pe lângă garduri semănai poteci
Și cu natura te luai de gât,
În poala mamei ai fi stat pe veci
Să-ți țină, peste noapte, de urât.

Fără a spune cât i-a fost de greu,
Sub ochi tăi țăranul a purces,
Iar satul, părăsit de Dumnezeu
Păstra salcâmu-n floare, necules.

Refrene se-ngânau, din zi în zi
Pe lângă alte false definiții,
Ca martor viu, al verbului „a fi”
În jurul tău se îngropau tradiții.

Și vocea tatei te striga prin vis
De după un Aiud de rugăciuni,
Cu-ntreg decorul satului închis
De saltimbacii casei de nebuni.

Te-ai reîntors când țara s-a predat
Sub chiriași ce-au reușit s-o lege,
Când adevărul a ajuns sedat
De moașe investite să-l renege.

Morala ai ascuns-o după cânt
Căci versul devenise incomod,
Ai resădit hectare de cuvânt
Ce, din păcate, n-au ajuns pe rod.

Ca prizonier al gândurilor mari
Aștepti, de-o viață, sub același ram,
Trecute dimineți, dinspre Podari,
Să-ți readucă primăvara-n geam.

Refren de toamnă

A-nceput să plângă cerul, peste viile din deal
Picături de acuarelă se preling, din loc în loc,
Frunze putrede se-afundă în pământul paternal
Unde toamna ruginește și în sobe arde foc.

Zilele devin mai scurte, peticite cu răbdări
Care-ntârzie să moară, păsările au plecat,
Înspre zări îndepărtate unde nu există gări
Și nici liniștea trăită ca în cel din urmă sat.

Cumpenele se coboară când cirezile-și fac drum
Și ridică-n coarne timpul, iarba nu mai are gust,
Strugurii se zbat în teascuri și miresme fără fum
Se petrec în umbra lunii, oglindită-n câni de must.

Peste uliți toamna trece către-o margine de lume
Și îmbracă neuitarea, ceasul în perete bate,
Neîntors de la căderea celei de pe urmă brume
Care-a luat cu ea refrenul unei lumi înstrăinate.

Vali SLAVU

Spectacolul anotimpurilor

Îndrăgite, admirate,
Într-un variat decor,
Anotimpurile toate
Știu să ningă-n felul lor.

Primăvara-n vânt presară
Flori de măr și de cais,
Răspândește mândra vară
Roi de fluturi, ca-ntr-un vis.

Toamna, frunze-ncep să cearnă,
Colorate, pe cărare,
Și apar, când este iarnă,
Fulgi de nea, dansând, în zare.

Tot spectacolul sublim
E privit cu bucurie
Și ne-nvață să iubim
A naturii feerie!

Despre iarnă ce mai știți?

Cu larna s-a-ntâmpnat ceva,
Căci geru-ncepe să se-nmoaie,
Iar fulgii argintii de nea
S-au transformat în stropi de ploaie.

Încep s-apară bălți, pe stradă,
Omătu-ncet, încet, dispare,
Iar omuleții de zăpadă
Se micșorează tot mai tare.

Adie vânt de primăvară,
E tot mai cald... Cu siguranță
Că larna ori e bolnăvioară,
Ori e plecată în vacanță!

Dragă iarnă, ce-i cu tine?

Te-ai prefăcut că-ți faci bagajul
Și ne-ai mințit că pleci, iar noi
N-am fi crezut că ai curajul
Să vii, degrabă, înapoi.

Credeam că vom vedea-n curând
Un ghiocel, o viorea,
Dar nici nu ne-a trecut prin gând
C-o să ne-acoperi iar cu nea.

Nimic de zis, tu ești frumoasă,
Da-i martie, acum... Mai stai?
La cât ești de capricioasă,
Mă tem că ne vedem și-n mai!

Cine bate la fereastră?

E dimineață... Cine bate
La geamul meu? Să fie, oare,

Doar vântul cel hoinar? E, poate,
O pasăre sau mi se pare...

Deschid fereastra și un fin
Parfum, pe loc, mă înfioară:
- Sunt eu, cireșul! Cum îmi vin
Hăinuțele de primăvară?

După ploaie

Ploaia s-a oprit și-acum
Soarele, pe cer, zâmbește,
Nu mai este praf pe drum,
Firul ierbii poate crește.

Plantele înviorate
De a ploii mângâiere,
Se-ncălzesc la soare toate,
Își revin și prind putere.

Vântul cald, de primăvară,
Le atinge, cu blândețe,
Și natura râde, iară,
De atâta frumusețe.

Expoziția primăverii

Pictoriță talentată,
Primăvara a adus
Noi tablouri și, îndată,
În grădină le-a expus.

Cât a fost începătoare,
A pictat doar ghiocelii,
Dar acum, cu răbdare,
În tablourile ei,

Ne surprinde cu lalele
Zugrăvite-n vii culori,
Lăcrămioare, viorele,
Și-alte minunate flori,

Pe afiș e o narcisă
Albă, cu petale fine,
Expoziția-i deschisă
Pentru fluturi și albine!

Veste bună

O albină, prin livadă,
Încălzindu-se un pic,
Se tot uită lung, să vadă
Furnicuțe, dar... nimic.

Mușuroiu-i amorțit,
Nu-i nicio mișcare-afară,
Poate n-or fi auzit
Că e, iarăși, primăvară.

Stă pe gânduri să le sune,
Să le-anunțe că e soare...
– Alo, alo! Am vești bune!
Nu ieșiți la o plimbare?

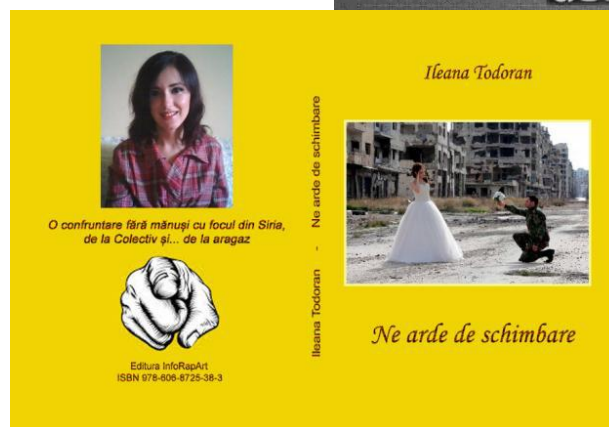
Ileana TODORAN

Ne arde de schimbare - cuvânt înainte**„Ne arde de schimbare” – Ed. InfoRapArt, Galați 2017**

Ani la rând, în condiții nu dificile, ci extreme, mai exact, în Siria, regizorul britanic Sean McAllister a filmat un documentar (*“A Syrian Love Story”*) despre un cuplu de disidenți (*“viermi de trădători”* și *“câini turbați de teroriști”*, bineînțeles), deși a fost arestat și el cândva, în 2011, pentru această inițiativă, fiind clasificat la rândul lui drept *“vierme de trădător”* și *“câine turbat de terorist”* (de autorități și de o *“anumită parte a presei”* cel puțin). Filmul lui Sean McAllister prezintă povestea de dragoste a unor activiști care s-au cunoscut la închisoare (cu douăzeci de ani înainte, pe vremea lui Hafez al-Assad, fostul mareș și glorios conducător, tatăl actualului mareș și glorios conducător, Bashar al-Assad), Amer și Raghdha. Aceștia s-au îndrăgostit când zăceau pe jos, cu capetele sparte, învinețiți și plini de sânge, comunicând prin spărtura din Zidul pușcăriei. Ea a dispărut și a doua oară pentru scrierea unei cărți de memorii din închisoare (adevărul e dureros și incomod, dar e și mai dureros și incomod să-l ascunzi), lăsând un timp îndelungat copiii fără mamă. După un șir epuizant de arestări și traume, inclusiv cele generate de războiul civil și de refugiere, plecați pe un drum presărat cu oscilații, vise, dezamăgiri, speranță și disperare, tatăl rămâne în Franța cu copiii, încercând să trăiască o nouă viață și să le ofere copiilor un viitor, iar mama se duce în Turcia, consultant pentru un partid de opoziție, după o tentativă eșuată de sinucidere (nu putuse suporta să asiste pasiv din Franța, exclusiv online, la escaladarea violenței în Siria). Însă, chiar dacă sunt separați, cei doi continuă cumva să se iubească. Fie și prin spărtura în Zid.

Această lucrare redă asemenea exemple de luptă pentru adevăr, libertate și democrație, încercări de rezistență și de reacție, precum și gesturi de solidaritate din Siria și din alte părți de pe glob față de sirieni. Pe lângă acestea, sunt abordate evenimente din România (incendiul de la clubul Colectiv și reacțiile la acesta, procesul comunismului, al Revoluției și al mineriadelor, scandaluri de corupție, alegerile locale etc.), Europa (Brexit), alegerile prezidențiale din Statele Unite, precum și situația refugiaților (din Europa și din alte locuri). Am fost șocată (pozitiv) să descopăr, în contextul ororilor războiului și ale dictaturii din Siria, surprinzător de mulți oameni care se străduiesc să rămână umani, chiar dacă nu neapărat în viață (*“stay human, not alive”*, în termenii lui Orwell, din *“1984”*, se știe doar că, frecvent, faptele bune se condamnă, iar cele rele se premiază pe pământ): medici, echipe de salvare/intervenție civilă (*“Căștile Albe”*), jurnaliști, activiști media, voluntari, profesori, intelectuali, artiști etc. Ei reprezintă o altă față a lumii musulmane, mai puțin mediatizată decât jihadiștii, care, din punctul nostru de vedere, ar trebui promovată.

Anul trecut, în memoria copiilor noștri sirieni (îngeri acum) și în semn de solidaritate cu cei care continuă să suferi, zbatându-se, în același timp, să rămână umani, am recurs, pentru prima oară, la o formă de protest neluată în calcul până atunci: greva foamei. Am început-o, strategic, de ziua mea, în speranța că voi primi cadou (fie și de la Moșu' Santa Klaus) stoparea violențelor, pace, libertate și democrație în Siria. Greva foamei a reprezentat un disconfort fizic minor, nu prea mult comparativ cu suferința sirienilor (și a mea din suflet - insuportabile). *“Nimic nu e insupor-*

tabil în afară de faptul că nimic nu e insuportabil” spunea cândva Malraux. Îl asigur pe Malraux că durerea mea și a sirienilor este insuportabilă (până și pentru Malraux). Mi-am dorit ca Planeta Siria cea străină și ostilă, casa de copii Siria să devină acasă pentru toți sirienii, iar copiii noștri sirieni să nu se predea când văd o cameră foto (crezând că e o armă), ci să zâmbească. Așadar, să rămânem umani și în viață! *Stay human... and alive!*

Cum se aplică acest principiu în cazul refugiaților? România a fost atât de dorită ca țară de adopție încât s-a intrat în ea doar din greșeală. Să salvăm viitorii *“pipăitori de funduri”* (cum spunea Charlie Hebdo de Aylan, băiețelul kurd înecat)... de fundul Mediteranei? E loc pentru toți... sub dărâmături, într-o groapă comună ori pe fundul mării. La ce pachete de oase au ajuns copiii și frații noștri din Siria, îi roade pe toți un singur câine comunitar din România. Și gata. S-a făcut loc. Și oare de ce vin pe capul nostru? Să ni-l taie? Și noi ne pierdem capul. Oricum, indiferent dacă au cap sau nu, martirii jihadiști care și-au pierdut zâmbetul telegenic (înainte de ultima filmare) vor fi coafați precum toarșu' Kim. Sper că asta îi va face să zâmbească din nou. Apropo, bine era dacă bombardă și în Siria Coreea de Nord cu hârtie igienică folosită (cum a procedat cândva pe teritoriul Coreei de Sud)! Mă întreb de unde a găsit hârtie igienică (pe vremea comunismului, în România trebuia să stai la coadă ore în șir pentru un sul cenușiu și zgrunțuros). Și cum putea fi folosită hârtia dacă poporul coreean e prea înfometat, prea în nevoie, pentru a o murdări cu ceva, iar mareșul și gloriosul conducător, Kim Jong-un, situat deasupra condiției umane, fiindă di...vină, nu are niciun fel de nevoi (nu se duce la toaletă, nu mănâncă, nu doarme)?

Nu nevoile mareșilor și glorioșilor conducători m-au îndemnat să-mi continui gesturile de solidaritate (aceștia sunt, teoretic, deasupra oricăror nevoi), ci conștiința. Altfel, 2+2 nu ar fi făcut 4, ci cât vor Big Brotherii. Așadar, după lupte seculare care au durat vreo cinci ani, am reușit să-mi programez (ultimul) drum în Siria, la Alep, cu ajutorul unor activiști sirieni. Chiar activiștii *Planet Syria* cu care am colaborat la campanie m-au avertizat din start cu privire la călătorie. Ești nebună? Vorbești serios? Dar voi cum sunteți? E periculos. Dar pentru voi cum e (și nonstop)? Poți fi răpită. Dar voi nu puteți? Cei mai mulți răpiți sunt cetățeni sirieni, nu

(continuare în pag. 72)

străini: sute de mii dispăruți, iar voi sunteți targetul principal al tuturor: regim, Statul Islamic, rebeli etc. Vrei să plătească țara ta milioane pentru tine, mai exact pentru capul tău (pe umeri sau la picioare)? Nu, nu vreau să plătească România nimic pentru mine, eu nu am avut niciodată capul pe umeri și gândesc cu picioarele. De fapt, yahoo-ii ca noi n-au nevoie de cap, ci de alte părți ale corpului. Kim Kardashian, guru al trendurilor și mare vizionară, inventatoarea *telfie*-ului (imaginea de la buric în jos), știe.

Mai e ceva, nu știi limba. Așa e, nu am învățat kurda și araba. Ar fi trebuit probabil să le studiez, dar am conștientizat că nu am nevoie să cunosc decât două cuvinte "bravo" și "rușinică" (ultima eventual cu diverse versiuni de înjurături de mamă accesibile pe net). Dar, stai, nu-i vorba doar de limbă, Madame Dezastru, ai grijă, cum treci granița? E ilegal, te împușcă și/sau te arestează turcii, cum au mai procedat, de altfel, de multe ori. Și-ți mai trebuie și mii de Euro să găsești un traficant dispus să încerce această operațiune foarte dificilă (voucherul de execuție e scump, domne, scump, să facă și ei un discount, pentru mine orice excursie e parcă tortură până la moarte, nu pot mânca sau dormi, mi-e mereu rău și sunt leșinată). Logic că e ilegal să traversezi granița, pe mine mă împușcă și/sau mă arestează, însă pe puștii europeni care fug de-acasă la Statul Islamic, nu. Ei, nu-i chiar ilegal, e *undercover*. Oricum, ilegal nu înseamnă și imoral. Uneori trebuie să faci lucruri ilegale ca 2+2 să dea 4.

În cele din urmă, am reușit să aranjez călătoria la Alep și mi-am continuat pregătirile febrile pentru ultimul drum. Exerciții de târâre prin sârma ghimpată (cu niqabul și abaya pe mine), confruntare cu viziunea hipnotică a corpului meu strâmb și gol... golit de suflet, legumă putredă de 20 de zile, numai oase, puroi și jeg, atârând într-un cârlig într-o închisoare siriană, dansul extatic, în abis cu potopul de bombe-butoi de pe strada Castello, ultima cale de acces la Alep, blocată de curând odată cu orașul (nimic exaltant de fapt, mai curând încercarea mea disperată de a-mi depăși groaza, paralizia și neputința). Dar, cu două seri înainte de plecare, am primit o veste care m-a pălit mai mult ca bombele-butoi. Activiștii sirieni din Gaziantep (care ar fi trebuit să mă conducă la Alep și înapoi în Turcia) mi-au transmis că, din păcate, strada Castello este necirculabilă (bombardată nonstop, blocată integral acum, nicio șansă să trecem pe-acolo), iar granița Turciei cu Siria închisă complet (o să ne împuște), așa că trebuie să anulăm călătoria spre Alep. Previzibil, logic, nu? Dulce frustrare! Venise momentul să-mi spun înjurăturile de mamă în kurdă și arabă. Și... *je suis syrienne encore. Stay human and alive!*

Absurdul halucinant din lume ar trebui să ne facă mai normali (cu bun simț), sălbăticia - mai civilizați, distrugerea - mai creativi, urâtul - mai frumoși, nesimțirea - mai responsabili, minciuna - mai autentici, lanțurile - mai liberi, indiferența și ura - mai sensibili și mai iubitori (sincer, dacă se poate alege între astfel de "talibani", prefer ura indiferenței, căci ura, spre deosebire de indiferență, măcar îți recunoaște existența și te stimulează să reacționezi). Simplul nostru exemplu, în viața de fiecare zi, schimbă deja lumea și devine, de multe ori, molipsitor. Exercițiul faptelor bune ne ajută să ne regăsim când ne rătăcim, pentru că, uneori, de teama de a ne întoarce acasă la scorpi de nevăstă, asemenea lui Ulise din poezia lui Marin Sorescu, căutăm un loc "mai ferit, între Scyla și Caribda", deși e "curat" nesustenabil. Să încercăm să comunicăm și noi prin spăr-

tura în Zid de la închisoare a celor doi îndrăgostiți... Amer și Raghda din filmul lui Sean McAllister, să rupem lanțurile, să evadăm prin crăpătura din Zid, să plonjăm în mare și să (re)învățăm "mersul pe valuri" (că altfel nu putem traversa Mediterana)!

Otilia CARAMAN

Compatibilitate

Mă așezi pe umerii tăi
Și-alergăm fără teamă
Prin cetatea ta de poeme... te întreb
Cum reușești să-mi ordonezi gândurile
Atârdate de brațul lui astăzi,
Fără să greșești vreun calcul?
Suntem noi doi
Obiectul vreunui experiment divin
Sau am ajuns să ne iubim
Dintr-o eroare matematică?

Potrivire

Ești ca un arbore de cafea
Nu păstrezi nimic pentru tine
Ba mai mult de-atât, sușii că esența
trupului tău
Plămădit la începutul lumii
Prelungește viața,
Celor ce vor să guste.
Puținul pe care-l mai ai,
Îl simt în zvâcnirile tale fierbinți
Și cred câteodată
Că ești pe jumătate om
Cealaltă jumătate ți-a rămas
De pe vremea când erai zeu...
Stângăciile mi se pierd în albastrul
Ochilor tăi.
Sunt dezorientată când nu le mai găsesc
În același loc,
Și-mi vine să urlu de neputință.
Ține-mă-n brațe până când mi se scurge
Ultima picătură de orgoliu,
Doar atunci voi fi eu,
Cea pe care o știi
De mult timp.

Elena Andreea ION

DIN CIORCHINE ALB DE VREME

Din ciorchine alb de vreme gândul printre rânduri geme
mușcând lacom din silabe ce șchioapătă strâmbe, slabe,
mușcă cu gura-ntr-o parte ascultând ploaia cum bate
într-un cântec tare-încet, adormindu-l pe poet.

Din ciorchine alb de soartă vărsa vremea de altădată,
picura din pană rând de frântură de cuvânt
și tot scrie zi și noapte până o seca de șoapte
și tot varsă din ochi cioburi respirânde printre versuri.

CIOBURI DE ZĂPADĂ

Ninge cu lacrimi de argint
peste sângele albastru al mării înghețate,
valul se înacă în fulgii moi și abia respiră.
Este cald sufletul fiecărui fir de nisip
ascuns cu teamă copilărească în clepsidra
timpului sărac de zile.

Ninge cu lacrimi de argint peste mine
când întind un deget retezat de așteptare
spre mirosul unui demon cu aripi de sticlă.
E târziu să mai calc pe cioburi de zăpadă
când ninge, tot mai ninge
cu lacrimi senine...

OCHIUL RĂSTURNAT ÎN ZĂPADĂ

A fluturat un gând peste ochiul răsturnat în zăpadă
și-a fâlțit aripile când poetul a clipit cu îndrăzneală
amorțindu-i coloana vertebrală.

Cuvintele au luat-o la goană
înfășurându-se ca-ntr-o maramă
purtată în zi de sărbătoare.

Așteptarea nu doare când noaptea se trezește
și umblă nebună peste trupul sărac de gând.

Versul își strânge în palme ciobul de cuvânt.

În pași de vals cad picuri de vată,
toți la un loc, toți deodată, dar cine să-i vadă?

Ochiul zâmbește răsturnat în zăpadă
ca un nebun, poate ca o pradă cu aripa caldă.

Îngerii și-au acoperit aripile cu zăpadă!

ȘTIU

Știu, curgea apa fierbinte peste literele sfinte,
stropi de soare poleit peste versul amețit.
Se rotea hoinar cuvântul secerând întreg pământul
și oprindu-se la munte, neștiind parcă să asculte
cum se scorojea rășina.

Se crăpa în dinți tăcerea, respira prin piele vremea
și răbdarea și veșmântul, toate chemau începutul.

Știu că nu mai știu să scriu cu un deget încă viu.

RESPIRÂND

E o noapte bătrână...
aceeași noapte albă
cu ochi de sticlă,
același zgomot de asfalt uscat.
E noaptea dintâi
sau noaptea din urmă
când poemul se naște
din flori de smarald.

E gândul plin de migdale
și miros de noroi,
soarele greoi
răsare.
Se îndoaie copacii
fără foșnet de vânt,
i-a mișcat poetul
respirând.

E noapte bătrână,
cu urme de stele.
Au rămas doar gurile căscate
și mâinile grele.

Aurel SCARLAT

Nu e păcat?*D-rei O.B.*

Nu e păcat, doi ochi frumoși
Să uite ceasul efemer,
Când zorii zilei bucuroși,
Încă te vor și te mai cer?

Nu e păcat ca să se piardă
Tulburătoarea ta privire,
Când vremea, care te dezmiardă,
Trece, fără să-ți dea de știre?

Nu e păcat, într-un birou,
Prizonieră să te lași,
Când sunetul unui ecou
Este sfârșitul unor pași?

Ar fi păcat ca în eter,
Surâsul nostru să dispară,
Știind că stele, pe alt cer,
Nu se mai nasc a doua oară.

După-amiază

E liniște în primărie,
Se pregătesc salarii de plecare,
Închid dulapuri și sertare
Cu obsedantele hârtii,
Martore clipei trecătoare
Și nemiloasei insomnii.

Afară ceasul electronic
Sceptic privește trecătorii,
Măsurând pasul lor sincron
Și efemer ca norii.

Alături, biserica majestuoasă
Cântă șoptit o liturghie,
S-ajungă n fiecare casă,
Când ceasul are insomnie.

T.

„Timp nu există, numai veșnicie”,
Exprimă Hegel, enunț laic,
Dar gândul său perfect se-nscrie
În al credințelor mozaic. ...

trăire pură

Adevăratul fie este trăire pură,
Nu e instinct sau altă amețelă,
Pecetluită cu o semnătură
Și declarată... genială.

Pictură de Constanța Abălașei-Donosă

Constantin BIDULESCU

O familie ghinionistă

În sfârșit, primăvara a sosit cu alaiul ei de flori, lumină și culoare. Totul e învăluit în mantia de lumină a soarelui, ca-re mângâie blând pământul. La întreprinderea "Mașini u-șoare", fostă "Mașini grele" din București, portarul Ilie Stan se bucura cel mai tare de venirea primăverii, el fiind mereu pe afară... ridică bariera, lasă bariera, legitimează oamenii care intră, fuge în gheretă și răspunde la telefon, dar cu un ochi la poartă, ce mai, treburi serioase și solicitante.

Bănuind că odată cu venirea primăverii toată lumea era mai bucuroasă și mai înțeleghătoare, rugă un prieten să-î țină locul și merse în audiență la director.

- Ce este, măi, nea Ilie? îl întreabă directorul.

- Dom' director, am acasă șapte copii, vremuri grele, toate scumpe, nu puteți să-mi măriți și mie salariul?

- Păi bre, nea Ilie, noi aicea plătim pentru ce faci la serviciu, nu pentru ce faci acasă. Dar o să dau dispoziție să-l mai mărească.

După vreo lună și ceva, în biroul directorului intră un ziarist.

- Bună ziua! Sunt de la ziarul "Răcnetul opoziției" și am venit să scriu despre uzina dumneavoastră.

- Dar cum ai intrat aici, nu ai fost legitimat la poartă? Pe mine nu m-a anunțat nimeni!

- Nu, am trecut pe lângă portar, vorbea cu cineva, iar secretara vorbea cu un bodyguard.

Directorul, nervos, chemă imediat portarul și îl amenință că dacă nu sunt legitimați absolut toți care intră pe poartă, va fi dat afară.

A doua zi directorul aștepta cu mașina să intre în întreprindere.

- Să trăiți, dom' director, zise Ilie Stan și ridică bariera.

După ce parcă mașina, directorul se întoarse la poartă.

- Nu am dat dispoziție să nu intre nimeni neligitimat?

Mie de ce nu mi-ai cerut legitimația?

- Păi, dom' director, vă cunosc.

- Da, mă, dar putea să fie fratele meu geamăn, sau mai știu eu ce terorist care seamănă cu mine. Ești concediat că n-ai respectat ordinul!

Peste câteva zile s-a organizat un nou concurs pentru postul de portar și culmea, a reușit Marin Stan, fratele celui pus pe liber.

Nici nu a trecut o săptămână și se anunță vizita ministrului Industriei.

Directorul îi dă dispoziție portarului Marin să-l anunțe la telefon când sosește ministrul la poartă, să iasă să-l întâmpine.

După o jumătate de oră, sună directorul la poartă:

- Marine, nu a apărut domnul ministru?

- Nu, dom' director.

Peste o oră aceeași întrebare.

- Nu se vede, dom' director.

După încă două apelări, apare în sfârșit și ministrul. În timp ce-i ridică bariera, Marin îi spune:

- Aoleu, dom' ministru, ați încurcat-o. De când vă așteaptă dom' director...

Bineînțeles că s-a făcut din nou concurs pentru portari.

Și iarăși, culmea, a fost angajat Vasile Stan, văr cu primii doi, dar ca portar de noapte. Portar de zi a fost angajat cineva care mai fusese în acest post.

Cam peste o lună de când a început Vasile serviciul de paznic de noapte, aude el că directorul o să plece în delegație la Vaslui. Dimineața, când apare directorul la întreprindere, merge la el și îi spune:

- Dom' director, am avut un vis groaznic azi noapte. Erați cu mai multe persoane în microbuzul cu care călătoreți spre Vaslui, și microbuzul s-a lovit de un parapet și a căzut într-o râpă. Vă rog nu plecați, mie mereu mi s-au adevărat visele.

Directorul nu era un om superstițios, dar de data asta, cum mai avea și puțină treabă, s-a gândit să-l trimită pe adjunct în locul lui.

A doua zi a apărut în ziar știrea că un microbuz ce mergea spre Vaslui cu directori aflați în delegație, a avut un accident.

Directorul îl cheamă pe Vasile, îi mulțumi că a avut așa premoniție, îi spune să meargă la casierie că i-a acordat o primă, dar și la cadre să facă lichidarea, pentru că fiind paznic de noapte a dormit în timpul serviciului.

Iar concurs și datorită faptului că paznicul de zi a plecat de bunăvoie pentru a doua oară, în locul lui a ajuns... Iliuță Stan, fiul primului angajat ca portar.

Acesta a stat și mai puțin, de, familie ghinionistă. Băiat fin, proaspăt absolvent de bacalaureat, pe care l-a dat de vreo patru ori, dar negăsind nicăieri de lucru, a încercat în locul părăsit de tată cu ceva timp în urmă.

Spuneam că-i băiat fin, politicoș, dimineața când ridică bariera să treacă directorul, îl întâmpina cu: Bună dimineața, domnule director! Să trăiți, domnule director!...

Până într-o zi când, fiind frumos afară și dorind să facă și mișcare, directorul a venit pe jos la întreprindere.

Când l-a văzut, Iliuță a început să râdă și i-a zis:

- Ce, bă burtosule, nu mai ești director?

Și așa a terminat familia Stan cu meseria de portar. Mare ghinion pe ei.

Dar, vorba aceea, ghinionul și-l mai face și o mul.

BOEM@ celor 100 de numere

În urmă cu mai bine de 9 ani, în spațiul cultural gălățean, dar și în cel național și internațional și-a făcut apariția o nouă revistă de literatură și artă. Ea s-a numit Boem@ și avea la acea dată ca deviză asumată „live literature”, formulă prin care publicația și-a propus să includă toate tipurile de creații literare și artistice la modă în țara noastră și nu numai, cu precădere în mediul online, dar și în variante tipografice de lux.

Înființată și lansată în martie 2009 (ISSN 2066-0154), în prezent revista a ajuns la **cel de-al 100-lea număr online** (lunar) și la **al 34-lea număr tipografic** (trimestrial). Ea este editată de InfoRapArt și apare sub egida ASPRA (Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice) din Galați. Publicația literară îl are ca director pe scriitorul gălățean Petre Rău și înglobează în prezent în caseta de redacție un colectiv de însemnați scriitori: *Mihail Gălățanu* (redactor șef), *Cristian Biru* (redactor șef adjunct), redactorii *Constantin Oancă*, *Coriolan Păunescu*, *Paul Sân-Petru*, *Dimitrie Lupu*, *A. G. Secară*, *Denisa Lepădatu* și *Cristina Roșu* (din Galați), *Maria Ieva* (Timișoara). Revista s-a bucurat totodată de sprijinul permanent al mai multor colaboratori zonali, atât din țară: scriitorul *Tănase Carașca* (Tulcea), poeta și jurnalista *Maria Timuc* (București), scriitoarea *Melania Cuc* (Bistrița), poeta și traducătoarea *Corina Petrescu* (Satu Mare), cât și din străinătate: poetul și traducătorul de limba română din Milano, *Luca Cipolla*, tânărul lingvist doctorand *Dan Verejanu* (Rep. Moldova), poeta și criticul literar *Lidia Grosu* (Rep. Moldova), poetul *Petru Jipa* (Germania), scriitorul și publicistul *Adalbert Gyuris* (Germania) ș.a.

Grafica a fost asigurată în primul rând de profesorul informatician *Elena-Liliana Fluture* (colaborator permanent), dar și de creațiile altor autori plastici precum *Paul Sân-Petru*, *Carmen Racoviță*, *Marian Alexandru*, pictorița *Constanța Abălașei-Donosă* (Brăila), dar și fotografii profesioniste conștanțean *Roland Florin Voinescu*, artistul plastic *Iurie Matei* (Rep. Moldova) și mulți alții.

De-a lungul timpului au mai colaborat la propășirea revistei, pe perioade mai lungi sau mai scurte și poeți și scriitori cunoscuți precum: *Ion Zimbru*, *Ion Avram*, *Simona Șerban*, *Viorel Ștefănescu*, *Sain-Simon Ajarescu*, *Victor Cilincă*, *Valeriu Valegvi*, *Virgil Costiuc*, *Violeta Ionescu* (Galați), *Patricia Lidia* (Timișoara), *Alexandra Mihalache* (Slobozia), *Marian Hotca* (Baia Mare), *Mirela* și *Nastasia Savin* (Constanța) ș.a.

Revista apare lunar în format online și poate fi vizionată la adresa www.boema.inforapart.ro, pe un site original, bine structurat, așa încât fiecare vizitator poate naviga și o poate răsfoi cât mai simplu. În plus, ea poate fi descărcată de aici număr de număr în format PDF. Totodată, revista apare trimestrial și în format tipografic.

După cum se știe, la nivel național au existat până în prezent mai multe încercări de a aduce în fața publicului noi reviste culturale, însă nu toate au rezistat. Ba s-ar putea spune că marea majoritate a acestora au eșuat, în primul rând din faptul că au fost greu de accesat sau de asimilat, nu au avut/păstrat calitatea drept criteriu de bază, nu au avut un public țintă și/sau nu s-au adaptat prea bine temelor și cerințelor culturale de astăzi.

Evident, și noi ne-am pus, de-a lungul timpului, dar

Primul număr al revistei Boem@ - martie 2009

mai cu seamă în perioada de început, întrebarea firească dacă revista noastră de literatură și artă va rezista sau nu pe piața românească. Răspunsul a fost mai mereu același: *da*. Și asta datorită încurajărilor pe care le-am primit permanent, în primul rând de la cititorii noștri. Dacă vom compara revista Boem@ cu propria ei spiritualitate, poate s-ar găsi unele motive care să ne facă să ne simțim un pic descurajați. Dacă însă o vom raporta la alte reviste similare, nu avem cum să nu-i remarcăm profesionalismul. Cititorii noștri nu scapă ocazia să ne spună deseori că Boem@ este o revistă bine construită, consistentă, cu un conținut bogat, cu multă apetență pentru calitatea fondului cultural, literar și artistic promovat atât din punct de vedere vizual, cât și textual, fapt observat încă de la primul ei număr.

Ca revistă, Boem@ este prea puțin pedantă. Pe lângă literatură de aproape toate genurile și articole deloc savante, în fiecare număr sunt prezentate ilustrații și desene artistice, în mare parte originale, color în varianta online. În plus, după cum mărturisesc realizatorii ei, dar așa cum confirmă și cititorii, revista nu s-a dorit niciodată a fi una de polemică, de partizanat și parti-pris-uri, nu și-a propus să impună manifeste noi excesive ale tinerei generații, nici să coaguleze vreun grup exclusivist, nici măcar să concureze alte reviste de cultură existente. Nu s-a vrut și nu se vrea decât să se surprindă, pe cât posibil, diversitatea literaturii care se scrie azi.

Interesantele secțiuni pe care le întâlnim în revistă trădează tot atâtea teme abordate: poezie, proză, eseu, teatru, umor, meridiane, cărți, cronică

(continuare în pag. 77)

de carte, de teatru, film și de cenaclu, diaspora, comentarii, opinii, editorial, eveniment, foileton, idei, interviu, istorie literară, filosofie, religie, jurnal, personalități, artă cibernetică, din valurile vremii și încă multe altele.

Pe lângă cei câțiva specialiști în realizarea permanentă a revistei și plasarea ei în spațiul virtual sau în varianta tipografică, publicația a dispus și dispune de numeroși colaboratori din rândul unor scriitori și autori valoroși și nonconformiști, receptivi la spiritul vremii. Lista tuturor autorilor publicați, de la primul număr și până azi, poate fi consultată în orice moment pe site-ul revistei la rubrica *Lista autorilor*.

Din păcate, numai între anii 2012-2015 revista Boem@ a beneficiat de o finanțare parțială din partea consiliului local al municipiului Galați, apariția ei fiind asigurată de-a lungul anilor, în cea mai mare parte în condiții dificile, prin voluntariat și prin contribuția asociației ASPRA și a editurii InfoRapArt, fapt care a împiedicat întrucâtva ca revista tipărită să ajungă într-un număr suficient de exemplare la cititorii interesați. Se speră însă că această situație va fi depășită. Cert este că revista Boem@ a existat și există, și iată-o acum ajunsă la **numărul 100**. Este și o dovadă a faptului că tocmai de aceea evoluția ei a meritat să fie urmărită cu interes de cititorii noștri.

Așa încât, o recomandăm în continuare tuturor celor interesați să citească literatură nouă, originală, cu leasă, ordonată și prezentată și într-un alt mod decât cum am fost obișnuiți să vedem până în prezent la altele de același profil.

Ce i se poate dori unei reviste mai mult și mai frumos decât viață lungă? În condițiile grafice și de conținut calitativ actuale ne așteptăm ca încă tânăra publicație să se bucure în continuare de un real succes.

Așadar, putem să-i urăm din toată inima revistei Boem@, la **aniversarea celor 100 de numere și peste 9 ani** de existență onorantă în spațiul culturii literare românești, să se bucure de longevitate.

Redacția

DRAGĂ BOEM@,

La aniversarea apariției numărului 100 al revistei atât de îndrăgită de iubitorii de literatură și artă, eu, în calitate de colaborator permanent de Tulcea, îți urez viață lungă și succese cât mai mari, cu răsunet larg către populația lumii de pretutindeni.

De-a lungul anilor ai reușit să aduni în paginile tale materiale cu greutate literară genurile literare de pe toate meridianele globului, le-ai selectat cu mare atenție și le-ai dăruit cititorilor lună de lună pagini memorabile care au marcat prezentul literar, dar și viitorul care ne îmbracă în ținuta lui modernă gândirile progresiste dăruitoare de libertăți depline imaginației și acțiunii celor care nu se mulțumesc cu pașii mărunți și prudenți, cu plafonarea sau fixarea pe o anumită treaptă a creației, cei ce încearcă să țină ritmul alert al pretențiilor timpului.

Am bucuria de a fi trimis spre publicare în paginile tale, texte ale unor scriitori tulceni consacrați, ale unora care au făcut primii pași șovăitori înspre integrarea în rândul celor dăruți muncii literare, dar și debutanților care, cu timiditatea caracteristică începuturilor, promit să intre cât mai curând în tagma celor obișnuiți să semneze cu regularitate materiale ce apar în publicațiile românești sau din afara hotarelor țării.

Așa că, dragă revistă Boem@, eu, ca și toți scriitorii tulceni, îți dorim cu mult drag viață lungă, colaborări cât mai fructuoase, un colectiv redacțional cât mai select și mai stabil, să pășești cu fruntea sus că pe urme îți răsar valori, „iar noi să mai jucăm un pic” și la numărul 1.000, că doar ne e la îndemână și ne și place!

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Tănase Carașca

Tot ce poartă *semnul* lui Petre Rău este *hăruit*. Are, vreau să zic, *semnele* lui: inteligență, minte rece, calculată de matematician, dar și incandescență/îndrăgostită, de artist. Am fost, poate, uneori, prea dur/nejustificat cu ce face, dar am fost din dragoste de prieten, care vrea să-și biciuiască prietenii, ca și pe sine, către o *înfăptuire* mai mare. Avem de-a face, în tot ce este creația lui, fie ea jurnalistică (literară) ori literatură, pur și simplu, cu o minte strălucită, neostoită. Se împlinesc, curând, peste trei decenii (cred) de când îl cunosc pe neobositul Petre - și el a fost, constant, unul dintre creatorii de conținut de artă, în proză, în eseu, în comentariu critic și în jurnalism.

Revista BOEM@, pe care o sărbătorim acum, îmi face cinstea de a fi membru al redacției - și ne face onoarea de a ne reprezenta în lume, cu tot ce are ea mai bun. Este o revistă făcută cu dragoste, cu entuziasm, numărul **O SUTĂ** fiind un simbol al maratonului literar în care ne-am angrenat.

Mihail Gălățanu

Cristian BIRU

Curs minor de metaforă – (VIII)

Unele concepte de înțelegere ale unui astfel de roman sunt date de filozofia tipului. Proust a fost influențat masiv de cercetările lui Henri Bergson asupra memoriei și a conștiinței imediate. Pentru a-l înțelege pe Proust e nevoie de o viziune filozofică a existenței, adică a memoriei. La Bergson memorie și existență înseamnă același lucru. Bergson scrie despre memorie un lucru de bun simț. Memoria noastră nu este făcută din zone, ci din clipe. Nu ne amintim de fapt decât niște clipe, clipa când am iubit prima oară, clipa când am reușit, clipa amară a eșecului, clipa când am fost trădați, clipa adevărului, clipa minciunii... Restul nici nu contează. Să ne imaginăm memoria ca pe o linie neagră punctată de anumite bile albe. Aceste bile albe sunt de fapt clipele care contează. Dacă introspectăm aceste clipe trăite vom ajunge la viziunea întregii existențe. Aceasta este viziunea lui Henri Bergson din "Eseu asupra conștiinței imediate." Clipele albe sunt numite în eseul lui Bergson, "clipe de existență". Ca să înțelegi romanul lui Proust ai nevoie de o clipă de existență. Toate marile romane proustiene sunt de fapt niște clipe de existență, care, odată introspectate, se pot desfășura pe sute de pagini. E ca și cum ai povesti o fracțiune de secundă sau mai bine spus ca și cum ai aduna toate personajele din "Iliada", cu tot cu întâmplările lor în carcasa dură a unei singure secunde de viață. Îmi amintesc un roman proustian, "Un veac de singurătate" al lui Garcia Marquez. Romanul începe cu următoarea clipă de existență: un colonel stă în fața unui pluton de execuție. Deja se trage foc, gloanțele pornesc spre țintă dar încetinesc în aer în așa fel încât, colonelul poate să-și amintească despre satul lui Macondo de lângă Amazon, un sat înconjurat de junglă și de ceață, o ceață pe care o străbat țigarii nomazi, aducând lucruri miraculoase pentru sătenii din Macondo cum ar fi o oglindă sau o bucată de gheață. Satul Macondo se dezvoltă, devine o metropolă, consumă o odisee și în final se găsește într-o plantă o carte care povestește exact ce s-a povestit. Probabil colonelul este străpuns de gloanțe în final dar nici nu mai contează pentru că a trăit sute de pagini de introspecție, ca și cum și-ar fi trăit existența încă o dată altfel. Baudelaire - un Proust în poezie, Proust - un Baudelaire romanțier. Cel de-al doilea concept cheie pentru înțelegerea unor astfel de creații este însuși conceptul de introspecție. Introspecția este o autoanaliză. Cineva nu poate introspecta pe altcineva. Cineva se introspectează sau cineva își introspectează propria memorie afectivă. Când această memorie afectivă este epică, se produce romanul. Când memoria este lirică se produce poezia. Deși pare bizar spus, Baudelaire folosește introspecția și produce în poezie un efect de realitate, mai ales când cheamă mărturia confratelui sau cititorul.

Baudelaire mângâie părul unei prostituate evreice, un păr blond care deschide azurul cerului, simte atingerea unui ocean lichid de safire, de pietre prețioase, dar ce ocean, pur și simplu din atingerea poetului se deschide un port din care pornesc flote de vapoare de parfumuri și miresme, de corespondențe dintre sunet și culoare, care plutesc pe oceane de aur lichid. Noi trăim această metaforă, îl credem pe Baudelaire pe cuvânt, pentru că am stabilit un astfel de pact cu autorul. Umflă această

femeie obișnuită ca pe un balon, o umflă cât toată bolta cerească și apoi începe să sufere atât de crunt încât, femeia devine o mașină oarbă de voluptate, adică exact ceea ce este. Credem sau nu poezia lui Baudelaire produce un efect de corecție realistă a femeii dintotdeauna. Modelul romantic al femeii pentru care ne-am născut este corectat realist, femeia lirică pășește în realitate și acest pas este credibil, astfel încât îi dăm dreptate poetului. Renașterea este o mască pe statuia femeii. Chipul feminin dominând paturile somptuoase, chipul de zeiță voluptuoasă promițând fericirea este o blasfemie, poate e prea dur termenul, oricum pentru Baudelaire această imagine este o minciună fără margini.

Baudelaire dă jos această mască și arată adevăratul chip al femeii, este un chip monstruos bicefal pe care a împietrit o grimasă atroce. Îmi amintesc de o nuvelă publicată în România literară. Nu mai țin minte autorul, dar după ce am citit acea nuvelă de iubire, am exclamat: "Baudelaire!" Cred că e vorba de un scriitor belgian care a supraviețuit unei iubiri stranie, o iubire care l-a prins ca într-o capcană cum prind plantele carnivore insectele. Scriitorul belgian avea și cunoștințe de arheologie. În concediu obișnuia să plece în America de Sud și să jefuiască morminte incașe pe care le recunoștea dintr-o singură privire. Să presupunem că vedem împreună cu el o movilă, noi vedeam o simplă movilă, dar el avea indicii solide că e un mormânt incaș. Îl jefuia, ascundea obiectele din aur și le trecea granița, rotunjindu-și veniturile din contrabanda cu aur, trăind în același timp și satisfacția celei de-a doua pasiuni - arheologia. Într-o zi însă dă peste un sat incaș ascuns într-o pădure sălbatică de pe vârful unui munte, cu străduțe înguste săpate direct în stâncă, un loc uitat care dădea impresia că timpul nu există. Uluit începe să le studieze limba și obiceiurile. Când se hotărăște să plece spre casă, vede o indiană de o frumusețe nepământească, cu un corp amețitor de voluptuos și scriitorul nu mai pleacă din sat convins că și-a găsit în sfârșit femeia pentru care s-a născut. Belgianul învață limba indienilor, se ține în fiecare zi după indiană, îi mărturisește dragostea insistent, dar indianca nu-i dă nicio atenție. Într-o zi se duce la vraci să învețe cum trebuie să se poarte cu o femeie pe care o iubește. Vraciul ridică din umeri și-i dă o șa veche. "-la șaua asta și pune-o în fața chilie. Să ai grijă să fii în șa, când se trezește indianca dimineța. Când te va vedea pe șa în fața casei, sigur va înțelege c-o vrei de nevastă, restul însă depinde de ea." Scriitorul se așază în fața chilie pe șa și așteaptă ca indianca să-l bage în seamă. Așteaptă zile în șir, îndurând ploaia rece de munte, trecerea zadarnică a timpului, lapoviță și ninsoare, dar indianca nu-i dă nicio atenție trecând pe lângă el indiferentă ca pe lângă o piatră. Într-o zi, cu mințile atinse de această așteptare inutilă, scriitorul începe să delireze, iar indienii îl izolează într-o chilie. La un moment dat satul este lovit de o molimă de gripă pe care poate chiar scriitorul o adusese fără să știe și indienii încep să moară pe capete iar câinii indienilor încep să mănânce din cadavrele stăpânilor. Într-o

(continuare în pag. 79)

dimineată în chilia scriitorului intră un câine cu capul indienei de care se îndrăgostise în gură. În delirul lui scriitorul ia capul indienei și-l rostogolește prin chilie ca pe-o minge până când țeasta femeii crapă lăsând să se vadă un creier cu o singură circumvoluțiune care-i împărțea creierul în două emisfere egale într-o formă de cur. Ce-ar putea percepe o femeie cu un creier cu o singură circumvoluțiune? N-ar putea percepe nici măcar culorile, darmite un sentiment atât de complex ca dragostea. Nu știu cum a scăpat scriitorul belgian de aceasta iubire baudelairiană care l-a aruncat în neantul nebuniei, dar mărturia lui a reușit să ajungă până la noi. Întotdeauna iubim până la nebunie o femeie cu o singură circumvoluțiune pe creier. Pentru un cur ne lăsăm aruncați în neantul delirului și murim disperați de iubire.

O metaforă importantă pentru memoria mea afectivă și pentru antologia mea lirică este metafora jucăriilor stricate a lui Ion Minulescu, un poet încă vândut și iubit, dar un artist care se citește prea puțin, probabil și datorită umorului său original. Este unul dintre puținii poeți români care lasă comicul să intre în vers fără ca acest lucru să împiedice în vreun fel deschiderea viziunii. Din pricina asta, probabil și datorită complexului aristotelic al culturii europene, critica literară îl consideră un scriitor minor. Comicul în viziunea aristotelică este superficial, poate asta îi face pe unii critici să-l minimalizeze. Mie mi se pare dimpotrivă un scriitor important. Să presupunem că intrăm într-un oraș înconjurat de apă, un oraș umed, inundat prin interior, izolat de cataclismul unei ploii interminabile. Într-un asemenea oraș în care plouă de trei ori pe săptămână, iubirea este încă posibilă. Chiar și în clipa dinaintea morții cuplurile îmbătrânite, prăbușite în demență se țin totuși de mână în mod bizar și ciudat. Ploaia este un ser al unui univers bolnav care oferă o viață absurdă, lentă, monotonă, în ritmul cadenței picăturilor de ploaie care cad de oriunde.

„În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână, orașenii, pe trotuare, merg ținându-se de mână, și-n orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână, de sub vechile umbrele, ce suspină și se-ndoaie, umede de-atâta ploaie, orașenii pe trotuare par păpuși automate, date jos din galantare”. În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână nu răsună pe trotuare decât pașii celor care merg ținându-se de mână, numărând în gând cadența picăturilor de ploaie, ce coboară din umbrele din burlane și din cer cu puterea unui ser dătător de viață lentă, monotonă, inutilă și absentă... „În orașu-n care plouă de trei ori pe săptămână un bătrân și o bătrână - două jucării stricate - merg ținându-se de mână...” Acest oraș umed care a transformat viul în mecanic, oamenii în păpuși automate abia scoase din galantare, îmi aduce aminte de "Cântăreața cheală" a lui Eugen Ionescu, o antipiesă a păpușilor automate. Dl. Martin se întâlnește cu doamna Martin și preocupat îi spune aproximativ: "Doamnă, parcă vă cunosc de undeva." Ca o păpușă mecanică, doamna Martin îl privește schizofrenic și-i răspunde: "- Se poate, domnule, dar nu-mi aduc aminte." "- Ce ciudat, ce bizar și ce coincidentă, sigur v-am văzut undeva, eu am venit în Londra cu trenul de ora 9." "- Și eu tot cu trenul de ora 9 am venit și am stat în vagonul 6 pe locul 42" "- Ce ciudat, ce bizar și ce coincidentă, și eu am stat în vagonul 6 pe locul 44. Ce ciudat, ce bizar și ce coincidentă, înseamnă c-am stat față în față. Ce ciudat, ce bizar și ce coincidentă, nu cumva sunteți dv. doamna pe care am ajutat-o să urce

valiza în plasă și care mi-a interzis să fumez?" "Se poate, domnule, dar nu mi-aduc aminte." Tot dialogul dintre aceste păpuși mecanice este un șir uimitor de coincidențe care aduce valuri de răsturnări de situații, de suspans și revelații succesive care afectează personajele și le transformă, producându-se un quiproquo psihologic. Cei doi discută foarte politicos, pe un ton neutru, ca la o lecție de civilizație engleză și pe măsură ce discută se transformă, se metamorfozează, cum se transformă apa în vin și câinele în om. Ei își dau seama că locuiesc pe aceeași stradă, în aceeași casă și au o fetiță cu un ochi roșu și unul albastru. Se recunosc ca soț și soție și se îmbrățișează absurd ca două jucării stricate, iar prin spatele lor vine pe scenă un personaj oarecare, metaleptic care ne explică adevărul scriiturii, că de fapt cei doi care locuiesc pe aceeași stradă în aceeași casă și în aceeași cameră au o fetiță, numai că ea are o fetiță cu un ochi roșu în stânga și un ochi albastru în dreapta, iar el are o fetiță cu un ochi roșu în dreapta și un ochi albastru în stânga, deci sunt exact doi străini. Au început să discute ca doi străini, discuția și cuvintele dintre ei, i-au transformat în soț și soție, când de fapt sunt doi străini, dar așa cum e iubirea în lumea noastră absurdă n-ar fi nicio problemă dac-ar fi soț și soție pentru că oricum cuplurile sunt absurde și mecanice. Pentru Eugen Ionescu cuplul este metafora torturii, sau mai bine zis cuplul este un instrument medieval de tortură, un Pat al lui Procust. Lumea modernă a transformat oamenii în mașini, pur și simplu i-a redus prin scleroză la niște mecanisme cu o părere de memorie, o iluzie de caracter, astfel încât poți ieși în metropolă, poți întâlni o femeie pe care, parcă o cunoști de undeva să discuți cu ea pe parcursul unui act dramatic și să-ți dai seama că e soția ta, când de fapt nu este. Absurdul atinge tragicul și stârnește râsul. Frapantă este actualitatea lui Eugen Ionescu.

Ion Minulescu este de asemenea foarte actual. Opera lui e o metaforă a actualității. De multă vreme românii trăiesc într-un univers absurd. Dacă un european aude cât câștigă un profesor român pur și simplu îl bufnește râsul. Impozitele românilor depășesc veniturile slujbei așa că majoritatea se descurcă sau măcar au impresia că se descurcă într-o țară în care nu se întâmplă nimic. Sistemul social, o istorie a nimicului i-a transformat aproape pe toți în niște mașinuțe ca în "Amiază rurală" a lui Minulescu. Lacul eminescian a secăt, nuferii galbeni s-au dizolvat în noroi, răcoarea lirică a nopții a fost distrusă de un val de căldură toridă, seacă de peisaj sterp, mizerabil. E atâta mizerie în jur încât îți intră în suflet sau poate chiar de acolo vine. În această baltă mizerabilă până și broscii se sinucid. Este metafora României contemporane populată de personajele lui Caragiale, Brânzovenești care se ceartă absurd pentru un scaun de deputat când de fapt toți deputații sunt aleși de la centru în această democrație minunată, balcanică, grotescă, monstruoasă care te face în mod bizar să râzi. "E cald și lacul pare o hartă de noroi.../E harta unei țări după război, în care, dezgustat de-atâta murdărie, /S-a sinucis și ultimul

(continuare în pag. 80)

broscoi, /Un biet școlar cu nota 3 la geografie... /Pe malul lacului, un bou, o vacă, un vițel și-un taur recită Testamentul nou /Și poezia veche, din clasele primare: /"Viitor de aur Țara noastră are!..." /Iar pe șoseaua comunală, cârciumarul, învățătorul popa și notarul - /Cei mai de seamă gospodari din sat - Se ceartă pe un scaun vacant de deputat."

Un alt exemplu de metaforă care contribuie la înțelegerea subiectului este metafora lui Nichita Stănescu din "Laus Ptolemaei". Este metafora care clădește o lume recuperând-o din istoria uitată. Într-o epocă plină de descoperiri științifice, epoca în care primul pământean pășește pe Lună, Nichita Stănescu este sigur că pământul este plat ca o scândură plutind în univers. Iar sub această scândură atârnă spânzurate de rădăcinile copacilor craniile și scheletele celor care au viețuit pe pământ. Scândura lui Nichita Stănescu plutind prin cosmos desfidând toate teoriile despre sfericitatea Pământului și despre spațiu, toate teoriile despre cosmos și toate călătoriile în jurul lumii de la Magellan încoace este incredibil de curajoasă. Este intensă, ludică, este lirică. Fără să vreau o asemăn cu acțiunea lui Iulian, romanul lui Gore Vidal, "Iulian", Iulian Apostatul, împăratul bizantin care în plin creștinism vrea să revină la vechile temple și la credința în zei și, așa cum creștinii au pus crucea pe vechile temple și le-au făcut biserici, tot așa el ia crucile de pe biserici, sparge icoanele pentru a se vedea mai bine statuile maiestose ale zeilor de altădată.

Metafora este în mod fundamental originală. Ca să fii original trebuie să epuizezi o bibliografie pentru a ajunge la diferențe, dar dacă nici atunci nu ești, dacă nici atunci nu reușești să atingi originalitatea mai bine clădești de la început lumea după chipul și asemănarea ta. Lumea lui Ptolomeu când Pământul era plat și era exact centrul universului are o naivitate dintr-o copilărie pierdută. Un copil preferă Pământul plat decât să alerge pe o sferă. Când ajungi la capătul Pământului și la capătul timpului poți să-ți legi picioarele deasupra cosmosului. Universul liric nu se mai centrează pe sublim ca în cazul clasicii, nici pe grotesc precum la scriitorii romantici, se centrează pe ludic, un sentiment estetic cu mult mai vechi decât tragicul, comicul, dramaticul, decât sublimul, grotescul sau decât nevroza, depresia și anxietatea simbolistă. "... ludicul, spune Nichita Stănescu într-o carte, îmi este drag pentru că are o natură profund morală, a apropierei de copilăria ta, nu în sensul nătâng al copilăriei, ci al copilăriei tale în sensul genuin al ei, în sensul de hymen, de feciorelnic." Poezia este o regăsire a copilăriei care arde în sinea poetului ca o flăcără, o flăcără la care nici poetul nu ajunge, pentru că, dacă ar ajunge, ar arde în ea. Copil fiind, poetul o surprinde la un moment dat într-o pădure pe Muma Pădurii fierbând într-un ceaun aripi de îngeri, la care adaugă ridichi de lună, foi de tarhon, sare și piper, totul fiind stropit cu strănut de nou-născut. Pentru că poetul, copil fiind, este mort de foame, Muma Pădurii îi dă și lui un polonic pe care i-l răstoarnă într-o cască de soldat care a murit mai mult ca sigur într-un război biruitor în locul poetului. Această odisee lirică este cântecul unei noi lumi în poezia contemporană românească, o lume inimitabilă, inefabilă pentru că sentimentul copilăriei nu se poate imita. Într-o astfel de lume lucrurile concrete nu sunt decât cuvintele și numai cuvintele. În acest sens poetul consideră piatra o boală de vid, o entitate abstractă, iar numele pietrei este o probă de material solid.

Construind o altă lume lirică, Nichita Stănescu reali-

zează cea de-a doua mare sinteză de limbă românească după Mihai Eminescu. Cine nu realizează importanța culturală a unei sinteze de limbă este complet pierdut. Nu se poate vorbi despre Eminescu sau despre Nichita Stănescu ca despre niște poeți oarecare dintr-o literatură. Anecdotică lor este dizolvată din start în importanța lor culturală decisivă. Numai dacă ne gândim că în timpul lui Eminescu nu știa lumea să scrie, nu vorbesc despre lumea străzii, ci despre lumea ziarelor, într-o vreme când abia se făcuse, printr-un decret al lui Cuza, trecerea de la alfabetul chirilic la alfabetul latin, numai dacă ne gândim la asta, putem spune că, fără Eminescu, limba literară ar fi apărut mult mai târziu și poate nu într-o formă asemănătoare cu cea de azi. Pentru a rezolva problema scrierii în limba română, Titu Maiorescu își găsește timp, lasă la o parte treburile politice ale Partidului Conservator și scrie două studii pragmatice orientate pe rezolvarea problemei de moment, "Despre scrierea în limba română" și "În contra ziarelor din Austria." Maiorescu face teoria hieroglifelor, a literelor, a fonemelor, dar studiile lui în sine nu au făcut mare lucru, pentru că norma unei limbi literare nu se realizează prin studii ori voința unor redacții de a ajunge la context. Norma literară se realizează prin creație. Fără opera lui Eminescu, Slavici, Caragiale și Creangă nu am fi avut o limbă literară în secolul XXI. Este suficient să citești metafora din tinerețea eminesciană, "braț molatec ca gândirea unui împărat poet" să înțelegi diferența de gândire lirică între Eminescu și contemporanii săi. Este suficient să citești "tăcerea mea ascultă pe nenăscuții câini pe nenăscuții oameni cum îi latră" ca să înțelegi că Nichita Stănescu are tot dreptul să plutească în univers pe un Pământ plat ca o scândură, exact ca pe mare, poate chiar pe marea fără-o rază din "Scrisoarea I". Citind opera epigonilor îți dai seama că imitarea lui Eminescu este posibilă doar la suprafață, la nivelul versificației, dar epigonii nu au îndrăznit niciodată să atace temele cosmologiei. Iată că Nichita Stănescu a îndrăznit, a realizat o altă dimensiune a cosmosului, mai naivă, dar mai plastică. Eminescu este modern și în viziunea lui lirică se verifică aproape toate teoriile științifice. Lumina unei stele poate ajunge pe pământ când deja steaua a murit. Noi vedem imaginea stelei dar ea poate fi restul de lumină care încă e în drum spre noi. Ne uităm la cer și credem că vedem steaua, când de fapt privim amintirea ei. "La început pe când fiindă nu era nici nefiindă, pe când totul era lipsă de viață și de voință, fu prăpastie, genune, fu noian întins de apă, n-a fost lume pricepută și nici minte s-o priceapă, căci era un întuneric ca o mare fără-o rază, dar nici de văzut nu fuse și nici ochi care s-o vază".

(va urma)

Mihail GĂLĂȚANU

Oare, Doamne, pe lumea cealaltă...?

Oare, Doamne, pe lumea cealaltă,
 florile sunt la fel de frumoase?
 Oare, Doamne,
 pe lumea cealaltă,
 perele sunt la fel de gustoase?
 Oare, Doamne, pe lumea cealaltă, femeile îți sorb
 toată vlaga
 din oase?
 Oare,
 Doamne,
 dincolo,
 iubirea
 îți smulge
 inima din piept?
 Oare, Doamne, și dincolo
 poți să dai
 peste-un zeu epilept?
 Oare, Doamne, dincolo am să fiu măcar o fărmă
 mai înțelept?

Pe lumea cealaltă, sărutul e mai dulce

Pe lumea cealaltă,
 sărutul
 e mai dulce.
 Pe lumea
 cealaltă,
 sărutul e
 mai sărut.
 Că nici n-are gură.
 N-are buze, nene. Iubirea
 e mai iubire,
 ura e mai ură.
 Că e-n Rai una, iar ailaltă
 e jos,
 în iadul cu pucioasă.
 Că, iaca,
 până la urmă,
 așa ne-nvață
 Scriptura,

Sfânta Scriptură: iadul
 e absența iubirii.
 Pe care io, unul,
 îl văd
 ca un pustiu
 fără margini.
 Un deșert în care
 și nisipul
 e trist
 și osândit.
 Cum să mai calci
 nisipul,
 dacă nu te simți
 iubit?

*

Stând așa, aici,
 încă aici,
 de fapt, toată ziua
 nu fac
 altceva
 decât să mă gândesc
 la lumea cealaltă.
 Nu fac
 decât
 să mă gândesc
 cum voi doza
 Marea mea existență
 de pe lumea cealaltă.
 Ești disproporționat de mult timp
 dincolo
 (încât ai putea crede,
 pe bună dreptate,
 că este-o risipă).
 Arunci timp. Arunci timp
 în aer.
 În pripă.
 Aici nu faci
 decât
 să îți imaginezi
 cum o să-ți petreci
 dincolo
 jumătate de timp
 dacă nu mai mult
 bunătate de timp
 da, o să administrez
 latifundii de timp,
 o întreagă moșie
 de timp,
 nelimitată.
 Ale cărei margini nu se văd...
 Nu se întrezăresc niciodată.

Denisa LEPĂDATU

Așa cum scriu

scriu așa cum arborii-și prelungesc adierile
 până la sfârșitul biruitor al toamnei
 niciun cuvânt lipsă în integrarea
 visului meu trunchiat
 doar eu și ele
 strâng laolaltă literele mari și mici
 deopotrivă
 dând pielii însetate să bea
 până la ultimul Z
 la final dintr-o enciclopedie uriașă
 vor izbucni aplauzele
 ce-au așteptat să mă nasc
 într-un alt univers
 locuit doar de noi

În fiecare zi

în fiecare zi mă întrec cu solstițiul
 cel grăbit să alunge păsările călătoare
 dimpreună cu gândurile perechi
 dilatând unghiurile cuburilor
 imperfecte

pornesc din laturi opuse
 zărind umbra în oglinzile
 așezate strategic
 ascund orice fir de respirație
 ce se scurge pe lângă
 buzele-mi strânse

teama nu mai are putere
 să muște din nou
 strivește-ntre dinți sâmburi de poeme
 mai mici decât mine
 și-așteaptă sfârșitul promis
 într-o prefață căzută
 pe verticală

ridic la pătrat
 dimensiunile ce mi se agață de picioare
 calculând volumul
 speranțelor trimise în plicuri nesigilate
 fiecare ar vrea să câștige
 dar eu știu că
 sfârșitul va fi
 de fiecare dată același

Poem adolescent

dimineața aceasta mi-am privit călcâiele
 roase de-atâta umblet prin copilărie
 au alergat nopți întregi
 de la o fereastră la alta
 notând fiecare joc câștigat
 cu un asterisc provizoriu

mi-amintesc cum odată
 m-am împiedicat de marginile
 unui șotron desenat
 în scoarța terestră
 mult prea jos pentru ca eu
 să pot sări printre pătratele hașurate

altă dată mi-am zărit propria umbră
 închisă într-un planetariu
 încercam să ne atingem
 dar curenții de aer ne ridicau mereu
 una deasupra celeilalte
 am renunțat abia atunci când
 strigătul unui copil
 a speriat-o atât de tare
 încât s-a ascuns să n-o mai găsesc

cern cu atenție gândurile
 păstrate în rucsacul pregătit
 pentru orice eventualitate
 sunt în buzunarele lui
 amintiri prea grele
 iar umerii mei nu pot să mai țină
 visele ce uită să socializeze
 până ajungem la destinație

iau cu mine doar viitorul
 apreciat de unii cu un simplu like
 neștiind că se vor întâlni
 acolo unde se așteaptă mai puțin

Egalitate

îndoim zilele astfel încât
 să încapă într-un penar
 suntem atât de egoiști
 încât ni le dorim doar pentru noi
 prefăcându-ne că nu înțelegem
 sensul cuvântului
 EGAL

trecem visele
 dincolo de granița realității
 până și vameșii se-ntreabă
 cum le-am putut strânge pe toate
 într-o singură valiză

sunt întrebată mereu
 de ce în pașaport
 numele meu e scris
 de mai multe ori
 habar n-au că în fiecare vis
 eu nu sunt eu
 ci o altă Denisa
 mai mult sau mai puțin
 adolescentă

Dumitru ANGHEL

**ADEVĂRATE SAU IMAGINATE,
DE ÎNTÂMPLAT, S-AU ÎNTÂMPLAT...**
de Elena DUMITRESCU-NENTWIG

Volumul de proză scurtă „Adevărate sau imaginate, de întâmplat, s-au întâmplat...”, Editura Limes, Cluj, 2017, 204 pagini, adună opt secvențe epice (povestiri, schițe și chiar o nuvelă), cu un titlu convingător, ca să nu existe niciun dubiu asupra surselor de inspirație, între realitate și ficțiune narativă, care completează portofoliul de creație literară al scriitoarei Elena Dumitrescu-Nentwig, după un parcurs artistic internațional în domeniul Marii Muzici; *soprană*, născută la mal de Dunăre, stabilită în Germania, după căsătoria cu baritonul și artistul plastic Franz Ferdinand-Nentwig, apoi în Portugalia sau Belgia...

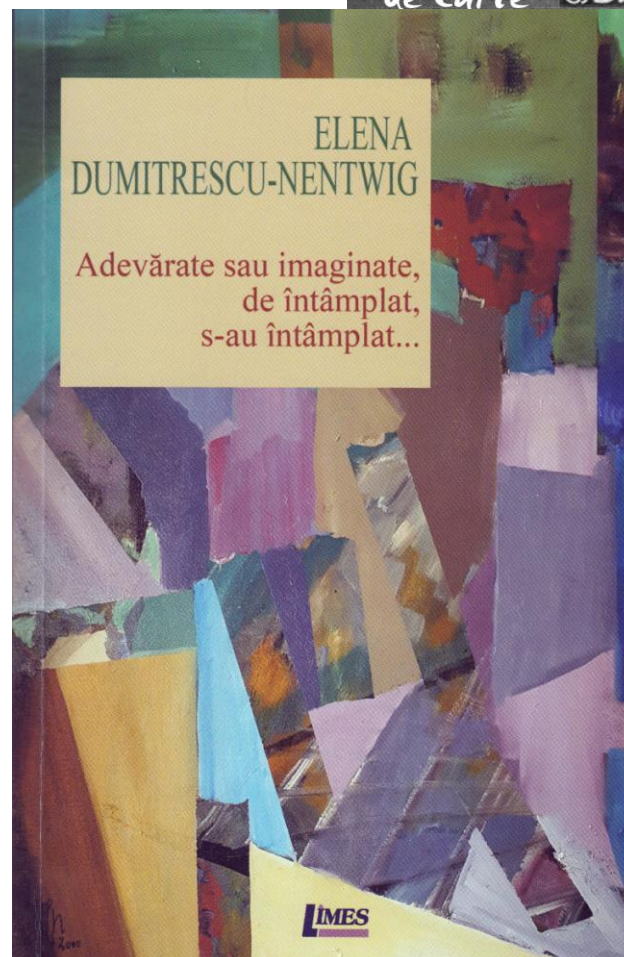
Așadar, *romanele* „*Naufrațiații din Brăila*”, debut editorial în 2014; și „*Noi, romii și restul lumii*” (cu versiunea în limba germană), în 2015; urmate de o culegere de basme culte și povestiri, „*De răsfoit*”, în versiune germană.

Viitoarea *soprană* se va fi format din adolescență în atmosfera elevată a Palatului Lyra, a Școlii de Muzică a Societății Filarmonice Lyra, ca și la fel de ilustra sa înaintașă Hariclea Hartulary Darclée, în arealul cultural, muzical mai cu deosebire, al Brăilei, „*Mica Vienă*”, cum i se spunea cu respect și admirație orașului-port românesc, și al „*napolitaniilor de la Dunăre*”, cum erau gratulați brăilenii pentru pasiunea lor pentru arta cântului.

Doamna Elena Dumitrescu-Nentwig și-a desăvârșit cultura muzicală în amfiteatrele Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București. Viitoarea *prozatoare* a avut modele emblematice ale literaturii brăilene: Panait Istrati, Constantin Sandu Aldea, Mihail Sebastian, Dumitru Panaitescu-Perpessicius, Fănuș Neagu și se alătură cu succes pleiadei de poeți, prozatori și dramaturgi brăileni contemporani.

Revenind la cartea „Adevărate sau imaginate, de întâmplat, s-au întâmplat...”, cu o copertă semnată de artistul plastic Franz Ferdinand Nentwig, *bariton*, *in primo tempo*, voi semnala povestirea „A fost prima dată când cineva mi s-a adresat cu «Domnișoară»”, *uvertura* la opera literară a scriitoarei Elena Dumitrescu-Nentwig, cu tonalitatea nostalgică a unei memorialistici, caldă și învăluitoare: „Sunt amintiri de neuitat, care rămân agățate undeva într-un colț ascuns al memoriei și asta din diverse motive: pentru că sunt unice, frumoase, unele; altele pentru că sunt unice și groaznice și, în sfârșit!, cele din urmă pentru că ne rămân în memorie prin ciudățenia lor” (pag.5), asemeni unor *arii din Opere* de Verdi, Rossini sau Wagner; iar semnalul, atenționarea au nuanțări patetice: „Săraci devenim numai când nu mai avem amintiri, când i-am uitat pe cei ce ne-au lăsat urme de mare preț” (pag. 6).

După ce a aflat încântată că este o... Domnișoară, în cea de-a doua povestire, „Ah!, e un

vis să fii femeie”, împletind percepția corectă a faptelor biografice cu un registru ludic și ușor parodic, prozatoarea transformă realul în fabulație, dintr-o perspectivă multiplă și ipotetică asupra personajelor și întâmplărilor, deși între cele două planuri narrative există o vizibilă disproporție. Trăiește, încântată și orgolioasă, visul de a fi femeie, în sens biologic primar, deși pare surprinzător un tip de *misoginism* declarat, manifest: „Mi se pare o nenorocire să te naști și să constăți cu durere că ești bărbat” (pag. 15), dar are grijă să ofere, persiflant și vesel-parodic, o compensație de echilibru: „Așa ne este nouă dat de la Dumnezeu, să fim din prima zi a existenței noastre niște manechine reușite” (Ibidem).

Rămâne tot intransigentă și intolerantă cu bărbății, are cea mai provocatoare părere... *proastă!* despre modelul *Figaro*, chiar cel cu care împarte replici *de canto* agresiv: „Noi, femeile, fiind pe locul întâi din start!” (pag. 16), ca o virtuală *Desdemona*, care nu acceptă nici măcar gelozia virilă a unor *Otello*; și-i acuză de malpraxis matrimonial, pentru *harem*ul din lumea musulmană sau pentru naivele scuze când... „calcă strâmb”: „o colegă, o prietenă, o amantă sau o metresă” (Ibidem), într-o manieră stilistică surprinzător de alertă, în cascade verbale vivante, ca-ntr-un *pizzicato* de Paganini.

Deși parcă s-ar desprinde din universul

(continuare în pag. 84)

memorialistic al copilăriei și adolescenței brăilene, doamna Elena Dumitrescu-Nentwig rămâne permanent acaparată de evenimente, întâmplări și situații care i-au marcat destinul profesional și personal. În conecință, pentru densitatea faptelor din schița „*De ce este un milionar, milionar*”, toate argumentele scriitoarei sunt poziționate dintr-un unghi ritualic, transformate în experiențe subiective, cu o tehnică originală a narațiunii, un *mixaj melodios* al frazării, ca în ritmul sincopat al *muzicii hip-hop!*, cu o densitate evoluând spre manierism, după o terapie în plan sentimental, pe o fundamentală emotivă.

„*Veneția, Italia, grevă și puloverul galben din lână de cașmir*”, un text pe care l-a plasat în zona unui reportaj de călătorie, cu structura epică a unor întâmplări cu impact imprevizibil de fapt divers și banal de toată frumusețea; expozee luxuriante din locuri, țări, orașe din Italia și Germania, pe unde i-au purtat pașii pe artiștii lirici, soprana Elena Dumitrescu-Nentwig și baritonul Franz Ferdinand Nentwig, sau prin alte locuri în drumul spre România. Nu lipsesc nici scenele picante, cu întâmplări provocate de o lume pestriță, inospitalieră și agresivă, pe care o descrie cu un apetit *rabalaisian*, venit dintr-un *click* tonic și indulgent.

Umorul, o altă particularitate stilistică a prozei doamnei Elena Dumitrescu-Nentwig, are nuanțări de... coloratură spontană, între agresivitatea ușor voalată și o bonomie aproape de sfătoșenia blândă. *Soprana-scriitoare* are partitura sa umoristică, pe care o interpretează după un *arpeggiato* bine temperat, fără gravitatea *barocă* a „*Clavecinului...*” și mai bine temperat al lui I.S. Bach.

Povestirea sau schița „*Ah, ce mă fac cu nenorocitul ăsta de dinte*” are ingredientele unei piese vocale dintr-o *Operă bufă*, pe un libret imaginat în maniera teatrului absurd din „*Cântăreața cheală*” a celebrului Eugène Ionesco, membru al Academiei Franceze. Cu adevărat o schiță, specie a genului epic de mică întindere, pentru că scriitoarea abandonează și persoana I singular, feminin, renunță și la zona memorialistică și se păstrează în *aria* ficțiunii literare, pentru că pretextul dintelui cariat rămâne doar un lait-motiv agasant, cu fantezie din belșug, literatură în stare pură.

Doamna Elena Dumitrescu-Nentwig este stăpână și pe *arta portretului*, componentă epică alături de narațiune și dialog, ca mod de expunere. Cu un astfel de portret începe schița „*Don Quijote și Guggenheim*”, cu un titlu-semnal din aria personajelor celebre din Marea Literatură: „Sheila, o doamnă frumoasă, de circa optzeci de ani, puțin cam excentrică, dar care pătrunde, prin șarmul fără egal, în inima oaspeților” (pag. 93).

Și din nou o povestire din zona memorialisticii... „*despre un pictor cu nume Franz*”, cu accente pe blazonul generos al unui băiețel născut într-un oraș din vestul Germaniei, cu o onomastică inconfundabilă, Franz, la care autoarea a adăugat nume celebre de regi emblematici, Franz Iosef, Franz Ferdinand, sau, mai ales, nume de referință din lumea muzicii: Franz Liszt, Franz Schubert, „niște tizi iluștri, încât musai trebuia să iasă ceva din el” (pag.

105).

Doamna Elena Dumitrescu-Nentwig a construit cu mijloace literare itinerarul de succes al unui artist plastic și muzician-bariton, cu nuanțele unui *Impromptu*, ca un triumf al Frumosului asupra Cenușiului din viața oamenilor și victoria Excelenței asupra Comunului.

Ultima proză scurtă din cartea „*Adevărate sau imaginate, de întâmplat, s-au întâmplat*”, este cea mai lungă, 86 de pagini, cu consistența unei veritabile *nuvele*, cu întâmplări care se derulează în timp, cu o logică a analizei evenimentelor, mai ales politice, ușor virusate de perioada Comunistă, cu multe personaje, și reale, și fictive; cu episoade narative care converg spre un *tutti cu variațiuni* și cu o tematică, departe de aria biografic-intimă. Acțiunea are uneori o dinamică de ralenti, personajele, mai toate, nu numai Petrica și Nicu, sunt fie „*cenușii*”, fie „*colorate*” strident, iar *dialogul*, ca mod de expunere, irumpe violent, de cele mai multe ori în defavoarea dinamicii narative și pondează *acutele* de început.

Nuvela „*Petrica și Nicu, ambasadorul din Iadă*”, care încheie periplul narativ al cărții scriitoarei Elena Dumitrescu-Nentwig este construită demonstrativ, ca un atac impetuos, ironic și vesel pe alocuri, asupra unui *proletcultism*, de care aproape că nu ne mai aducem aminte, deoarece există în tot fluxul epic o anume generozitate, care salvează orice posibilă confuzie.

Cartea întregă a doamnei Elena Dumitrescu-Nentwig se distinge prin originalitate și o ușoară undă de... altceva!? Acest altceva rămâne să-l descopere cititorii...

desen de Elena Liliana Fluture

Maria IEVA

Ultimul corb

M-ascund de durere în bobul de rouă,
Cu viețile toate, în număr de nouă,
Ascunsă-ntr-un vid creat - necreat,
Să știu că din tine sunt om întrupat.

Renasc din cuvântul ce-ți tremură-n piept,
Din coasta pe care, acum, o accept,
O ploaie stelară îmi spală privirea,
Ca-n ochiul-ogindă să văd nemurirea.

Pășesc printre drepte, pe unghiuri obtuze,
În brațele toamnei cu doruri confuze,
Agheasmă și mir din buze îți sorb,
Să plece din mine și ultimul corb.

La poalele crucii vom facem popas,
Aripi să ne crească din timpul rămas
Și zborul, și pasul, luminii, să-l dăm,
Iubire să fim spre cer când urcăm.

Trecutul rămâne în umbră rotund,
În floarea de cală m-ascund și te-ascund;
Pe stele, cu ambră, scrisoare ți-am scris,
Citește-mi în suflet privind în iris...

Miracolul luminii

Când evadezi din tine și știi că ești lumină,
Când nu mai simți nimic, nici umbre, nici culoare,
De rațiunea cere o nouă disciplină,
Să te întorci în scorburi, te-ntrebi: ce rost mai are?

Când evadezi în spații ce nu-și știu începutul,
Când simți chemarea rece din mugurul de pin,
Se decojesc gorunii, se decojește lutul,
Să poți privi minunea din golul tău cel plin.

Acolo, între ceruri, iubești, te simți iubit,
Miracolul luminii în tine se revarsă,
Îți fulgeră retina un dor de infinit,
Dar gura îți rămâne de-o sărutare arsă.

Năvodul

Se naște în ornic mereu o-ntrebare,
Stau clipele gata să cadă în hău,
Desprinsă de timp ca valul de mare,
Pășesc pe o treaptă mai sus de Ceahlău.

Retorică, moartea ar vrea nemurirea,
În apa din pumni trecutul e scris,
Un înger mă-nvață ce-nseamnă iubirea,
Dar drumul spre mine rămâne închis.

Lumina se zbate și pleoapa mă doare,
Năvodul din piept e strâns într-un fir,
O urmă de sare îți cere iertare
Și fruntea, și palma mi-e unsă cu mir

Ia

Pe ia mamei mele s-a răstignit o floare
Și i-au cântat cocoșii în valea dintre sâni,
I-a picurat din pleoape lumină și ninsoare,
Dar n-a cerut o clipă sentința să-i amâni.

Prin iarba ca mătasea, pe unde trec cocorii,
Prin labirintul verde cu chiparoși și pini,
Pe cingătoarea mamei săpai mormântul florii,
Lăsând să cadă stele din ochii fără vini.

Un joc târziu de umbre cu viața s-a tocmnit,
Iertarea și iubirea voiau să se cunoască,
Oceanul fără nume părea ca-i adormit,
Dar cunoștea tăcerea ce-avea iar să mă nască.

Săpam ferestre-n ziduri, voiam să regăsesc
În mine ia mamei de înțelesuri plină,
M-am străduit degeaba, veșmântul îngeresc
Îl dobândește floarea ce știe că-i lumină.

Destinație necunoscută

Nu-i nouă, se-ntoarce și-o ia de la capăt,
Să ardă ascunsul din vasul de lut,
Arcușul mai flutură în noapte un țipăt
Ce Nordul și Sudul în vis l-au cusut.

Nu doare doar crucea, umil e răspunsul,
(Sau cât e ființă în omu'-ncercat?)
Să bată în clopot cu ochiul, învinsul
Când valuri de hulă îl duc în păcat.

Din crinul etrusc ne țesem veșmântul,
Ne tremură-n piept un jos ce e sus,
Necopt este fructul, în miez e cuvântul
Și îngerul pare demult un intrus.

O cale-i spre cer (cunoaște-vom una?)
În ochi ni se văd absențe de-a fi,
Oceanul adoarme, dar trează-i laguna,
În clipa în care nu ești, dar vei fi.

Pe zale tocite, pe trepte de stele,
Pe norii pe care arhanghelii stau,
Vom trece privirea prin două inele,
Orbirea iubirii aș vrea să îți dau.

(continuare în pag. 86)

Alt substrat

În lumea noastră de cuvinte
Încet, încet mi-aduc aminte,
Că-n viețile ce le-am trăit
Ne-am întrupat din infinit.

Ne-am întrupat din lut, din soare,
Ca din sistemele binare,
Să-ți fiu mireasă ție - Zeu -
Doi născători de Dumnezeu.

Ne-am întrupat din vânt și apă,
De unde cerul se adapă,
Să fii Adamul nenăscut
Cu Eva fără început.

Ne-am întrupat fără să știm
Că suntem ceea ce iubim,
Ne-am întrupat din noi, tot noi,
Ca stelele ce cad din roi.

Ne-am regăsit în geometrie,
Trăind perfect în simetrie,
Un cerc c-o rază la pătrat,
Un număr phi cu alt substrat.

Mereu alta

Din locul în care adoarme Saturn
Și umbrele stau spânzurate în turn,
Din labirintul uitării depline,
Mereu alta, mă-ntorc pentru tine.

Cu buze de rouă - mâini de lumină,
Port cerul pe umeri și-a nopților vină,
Și știu că o viață e mult prea puțin,
Ca fructul iubirii la piept să îl țin.

Mă dor și mă doare aripa de ceară,
Cămașa mă strânge, o simt o povară,
În piept o dorință se zbate-n năvod
Și pleoapa ascunde o urmă de iod.

Sunt crude, prea crude trăirile-acum,
O arcă se pierde prin ceață și fum,
Oglinda-i concavă, dar fluturii nu-s,
Un om se întoarce și altul s-a dus.

(Din volumul de versuri "Spre omul din vis"
Editura Absolut, București, 2017)

Elena MLĂDINOIU

După plecarea ta

căutând iubirea
de unde
pleacă durerea
am mângâiat
fiecare treaptă urcată
și coborâtă
ca pe-un bun de-al nostru
oprit
în haina luată-n treacăt
am iubit
trăirile nocturne
din brațul care ține coroana
unele cu efect în cascadă
altele de larg consum
în prag de vânt oprit
am încălzit
cu palmele după plecarea ta
blocul de gheață
din ochii albaștri
cătore
cer
deschiși

Plec fără tine

invitată la cină
de-o inimă goală
și-o floare
de ploaie bătută
plec fără tine
cu liftul
pe care de-o viață
îl știu
cum coboară...

În dialog cu limbile de ceas

iubite
te-aștept unde se deschid ferestre-n cer
să vii
și-n dialog cu limbile de ceas
alimentate cu prezent continuu
să modelezi pe foaie albă
din orice închipuire topită de căldură
femeia rece
cu glasul de mesteacăn
ochi albaștri
galben păr
și pasul nepășit în doi vreodată...

...apoi să bem din ceașca spre păstrare
aburul cu arome de migdale.

Petre RĂU

Sensul unic al gândului meu

Dorul meu vine cam
de unde se vede pe blog dunga aceea deltică
ai grijă că
relieful se mai schimbă din când în când

Ha, ha, ha am făcut-o și pe asta
mi-am zis fără niciun chef de glumă
strada pe care mergeam era falsă
se vedea de la o poștă
nimeni nu zicea nimic adică toți tăceau
complici la fatumul meu
din care am pornit foarte îmbătrânit înainte
sfidând lumea cu tăcerea mea absconsă

Iată acum o margine de notă muzicală
mi se strecoară în sân
oricum îmi zic
mai mult de șapte femei
nu pot fi zidite într-o singură săptămână
că altfel prins în nopțile lui bune
ar fi dat Dumnezeu
mai multe zile pe pământ

Tremur în roșu obscur

Fato ține-ți lacrimile
vezi că ți se scurg pe rama ochelarilor
cum îți spuneam
m-am cam săturat
să ajung acasă devreme
te iau mai pe departe
dar retroamibițiile tale îmi stau cruce
așa încât am început să mă bălbăi
când ți-am văzut părul de pe picioare
halal
că-mi și tremură mâna când te ating
sau când o ridic deasupra cuvintelor tale
tremură ca o răcitură
ca o pată pe soare în plină amiază
tu mi-ai reproșat că și eu am destul păr
pe piept
un copac din vale va tremura și el
că de gât i se apropie gaterul
îl vezi că vine dar
crezi că poate o fi pentru altcineva
și dă într-un roșu obscur

Am atâtea treburi ce-mi mai trebuie
iată un pian și-a pus clapele pe
urechile mele
și sapă și sapă o cărare ca-n junglă

Aș șaptelea simț

N-am înțeles de ce toată
lumea o iubea pe Diana
cred că a fost ceva în neregulă
o curatură ca asta
zău
mă neliniștește
e spiță regală dar
n-o să răspund la o astfel de provocare
fie ea și dependentă de adulație

Așa am început o afacere de care țin
acum cu dinții
nu e ușor să lipsești mult de acasă
după atâta vreme
azi am să fiu într-un juriu
ferice de concurenți
după aceea voi fi jefuit
catalogul meu va fi descărcat de poze
la grămadă și
din cea mai deocheată voi face o victimă

Prezumpția finală

Câteodată mă întreb dacă Dumnezeu are timp
să citească versurile mele
stau și nu înțeleg cum de
toiagului meu i-au crescut muguri
ochiul cel bun îl mai țin îndreptat spre răsărit
tabla mea de legi nu e atât de prăfuită
precum a lui Moise
pentru a arunca o piatră trebuie mai întâi
să mă aplec apoi să o ridic
uf

Doamne nu-mi mai sufla cuvintele
rosturile se schimbă nu-mi pune în gură
să zic
tot ce vrei tu
piatra pe care stau nu trebuie scobită
la fel ca aceea care-mi va sta la cap
doamne
vorbește cu nebunii că doar tu le știi limba
și învață-mă și pe mine
biserica e aproape mi se spune
ba mai aproape e cimitirul zice un altul
femeie nu cunosc precum nicio lupoaică tărfa
nu-ți mai bate capul
nu toată lumea poartă aură

Lidia GROSU
R. Moldova

Poezia lui Petre Rău: Un răsărit în care nu există apus

„... iar la apus nu e nimeni /
pentru știutul motiv că nu există apus...”

Una dintre lecțiile de viață percepută ca esență - lecția OMENIE - cultivă dragostea de aproapele. Tratat biblic preluat și promovat prin învățăturile părinților - "Poruncă nouă dau vouă, să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu" (Ioan 13, 34; 15, 12) - una dintre rezumări, după mine, ar avea următorul conținut: unui coleg de breaslă trebuie să reușești să-i spui, în mod special încă în viață fiind, că este bun, profesionist, talentat și că este un excelent coordonator al vibrațiilor cosmice, când este vorba de transmiterea mesajului artistic. Și chiar dacă el este conștient de acest fapt, și chiar dacă i-au mai mărturisit-o și alții, trebuie să reușești să subliniezi repetat că el rămâne, în acest sens, poate chiar un model în măsura în care fiecare cititor al creației sale s-ar regăsi barem într-un singur text - suficientă dovadă elocventă pentru a sublinia ceea ce este arhicunoscut: literatura ce altceva ar fi decât un mijloc de percepere a binelui și răului, a frumosului și abjectului, a eticii și imoralității..., a delimitării acestor antonime în pledoaria pentru sensul contrar „regal” ce o transformă într-un izvor nesecat de cultivare prin valori...

„Și totuși, iubirea”, repetă poetul. Iar vocea rămâne răsunătoare, cu tot cerul inimii în ea a poeziei care se numește limbaj paradisiac. Altfel zis, este vocea Lui ce glorifică această înălțătoare trăire a poetului prin mereu sentimentul de iubire care devine seism, suflet al POEZIEI: „*Vai iubită iubire discretă / Spre tine la tine să zbor / Să plutesc din planetă-n planetă / Să urc să tot urc să cobor // Și îndată odată cu luna / În brațe pe brațe-o vei ști / Vor suna răsună inimi una / Iubire iubită vei fi // Numai inima inima-ți plină / Va fi ne va fi adăpost / Ocroti-ne-va luna divină / Iubire iubită cu rost // Îți voi da îmi vei da numai stele / Pierduți rățaci-vom poteci / Arcui-se-va timpul prin ele / Iubire iubită pe veci*” (Iubită iubire). Bineînțeles, toate acestea - când este vorba de un creator, dar și promotor de valori, precum sensibilul până la fragilitate poet **Petre Rău**, director al prestigioasei reviste de cultură, civilizație, literatură **BOEM@**, publicistul din el, la fel de original și multiaspectual meritând o altă pagină specială când este vorba de traiectoria mișcării unui om al scrisului.

Biblioteca mea on-line s-a completat cu o carte semnată de poetul Petre Rău, la cea de-a doua ediție, fapt ce vorbește că poezia autorului este căutată, solicitată, lecturată. Așadar, „*Întârziata vestire*”, apărută la editura A.T.U. din Sibiu, în anul 2010, cu o prefață semnată de Paul Sân-Petru este și o „**bună vestire**” că actul de creație are la origine temeinicia luminii, adică este unul divin, unul de purificare, mereu „orchestrat” de nestăvilirea aspirațiilor și prospețimea ne-trecerii prin trăirea întru cuvânt:

„*Vânt Cuvânt / Leagăn de ciuturi / Răscolire de fluturi / Crude săruturi / Descânt. // Vânt Cuvânt / Tremur de rouă / Încordare când plouă / Speranță nouă / Crescând*” (Vânt cuvânt).

„A deveni cu anii mai tânăr - iată adevărata artă a vieții”, afirma militantul german E. Thälman. Dar ce ar ascunde această metaforă? Răspunsul la repetata întrebare retorică „*Ce mai sunt, ce mai ești, ce mai e?*” din poemul „**Întârziata vestire**”, care deschide volumul cu titlul omonim, adresată în cazurile în care „*Prea multă cenușă și vin din Efes / Evoluții de ceară ascund...*” sau „*Asfințit rupt în grabă din calendar / Găunos adăpost din povești...*”, ar fi și o tălmăcire a citatului de mai sus, justificată nu o singură dată: omul renaște din propria ardere, asemenea Păsării Phoenix, utilă nu doar sieși, pentru că doar omul-valoare poate consimți că viața este un dar, responsabilitatea pentru această convingere asumându-și-o în exclusivitate: „*Ruine pe rând acordând șanse noi / Și rostirea de când și de ce / Copil legănat pe picior de război / Ce mai sunt, ce mai ești, ce mai e?*” (Întârziata vestire).

Dinspre fereastră larg-deschisă a „curgerii zborului” („*Sângele-mi dansează cu iarba / și gândesc la nepieire de aștri*” (Răsare iarba)), în dorința de a recăpăta echilibrul sufletească, ești îndemnat să auzi cum, periodic, răsună o melodie ademenitoare, răvășitor-captivantă și descărcătoare de povara cotidianului, deși este vorba doar de un geros „Februarie”: „*Bucuria țâșnește din trupu-mi de nea / munții mei sunt mai grei / Mai alert undeva*

(continuare în pag. 89).

între un fulg și o stea / călare pe zei". O concomitență intrare-ieșire întremătoare în poezia ce semnalează regăsirea în ceva a ceva foarte scump, apropiat, pe direcția celor patru puncte cardinale ale ființei în care odihnesc adevăratele stări omenești, bine concentrate la păstrarea avalanșelor de gingășii pentru candorile transmise de chipuri dragi, ne descrețește adâncul ființei: "mamă îți spun am devenit bolnav / de o vreme un rău în mine zace / toți doctorii din lume n-au ce-mi face / iar eu mă simt din ce în ce mai grav. // Le dau și bani, le dau de toate cele / le cer să-și facă treaba cât mai bine / dar nu prea pot durerea să-mi aline / iar uneori le-arunc cuvinte grele. // Tu nu mai ești, simt lipsa ta anume / iubirea cea mereu mângâietoare / pe palma ta atotvindecătoare / aș da acum toți doctorii din lume" (Mamă îți spun). Tresărind la striațiile unei nebunii frumoase („Chem vulcani să-mi astâmpere dorul / Prin grădini rățâcit în Eden / Ce frumos mă străbate fiorul / Sunt nebun murmurând beethoven") (Sunt nebun murmurând beethoven), ce face posibilă perturbarea măturisirilor încondeiate de tulburarea în urma regretului pentru unele restanțe, ele, stările, se degajă invincibilitate între discernerea "oftării sihastră a zilelor scurte" și cea a **indescifrabilului** unicității clipei: "E ora șase, tată, ți-amintești? / Străluminarea-mi intră-n așternut / Ți-aș scrie-un vers aproape din nimic, / Ți-aș da poemul meu de la debut / În drumul tău spre treabă să-l citești / Numai mă lasă să mai dorm un pic! // Și azi aș vrea să-ți pot spune la fel / Mai dorm, veghindu-mi visul de poet, / Scriu tot mai rar, aproape nu mai pot, / Privesc la chipul tău dintr-un portret / Dar ce păcat, tu nu mai ești defel! / De-ai fi, cu tine-aș merge peste tot!" (E ora șase, tată). Aceasta, ca unitate de timp cu autorizație de "competență instanță" ce-și scrie aceeași rezoluție a "cunoașterii prin intuiție (și care) nu are nevoie de îndrumător" (V. Croce), decretează continua evaluare a perfecțiunii sentimentului-esență: "...de ce iubire dai iară năvală în mine / hai vino / de data asta îți voi număra / mai atent restul de zile // cine poate stăvilii risipirea aceasta / prea multă iubire iubito iubite" (Prea multă iubire). Astfel, din rama trupului timpul evadează ușor de sub control emoției, eul totalmente contopindu-se cu un peisaj în care o alternanță a anotimpurilor te fixează pentru totdeauna într-o răvășire copleșitor de generoasă în cadrul mirării pentru actul **indescriptibilului** în care respiră tăcerea strigată și în care moare noaptea ce dă naștere zilei gândului, act anunțat cu o religiozitate profundă ce mișcă lumea în cadrul unei solitudini: "Respiră lângă mine tăcerea-mi și timpul din / scorburi apare / Știi nu mai aștept singur înserarea și nici / ciudat prin somn nu mai sunt / E ora când dorul îmi crește îmi crește iar noaptea se / cuibărește prin mine tânără să moară" (Liniste). Or, gama de culori vii a umanismului este mereu în opoziție cu un contrast distructiv dintr-o „Fragmentată generație" („...ci totul / rămâne pe-trecut / ca un quadrat arhimedic / silit să-și recunoască nepăsarea / ca o neputincioasă chackră / mult mult prea echidistantă precum / goliciunea nebotezatului gând / infinit repetat pentru cine" (Fragmentata generație), chackrele din noi fiind în suspans pentru că nu pot menține schimbul de energii, potrivit medicinei indiene tradiționale, pentru a asigura comunicarea în orice situație. Cu toate acestea, "developarea" succesivă a „epizoadelor" emoționale, de la un cifru la altul, cu atât mai mult conferă mister actului de creație, cu cât marca inconfundabilității

aplicării unei amalgamări reușite și binevenite (în cazul în care vorbim de un talent!) de litere, culori, efecte vizual-interioare..., îl transformă pe cititor într-un consumator de energii pozitive, dătătoare de viață, instantaneele devenind un veritabil spectacol al sufletului: „Știi tu, amice, când din deal curgea șuvoi de ape / Iar noi, cu tălpile-n noroi, luptam să nu ne scape / Grămezi de frunze moi și reci, șiroi de dode coapte / Le adunam uzi și voioși până târziu în noapte? // Rupeam din sălcii crengi și foi, din mal bucăți de humă / Să astupăm cu ele-n drum șuvoi pletos de spumă / Ți-aduci aminte cum pe deal mai fluierau ciobanii / Când ora lupilor sosea? Ce iute-au trecut anii! // Am trecut ieri pe-acolo iar, am zăbovit o clipă / Ciobanii s-au mutat mai sus, în vale-i doar o râpă / Până în apă atârnav crengi de sălcii bătrâne / Știi? Pentru-o clipă am crezut că tu erai cu mine!" (Amicului meu).

Neprihana cu inviolabilitatea acesteia își anunță o structură mixtă a fibrei lor rezistent-uzuală indegradabilă în timp ("Verde vale de rai / Nepăscută de cai / Undeva tu erai / Doar a mea. // Ce miros de pelin / Într-un spațiu divin / Un noptatec suspin / Cuprindea. // Cer albastru suind / Pe miresme plutind / Visul meu unduind / Steaua mea. // Vale ruptă din rai / Ce frumoasă erai / Numai tu mă știai / Numai ea" (Vale de rai), dar și inegalabilă prin sentimentul de bucurie de a șterge orice frontiere dintre ani și a stabili spațiul intangibil al pasiunii înălțării, ca stimulent ce-i asigură omului de creație recuperarea în timp a farmecului, fie și cu prețul unui zbor metafizic - spre ceva foarte drag, ce-ți aparține cu toată definitivitatea: "Cutremurat de-o veche amintire / A bucuriei de odinioară / La geamul de sub streășina uscată / Ascult tăișul vântului afară" (În umbra toamnei).

Și deși „e timpul ca tâmpla să se desprindă de vis / și să întâmpine în zori aurora", improvizarea unui ritual devine cu atât mai stringentă, cu cât eul își confirmă starea de imponderabilitate într-o revelație constantă, deloc străină spațiului de taină al «tinereții fără bătrânețe» - lumina - în care își poartă ecoul "Efervescența": "Dorul tresaltă din muguri de lumină / imitând piruetele albastre prin ore / Singură iarba a trebuit să crească / muindu-și degetele firave / în izvorul veșnic aproape / Se cuvine închinare aceluia care zilnic / îi dăruie viață din soare...". Așadar, lumina, păstrându-și efectele ei ("E încă lumină să-mi trimit trupul la culcare"), sufletul rămâne copilul ei și, oricât de trecător ar fi omul, el trăiește mereu un răsărit. «Sunt vecin cu Venus la miazăzi / (ce uimită a fost!) / ne trimitem deseori noaptea emailuri tandre... / iar la apus nu e nimeni / pentru știutul motiv că nu există apus" (Am cumpărat o bucată de lună)". În acest sens, pe cât de neașteptată este o "Neîmplinire" reflectată de oglinzile sparte ce închid, potrivit superstițiilor, ușa spre viitor ("Cotidianul acesta nu mai are / niciun punct de vedere / o bucată de încredere a fost ruptă din el / și face naveta de la un capăt la altul / prin mine. // Noaptea se tot cațără pe încrângăturile mele / umblă de colo colo / ca umbra unui nebun neidentifi-

(continuare în pag. 90),

cat. // Dar cel mai mult mă doare / când îmi strică peste zi / câte o oglindă majoră. // Mai bine e când doarme / mama ei de opoziție cuminte" (Neîmplinire), pe atât de surprinzătoare devine aplanarea ghinionului prin trăirea **ireversibilului reversibil**, cu imprimarea unei noi note exaltatoare istoricului emoției, prioritatea aparținându-i în exclusivitate poetului deopotrivă pictor sau fotograf, cineast sau muzician, filosof sau... vizionar: „*Profețiile mele au fost deșarte / himere moarte / timp irosit // Noroc că mi-a dat Dumnezeu multă minte / să am aminte / să fi iubit*” (Să fi iubit).

Într-un estompat triumf, care e mai mult o mărturisire șoptită, există atâta spațiu pentru speranță („*Tot mai sper că-s născut pe-o planetă străină / Ca un sfînx singuratec și sacru-n deșert / Ca o lampă cu gâtul prelung și inert / Tot mai sper că nu port nici o vină*” (Tot mai sper)), încât primăvara, răzbătătoare printre constatări triste, îndoieli, sentimente de neliniște apăsătoare și lăuntrică luptă nedeclarată în poemele „Singurul apei”, „Nepăsare”, „Dureri”, „Toți morții vorbesc”, „În umbra toamnei” ș.a., nestingherit își anunță victorioasă clipa de grație: „*Așadar nu mai există nopți / cuibărite pe gânduri / Se-ncovoie de muguri lăncile vântului / Aș vrea să fiu mugur / singur să mă dezleg / din încolăcirea primului vânt / să încolțesc din dorul sevelor coapte // Dar pasărea? Să-i păstrăm dorul / să se întoarcă pe aceeași creangă*”. Pentru că, doar „*trăind aievea știu ce voi fi / neștiind ce am fost*”...

Chișinău, martie 2017

Ionela ANCIU

Omul nou

Îmi ard buzele și simt
Cum mi se dezintegrează
Corpul, celulă cu celulă...
Îmi cade părul ca într-o ploaie
Și-n locul lui crește altul mai lung,
Membrele se frâng și se contorsionează
În formele unei geometrii necunoscute,
Urlu cum n-am știut că pot de tare,
Se crapă zidurile, pământul
Și eu odată cu ele mă dărâm.
Țărâna-mi strigă numele,
Originile devin mai clare
Atunci când nu mai ești om,
Atunci când nu mai ești deloc.
Mă ridic fără rațiune ori voință,
Fără să știu că flăcările din care ard
Pășesc odată cu mine și-mi convertesc lumea
În cenușă, cenușa va arde din nou,
În zare nimicul ridică un val gros de fum -
În noi tăcerea arde.

Puls

Noaptea mi se usucă gândurile
Și-mi cad unghiile...
Le-adun în cutia de frunze de pe noptieră
Să le pregătesc pentru a doua zi
Și dorm cu mâinile în apa clocotită
Să nu mi se usuce și carnea.

Vântul se oprește în dreptul geamurilor
Și nu intră în camera udă,
De teamă că nu va mai putea ieși;
Pe tavan, umbrele se transformă
În sticle din care curge vin
Peste ochii deschiși, împietriți în același unghi.

Până dimineață nu-mi pot scoate
Mâinile din apa clocotită
Să-mi șterg chipul,
Iar de-un timp nici nu-mi mai pasă.

Las vinul să-mi curgă din ochi
Și să îmbete podeaua înverzită
Peste care a crescut un covor de mușchi
Ce se hrănește-n fiecare noapte
Din mâinile mele fragede.
În fiecare dimineață mi le-nnădesc
Cu bucăți de mușchi din colțuri,
Să pară la fel de lungi.

Mihai VINTILĂ

Punct și de la capăt

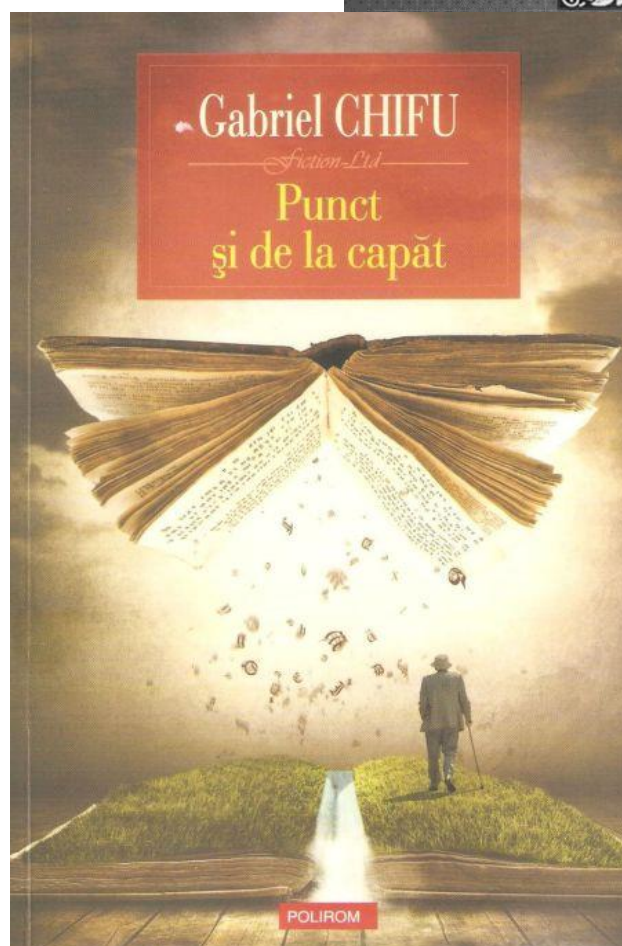
Romanul lui Gabriel Chifu *Punct și de la capăt* captivează de la primele pagini prin modul în care este spusă povestea. Doamne și ce poveste! Suntem aruncați în timpuri de grele încercări pentru români. Personajele sale încet, încet, desfac un ghem care cu fiecare pagină a romanului creează acea stare de poveste. Suntem prinși de evenimente, de personajele foarte bine conturate, de planurile pe care se ramifică pentru a ajunge totul la același punct de plecare. Numele mi se pare inspirat ales. El îmbracă tot acest zbucium al personajelor și al istoriei.

Avem un călător prin timpul istoriei în persoana profesorului de istorie Bazil Dumitrescu care stăpânit de un demon al povestirii trece prin ani pentru a se stinge doar când demonul poate spune povestea și transmite astfel nemurirea lui altui personaj. Ideea este fenomenală dar fără o poveste bună nu ar fi făcut doi bani. Ei bine aici este măiestria autorului cum ne spune povestea. Ea este asemenea marilor povești ale lumii numai că este profund românească. Este vorba de ascensiunea și decăderea unor personaje. Fiecare a luat la tinerețe un drum, al rezistenței și deminătății ales de Octavian Cadar, al carierismului și oportunității urmat de Damian Bordea, al ultimului tren din care sufletul mai poate fi totuși salvat urmat de Mărinică Slabu. Peste toate acestea se țese o pânză de păianjen a dragostei care să dea savoare întregului unde aflăm viața și trăirile Verei.

Cele mai dure pagini mi se par cele care descriu viața lui Damian Bordea. De fapt acest personaj trăiește viața reală contopită a celor două elemente din lumea reală care au pus bazele a ceea ce este cunoscut în istorie a fi drept *Fenomenul Pitești*. Un experiment crud de reeducare politică prin intermediul torturii parcate de unii deținuți pe alți deținuți cu voia și supravegherea *Securității Statului*. A fost o încercare de dezumanizare, de transformare a omului în cârpă, de a se lepăda de credințe, de a distruge limitele propriei personalități. Alexandru Bogdanovici și Eugen Țurcanu sunt uniți de Gabriel Chifu în personajul Damian Bordea cu atât realism, cu atât dramatism și măiestrie literară încât atunci când citești de schingiurile din celulă parcă simți cum sângele care sare pe pereți te murdărește și pe tine! Pagini dure, pagini reale de istorie a României.

Povestea este rotundă. Pornește de la profesorul Bazil Dumitrescu prin căutarea inițiată am putea spune făcută de ziaristul Valentin Dumnea care dorește a afla cum s-a desfășurat totul pentru a se sfârși tot cu povestea profesorului. Avem de toate: o presupusă conspirație a *Frăților de Cruce*, o imagine a Ploieștiului bombardat, un triumf de iubire, o bucată de istorie dură din închisori, o perioadă de supraveghere a securității și în fine o perioadă a libertății de după moartea dictatorului Ceaușescu.

Nici o informație care ni se servește nu este uitată sau nu este dată doar pentru a umple pagina. Ea va fi folosită într-un fel pe parcursul romanului. Ni se spune de o listă a *Frăților de Cruce* care nu a fost în realitate decât o încercare puerilă a unui profesor aerian și a unor adolescenți de a face ceva, dar care a schimbat destine. Aceasta va reveni mereu în viața personajelor. Se

prezintă un personaj și sigur el va apărea mai târziu pentru a completa povestea. Interesant este că totul se face gradat și abia la final profesorul Bazil Dumitrescu, de la care a pornit totul, este cel care și lămurește totul. El este purtătorul adevărului prin timp!

Felul cum a reușit să creeze timpul când se desfășoară acțiunea, modul prin care surprinde trăirile și zbuciumul interior ale personajelor, felul cum conduce povestea îl fac pe Gabriel Chifu unul din marii romancieri de azi. Pe bună dreptate acest roman ar trebui inclus în programa școlară. Este una din cele mai bine scrise cărți pe care am citit-o în ultimul timp.

(Gabriel Chifu, *Punct și de la capăt*, Iași, editura Polirom, 2016, 368 pagini)

desen de Elena Liliana Fluture

Constantin OANĂ

Tăcere în jur
poate a venit toamna
sau poate s-o fi întâmpnat ceva
cu mine la tine
și eu nu știu
văd numai cum mâna ta dreaptă
mereu se ascunde de cea stângă
dar aceasta o caută ritmic până află
că ea apune o dată cu luna
peste acoperișurile mele
a venit toamna
la fața locului tăcerii noastre.

Aurel M. BURICEA**Taina facerii**

În muguri dospesc cruci de lemn și coșciug
lacrimi se prefac sorii primăverii
În orice cuvânt dorm umbrele serii
prin veac minunile lumii se fac rug
cenușă de stele sinistra vale
cine poate opri trista cădere
sufletul prin cuget are putere
să umple cu taine ultima cale
câmp magnetic tăcerea din univers
fără timp și spațiu cine pătrunde
sorbînd viteza acestor vii unde
cu iubirea mea am gândit acest vers
să rămână lumii drept mărturie
că facerea nu-i decât poezie

Aurica ISTRATE**Am putea**

am putea pune împreună de-o rugă,
un genunchi tu, altul eu
verb implorînd către-nalturi să curgă,
l-audă din cer Dumnezeu
am putea pune împreună de-o cruce
din trupuri zidite-ntr-un trup
cu mâinile noastre - întinsă răscruce
de păsări, de fluturi, de rug
am putea pune împreună de-o nuntă
cu miri, călăreți pe un cal
pe țărături pustii, neumbrate și încă
dorite de-o coamă de val
am putea pune împreună de-un foc
din vreascuri și spuza din noi
ne țină de cald, ne aducă noroc
doar unul să facă din doi
am putea pune împreună de-o casă
cu fruntea umbrită de-un nuc,
cu noi în pridvor, cu bucate pe masă
măruntă - cât cuibul de cuc

am putea pune împreună de-un veac
domolit, peste noi lunecînd,
am putea lumînări să ne stingem, de drag,
eu de-al tău, tu de-al meu, într-un gând

Alexandra MIHALACHE**Toamna tristeții**

Calc frunze ce se-aștern sub ochii mei
Pe-acel pământ înstrăinat de toate,
Tristețea, iar, își caută bordei
În sufletele noastre zbuciumate.

Când toamnă este-n sufletul tău blând
Și te cuprind tristeți demult uitate,
Și visele, când le mai văd plîngînd
Plutind în vînt ca frunzele uscate.

Tu lasă toamna-n melodia ei
Și-apoi să treacă iute ca himera,
Și pierde-te prin gânduri și idei
Să te întorci, cum te știam, pe Terra.

Tristețea - anotimp rătăcitor
Sufletului meu nu îi dă pace,
Dar totu-n astă viață-i trecător,
Iubirea, niciodată, nu se prefacă...

Virgil COSTIUC**Apt**

e necesară o țevă de tun
la recul
un obiect căutat
de o țintă,
odată va exista un refuz
tradus ar însemna *meta*
acum proiectilul separă două realități
una care există și-n care gesticulez și o alta
de care nu am cunoștință
chiar dacă la un viitor impact
prezența caschetei de pe hartă
devine hilară și nu semnaleză
o naștere, nici ceva
să populeze
un gol
a supraviețui nu înseamnă să mori
se cheamă că proiectilul
e o stare lichidă
pentru a fi resorbit în memorie
afară-înăuntru
reintră pe gura țevii
pe cântecul unui nai
dar nimeni nu va fi prezent
dacă un corp în spațiu se materializează
în asta
constă esența iubirii
față de patrie

Maria TIMUC**iertare**

îmi cer iertare de la început
c-au înflorit copacii și nu te-am cunoscut
și-mi cer iertare iarăși că-n flori s-au strâns prea multe
păpuși care-au murit în mângâieri pierdute

și rog mâinile tale să-mi ierte depărtarea
în care mi-a căzut doar din greșeală floarea
și rog copacii lumii să ierte c-am tăcut
ca floarea-ntr-o viață și nu te-am cunoscut

îmi cer iertare-n visuri și lor le scriu, le spun
că te iubeam din flori când tu treceai pe drum
și eram însăși floarea ce nu putea să-și țină
parfumul de la ceruri cu sufletu-n țărână

îmi cer iertare-n mine, doar tu să-i poți atinge
iertării floarea albă din inimă când ninge
și înțelesul lumii cândva necunoscut
îți spune să ierți floarea că te-a iubit prea mult...

Coriolan PĂUNESCU**Incompletul peisaj**

Iată, vedem în ocean albu-l veșmânt

și-n irisul cel viu nestinsa lumii mirare
ca un străvechi și înristător legământ
prin sfânta tăcere ce adesea ne doare.

Unde-or fi leproșii și-nviații din morți

sau orbul luminii lui redat prin vedere?
Cum de nu-s lângă El, cu aprinsele torți,
îngeri din vreme veniți din mare durere?

De nicăieri, buna femeie, pe-al său umăr,

fără teamă ridică urciul, cu apa lui vie,
și-n boabe de nisip sângeriu, fără număr,
ea cade văzându-L împuns de recile cuie.

Grigore GRIGORE**la seama țara mea orientală**

la seama țara mea orientală
Și înțelege astăzi că de mâine
O să mâncăm tot mai puțină pâine
Și-o să trăim cea mai ciudată boală

Că în pădurea noastră ancestrală
Orice copac va fi udat de-un câine
Și oropsiți de vise mai întâi ne
Vom plânge că nu stăm la mama-n poală

la seama țara mea cea sărăcită
Că nu prea mai avem remunerații
Decât pentru trecute generații

Și care vor fi date doar ca mită
Iar din ce-am fost rămâne-va doar botul
Umplut cu foamea care-nghite totul

Ignatie GRECU**Bătrâna**

Stătea la geam în așteptare parcă.
Nepoții erau duși, toți trei, departe.
Căci fiii ei, bărbați cu multă carte,
S-au risipit demult în lumea largă.

Zăpada pomii iarăși îi încarcă
Și flutură în vânt de-omăt stindarde.
O luminiță sub icoană arde:
- Atâtea lacrimi am vărsat, o, Maică !

Dar vine seara, leneșă, de lână
Și-ngroapă-n alb tot satul din vâlcele.

Copii sau îngeri cu toiege-n mână
Purtau pe frunte raza unei stele.

Și au intrat pe rând și la bătrână
Cântând sub geam cu glasuri subțirele.

Melania CUC**Însomnii**

Îmi vreau înapoi
Anii mei cu secetă de lacrimi.
Știrile din ziare au slin pe manșete
Ca un palton cumpărat din talcioc.
O lume veche se fărâmă între degete
Și curge sângele liber
Din venele retezate
În vârf de creion.
Boierii mănâncă țărână,
Beau ploi și dorm fără griji
Sub val de beton.
Bunăoară, eu însămi
Fac rondul de noapte,
Pe coridorul prin care
Nici un înger nu mai aprinde chibrituri.
De ieri, se întâmplă ceva de neînțeles
În acest univers plin cu scaune goale,
Cu prietenii cărora le spuneam:
Noapte bună! Bună dimineața!

În deșertul din geam,
A înflorit portocalul.

Corina PETRESCU**RIME DE PLOAIE**

trec de tine
trec prin tine
și îmi pare
că ți-e bine

trec de noi și
trec prin noi
și îmi pare
că-i de ploi

treci și tu
prin gândul meu
greu îmi e
că-mi este greu

Tănase CARAȘCA

LA CERBI

Eram copil. Curios nevoie mare, nu-mi scăpa nimic din ce mișca în sat. Aflam tot ce mișca pe o rază largă a arealului telițean unde în timpul anilor '50 ai secolului XX, cele mai mici întâmplări sau noutăți deveneau pentru noi copiii și uneori chiar și pentru cei mari, lucruri de luat în seamă.

Așa se face că, în partea a doua a unei zile de vară, când noi copiii ne bălăceam în apa rece și murdară a micuțului râu Telița, dinspre mănăstirea Celic-Dere, de după cotul lui nea Ivan Moraru, a apărut o coloană de care, probabil vreo 10-12 la număr, trase fiecare de câte o pereche de boi, care a stârnit curiozitatea sătenilor, dar mai ales a noastră, a copiilor. Ne-am întrerupt imediat scaldă, am tras pe noi la repezeală izmenețele așa uzi și cu apa noroioasă prelingându-se soios pe noi, că doar atâta purtam vara și ne-am adunat ciopor în jurul carelor oprite la Canton, în marginea sudică a satului.

În fiecare car, în niște cuști solide, făcute din lemn, câte două animale speriate ce purtau pe cap lângă urechi o pereche de cioate ce ar fi semănat cu niște coarne, și nu prea... Animalele mari, cât niște vițe mai răsăriți, de culoare maroniu-roșcat, ne suscitau interesul și ne tot întrebam „ce or mai fi și ăstea?”. Fără prea mare efort, că ne-am băgat printre însoțitorii carelor, am aflat că sunt cerbi lopătari și că vor fi „cazați” pentru o perioadă „de adaptare” într-un Țarc mare la câțiva kilometri de satul nostru, undeva înspre Valea Teilor, unde noi mergeam adeseori să adunăm leurdă, ghiocel, viorele, bujori, ciuperci și alte buruieni pentru consumul propriu, dar și pentru comercializare, că un ban scos și din piatră seacă era binevenit oricând în familia noastră săracă. Am mai auzit că locul unde era pregătită împrejmuirea cerbilor era de fapt o rezervație, iar noile noastre cunoștințe, adică cerbii, vor popula acel loc izolat numit Valea Cămilelor, dar de atunci, vechea denumire s-a pierdut și toată lumea uzează și în prezent de numele nou încetățenit, Valea Cerbilor sau mai simplu, La cerbi. Pe mijlocul ei curge un pâraiaș cu apă limpede ce se varsă mai jos, după ieșirea din vale, în râul Telița. Este adevărat că râul așa este prezentat prin cărțile de geografie la capitolul „Râuri dobrogene”, dar în realitate apa nu poate fi numită râu nici pe parcurs după ce primește mai mulți afluenți și nici măcar la vărsare în lacul Zebil, cu prelungire în lacul Babadag, dar-mi-te aici la 2-3 km de la cele trei izvoare de la începutul Văii Morilor.

Afluentul, numit acum Valea Cerbilor, și-a croit calea prin mijlocul unui podiș pe care, între arborii înalți și umbroși ai pădurii seculare din jurul satului Telița, a fost construit un fel de Țarc din drugi de lemn tare, pe alese, fixați adânc cu piroane în trunchiurile stejarilor și carpenilor

cu lemn sănătos. Gardul înconjurător, că așa îl numeam noi, era un fel de împrejmuire de imaș muntenesc prin care animalele mari nu puteau trece, dar nu același lucru se putea spune despre noi, animale mai mici, care ne strecuram prin tot felul de găuri și orificii mai puțin convenționale.

Cerbii au fost transportați în cuștile lor pe drumul forestier de pe Valea Morilor, apoi au cotit-o la stânga pe drumul ce însoțește firicelul de apă și după câțiva kilometri, au ajuns la destinație, adică, la noul lor cămin, unde urmau să petreacă sub supraveghere o perioadă de adaptare, după care eliberate, să devină parte din fauna pădurilor dobrogene. Paznic și supraveghetor al marelui complex încercuit ce a fost imediat botezat „La cerbi”, a fost numit nea Matei, un fost pădurar, acum pensionar, mutat mai de voie, mai de nevoie în mijlocul pădurii cu care era el familiarizat, dar de care se cam sătura.

Contactul cerbilor cu oamenii era strict interzis, pentru ca animalele să rămână cât mai sălbatic posibil și după eliberare să se comporte în consecință. Omul e om, până descoperă ceva ce i se pare că îi este strict necesar și dacă acel ceva conține și ceva de mâncare, dar mai ales carne, lasă alte interese fie ele și foarte importante până atunci și își îndreaptă atenția înspre acel ceva care brusc îi devine indispensabil. Caută soluții, metode, găselnițe care să-l pună în posesie trecând peste riscuri, interdicții, amenințări, pericole și câte altele care îl pot târî în belele complicate. Așa e omul mare, matur...

Dar ce te faci cu curiozitatea copilărească pe care nu o poți îngădi, înlătura, desființa sau impune interdicții cu toate eforturile celor bine intenționați, care cred că se poate și vor reuși. Aiurea! Nimic nu ne oprea pe noi, fii de pădureni să colindăm pădurea și să-i descoperim toate secretele la vedere sau ascunse și tot nimeni și nimic nu ne putea opri să explorăm, să scotocim și să ne bucurăm de rezultatul „muncii noastre” copilărești. Eram neînfricați. Șerpi, șopârle, bursuci, lupi, vulpi, bondari, nevăstuici, toate erau pentru noi lucruri obișnuite peste ale căror cadavre treceam fără a le băga în seamă cu toată frica pe care o încercau părinții și cei mari să ne-o inoculeze în scop preventiv și educativ.

„La cerbi” a devenit repede un loc extrem de atrăgător pentru noi, o curiozitate vecină cu pandemia, stârnită de noutatea că din acele cioturi de pe cap, cerbilor le crește în fiecare an niște coarne mari, ramificate, cu terminațiile lătărețe ca niște lopeți, de unde le vine numele de „lopătari”. Măi să fie, oare e adevărat că le cresc coarne atât de falnice încât se strecoară cu greu prin desișuri, că cerboaițele, femelele lor trebuie să le aibă sigur ceva mai mici ca să poată fi deosebite de masculi, că după ce le va lăsa în libertate, pot deveni periculoși cu coarnele lor îngrozitoare, că se dă la om mai ceva decât lupul și câte alte grozăvii care ne stârneau curiozitatea infantilă și ne îndemna mai dihai la

(continuare în pag. 95)

prospecțiuni și expediții tip „Safari”. Nimic din cele auzite nu ne speria deocamdată, deoarece între noi și cerbi, exista acel gard împrejmuitor care ne ferea de eventualele atacuri cornoase.

Pentru a ne astâmpăra aceste curiozități greu de oprit, duminica, dar și în zilele de lucru când ne făceam timp în funcție de încărcătura stărnită de zvonurile de tot felul care circulau printre copii cu viteza fulgerului, ne organizam în grupuri mai mari sau mai mici, după interese, prietenii și preferințe și luam drumul cerbilor. Apropiindu-ne, ne feream de nea Matei ca dracul de tămâie, că n-ar fi fost el om rău, dar avea datoria să îndepărteze orice ființă omenească din preajma țarcului. Asta era valabil pentru oamenii mari, dar pentru noi copiii...

Nea Matei era un om masiv, greoi, cu mișcări lente, nu era în stare să o ia la trap, pe când noi eram ca niște zvârlugi și nu ne era frică de el. Ne mai speria câte unul că are pușcă de vânătoare și are voie să tragă în noi cu sare grunjoasă, dar nu am auzit pe nimeni plângându-se că îl ustură buclile de la sarea lui nea Matei. Ne gonea, ne ascundeau la o anumită distanță, pe după copaci sau prin viroagele pădurii, îi urmăream mișcările, iar după ce se îndepărta, ne apropiam de gardul împrejmuitor și așteptam în liniște. De cele mai multe ori aveam norocul să vedem apropiindu-se de noi grupuri de cerbi care pășteau liniștiți vegetația dintre arbori și fără a ni se auzi nici răsuflarea, întinși pe burtă, îi urmăream ore întregi până ce din partea opusă, de multe ori apărea nea Matei care își făcea rondul și numai așa ne dezlipeam de țarcul acela fermecat. Goneam ca niște alergători de cursă lungă printre copaci, până ce strigătele și înjurăturile lui nea Matei se pierdeau în spatele nostru sau poate că el tăcea la un moment dat, că era obișnuit cu vizitele grupurilor de copii aproape zilnice. Și nu eram numai noi grupurile copiilor telițeni, mai erau și alți curioși care străbăteau pădurea de la distanțe mai mari ca să vadă minunea adusă de prin cine știe ce păduri carpatine, pentru adaptare la condițiile climei aspre din pădurile dobrogene. Sate ca Niculițel sau Valea Teilor furnizau destulă marfă vie iscoditoare care urmărea mișcările circulare ale lui nea Matei și grupurile răzlețe de cerbi ce se plimbau nestingherite prin marele țarc de pe acel platou.

Iarna ne-a impus renunțarea la escapadele cel puțin săptămânale de observare a viitorilor componenți ai faunei pădurilor noastre, iar nea Matei, după ce le dădea cerbilor hrana suplimentară, se retrăgea și el la căldura sobei construite din pământ într-un colț al cabanei, că lemne erau slavă Domnului sau pleca liniștit acasă la familie, că era sigur de lipsa vizitatorilor curioși.

Dar a venit primăvara și necazurile (pentru nea Matei) au apărut din nou ca ciupercile după ploaie. Acum, știam mai multe despre animalele urmărite cu interes crescând pentru că fiecare vizitator inoportun venea cu noutăți care stârneau noi curiozități și dădeau de multe ori viitoare dimensiuni lucrurilor ce în imaginația noastră prelucrată individual sau colectiv, dădeau valori astronomice în fața realităților ce se derulau cu încetinitorul. Pe la sfârșitul primăverii, când soarele a început să-și slobozească binefacerile și asupra emisferei noastre, în turme au apărut niște mogâldețe asemănătoare cu iezi caprelor domestice, dar cu picioare mult mai lungi, urechi mai măricele, niște animăluțe de culoare maronie cu pete albe ce de la distanță păreau mici rombulețe, ținându-se pe lângă mamele lor cerboace (așa le

spuneam noi). Masculii îi recunoșteam după mărime, dar și ca purtători de coarnele care cu timpul ajungeau al dimensiuni apreciabile, dar nu chiar ca în imaginația noastră depășită de multe ori de multiple închipuiri adunate la un loc, în dorința de a scoate ceva nemaîntâlnit. Necazurile lui nea Matei au reînceput, noi ne prevalam de motivul că adunăm ghiocei, leurdă, măcriș sau alte produse ale anotimpurilor, dar paznicul nu accepta tertipuri de acest fel, le cunoștea, sârmanul bătrân cu sufletul bun și ne ușuia ca pe ulii hrăpăreți din preajma gardului marelui padoc. Ei, dar asta devenise ceva cu care ne învățasem „ca țiganul cu scânție”, așa că ne orientam în funcție de situația din teren.

Nu mai știu exact cât au locuit acei cerbi pe platoul traversat de pâraiașul ce a căpătat și el numele de „al cerbului”, probabil mai mult de un sezon, până a venit ordin de sus, că e timpul introducerii animalelor în mediul natural, în libertate, pentru a se dispersa și a lua viața cum se spune, „pe cont propriu”.

Așa s-a încheiat unul din cele mai interesante episoade ale curiozităților copilăriei mele îndepărtate, de care îmi amintesc și acum cu mare drag.

Ani la rând vedeam prin pădure sau pe câmpuri grupuri răzlețe de cerbi liberi care pășteau liniștiți înconjurați de haremul lor de femele și pui, iar la cea mai mică încercare de apropiere a omului, dispăreau ca nălucile în salturi maiestuoase ferindu-se cu prudență de întâlnirile nedorite. Spre sfârșitul toamnei, când natura se domolește și își caută culcuș pentru iarnă, auzeam în pădure boncăluitul cerbilor care își disputau supremația haremurilor de femele ce păștea liniștit în apropiere fără ca în aparență să le intereseze cum și de ce se confruntă acei masculii.

Acum, după mai mult de jumătate de secol, nu mai vezi prin păduri și pe câmpuri nici urmă de cerb. Au dispărut! Cauze? Ar fi multiple dar eu cred că principala cauză este braconajul, iar a doua, distrugerea habitatului prin tăierea brutală a pădurilor. Dobrogea nu mai are cerbi, au rămas o amintire doar pentru noi cei în vârstă, cei tineri vor afla despre aceste animale nobile de la emisiunile de televiziune „Animal planet”, „Discovery”, „Național geografic” și multe altele care ne prezintă cerbul ca pe o curiozitate de pe meleaguri îndepărtate.

O precizare finală. Ultima dată când am văzut un cerb, era prin 1992 într-un lan de grâu de pe câmpia Somovei. Ca multe altele dispărute, și cerbii sunt o cantitate infimă și neglijabilă la capitolul „PIERDERI” al zestrei românești la care am renunțat cu nepăsare și cu o neglijență ruptă de condiția gândirii umane din sfera normalității.

Punct și... poate altădată, de la un alt capăt!

Cătălin DOMINȚEANU

Usturoiul

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosed recipients>
Date: Monday, 30 August 2010
Attachment: "Usturoiul"
Subject: FW: Usturoiul

Multă sănătate!

Aurelia

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Monday, 30 August 2010
Subject: RE: FW: Usturoiul

Straja usturoiului alungă oacheșii vârcolaci care se ascund în amurg pe după fiecare ușă, pe după fiecare masă, pe după fiecare pat și care vin, vin într-una.

Vin cu sutele și cu miile.

Și vin cohorte și respiră lângă tine.

Respiră aerul tău, respiră părul tău, respiră sufletul tău și se miră.

Se miră de statura ta, se miră de înmărmurirea ta, se miră de îndârjirea ta și se învârtesc.

Se învârtesc împrejurul tău, se învârtesc înlăuntrul tău, se învârtesc în străfundul tău și chicotesc.

Chicotesc râsul tău, chicotesc suspinul tău, chicotesc tăcerea ta și te ating.

Ating încheietura ta, ating rezemarea ta, ating statura ta și te vorbesc.

Vorbesc privirea ta, vorbesc mânia ta, vorbesc adulecarea ta.

Toți, toți ei, ei te vorbesc.

Ei toți.

Ade Vârcolade

Artistul fierar

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosed recipients>
Date: Sunday, 28 November 2010
Attachment: "Artistul fierar"
Subject: FW: Artistul fierar

Frumos și interesant!

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Sunday, 28 November 2010
Subject: RE: FW: Artistul fierar

Cu scrumul din toamnă în nara stângă artistul fierar izbeste mai rar. În pumni își asmute curând nicovala, lovește din nou cu obidă! Scrâșnește-n măsele un drog prea încins ce calfa bătrână, cu suflu de vatră și clești de crepuscul, dibaci îl scoboară-n gâtlej. Striază vertebre, adânc la gingie, creștând palatin filigrane. Apucă spre roșu mai dârz. Spre galben el trage, sucește, azvârle din palmă, zvâcnește din dește. În zori păcătoase ies noduri, carâmba, ies gâlme, din jar se ȋtesc mușuroaie.

Nu lăcrimează decât la sfârșit în găleata de aramă.
Întotdeauna făurarul... întotdeauna scuiță totul în grabă de trei ori.

Artistul fierar n-are leac!

Adelin Hefaistortin

Carte medicală

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosed recipients>
Date: Monday, December 13, 2010
Attachment: "Carte medicala"
Subject: FW: Carte medicala - sa fie acolo, dar sa nu avem nevoie

Sănătate!

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Monday, 13 December 2010
Subject: RE: Carte medicala - sa fie acolo, dar sa nu avem nevoie

După ce am citit pe nerăsuflăte cartea stând pe banca udă din gară, mi-a trecut prin minte să deschid de-a-ndoaselea umbrela și să pășesc înlăuntrul ei. S-a închis ușor, cum speram, și a rămas acolo, cu mine captiv, atârnată de filamentul becului. Am urmărit o vreme cu interes strădania frunzelor ude desprinzându-se de pavajul de granit, rostogolindu-se isteric mai încolo. Nu le-am spus nimic, doar eram cumpătat. Am scos însă piciorul pe-nserat și-am rotit peronul spre desfătare în pânda trotuarelor. Cu surprindere am constatat că acolo erai tu, ștergând frunzele cu șervețele albe, parfumate. Le tăiai colțurile uscate ținând stângaci foarfeca cu ochiuri verzi, mari cât fundurile ibricelor cu care soțiile fierb ouă de titiric. Neavând încotro am extras o spiță, hotărâsem că erau prea multe. Abia când cei trei câini din curtea acaruului, cea cu umbre lungi, întortocheate, de feronerie coșcovită, au lătrat peste anunțul impiegatului, am cules câteva ghemotoace mănjite pe care tu le îndesaseși atât de pedant în plesniturele smaraldului de toamnă și le-am înmuiat, mai tainic, în lumina Lunii.

Poți tu să le zăbovești acolo, te rog?

Cronodadaismul adevărat

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosed recipients>
Date: Thursday, 6 January 2011
Attachment: "Cronobiologia"
Subject: FW: Cronobiologia - adevarat!!

:)

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Monday, 10 January 2011
Subject: RE: FW: Cronodadaismul - adevarat!!

Cronodadaismul a fost dezvoltat ca știință rudimentară orientată viguros împotriva pacostelor de pe liziera observabilă a cursei de 6:45 Sihleanu - Serail. În concepția premergătoare furișatului pasiv rețeaua geostaționară nu putea fi absolvită de concordanțele genetice indicate în letopiseș. Ca urmare, direcția de

(continuare în pag. 97)

excavație a canalului a fost deviată în zona pârgului primăvărat. Cu toate criticile aduse, adesea depășind nivelul observabil cu trei cvartale, atenția în sălile de anestezie s-a declarat osmotizată de apartenența magnetismului grupării Ilinca Minaret la interpretarea de la Helsinki. Mai mult decât atât, convecția staminelor, care ar fi putut determina aprecierea învelișului exterior mai mult de trei ori la rând, zice-se pentru a avea o singură penitență și mai multe restanțe, se încadrează în primele foloase aplicabile anturajelor desuete. Dar încă și mai mult decât atât, a fost plagiat! A fost!! Ade Cronicaliade

Un pui de țigan

"Într-o zi a venit la Mine un Pui de Țigan: murdar, gol, rățacit.

- Ce Mi-e Mie dat să duc?, M-a întrebat indolent.
- Soarta, l-am răspuns.
- Pe-a cui?, M-a apostrofat.
- Pe-a Mea.
- Și-a Mea?
- A ta-i la Mine!

Învins, a lăsat ochii în pământ. A cules la răstimp o piatră privindu-Mă incert.

- Atât, Mi-e îngăduit?
- Ție Ți-e îngăduit orice.

A tăcut privindu-și tălpile: rănite, murdare, tânjind.

Tânjeam și Eu.

Alți unsprezece S-au apropiat purtând câte o cremene. Chibzuit, Mi le-au așternut dinainte, lămurind colbul alb. Cu ramuri tinere de alun făcură înscrisuri lungi, înspre miazăzi.

Însemne adânci, arzând purpui, ițiră înspre miazănoapte. Blajin, iviră zodii mai bune."

Note Supreme XXI Cent, Cap. Framed By Design, Ediție Bănuită c.6981

Principii științifice

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosed recipients>
Date: Thursday, 16 December 2010
Attachment: "Principii stiintifice"
Subject: FW: Principii stiintifice
)

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: Friday, 17 December 2010
Subject: RE: FW: Principii stiintifice

"Bărbatul și antimateria sa, femeia, sunt rezultatul cercetărilor colectivului oamenilor de știință de la Institutul de Întâmplări Cărora Nu Te Poți Opune, aflat nu în centrul, așa cum ne-am închipuit, ci cu totul înafara Universului Cunoscut.

[...]

Informațiile parvenite prin intermediul unor aleși în stare de somnolență greu identificabilă arată că bărbatul tinde să-și echilibreze nivelele energetice prin donare de pozitroni excitați pe straturile inferioare, în vreme ce femeia tinde să păstreze sânguincios electroni animați dosiți pe toate straturile.

[...]

Un raport mai vechi al aceluiasi institut valida în 22 Decembrie 1989 credința populară conform căreia antimateria provine din transmutarea unui grup de electroni cu spin identic în pozitroni răzgâiați.

[...]

De aceea s-a spus: "ea se va numi femeie, pentru că este luată din bărbatul său".

Așa să ne-ajute Comisia de Disciplină!"

Note Supreme XXI Cent, Cap. Raport Balistic Proorizmos, Ediție Bănuită c.2958

Adrese

From: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
To: <undisclosed recipients>
Date: 1 December 2011
Subject: FW: Any Address Search

Type in any address, and you can see a ground level view or switch to an aerial view: <http://showmystreet.com>

Intră la site, scrie ce adresă vrei din lume – strada și orașul.

From: Adelin Etin <adelinetin@rocketmail.com>
To: Aurelia Nicolescu <aurelianicole@yahoo.com>
Date: 1 December 2011
Subject: RE: FW: Any Address Search

Cum, poate să găsească și adresa mea de crepuscul? Dar pe cea de cobalt? Dacă-i așa, atunci este foarte adorabil! Mai mănânc o prună pe dintele lung.

Aveam cândva o adresă de ofrandă. Știi, mă gândesc că dacă o găsește și pe asta, pot să mă răsucesc pe partea feudală. E tare bine să ți se descopere supliciu! Marile cristine ar fi mai îndestulate, desigur mai reunite. Mai pline... dacă înțelegi ce spun!

Dar vezi, cu toate astea eu nu m-aș grăbi. Adresa poate fi una colindată, dar enzimele ar desface treaptă cu treaptă convecția planetară chiar din capătul mamelucului izotrop congest.

Știu bine ce spun, îmi aleg cuvintele cu grijă. Altfel rația n-ar putea fi mai mare decât analiza spectrală a mujdeiului, iar compasiunea mamelor surogat nu ar fi mai neaoșă decât tropătul lăcustelor salamandre. Atenție mare, totuși, unii oameni se pot ofensa la imparitate!

În altă ordine de idei... ce-mi mai spui despre tine și despre măgăuza?

Sunteți voi mai comensurabile acum?

Cu dragă,

Ade cuVertijonade

Constantin OANĂ

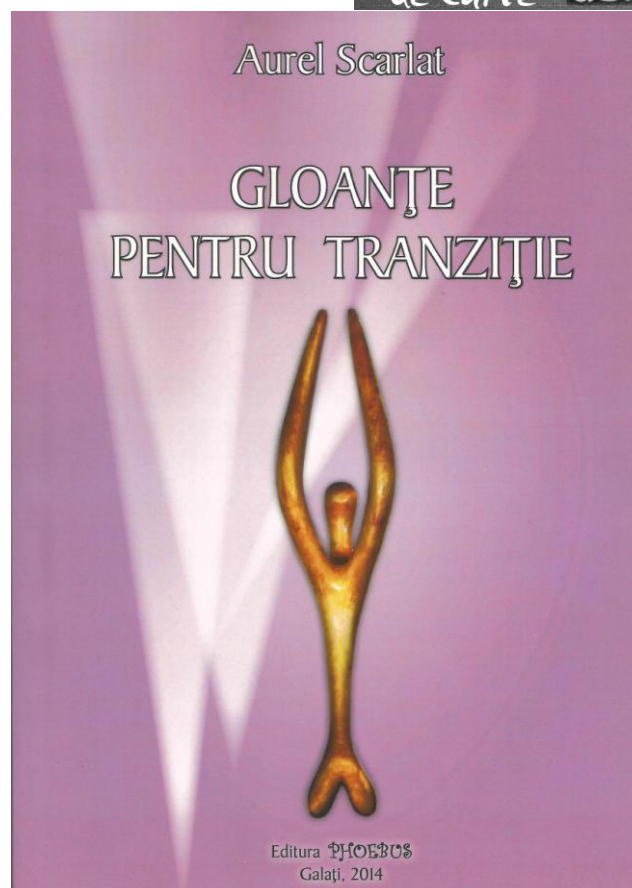
AUREL SCARLAT ȘI DEȘERTUL TRANZIȚIEI

Când te apropii de un scriitor ești tentat să cunoști și omul, numai așa tinerețea din viața lui o vei descoperi și în textul scris – tinerețea fără bătrânețe. Că nemurirea din această metaforă nu din textele poetului vine, ci din viața omului. Nichita Stănescu spune ceva asemănător despre Mihai Eminescu, numai că aici poetul întrece omul: „Eminescu este propria sa operă, iar faptul că a și existat ca om este ceva aproape în plus”.

Pe omul Aurel Scarlat l-am cunoscut mai de demult, iar cu scriitorul abia acum am făcut cunoștință, deși are la activ cinci cărți, toate apărute la editurile gălățene „Pax Aura Mundi” și „Phoebus” între anii 1997-2014. Cartea de față (predominant poezie) poartă titlul GLOANȚE PENTRU TRANZIȚIE, din care ușor desprindem tema, ce impune la rândul ei o prezentare narativă a mesajelor, care nu sunt decât trimiteri la evenimente din lumea imediată decât la reflexele lirice ale acestora. Stau mărturie în acest sens și nume de personaje luate din lumea românească precum și nume de locuri cu care poetul interferează direct sau indirect: Iliescu, Băsescu, Vadim Tudor, Oprescu, Dan Diaconescu, OTV, Funeriu, Antena 3, Ciutacu, o casieră zeloasă din Liești, cei care „frumos își construiesc palate” etc., dar și București, Galați, Ivești, Tecuci, Liești, Bucești, Corod și chiar Sinaia, Histria, Sulina, Veneția ori Levantul. Se adaugă la acestea nume de personalități din lumea romană ori egipteană, ebraică, germană, portugheză precum Goethe, Cleopatra, Magellan, Velasquez. De asemenea și multele referințe și citate din filozofii greci, maxime din scriitorii latini, germani, francezi ori englezi fac din această carte una incitantă, interesantă.

Ceea ce zice este o reflectare a realității, care se vrea obiectivă, asupra căreia sunt îndreptate neiertătoare săgeți, iar din cum zice se vede dacă acestea își găsesc sau nu ținta. Rezultatul se regăsește, poate, în cuvintele „femeia ca un elixir/ când se confundă cu destinul” din poezia „Scrisoare unei asistente”. Tot de aici transpare nota de optimism prin autoironie: „De sus de la etajul nouă/ Trec în revistă zodiacul/ Și <adevăr adânc zic vouă>:/ Om inimos e cardiacul!”.

Poeziile sunt de factură clasică cu formă fixă: cele mai multe dintre ele sunt sonete și epigrame. Adesea rimele sunt imperfecte, iar măsura inegală, producând efectul de împiedecare (pe drumul tranziției, se înțelege). Neliniștit în fața marasmului politic și social, fără putința de a interveni direct, poetului îi rămâne spiritul comico-ironic, motiv pentru care poezia sa rămâne una constatativă, ludică, deconectantă. Limbajul folosit este unul parcă anume ales pentru a rămâne în duhul celor relatate ori descrise. Stările de încordare, revoltă, rapacitate, incertitudine, ambiguitate, dezorientare, deznădejde ori naivitate

își găsesc corespondentul în termeni precum: mutră, maidanez, fentă revoluționară, brută, foarte altruist, metal, antecedente, purulente, magnific, mășcări, patriotard, injurie, mahala, concubină, idoli temerari, limba din Ferentari. Poezia bubei, a mucigaiului și a noroiului nicăieri nu este mai bine pusă în lumină ca în textele MUTRA ori BRUTA, pe al doilea îl voi reproduce integral: „Bruta este cât malul./ Posedă forme revoluate/ Iar când vorbește pute/ Mai mult decât canalul./ Mănâncă, bea, te studiază./ Să nu o calci pe carapace./ Embrionară, bestia zace/ Și lovitura-și calculează./ Fie mascul, fie femelă./ Terenul lor pentru victorii/ Pare firesc într-o pubelă”. În SE PRĂBUȘEA SIMBOLUL clarifică totul în spiritul reportajului jurnalistic, izbutind să ofere o panoramă obiectivă, însă neputincios în a oferi și soluții. Absența metaforelor, de multe ori remarcată, ne propune o poezie asemenea frunții sergentului din poezia lui Vasile Alecsandri, însă fără nimbul ei de raze. Comicul și ironia transpar și din felul în care sunt construite unele rime: „primus inter pares – care-s” (PROTESTANTUL) sau: „Țuțea Petre – cronometre” (BIOGRAFIC).

Un succint periplu în intimitatea universului cărții ar putea contracara cenușii acestor zile, ca în proverbul „Similia similibus curantur”. În poezia PROTESTANTUL, de care am mai amintit, Aurel Scarlat îndeamnă la deciptarea sensurilor textului scripturistic, susținând că acesta este profund poetic și că nu trebuie luat „ad litteram”. Joncțiunea religiilor este surprinsă în poezia CUM SCRIE VECHIUL MANUSCRIPT, iar moralitate călcată în picioare, în A. P. I. CULTURA: „Avortul, prostituția și incestul/

(continuare în pag. 99)

Având ca partener principiul homosexual/ Revigorează noul Cod Penal/ Al cărui vârf moral nu îl atinge Everestul". În TINERE FETE ȘI BĂIEȚI este înfățișată cu realism atmosfera revoluției, când tineri animați de idealul libertății, s-au jertfit degeaba, nerealizând că în umbră se țes fire întunecoase: „Tineri fete și băieți mureau pe stradă/ Călcați de tancuri și de taburi,/ Curgea șiroaie sângele în jgheaburi,/ Curgeau speranțele, tulburătoarea lor cascadă". Iată și chipul unei funcționare de la GOLD AND PLATIN: „Ținuta veșnic impecabilă/ Și debitul verbal fluent/ O fac să fie remarcabilă./ De aur glasul elocvent,/ De platină, privirea agreabilă,/ De argint secretul permanent". „Mutra antipatică" cu al ei aer paleolitic mișcându-se printre oamenii civilizați cu intenție destabilizatoare (MUTRA) se lovește de chipul unei frumoase adolescente ce apare învăluit în „aer transcendent", cu privirea de „Albastru cer/ Uitat într-o fărâma" (SCRISOARE UNEI ADOLESCENTE).

În domeniul politicului limba de lemn, clamată de sus, se potrivește nivelului de gândire precar, aproape generalizat (NON IDEM EST).

Și în materie de scris fenomenul dublei intenții a limbajului (vezi „Dubla intenție a limbajului și problema stilului" - Tudor Vianu) a funcționat (și mai funcționează încă), antrenând condeieri neînzuștrăți în a susține, în numele culturii, că omul își află sensul doar în cele materiale, că libertatea are natura literei, nereușind decât să mimeze înțelesurile profunde ale cuvintelor, fără să le poată însă și trăi - „inimi bătrâne, urâte", cum ar zice Mihai Eminescu. Cum poți să trăiești cuvintele, când nu le cunoști natura? Aceasta nu stă într-o brumă de gândire și nici măcar în filozofie, cum cred ei, ci în Logos, motiv pentru care poetul Aurel Scarlat face trimitere la răzătoarea argheziană: „O dată mai naște-te, Arghezi,/ Să redeschizi dosarul literar,/ Să dai pe răzătoare siamezii/ Cu servilismul lor ereditar" (ARGHEZIANĂ).

Ludicul este din nou acasă în LUI DIONIS, mini-poem dedicat poetului Dionisie Duma: „Îl caut pe acasă/ <O fi prin târg sau, cine știe,/ Poate s-ascunde într-un vis.>/ Și te întrebi și îl întrebi deschis:/ <Pe unde umbli, Dionis?>". Un alt clip: „Bucățică, țică/ S-a făcut mândră fetică/ Și înaltă și subțire/ Ca un lujer de iubire" (UNEI DOMNIȘOARE).

Figura generalului-ministru care s-a jertfit, „cu viața lui apărând vieți", apare în poezia ÎNCĂ MAI FUMEGĂ PISTOLUL.

Din TABLOU DE PRIMĂVARĂ, scrisă la Corod în 1966, demnă de reținut este imaginea soarelui într-o zi de început de primăvară: „Iar într-un colț, cireșul/ Privește către soare,/ Incandescentă masă/ De lavă și candoare/ Stropind cu aur spațiul".

Nu scapă de săgeți nici revista literară „Porto Franco", în epigrama PORTO-FRANCO: „Un <Porto-Franco> e și la Galați,/ Dar nu e port, e o revistă/ La care sunt afiliați/ Comercianți cu faimă tristă".

Trupul femeii, prin perfecțiunea lui, s-a impus și în arta arhitecturală, dând farmec și tărie totodată templelor grecești, care au ajuns până la noi (SEDUCȚIE). Că existența noastră temporală se consumă pe un pământ alunecos, ne-o spune în textul EXISTENȚE: „De țărna veșnic mișcătoare/ Adeseori nu suntem siguri;/ Doar semnul crucii, la culcare,/ Mai întărește slabe diguri". Iată și imaginea câinelui de pază de la bostană: „Doar câinele

tresare,/ Când ochiul lui închis/ Pe dinăuntru pare/ A fi trăit un vis" (LA BOSTANĂ. BUCUȘTI).

În fața iubirii orice om se înclină, recunoscând că aceasta este din altă lume, că noi înșine suntem parte din ea. Așa gândește și poetul din Bucești în ZIDUL: „Iubirea noastră chip nu are,/ Însă ceva ne împrumută:/ Ne dă din chipul Celui Care,/ Prin Duhul Său, în noi se mută".

Cartea GLOANȚE PENTRU TRANZIȚIE cuprinde și șase proze: „Întâia noapte la pescuit", „Jucătorul de șah", „Nea Dică", „O zi de practică agricolă", „Stalin", „Tichetele de masă". Subiectele sunt luate din realitatea actuală, la care este părtaș autorul, în haină de personaje: Cărteanu sau Singuratecu, ce relaționează strâns cu altele la fel de originale, vii, cum ar fi Savu Eliescu ori Dică Lambru. Îndrăznesc să spun că Aurel Scarlat și-a găsit prin aceste povestiri culoarul ce-l legitimează ca veritabil scriitor. Aici nu mai ai ce discuta, firul melodic, cuvintele folosite, naturalitatea spunerii, măiestria portretisticii și a descrierilor de natură sunt de-a dreptul captivante, convingătoare. Iată câteva exemplificări: „peștele al mare șade-n coadă tare, dar al mic șade pe buric", „chitici argintii smălțați cu verde", „Școala din Diecheni privește blazată șoseaua și trecătorii", „Bărladul a revenit în matca lui mângâind malurile ierboase", „În aburul subțire al dimineții omul de serviciu părea o santinelă aflată la post, dezamăgită că nu a reușit să captureze inamicul" etc. și câteva fragmente descriptive: „Noaptea înstelată înțepa cu ace luminoase limpezimile Bărladului și frunzele foșnitoare ale plopilor. Licuricii sporeau luminile nocturne cu felinarele lor fosforescente", „Parcă îl văd: statură potrivită, capul rotund, ochi albaștri, chelia din creștetul capului mângâiată de peri cărunți și scurți, o vorbă domoală, plăcută. Când discuta cu cineva ținea capul plecat puțin spre dreapta, ca și cum ar fi voit să-și vadă mai bine interlocutorul. Din cauza formei capului oamenii îl porecliseră „Motanul". Dar eu cred că nu era numai asta. Avea o șiretenie în-născută care îi fixa un loc aparte printre ceilalți consăteni. Întreaga lui înfățișare degaja o mândrie disimulată." sau „Nea Dică se așeza pe tocul de lemn al magaziei iar eu pe pietroiul care ținea loc de scaun. Cu gesturi tacticoase își aprindea o țigară în liniște, trăgea primul fum adânc în piept, apoi îi da drumul într-o răsuflare prelungă. Ochii îi străluceau și mulțumirea i se întindea pe toată fața de binefacerea drogului amețitor. Atunci trăia reveria trecutului, ireversibil pentru el ca de altfel pentru aceia care au pierdut un tren în viață".

Acesta este omul, poetul și prozatorul Aurel Scarlat.

Mónika TÓTH

fratele meu

tristețea e fratele meu mai mare
ce-mi ține mâinile
până adorm
depresia e sora mai mică
nu pot să o abandonez
până nu va crește mare
singurătatea e bunica mea
mereu uită ceva
poartă ochelari, o doare spatele
și îi tremură mâinile
nesperanța e bunicul meu
mereu mormăie, este nemulțumit
și stângaci
indiferența este mama mea
frumoasă, casnică,
mereu machiată și cu țigări între degete

iubite...

ai apărut
când orhideele se nasc
din iubirea naturii
ai crescut în casele cunoștințelor
noastre
cu miros de câmp și vânt
într-o zi
ai lăsat totul
ca să fii aproape de
grădina poeziilor mele
iubite, cu ochii ca
două boabe de cafea

joc

mănânc pâinea neagră a singurătății,
sorb ceaiul monotoniei,
îmbrățișez pomi dezfrunziți,
mă joc cu hamsteri și păpuși,
nu cu degetele tale, iubite!.

poezia

când poezia te ascunde
te face să zâmbești
să râzi
când te alintă
te ridică la curcubeu
când te mângâie
te învăluie
când te dezvăluie
ești tu

sunt

sunt o babă
timpul trece pe lângă mine
și eu degeaba fug după el
nu-mi dă înapoi anii tinereții
sunt cerșetor
nu vreau pâine sau bani
cerșesc litere parfumate cu trupul tău
sunt o păcătoasă
dintotdeauna până-ntotdeauna
noaptea visez că sunt înger
mereu înger

dragostea asta rece...

primește-mă
îmi lipsește aroma ta de busuioc sălbatic
și doare tot mai mult
dragostea asta rece
tainică și nepotolită
doar ce-mi vorbești doar în vis
primește-mă o zi măcar
să-ți fiu umbră

palma mea cu parfumul...

o lacrimă
un gând
palma mea cu parfumul
frunzelor de mentă
e prea puțin
e prea gălăgie
în minte
nu știu cum
și cu ce să te cuceresc
pentru inima glazurată
de suferință

umbra ta iubite

am poftă de viață în aer liber
am poftă de dragoste pură și adâncă
un desert dulce și pufos
de răsfățarea lumii surdă
de umbra ta iubite
ca să mă lumineze

lumea

lumea nu va mai fi
cândva lumea nu va mai fi
decât un pahar de rachiu
beată în plus
încet
încet
totul va sfârși

Mircea Marcel PETCU**ETERN**

Un glas a răsunat din cer,
trăsnetul a brăzdat lunca
se aud ultimele cuvinte ale
omului

orice teamă a dispărut
pe măsură ce clipa solemnă
se apropie, îl simțim
ca eliberat de greutatea
corpului său muritor...
durerea sa nu mai este
un obstacol pentru
trecerea în neant...
picioarele îi sunt atinse
de o lumină obscură,
condus de această lumină

se afundă în pădurea sacră,
în Cer îngerii cântă
eternul somn.

MĂ OPRESC

Încă mă opresc
să aud cântecul
pașilor desculți
prin freamătul
frunzelor trecute –
mai plâng după clipe
uite în aerul tăcut
de dureri și toamnă,
mai caut încă
în roua petalelor moarte
umbra surâsului cald
iubire ce-a fost minunată
și-am pierdut-o
în codrul 'nalt!

JOC

Pe înstelata boltă mută
aștept clipa,
un răspuns
să amuțească Universul
și soarele
într-un apus...
dar trec pe undele
deșarte
crâmpeie de atomi
bizari
ce ne transformă
pentru-o clipă
în lucrurile ce dispar.

IA-ȚI ZBORUL

Ia-ți zborul
ce tot aștepti să-ți zic?
fugi spre altă lume
pe care mintea ta
o crede-un început...
De ce mă afund
în ceea ce nu pot fi?
și-aștept îndemnul
care vineri și va face pentru mine
noaptea-zi
și va-nvia ce-n mine
moare...
fugi și deschide
acele porți ce-au stat
închise!

SE PIERDE

Sub mine tremură
umbre sihastru,
iar chipul se umple
de lacrimi firave,
un mister de nepătruns
plutește și face
totul tainic,
viața vine, trece
rămân amintirile înșiruite
pe hârtie, iar
bucuria vieții se pierde-n
uitare.

TRANSFORMARE

Am fost un fluture
cu aripi multicolore,
întregul văzduh
era al meu,
cântecul și florile
îmi înfrumusețau
viața,
vântul m-a adus
în această lume haină
plină de teamă,
nedreptate și durere,
aripile mi-au fost
retezate,
și am rămas
eu – cel pe care-l
cunoașteți...sau
pe care încă nu-l
cunoașteți!

PIERDUT

Undeva în mine,
o scânteie de speranță
încearcă să amăgească
sufletul meu,
pierdut
în infinitul dintre
întuneric și speranță.

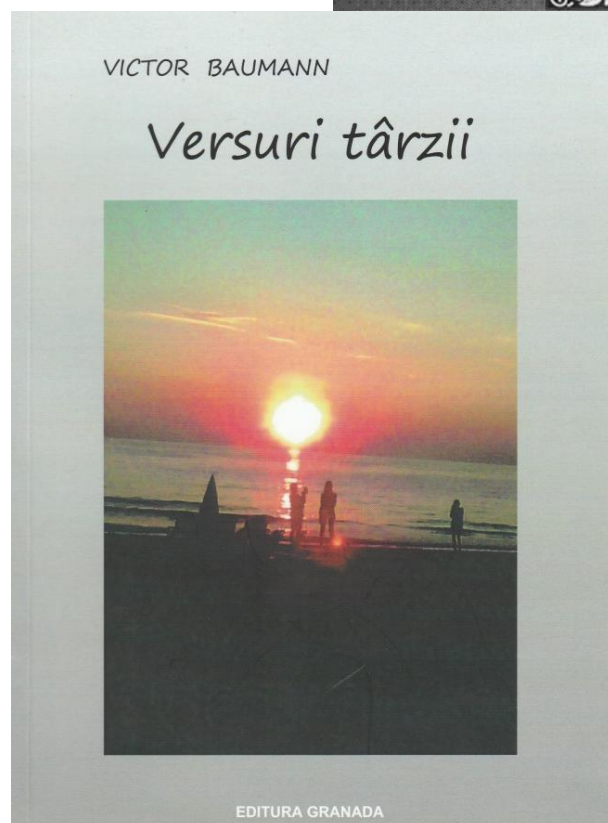
Constantin BEJENARU

MĂRTURIE TÂRZIE

despre un arheolog împovărat cu dragoste de poezie
încă din copilărie

Doctorul în arheologie Victor Baumann este un om ușor abordabil în ciuda culturii sale enciclopedice și, mai ales, în pofida anilor petrecuți prin șantierul arheologic și a civismului său consecvent-plurivălent. În acest sens dau un exemplu de stare vie a gândului din poezia pe care ne-o oferă cea de-a doua carte a domniei-sale: „*Stranie povară / e iubirea; / râvnită azi, / când greu și rar / se mai ivește / în amintiri / parfumul ei uitat. / Căci vremea / cerșește în zadar / stropi de nectar, / căzuți din brazi, / în timpul nevisat!*” (**Povara iubirii**). Melancolia ca sentiment este ea însăși o distilare a tristeții și titlul dat cărții semnate și adjudecate Victor Baumann aduce fără îndoială o sugestie despre spiritul în care arheologul-poet s-a apropiat de sentimentele umane: „*Casele s-au cufundat într-un somn odihnitor. / Și-n ograda lui nea Mitu toate zgometele mor! / Fantomaticele umbre...sunt copacii de prin vale... / Toate sunt în armonia nopții – Întunecimii Sale! / Să mai crezi că duhuri rele ți se vor ivi în cale! /... / Melancolica noapte peste tot s-a așternut, / Numai sub salcâm doi tineri își cer ultimul sărut!*” (**Pastorală**). Așadar, se poate spune că „**Versuri târzii**” este o carte clasică prin geometria structurii ei. Te impresionează măsura cu care a fost concepută, echilibrul, stilul limpede și plin de conținut spre care tinde mereu de la un poem la altul. În cele cuprinse sub sintagma „Povara iubirii” precum „**Podul dintre oameni!**” – divinissimă trimitere la „Podul cu flori” al românului născut poet! – „**Vârste, vârste...**”, **Izvorul**”, „**Hic sintus sunt**”, dezbătându-se de forma prozodică și constrângerile poeziei clasice, liberează magnific largile marea ale temperamentului său țesut din suavități și inefabile stări sentimentale-aurorale: „*Vârste, vârste..., / anotimpurile vieții! / Cu bune și cu rele, / stochează întâmplări / din diminețe purpurii / scâldate-n zori, într-un depozit fabulos, / creat în tinerețe, / de care ne-amintim uneori, / în clipele de sărbători!*” (**Vârste, vârste...**). Erotice în primul rând, versurile din poemul quasi metafizic „**Dor de tine!**” sporesc conținutul sentimentului imnic-sacerdotal printr-o îngerească levitație a impresiilor îndrăgostitului care atinge cu antene transcendente lucrurile din preajmă, le face contururile mai suple și le imprimă o vibrație muzicală diafan-pastorală, evocare a zumzetului oceanic al naturii: „*Se lasă iarăși purpura înserării, / Peste-al naturii creștet auriu, / Miresme de salcâm șoptesc și-acum cărării, / Că în curând cu tine o să fiu!*” (**Dor de tine!**).

Dintre poemele cuprinse sub sintagma „**Versuri târzii**” care, de altfel dă și titlul cărții se disting cu asupra de măsură „Strada frunzelor”, „*Hic sictus sunt*”, „Așa grăita Zarathustra?”, „Alma mater”. „Magie”, „Îngerul meu” și mai ales – părerea mea! – „Dixi”, în care Victor Baumann ni se relevă a fi fiu al Elenei și-al lui Faust, în versurile acestor poeme contopindu-se ca într-un creuzet demiurgic spiritul grecesc, apolinic (limitele, ordinea elenă) și fausticul modern al europeanului, adică dinamismul, respectiv avântul nesăbuit: „*Aș vrea să am puterea de odinioară, / Când timpul călăream, cu lunile și anii, Și mintea-mi*

aduna, comoară cu comoară, / Iar sufletu-mi zburda în zi precum juncanii! /... / Pot gândi ca Zarathustra, marele profet, / Că binele învinge întotdeauna răul! / Dar cine poate spune alături de poet, / Că ziua nu e noapte, și noaptea nu e hăul?” (**Așa grăit-a Zarathustra?**).

Ce ar mai fi de spus despre această carte frumoasă și-mpovărată de iubire? Ar mai fi de spus că dincolo de fascinația perenă a purității acestor **versuri târzii** – versuri vespérale, avem de-a face cu o, rară printre poeții contemporani, fascinație a mitologiei, a unui univers când sumbru, când mirific. Sunt poeme directe cu versuri deseori imperative, scrise simplu (au nu spunea Stagiritul că simplitatea este genială?), fără cultul metaforei. Efectele predomină net asupra micilor defecte, simplitatea discursului liric întetindu-le prospețimea. Versuri puternice, viguroase care îmbină mitologicul cu biografismul erotizat al unui arheolog împovărat cu dragoste de poezie încă din copilărie: „*Vom creiona un om, un animal, o plantă, o insectă, / În praful selenar, cu gust înecăcios de cretă! / Și, dacă un rânjet vom mai putea schița, / Îl vom adresa Celui ce ne-a schimbat Creația!*” (**Dixi!**). Aferim, poete Victor Baumann – poet auroral-vesperal și-ți mulțumim că exiști și rezști iubind și scriind. Dixi!...

Maria Raluca ARHIPENCU**NU ARE SENS**

Camera mea era curată,
dar a trebuit să mă decid cu ce mă îmbrac.
Dacă ies în ploaie, oare o să mi se ude ideile?
Dacă nu știu unde mă duc,
orice drum mă va duce acolo
pentru că sunt sigură că stelele citesc
și rețin fiecare vers din listele noastre de vise.
7 miliarde de persoane au experimentat asta
în moduri diferite.
Și spațiul dintre cuvinte trebuie să fie din ce în ce
mai mare..

AMINTIRI

Plutim deasupra mării
prinși într-un vis.
Chitara cântă-n ritmul ei,
Tu și eu pictând împietrite-n ape stele.
Dansăm în câmpul de pădăie
și-n arta florilor de cireș -
o nouă percepție asupra lumii.
Sunt în stare să dizolv cerul,
să ating luminile Nordului,
trăind această clipă minunată.

POZE DIN ALBUM

Și clipe
cu ceasul oprit
în care timpul era liber
să zboare, să călătorească
ne purta unul la altul
pe cărări de metal
cu zgomotul bocancilor pe alei.
Ne vom plimba prin foc,
vom alerga prin ploaie.
Pozele vor fi păstrate într-o carte,
Pierdute și uitate.
Valurile mării se vor zbate în spatele timpanului
pe ritmul albumului "Strange Days"
și lumea se va schimba.

VIS DE VARĂ

Și călătorim prin timp
parcă uitându-ne la o pictură de-a lui Dalí
în care memoria se pierde
și coloana minuterelor se oprește.
Traversăm un râu în corabia nebunilor
și privim florile de mai în mijlocul iernii.
Oglinzi ca un tablou
captează fericirea.
Meditez în limba iubirii
la ochii aceia negri,
mărgelă în lanțul fericirii.

VERDE 16

Timpul nu a mai avut răbdare
să vadă dialogul mării cu algele,
dar acum știu ca marea mă așteaptă
și că trec prin timp.
Eu visez...
Iar arta e minciuna ce dezvăluie adevărul.
Noaptea cele mai întunecate
ne fac să gândim cel mai strălucit.
Apoi ne trezim
într-o metropolă părăsită de minte
în care culorile au dispărut
și ne dăm seama că nu am trăit destul.
Și realizăm că totul se întâmplă cu un
scop.
Și pătrundem în mijlocul dialogului surzilor
în care noi simțim verde.
Suntem la fel de orbi cum ne imaginăm,
Iar eternitatea ni se măsoară într-o petală.

INSOMNIA

În miezul nopții
cu becul stins
copiii din cartier loveau cu băta în liniștea
mea ca într-o piñata.
Iar orașul ăsta trăiește
cu ceasul oprit la 5 secunde
pentru poluarea minții
și intrarea țăntarilor
care să zumzăie toată noaptea lângă
timpan.
Și câte se întâmplă în mine
le uit ca într-un ghiozdan
din spatele unui elev de liceu.

ÎN ALB ȘI NEGRU

Furtuna mi-a luat privirea.
Gândul fuge ca oamenii după o zi de
serviciu.
Acum trebuie să ies afară.
Ploaia mă va fulgera iar
Spălând secunde și culorile
Amintire în alb și negru.
Acum mă pot întoarce în anii 70
să petrec o săptămână cu o chitară la
malul mării,
să fiu iar un copil care construiește
castele de nisip.
Nimic nu se oprește din învârtit
până nu adormim și visăm -
ideile ca niște gloanțe în vuietul lumii - .

Luminița ZAHARIA

Note de lectură

Daniel Prallea Blaga - *Admirabél*, ed. Astralis, 2017

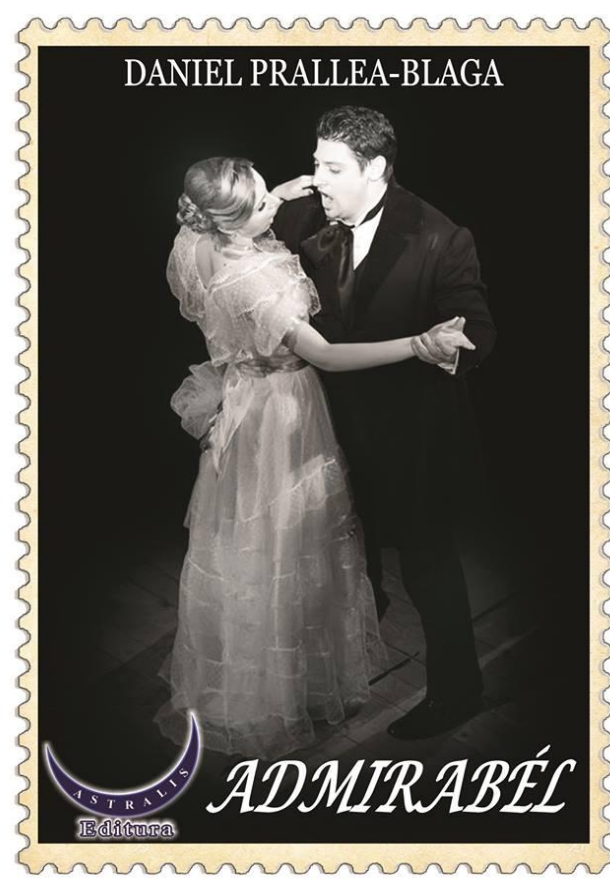
Rar de tot mi s-a întâmplat să întâlnesc un poet la care să pot pune semnul egal între om și poezia sa - sau, cel puțin, să nu existe discrepante majore între cei doi, să pot identifica poetul, la o întâlnire întâmplătoare, numai după privire, după aerul aiurit, după aura sa, să pot exclama, transformată parcă subit în mama Omida sau într-un psihanalist desăvârșit: *Omul ăsta e, fără strop de îndoială, poet!* Această impresie mi-a lăsat-o Daniel Prallea Blaga, ale cărui versuri le-am citit pe nerăsuflăte, cu emoție și încântare! Volumul *Admirabél* mi-a trezit o bucurie a lecturii uitată parcă, prin prospețimea și sinceritatea discursului liric, prin rafinament și delicatețe - o adevărată infuzie de frumos pentru suflet și spirit!

În versurile sale se întrețes armonios atât muzicalitatea artistului stăpân peste sunete și portativ, cât și rigoarea profesorului - nimic nu este lăsat la voia întâmplării, nicio rupere de ritm, nicio disonanță nu veți găsi la Daniel Prallea Blaga. Poetul însuși mărturisea că a lucrat la *Admirabél* patru ani, acest lucru confirmându-ne încă o dată că nu pot rezulta lucrări artistice de valoare doar cu talent sau doar cu muncă, este nevoie de amândouă, iar proporția ideală numai artistul adevărat o poate afla!

Titlul, inspirat și incitant, ilustrațiile color, reprezentând o colecție de timbre rare, pe teme muzicale, aparținând autorului, hârtia de calitate, migala cu care, se vede de departe, a fost gândit fiecare detaliu, vin să întregească frumusețea unei cărți de care vă veți îndrăgosti! *Admirabél* stărnește, evident, admirație, dar mai ales trezește în noi un romantism uitat, deloc siropos, deloc demodat, pentru că autorul reușește să dea poeziilor o formă modernă, atractivă, să ne copleșească prin mesaj, prin densitate și intensitate, prin surpriză. Poezia sa se adresează cititorilor de orice vârstă, ea poate fi gustată deopotrivă de tineri și maturi, de poeți cu simțiri asemeni de non-poeți atrași de sensibilitatea și acuratețea versurilor ca phoenicșii de soare. Este o carte muzicală care o să vă obsedeze, întocmai ca un cântec preferat de care nu poți "scăpa".

Cred că nu vom ști niciodată de unde vine poezia, ce resorturi subtile, magice, stau la baza creării ei, ce relație stabilește poetul cu divinitatea în clipa în care ia pana în mână și așterne cuvinte pe hârtie... La Daniel Prallea Blaga, mai mult decât la alți poeți, se poate bănuși, cred eu, o relație solidă cu etajele superioare, și asta fără niciun efort - el nu face parte din categoria celor care vor cu orice preț să iasă în față, să fie mediatizați, și de aceea este cu atât mai veridic, mai pur.

Este dificil să extragi spre exemplificare versuri semnificative, cu impact, pentru că volumul este unitar și fiecare poezie stă în picioare și merită să fie amintită - așa că nu-l citiți, vă rog, pe sărite, savurați fiecare poem, fiecare vers

cu egală poftă, cu egală trăire! Aleg așadar la întâmplare: „Sunt lutierul, sonetistul - / Remodelând CORPUL IUBIRII / Sunând viorile simțirii - / Transform în Artă - Universul // Te lasă-n mâna mea măiastră / Încrede-te-n arcușul suplu / Cu trup și suflet să-mi fii cuplu / Duetului din viața noastră // ACORDUL dă-mi-l din mulțime / De vise tandre-n armonie, / Din cunoscuta simfonie // Recompunând aceleași ștyme - / În felul nostru unic sună / Eterna rezonanță strună” (Sonetul 21), sau: „Poetul orb, nonagenar, adastă / Pe banca amintirilor pierdute / Solare mângâieri, vreo cinci minute / Îl țin deoparte, fără de năpastă // Cum stă, el pare demn de-a fi statuie / Plantată-n parc de-un meșter futuristic / În nemișcare, gestu-i pare mistic / Deși furnici pe gleznă i se suie // E încă viu, pe când păienjenişul / Îl cotopește fir cu fir - încetul / Prefigurându-i lumea de tăcere // Și-a pregătit lumina, mărunțișul / Și toate cele lucruri de veghere - / Spre tihna celui ce a fost... poetul...” (Sonetul 25)...

Aici voi îndrăzni să-l contrazic: prin poezie, în poezie, grație poeziei, poetul nu va încărungi niciodată - iar noi, cititorii, vom fi, în plus, catalizatorul care va contribui la nesfârșita sa tinerețe! Doresc minunatului volum un destin de foc bengal - ba nu, de flacăra veșnică, să atingă sufletele a noi și noi generații, să fie, de ce nu, bine primit de critica literară, studiat la școală, poemele să fie învățate pe de rost de îndrăgostiții lumii, iar autorului, oricât de mirat ar fi de toate acestea, să se bucure împreună cu ei! O felicit și pe inspirata editoare, Camelia Pantazi Tudor, fiindcă a mizat, cu flerul ei binecunoscut, pe Daniel Prallea Blaga și îi doresc, pentru viitor, alegeri la fel de inspirate!

Ioan Romeo ROȘIIANU

**Daniela Pătrașcu sau noua devenire poetică prin
cuvânt și trăire**

**Daniela Pătrașcu - „Eternitatea într-o singură
carte”, Editura Rafet, 2017**

Cu o poezie confesivă ne provoacă Daniela Pătrașcu în noua sa carte, „Eternitatea într-o singură carte”, o vedere clar introspectivă asupra propriei viziuni despre poezie, trăire și lume, un semnal de alarmă - dacă nu chiar un strigăt de disperare - asupra efemerității, o punctare a clipei, fără a se închina, însă acesteia.

Nu e un îndemn la detaliu, ci doar o subliniere a acestuia în întregul trăirii, fapt susținut bogăția imagistică, de lumina metaforelor cu care-și îmbracă scrierea.

O disecție de artizan în textura cuvântului străbate poemele, fapt ce trădează îndelungul exercițiu al scrisului, o aplecare firească asupra detaliului cu siguranța și conștiința bijutierului care știe că numai îndelunga șlefuire a diamantului îi crește acestuia valoarea.

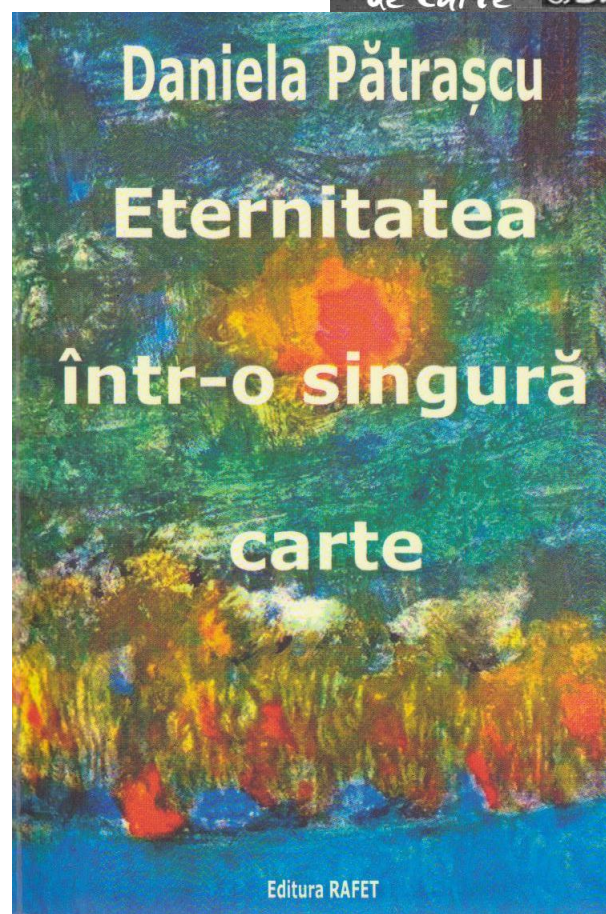
Ei bine, cu o astfel de carte ne provoacă acum Daniela Pătrașcu, o carte deschisă cu o mână aruncată direct din titlul întâiului poem, „A trebuit să fiu”: „Cândva, din trupu-mi de copilă/Am dăruit, pe-acest pământ/Cinci flori, le-am îngrijit cu milă/Și lacrimi limpezite-n cânt//Prim înger, din sufletul meu./Spre ceruri zborul și-a luat./De mic s-a dus la Dumnezeu/Să-mi pregătească drum curat.//Al doilea, trandafir sălbatec./Cu trupul zvelt ca de felină./Mi-a pus pe inimă jăratec/Luându-și zborul spre lumină//A luat cu el toată puterea/Ce o strânsesem fir cu fir/Și mi-a lăsat numai durerea/Mormântului din cimitir.”

Neîndoișor, fiorul existențial este ușor detectabil, poeta neascunzând punerea sufletului pe tavă în fața cititorului, printr-un demers deloc întâmplător de a-l complicitiza pe acesta ea voind să sublinieze stări, imagini, ca unică soluție de a transmite maximum din mesajul ce i-a străbatut actul inspirativ.

Se simte intervenția și aplecarea pe text, finisarea acestuia făcându-se mai mereu în favoarea mesajului, a ideii, ușor în detrimentul formei, dar fără a afecta (s)curgera poveștii: „Am fost mamă și tătic./ A trebuit să fiu de toate./ La schimb nu am cerut nimic/Doar un strop de sinceritate”, sau: „Acum, când colțul străzii poate/ Aduce jaf, crime, urgii./ Supranumita libertate./ Părinții nu mai cresc copii”.

Este evidentă intervenția cerebrală în text, poeta urmărind firul epic în detrimentul formei, mijloacele artistice fiind mai simple și mai săracăcioase atunci, fapt prin care îngăduie anumite respirații în text, accente dure în mijloc de vers, concesii care îngreunează declamarea, deoarece singura notă de echilibru între anumite versuri atunci este rima de la final. Repet, nu este neîndemânare, este tributul pe care-l face ea intenției vădite de-a sublinia o stare, de-a evidenția o trăire, demers prin care atrage elegant atenția asupra coloanei vertebrale a cărții, anume asupra încărcăturii de biografism și sensibilitate.

Atrage în această carte provocatoare ușurința cu care poeta versifică și modul în care urmărește acest lucru, fapt ce denotă nu numai îndelunga aplecare asupra mesei de scris, dar și o strunire a imaginii chiar în timpul actului inspirativ - lucru care nu este la îndemâna oricui - ceea ce vorbește de departe de un talent înăscut, indiferent de

forma în care optează să-și transmită informația: „Sunt verzi,/ vă spun cu mâinile pe suflet,/ cu mâinile pe soare/ și pe cer.// sunt verzi/ ca iarba- n-nourată-n cântec,/ în leagăn de splendoare/ și mister” (Ochii lui), sau: „De s-ar desfrunzi pădurea/ În clipa de rătăcire,/ Și-ar îngenunchea securea/ În izvor de fericire”(…) „De s-ar iscăli pe ramuri/ Fiecare strop de rouă,/ Cerul s-ar izbi de valuri/ Și-ar tăia iubirea-n două”, (Cu fiecare cuvânt) sau: „Se-așterne un alt fulg de nea/ În palma timpului meschin, Sculptând în mine dragostea,/ Trecută prin furtuni și chin” (Un fulg în plus).

Rămâne ca o coloană vertebrală a cărții nota confesivă, elegiacă, dar fără a amprenta definitiv textura poemelor.

Daniela Pătrașcu abordează cu ușurință o tematică vastă, orice fiind pentru ea pretext pentru text. Invocă cerul, Divinitatea, cântă pădurea, scrie despre pământ, grâu strămoșesc, despre domnitori și străbuni - o temă poetică din ce în ce mai puțin uzitată, dar numai de cei pe care-i încearcă dorul de casă - arată aplecare asupra textelor biblice, chiar e fină cunoscătoare a Apocalipsei, căreia îi și închină un poem consistent. De altfel, rănită în existența ei pământeană, poeta caută ajutorul divinității, ca unică șansă de vindecare și devenire, fapt elegant confesat în poemul „Curg izvoare”, unde vorbește de urcarea unei noi trepte - „mai sus decât se cuvine!” - unde investește propria trăire, propria necesitate de apropiere de siguranța divinității întru care poate deveni personalizând luna, norul, visarea.

(continuare în pag. 106)

Poeta uzitează de acest artificiu tehnic și în alte poeme, demersul fiind susținut adeseori printr-o abundentă folosire a cratimei, astfel putând anula sau compensa mai multe silabe în vers, fluidizând și echilibrând fonetic recitarea, deși este vizibilă inegalitatea numărului acestora

Poeta Daniela Pătrașcu

Este dovada experienței acumulate, dexteritatea căpătată permițându-i să scrie cu ușurință și în vers alb, fără rimă, fără însă ca substanța poemelor de acest tip să aibă cumva de suferit: „Privește! Mi-e inima îndurerată de ger/ în miezul verii./ Nu trebuie decât să/dechizi ochii. Privește!// Totul prinde formă/după pleoapele tale.../ Dumnezeu ne-a dat trandafirii/ să-i putem iubi printre spini.” (În miezul verii), sau: „Înșiră-mă pe suma lucrurilor,/ pe conturul nopților/ care curg prin venele stelelor/ argintând șoaptele noastre/ într-un tărâm de vis” (Dacă nu ai) sau: „Strivește-mă pe pleoape,/ pe buze, pe tălpi, pe cer/ singurul fior/ pe care l-am hrănit/ de-a lungul anilor/ departe de tine./ Pune-mi capul pe perna/ umărului tău,/ sărută-mi lacrimile,/ una câte una,/ parfumându-le cu tine” spune ea, aproape testamentar, la finele cărții, în poemul „Exist numai cu tine”.

E poemul care ne obligă la noi introspecții, care propune noi viziuni, din care cea mai persistentă îmi pare a fi aceea a abdicării tocmai la picioarele persoanei iubite, care i-a provocat atâta suferință.

Ai senzația unui soi de autoflagelare, scopul principal fiind în aceeași măsură autoflagelarea, dar și încărcarea cu noi energii creatoare, cu scopul vădit de-a accede într-o nouă dimensiune energetică, mai purificatoare, mai dedată la creație.

Este locul în care poeta Daniela Pătrașcu lasă senzația că atunci când vorbește de propriile experiențe emoționale investește poemul cu valorile jainiștilor, cei care

nu recunoșteau vreau zeu suprem. Ca și aceștia, ea respectă toate formele de viață și împinge până la paroxism pacea și non-violența, poate tocmai ca o contrabalansare a celor trăite.

Ca și practicanții acestei credințe mai puțin cunoscute, dar cu o influență covârșitoare în India, poeta se închină în ea însăși - într-un demers refulatoriu - dar numai pentru a atinge prin autocontrol, în singurătatea ei și a poemelor sale atotcunoașterea.

Este calea prin care Daniela Pătrașcu își pune cu adevărat în valoare propria credință poetică, ea având convingerea că următorul pas în ființarea ei artistică este împlinirea, integrarea ei și a emoțiilor artistice în adevărata natură, astfel și numai astfel putând ajunge la debarasarea de rău, urât și greu, pentru a păși pe drumul propriei reîncarnări spirituale.

Nu este o încercare de minimalizare a unui trecut, ci o asumare fătuișă a acestuia, unic drum pe care poate să meargă înspre o altă dimensiune spirituală.

Ioan Romeo ROȘIANU

Mirela Orban și închinarea la idolii poeziei

Mirela Orban - „Buzunare pentru răvașe netrimise”, Editura Colorama, Cluj - Napoca, 2017

Cu o poezie puternic amprentată de o anumită notă confesivă ne provoacă acum poeta bistrițeană Mirela Orban, un ton elegiac putând fi ușor identificat în volumul „Buzunare pentru răvașe netrimise”, un volum al maturității sale artistice, în care po-eta-și trădează experiența acumulată pe câmpia lăunțurilor, îndelungul exercițiu liric.

Un volum cât o închinare la idolii poeziei, unul inspirat împărțit în două secțiuni - „Poema non grata” și „Nu știu să mor” - ambele având ca numitor comun zbuciumul interior al autoarei, investirea cu emoții și valențe surprinzătoare a Cuvântului, acesta făcând din poemele din cele două secțiuni adevărate spirite înfrățite.

Este o interesantă căutare de sine, cu treceri bruște de la poemul fulgurație de gând la prozopoem, în ambele o anumită notă epică făcându-și simțită prezența, tonul confesiv înlesnindu-i poetei provocarea cititorului, chiar transformarea acestuia într-un complice la actul lecturii.

Un volum cât o poveste de viață, unul străfulgerat de o anume metaforă a locului natal, o adevărată transfigurare în timpul actului creației: „nici eu nu mai știu de câte ori mai pot străbate calea / tinerețea am împachetat-o într-o rochiță de vară/iar de băutura din stânga pieptului mă îngrijesc singură / în ultimul timp ți-am trimis scrisori/m-am împrietenit cu o cârțiță bătrână/ultima oară zicea că te-ai mutat într-un bârlog/pe muntele de care nu auzise/deși e

(continuare în pag. 107)

conectat cu toate lungimile de undă” declară ea, aproape sentențios în poemul ce deschide și provoacă în aceeași măsură, „Drumul până la tine e tot mai lung”.

Prima secțiune, „Poema non grata” este unul marcat de-o adevărată luptă cu sine însăși, o adevărată știință a trăirii dacă vreți, una în care poeta ne spune că sentimentul este impulsul primordial în tot ceea ce facem.

La ea ura e mai mare ca dragostea, astfel aducând o altă viziune asupra umanismului, empatizând simultan cu tot ceea ce o înconjoară, iar acolo unde nu îmbracă haina eroului principal - ca-n proza postmodernă - investește cu emoții, frământări, calități, trăiri sau esențe persoane fictive, poate stampe din propria viață, etape existențiale: „opun rezistență încăpățânată/ ideii de iureș/ ele joacă leapșa înadins prin spațiul strâmt/ se ciocnesc fără pardon de sinapse/ scoțând scânteii de silabe/ neajunse la terminalul deslușirii”, sau: „legată la stâlpul infamiei nedemonstrate/ imaculată îmi zâmbește cu subînțeles/ cu mine cum rămâne doar nu mă lași fecioară/până-mi îngălbenește pielea”, sau: „caut haiducește răspunsuri/ la liziera cunoașterii/ martorul neplănuțelor furtuni/ plutește în gânduri cețoase”, sau: „mă culc pe umărul tău/ să-mi descrii universul/ atunci se zămislesc/ minunile între noi/ nimic nu mă doare/ nici taina de a mă ști a ta/ nici buzele arse de sărut”. Deși e universal valabil și acceptat faptul că un critic nu mai este actualmente asemuit celui ce desparte apele de uscat, binele de rău, urâtul de frumos, adevărul de minciună și fățarnicie, n-am cum să nu susțin că în pofida multiplelor curente literare și tendințe, a experimentelor meteorice dacă vreți, Mirela Orban rămâne fidelă cuvântului, nu se lasă tentată de mirajul succesului imediat.

Și, la fel cum femeile mongole binecuvântau cândva cu lapte de iapă cele patru zări la plecarea bărbaților la vânătoare, așa și ea binecuvântează cele patru zări ale poemului încărcat de sensuri. E calea prin care urcă pe scările propriei deveniri, ca și încașii pe piramidele lor pătrate, pe care scările erau orientate exact în direcția celor patru puncte cardinale, e calea ei spre nemurire-n poem. Ea nu consideră ca ei pământul plat și pătrat, dar alocă paginii albe proprietăți magice, iar cuvântul este mereu încărcat cu simbolistici.

O interesantă raportare și racordare în încercarea de căutare a propriului eu artistic, nostalgia și ideea de sine a nostalgiei, ca mod de comunicare. Astfel, Mirela Orban transmite ușor stări, viziuni și mesaje, oscilând între versurile încărcate până la refuz de metaforă și cele directe, simple dacă vreți, uzuale: „de astă dată/ agățată cu nonșalanță de/ brațul tău/ am sigilat decorul/ făcând stop-cadru și/ stânga-mprejur// sub noi/ explodau în schije trandafirii” (Miraj cu ochelari de vreme bună), sau: „de când ai spus că vii am plantat lalele pe alei/ am croșetat ciorapi din fire lungi de răbdare/ toarsă dintr-un caier coborât din mansardă” (Prin mine trenurile tale), sau: „poate mi-am așezat palmele/ prea aproape/ sau poate dincolo de cuvinte/ tăcerea crește direct proporțional/ cu nevoia de tine/ într-o dimensiune unde/unu și cu unu nu înseamnă perechea/ mă dezbrăcam de rotunjimea gândurilor tale” (Poem tăcut). E un mesaj specios în poezia ei, e calea prin care-ți distrage atenția de la temă, multe imagini având forța necesară captivării și îndemnul la reflecție, un limbaj încărcat de cotidian atrăgând, fluidizând dialogul, înțelegerea.

Poeta Mirela Orban

Foarte multe englezisme, multe cuvinte tehnice, neologisme din scriitura Mirelei Orban nu deranjează și nu îngreunează textul, din contră îl luminează altfel, îl face mai inteligibil. Ei bine, dacă astfel stau lucrurile în prima secțiune a volumului, fără a afecta cumva unitatea acestuia, în cea de-a doua parte, „Nu știu să mor”, accentul cade aproape exclusiv pe latura confesivă, un ton grav, cu tușe clar scoase din trăiri neîmplinite străbate poemele. E artificul stilistic pe care-l face poeta, iar poemele au altă consistență, nota de biografism dându-le un plus de substanță, iar întinderea lor permite o subliniere a ideii, o evidențiere a trăirii, adesea întregul fiind susținut de fulgurații de gând, de adevărate versuri aforism, înțelepciune a propriei trăiri: „oamenii nu mor, mamă/ ei se ascund în stele”, sau: „din oglinda cu megafon/ un chip descompus sâsâia răgușit adevărul/ *ecce mulier*”, sau: „vecinătatea o percepe rotindu-și privirea/ singura mișcare fără suferință/ în rest invadatorii necunoscuți/ mână armăsari în galop/ peste trupul moale”, sau: „e la fel/ tu doar știi/tu doar taci”. Așadar, exact ca și în Birmania, unde cu mai bine de un mileniu jumătate înainte de budism oamenii se închinau celor 37 de spirite și le aduceau ofrande în bani, Mirela Orban se închină zeilor poeziei, numai de ea știuți și le aduce în dar propriile cuvinte, propria viziune poetică.

Un volum al maturității poetice pentru Mirela Orban, unul al îmbucurării sufletului pentru cititorul devenit complice la actul artistic, cu fiecare pagină dată. O provocare ce-o responsabilizează și prin care și-a ridicat singură ștacheta, astfel încât următoarea carte trebuie să fie peste aceasta, demers la îndemâna unei poete c-o imaginație debordantă și cu un îndelung exercițiu al scrisului.

Ioan Romeo ROȘIANU

Daniel Marian și poezia cât o fulgurație de gând**Daniel Marian - „Cu zimți”, Deva, 2017**

Ca un adevărat constructor de/pe spații mici și foarte concentrate ni se relevă poetul și criticul literar Daniel Marian din Deva în volumul „Cu zimți”, o provocare la lectură menită să ne dezvăluie glezna sufletului său, prinosul de sensibilitate.

Datorită încărcăturii cu care sunt acestea investite devin automat adevărate ferestre spre-o imensitate care te ține captiv și care te face să vezi lumea prin ochii unui poet zgârcit cu spusele sale, cuvinte investite cu emoții din străfunduri și sensuri capabile să te facă să vizualizezi ușor imagini, stampe.

În fapt provocarea vederii înaltului, a nemărginirii e o mânășă aruncată, un îndemn la vederea din interior, a profundului. Poetul devine astfel mesager, purtător de lumină și sensuri, vizionar și clarvăzător. El vorbește despre tot și toate, însă din dosul cuvintelor vezi chipul său oglindit în ape de suflet, cu liniști și neliniști interioare, fiind puternic ancorat la realitățile lumii înconjurătoare, stare ce-i amprentează întrucâtva scriitura: „sufletul mieilor/ se răzbună/cum altfel/ cu proaspătă/ curată clară/ zăpadă”, sau: „nici nu suntem/ pentru a se întâmpla/ pe această curbă/ fără niciun sens”, sau: „să trăiești/ frumos/nu trebuie/ să faci/ nimic/ dar să fii/oricum/ îngerii/te așteaptă”.

O trecere ușoară de la sacru la profan, de la tentația la cădere în descriptivism, la recuperarea rapidă și la concentrarea cuvintelor în vers.

O mai altfel de trădare a unui îndelung exercițiu liric - are numele adunat până acum pe opt cărți de critică literară și pe vreo 25 de poezie - puțința de a jongla ușor cu sensuri și valențe, pe rând investite sau sărăcite de importanța metaforei, fapt ce-i conferă avantajul conducerii dansului. Este răspunsul pe care-l dă mirării asupra lungimii versurilor sale, un răspuns care vine tocmai din poezia însăși, din consistența acesteia.

O poezie deloc muncită mult, o poezie creată numai din respirația actului inspirativ, ca o suflare. Și, la fel cum în Biblie ni se spune că omul însuși este un suflet viu, ca rezultatul a amestecului de lut și suflare de viață, Daniel Marian devine torță vie, arde-n poemele sale.

Astfel, într-o poezie deloc muncită, puțin șlefuită și aranjată versurile în sine devin mai importante ca poemul, imaginea stărnită și strunită de metafore ia fața versului, toate fiind pe rând voit scăpate-n mintea cititorului de către un autor năvălit la experimente poetice.

Această ieșire a lor din corsetul acestui gen liric, această circulație liberă, deloc haotică într-un spațiu încărcat de energii creatoare duce, inevitabil, către a acerbă căutare a expresiei memorabile.

Daniel Marian încearcă să facă asta limpezind elegant metaforele în imagini ușor de vizualizat, împingând multe din versuri până la limita aforismelor, până la investirea acestora cu experiență de viață.

E modul în care el vrea să facă lumea mai vie decât este, în care restabilește cumva ordinea în spatele aparențelor, curgerea sufletului materiei de către nicăieri spre niciunde, a mișcării în forme inerte, încremenite.

Daniel Marian**Cu zimți fără zimți printre zimți scrâșniind**

S-ar putea vorbi de un „animism” sui generis, forma lui de a umaniza cuvintele, de a le îmblânzi, de a le investi cu sensuri mai profunde: „am aflat astfel/ oamenii care vor să facă/ doar bine - sunt înghițiți/ de verde de roșu de albastru/ de galben în cele din urmă/ de alb - negrul fiind doar/ o poruncă absolut tâmpită”, sau: „cum să bântui tu lumea/ când nu știi ce e aia lumea/ și nici măcar nu știi/ cine ești dacă ești/ poate fi o mare greșală/ oricare descriptivitate”, sau: „nu toți oamenii/ sunt de-o seamă/ cu infinitul care/ nu există pentru/ că așa o fi de nu/ trebuie la nimenea”. În această poezie a lui Daniel Marian te domină senzația că autorului îi este teamă de spațiile largi, de poemele de respirație, el încercând să reducă totul la esențe, să înglobeze mituri întregi în câteva cuvinte.

Tocmai de aceea devin și mai interesante cele câteva poeme lungi, construcții mai largi ale unui poet ce pare a vrea să ne spună că acolo unde lumină nu este, nimic nu există, sau că de nimic nu mai este nevoie.

Ăsta pare a fi crezul său poetic, crezul său etic și poetic în același timp: „dacă ar vrea cineva/să îmi ia din vise/sunt prea multe nu/le mai știu număra nu/le mai știu culege cuprinde nu/le mai știu înțelege nu/le mai știu împărtăși//să muște din vârtejul lor/și somnul să mi-l ia cu totul/a devenit grea povară/eu care duceam lipsă de somn/acum mă întorc în el/de pe-o parte pe cealaltă/ca într-un lan cu cactuși/să rămână acolo doar/trei vise toate cu tine/în care ai fost ești vei fi tu”.

Îmi pare emblematic acest poem, iar ideea sacrificiului de sine este susținută de mesajul unei întregi cărți, una în care poetul a renunțat la balastul de cuvinte pentru a putea ușura șlefuirea imaginilor pietre prețioase.

Irina Lucia MIHALCA

Vorbește-mi, te rog, doar vorbește-mi

Poetul va vedea, astăzi și mâine,
cu toți ochii, prin toți ochii.

Poetul va simți, astăzi și mâine,
cu toate inimile, prin toate inimile.

Poetul va râde și plânge, astăzi și mâine,
cu lacrimile noastre, prin lacrimile noastre.

Poetul va scrie, astăzi și mâine,
cu toate mâinile, prin toate mâinile.

Poetul va trăi și muri, astăzi și mâine,
cu toate viețile voastre, prin toate morțile voastre.

Vorbește-mi, te rog, doar vorbește-mi!

Vorbește-mi de mirajul noilor primăveri,
de prima sau ultima vară!

Vorbește-mi de-a ta nestinsă flacără
chiar dacă continui să râd și să plâng prin ninsoare!

Vorbește-mi, te rog, doar vorbește-mi,
dar nu lăsa cuvintele iernii să ne viscolească inimile!

Unde ne duce caravana?

Așa încep poveștile, unii le spun drumuri,
alții le spun râuri,
toate curg, toate-s vii și focul arde.
O flacără vie! Cu ochii tăi de primăvară
răsfoiești pădurea decupând verdele din verde!

Dincolo de câmp curge
un fluviu mare
ce-adună multe râuri în drumul lui!
Adierea crengilor salciei plângătoare
se leagănă-n depărtate amintiri...

Căutăm, visăm, călătorim,
întâlnind prin freacăta copacului
ascuns în coaja amintirilor, din adâncul nostru!

Unde ne duce caravana? Spre tine, spre mine,
spre noi, nu știm ce ne-așteaptă mâine.
Suntem într-o poveste scrisă,
rând cu rând, tu un gând, eu alt gând,
El și Ea ~ două inimi.

Un cântec de demult îngân...
Este povestea ce umple sufletul
cu picătura ce-i lipsea.
Gândul curge ca și râul.

Ne privim în oglinzile oceanului
sorbindu-ne apa vie, apa iubirii,
apa eternei reîntoarceri. Monoton curge râul!

Tot timpul căutăm, asta-i universul
- pulsații, respirații,
floarea de lotus a luminii activate... –
pictând cerul cu stele, numai noaptea va ști
de ce nu-și arată cerurile.

Cu roua dimineții ne ascultăm bătăile inimii.
O lacrimă!
Picături de ploaie în inima mea!

Alegăm spre acele sunete lipite de noi,
asemeni muzicii
ce curge pe sub arcada lăuntrică,
asemeni ploii de stele
ce se revarsă în nopțile verilor noastre.

Oamenii au lumini aparte în priviri,
aleși sunt să poarte o lumină
ce pătrunde în orice întuneric.
Suntem fărâme de clipe, intensități,
amintirile lor și iubire, doar iubire!

Șoaptele timpului, subtil parfum de iasomie

Trăim în lumi paralele, presărate ici-colo cu
oglinzi
din care rar se reflectă imagini-tablou,
labirinturi prin care intrăm inconștient.

Șoaptele timpului, exorcizarea viselor
în timpul unei prohibiții la zâmbet,
Un înger damnat vinde
și cumpără lumea în numele echilibrului.
Lacrimi se preling prin cioburi,
raze de lumină reflectă
scânteii deformate de tășul sticlei,
Nisipul din clepsidra noastră se scurge impasibil.
"A whiter shade of pale..."
*She said there is no reason and the truth is plain
to see."*

- Mâna ta, Teah, mi-a cuprins disperarea,
cărarea râdea, ochii-ți zâmbeau, ochii-ți
plângeau,
te iubeam dincolo de viață și moarte!

Nu se auzeau nici măcar șoapte,
doar foșnetul clipelor și sângele buzelor.

Mâna mea îți contura chipul învăluit în ceața
timpului,
zefir de primăvară îți adia lumina din visul tău
reconstruit în secvențe-fragmente repetitive,
încă nedeslușit, doar mâna o știai,
zâmbet fugar al unei clipe, subtil parfum de
iasomie.

Simțea nevoia să-ți mângâie obrazul
ca și cum ți-ar fi alinat sufletul.

Cercuri noi se deschid...

Pr. Constantin STURZU

Migrarea românilor – binecuvântare sau blestem?

Este o mare durere, da! Dar este o împrejurare istorică ce poate fi convertită de ortodocșii români din diaspora într-o șansă nu doar de a lucra la propria mântuire, ci și de a-L (re)aduce pe Dumnezeu acolo de unde El însuși este acum exilat.

Suntem peste patru milioane de români plecați din țară, mai ales în Occident, majoritatea adulților fiind din categoriile de vârstă activă. Evident, acest lucru are un impact negativ asupra economiei românești și nu numai asupra ei. Dacă adăugăm la pierderile de populație și declinul demografic continuu, situația devine sumbră de-a dreptul. Există rapoarte de specialitate care consideră că, în 2050, populația României va fi de doar 14,5 milioane de locuitori. Între efectele negative ale emigrației se regăsește și numărul mare de familii afectate de divorț sau în care copiii nu s-au putut bucura de prezența constantă a unuia sau a ambilor părinți. Iar instabilitatea din familii înseamnă o societate mai vulnerabilă. Sigur, se poate vorbi și despre unele efecte pozitive. Spre exemplu, conform unui studiu realizat de Institutul Român pentru Evaluare și Strategie (IRES), din 2006 până în 2015, românii din afara granițelor au trimis în țară aproximativ 52 de miliarde de euro. Ca să aveți un termen de comparație, investițiile străine din aceeași perioadă au fost de 41 miliarde de euro. Dincolo însă de beneficiile pe care le-am putea identifica, emigrația este mai degrabă o tragedie pentru neamul nostru. Cu puține excepții, majoritatea celor care au plecat „afară” au fost nevoiți să facă acest pas din motive economice sau, pur și simplu, din dorința de a avea un trai decent, într-o țară mai civilizată.

Din câte știu, e un fapt fără precedent în istoria României acest exod masiv. Și nu sunt deloc semne că românii din afara granițelor s-ar întoarce curând acasă, dimpotrivă. Creștinește vorbind, noi avem nădejde că nimic nu se întâmplă fără un rost. Că, respectând libertatea omului, Dumnezeu îngăduie uneori chiar și tragedii la scară națională. Dar că toate pot avea un sens pozitiv, că toate se pot converti în repere din istoria mântuirii. De aceea este legitim să ne întrebăm, din perspectivă creștină: **„Poate fi ceva bun în această poveste care dă semne că va continua încă foarte mulți ani de zile? Ce poate face Biserica pentru românii din diaspora? Este migrația o binecuvântare sau un blestem?”**

Teologic vorbind, orice necaz sau încercare (ispită) este o șansă de a ne apropia mai mult de Dumnezeu. Sunt numeroși cei care dau mărturie că abia atunci când au ajuns să trăiască printre străini au (re)descoperit pe Hristos Domnul și Biserica Lui. Pentru toți acești ortodocși s-au înființat și funcționează în prezent, în Europa Occidentală, peste 700 de parohii românești. A fost un efort impresionat

depus de Biserica Ortodoxă Română, de a asigura credin-cioșilor din diaspora preoți și lăcașuri de cult. Și încă mai este nevoie de mulți preoți și de multe biserici pentru acele comunități nevoite să străbată distanțe foarte mari, până să ajungă la o parohie ortodoxă românească. Este suficient acest lucru? Categorie, nu. Cu tot efortul remarcabil, dacă ne mărginim doar la această lucrare, nu vom putea spune decât: **„Suntem slugi netrebnice, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem”** (Luca 17, 10). Dar ce am mai putea face? De ce nu ar fi suficient să purtăm de grijă doar de credincioșii noștri?

După Învierea Sa, Mântuitorul a lăsat un îndemn tuturor celor ce-și asumă statutul de ucenici ai Săi: **„Mergeți în toată lumea și propovăduiți Evanghelia la toată făptura”** (Marcu 16, 15). Spre deosebire de ortodocșii greci sau ruși, cei din spațiul românesc nu prea pot spune că au împlinit și această exigență evanghelică. Cu siguranță, nici contextul nu a fost favorabil unei astfel de lucrări. Vicesitudinile istoriei ne-au adus în situația de a fi mulțumiți cu faptul că nu ne-am pierdut dreapta credință. Dar cred că a venit vremea să lepădăm paradigma supraviețuirii și să ne deschidem spre a primi în inimă această chemare a lui Dumnezeu. Să înțelegem că am ajuns în Occident nu doar pentru a cere ceva, ci și pentru a oferi. Recunoscători țărilor care ne găzduiesc și ne oferă un loc de muncă și un trai civilizat, oferim și noi un dar: pe Hristos Domnul. Nu e vorba de a face prozelitism sau de a intra în sfera polemicilor confesionale, ci doar de a da mărturie vie despre dragostea lui Dumnezeu, mai ales acolo

(continuare în pag. 111)

unde ateismul, consumismul, adicțiile, lipsa de sens, diferitele maladii spirituale fac numeroase victime.

Concret, ce s-ar putea face? Ar fi nevoie de o largă sfătuire în Biserică, între cler și credincioși, spre a identifica, în lumina Duhului Sfânt, imperativele misionare ale momentului istoric în care ne aflăm - unul fără precedent pentru Ortodoxia româ-nească. Între deciziile ce s-ar lua apoi, nu cred că poate lipsi aceea de a se sluji, chiar preponderent, și în limba poporului care ne găzduiește. Știu că există o dorință a multor români ca măcar la biserică să se simtă ca în țară, dorind ca slujbele să se săvârșească exclusiv în limba română. Acest lucru a fost de înțeles în perioada în care cei mai mulți se amăgeau cu gândul că situația e una temporară, că se vor întoarce curând în România. Lucrurile s-au așezat deja pe un făgaș și a deveni rigizi în acest aspect ar însemna nu numai să dovedim lipsă de respect pentru limba ce se vorbește în țara care ne-a devenit, de acum, casă, ci și că subordonăm, în felul acesta, credința ortodoxă limbii române. Prin botez, am primit cetățenie cerească și suntem creș-tini ortodocși, înainte de a fi români. Și nu putem avea pretenția ca, pentru a cunoaște frumusețea mântuitoare a Ortodoxiei, străinul să trebuiască să ne învețe limba, decât cu riscul de a aluneca în zo-na ereziei filetiste. Dacă rămânem cantonați în această mentalitate, practic ne asemănăm creștinilor iudaizanți, care cereau celor convertiți dintre păgâni să respecte anumite precepte ale Legii date prin Moise, între care tăierea împrejur. Dar dincolo de aceste aspecte dogmatice și misionare, dovedim nerealism și nu anticipăm vremurile care vor veni, insistând mai mult pe ideea de neam, decât pe cea de conștiință ortodoxă. Deja în acest moment, cei mai mulți dintre copiii născuți în diaspora vorbesc mai bine limba poporului adoptiv decât româna. Istoria ne învață că, în cel mult două generații, urmașilor noștri le va veni greu să mai înțeleagă slujbele din Biserică, iar asta îi va îndepărta, cu siguranță, de Dumnezeu.

Sunt multe deciziile de care ar fi nevoie pentru ca prezența noastră în Occident să aducă roade bineplăcute lui Dumnezeu. Repet, dacă vom pica în capcana de a stăruî într-un continuu efort de supraviețuire și conservare, vom pierde. Dacă vom fi deschiși și ofensivi, în sensul evanghelic al cuvântului, și urmașii noștri se vor regăsi în Biserică, și alții vor descoperi în Ortodoxie corabia capabilă să-i salveze în aceste vremuri potrivnice credinței în Dumnezeu și să-i scoată la limanul veșniciei. Nu am putea spune, în concluzie, că migrația este o binecuvântare pentru poporul român, dar nici că este un blestem. Este o mare durere, da. Dar este o împrejurare istorică ce poate fi convertită de ortodocșii români din diaspora într-o șansă nu doar de a lucra la propria mântuire, ci și de a-L (re)aduce pe Dumnezeu acolo de unde El Însuși este acum exilat.

Marius ZAHARIA

Porcul ucis fără asomare îi bântuie pe săteni

Unul dintre porcii uciși neasomați îi bântuie pe țăranii din comuna Ciureștii Vechi și Noi.

Autorii acestui gest iresponsabil sunt cei din clanul Miriuță. Gura satului grăiește: „Niciodată nu am avut încredere în ei. Sunt niște marginalizați, care nu au ce căuta în Uniunea Europeană”.

Managerul acestei gospodării încearcă să-și justifice abominabila faptă: „Faptul că am tras două focuri de avertisment în aer, înainte de a omorî animalul, mi s-a părut suficient. Ce naiba, trebuia să îi aduc fanfara?!”

Indiferent de scuze, locuitorii sunt speriați. Mătușa Varvara de-abia mai are puterea să ne spună: „Mă duceam la cimitir să profanez mormântul fostului gine-re, când o voce de porc mi-a spus profetic să-mi țin sentimentele în frâu. Același porc m-a îndemnat la po-căință, căci, altfel, va urma o iarnă cumplită, cu tem-peraturi sub zero grade.

Curioși am discutat-o, iar ea a povestit: „VOCEA mi-a mai zis că vor veni urgii cumplite, de nu se vor mai înțelege om cu porc. De asemenea, inflația va face ca prețul untului să crească cu 3%”.

Primarul comunității este și el îngrozit: „Faptul că am fost chemat la DNA nu e o simplă întâmplare; simt că blestemul porcului m-a atins și pe mine. Voi da o mulțime de acatiste în care argumentez că toți suntem frați și nu inculpați”.

Conturile de Facebook vor fi impozitate!

Încă o veste proastă pentru cei chinuți deja de sentimentul că nu au ce face: conturile de Facebook vor fi impozitate începând de duminică seara. ”E o proprietate ca oricare alta - casă, mașină, reactor nuclear sau rachete balistice -, așa că trebuie să plătești statului dacă te lefăi pe internet”, a confirmat Samuel Pătrașcu, Înalt Prea Fericit Demnitar.

Bineînțeles, ca la orice bun, impozitele vor fi diferite de la sat (apropo, denumirea de sat e demodată; corect se spune *zonă calamitată*) la oraș. Noroc că văduvele vor beneficia de o reducere de 10%, dar trebuie să se prezinte la administrațiile financiare cu o adeverință de deces sau cu soțul deshumat.

Valoarea noului bir este între 100-500 lei. În plus vei plăti 50 lei pentru postarea mâței personale sau 100 per apus de soare. Cel mai mult va arde la buzunar un citat din Octavian Paler, care, în funcție de pro-funzimea lui, te poate costa și pâinea de la gură.

În cazul în care crezi că partea cea mai grea a trecut te-ai înșelat: urmează *Blogurile*. Așa că, dacă vrei să dai de știre întregii Românii la ce oră ai urinat astăzi sau că ieri la 21:35 ai ajutat o persoană necă-jită spunându-i cât e ora, te poți apuca de pe acum de strâns banii. Îi vei vira în contul 696969sex, larg deschis la Banca Transilvaniei și a Ținutului Secuiesc.

Adrian CREȚU**scurtă istorie despre un rege fără coroană**

în această seară a avut loc un eveniment politic
de o importanță absolut mondială
în curtea unei cârciumi jechoase
denumită, ironic, "Café Bar" –
(deoarece nu servesc deloc cafea) -
dintr-un cartier mărginaș al bătrânului meu oraș

acolo, un bătrânel înalt și uscățiv
s-a îmbătat crunt și s-a încoronat
cu de la sine putere
rege unic

dar fără coroană
al acestei terase murdare –
lucru care, în mod evident
nu putea rămâne fără consecințe
în desfășurarea istorică ulterioară

în scurt timp, a urmat o lovitură violentă de stat
în urma căreia bătrânul rege fără coroană
a fost detronat
ca urmare a primei sale decizii regale
și ușor jucăușe
de a închide, spontan și contra voinței populare
porțile noii sale împărății
în fața clienților terasei în cauză –
apoi, a fost alungat cu câțiva pumni în cap
acompaniați de numeroase picioare în fund
de către un barman, de asemenea, destul de beat
și iritat de această nouă conducere monarhică

toate aceste evenimente politice
de o covârșitoare importanță istorică pentru întregul
mapamond
au avut loc în timp ce îmi beam liniștit
cea de-a doua bere neumarkt
la o masă din apropiere
și înregistram febril cele petrecute
pe spatele unei hârtii oficiale de serviciu
pentru a nu se pierde nimic din proaspetele întâmplări
pentru posteritate

aseară, în parcare de la selgros, am omorât un înger

aseară, în parcare de la selgros,
am omorât un înger.

pe când mergeam liniștit să-mi iau ceva de băut
un înger mi-a sărit în cale în parcare imensă a
supermarketului
de la capătul liniei de autobuz 22.

s-a așezat brusc în fața mea și a început să-mi
vorbească repede,
într-o limbă stranie și guturală.
iritat, am încercat să-l dau la o parte -
dar îngerul nu vroia, cu niciun preț,
să mă lase să trec.

pe nesimțite, mintea mi-a fost cuprinsă
de o furie animalică
și am început să-l lovesc cu sălbăticie
plin de ură de entuziasm
nebunie...

loviturile mele curgeau năvalnic
peste fața... pieptul... peste mâinile...
și picioarele îngerului
care s-a umplut curând de sânge.

în mod ciudat -
el nu se ferea deloc de izbiturile mele repetate -
continua să-mi spună, în aceeași limbă
necunoscută, lucruri pe care nu le pricepeam,
în timp ce furia mea creștea tot mai mult.
până când îngerul s-a prăbușit sub loviturile mele
și a murit.

gâfâind, mi-am ridicat privirile și am privit în jur -
o liniște adâncă se așezase peste tot.
am inspirat adânc în piept aerul calduț al serii
cu miros de benzină și iarbă proaspătă din
parcare pustie de la selgros.

cerul senin era străbătut pe alocuri de fâșii
roșiatice -
precum rănilor deschise ale îngerului mort
care zăcea nemișcat la picioarele mele

mi-am tras respirația pentru câteva momente
apoi m-am căutat în buzunarele blugilor după o
monedă de 5 mii pentru căruciorul de cumpărături
și am intrat să-mi iau ceva de băut.

orice om este un cântec fără rimă

orice om este un cântec fără rimă
strident cu multe dezacorduri
în care este vorba de frică
nebunie moarte
și de o poveste de dragoste
care nu se sfârșește niciodată

orice om este o piesă lungă de teatru
al cărei regizor dirijează fără noimă
iar actorii sunt caricaturi îngroșate la absurd
ale spectatorilor triști din piața publică

orice om este un monstru urban rătăcitor
care mănâncă

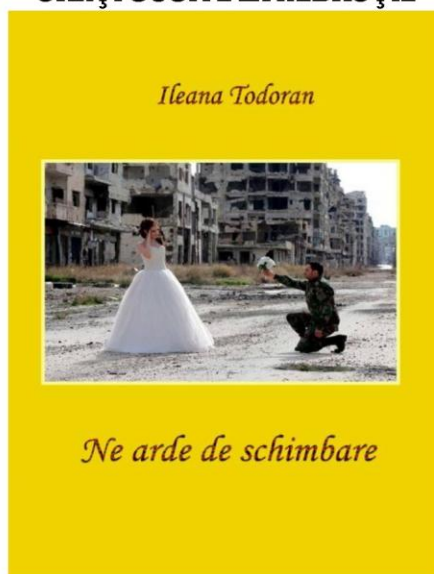
bea
se fute
votează
stă la coadă la Impozite și taxe
visează
plânge
râde
și apoi moare

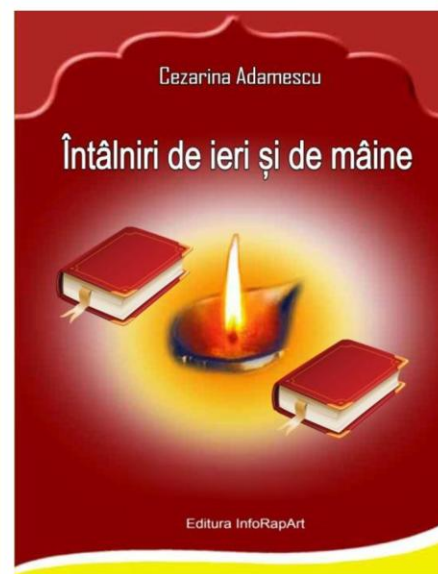
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

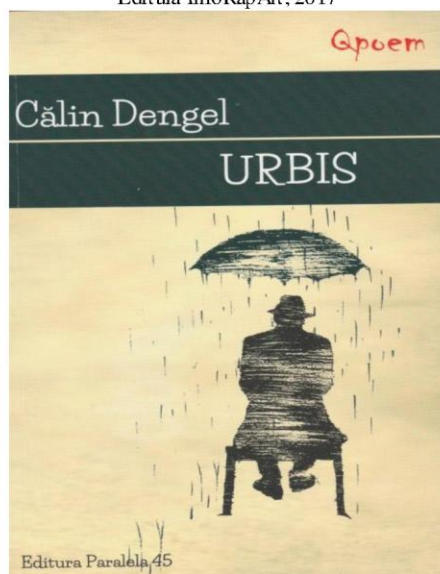
Andra Elena Pelineagră – #Fatacustareasufletului
Editura InfoRap Art, 2017

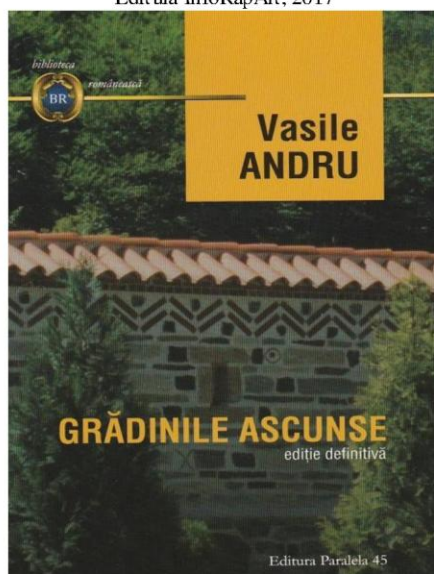
Ileana Todoran – Ne arde de schimbare
Editura InfoRap Art, 2017

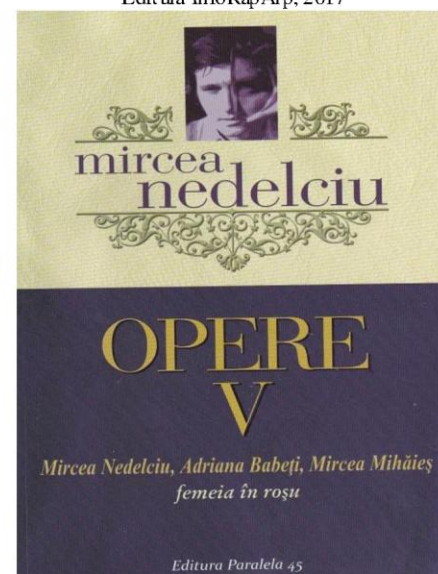
Cezarina Adamescu – Întâlniri de ieri și de mâine
Editura InfoRap Art, 2017

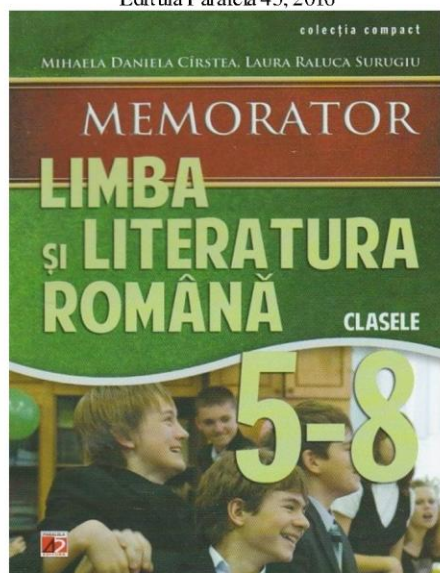
Călin Dengel – URBIS
Editura Paralela 45, 2016

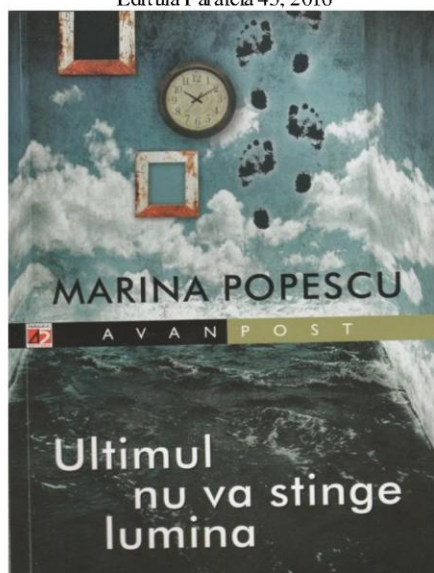
Vasile Andru – Grădinile ascunse
Editura Paralela 45, 2016

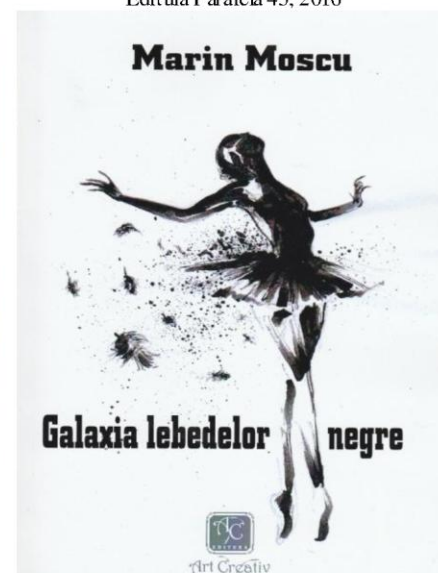
Mircea Nedelciu – Opere V
Editura Paralela 45, 2016

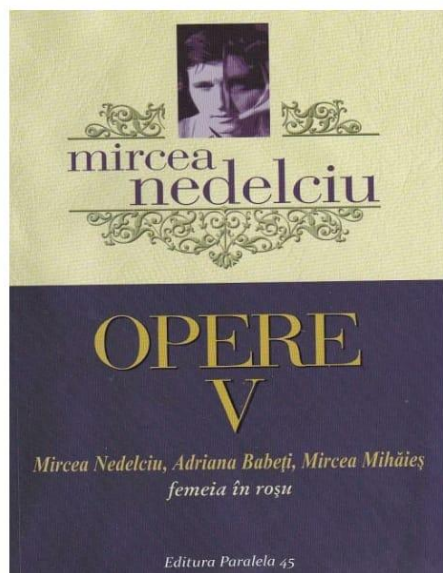
M.D. Cîrstea, L.R. Surugiu + Memoriator Limba și
Literatura Română, Editura Paralela 45, 2016

Marina Popescu – Ultimul nu va stinge lumina
Editura Paralela 45, 2016

Marin Moscu – Galaxia lebedelor negre
Editura Art Creativ, 2017

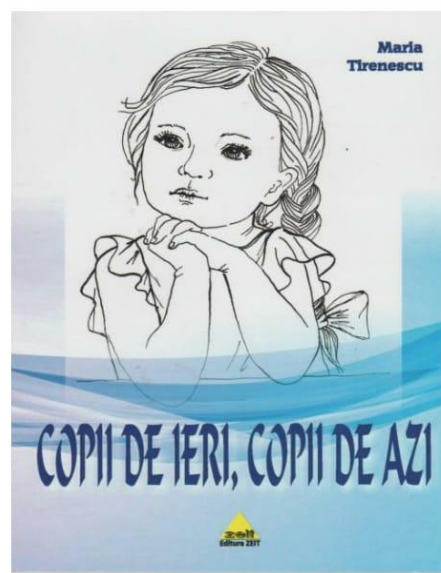

Mircea Nedelciu – Opere V
Editura Paralela 45, 2015

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

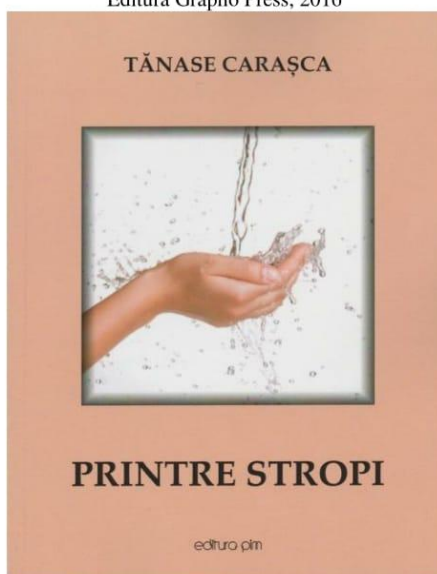
Carmen Huzum – La margine de lume
Editura Grapho Press, 2016

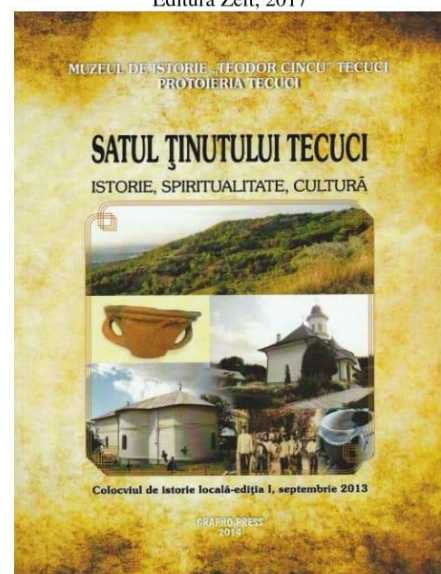
Maria Tirenescu – Copii de ieri, copii de azi
Editura Zeit, 2017

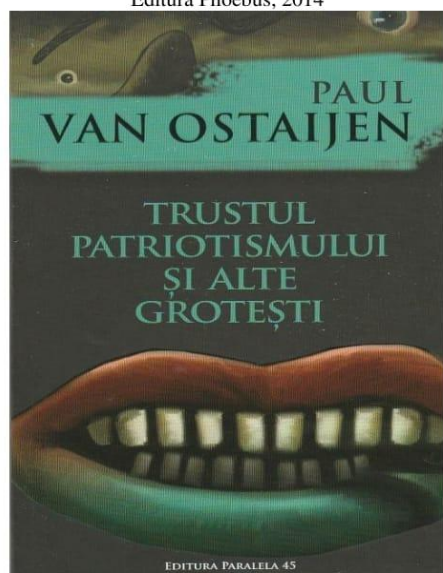
Aurel Scarlat – Gloanțe pentru tranziție
Editura Phoebus, 2014

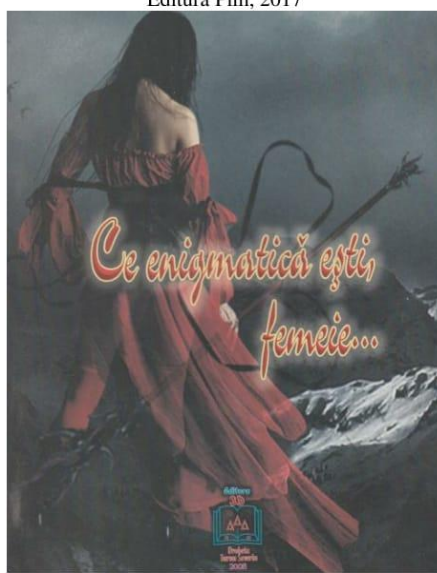
Tănase Carașca – Printre stropi
Editura Pim, 2017

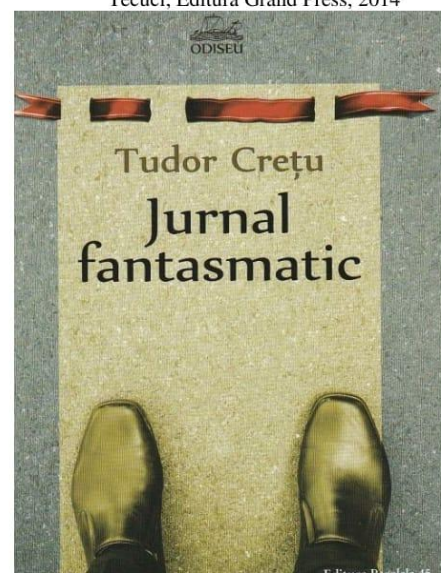
Muzeul de Istorie Tecuci – Satul ținutului
Tecuci, Editura Grand Press, 2014

Paul Van Ostaijen – Trustul patriotismului...
Editura Paralela 45, 2016

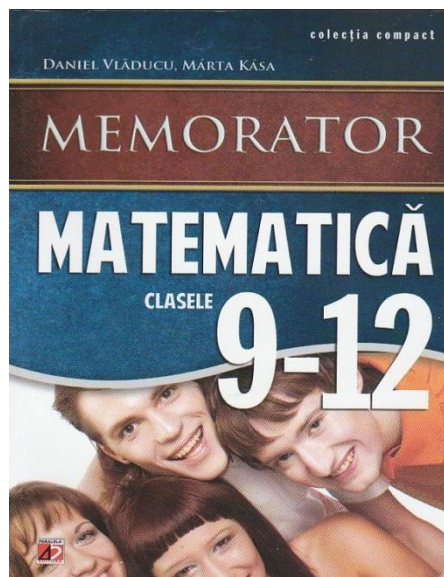

Antologie colectivă – Ce enigmatică ești, femeie!
Editura 3D, 2008

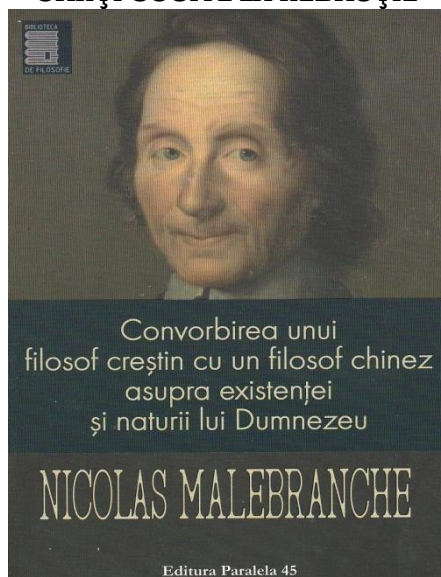

Tudor Crețu – Jurnal fantasmatic
Editura Paralela 45, 2016

CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

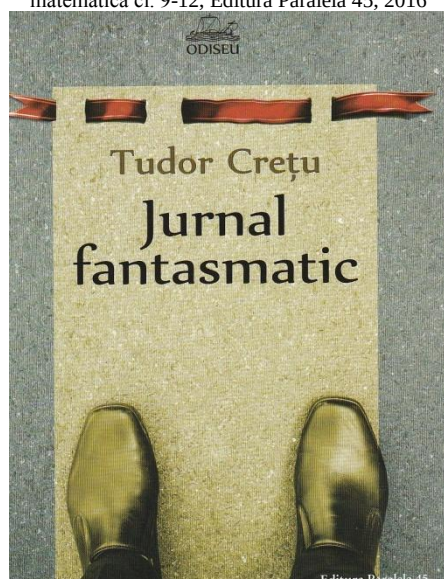
Daniel Vlăduțu, Marta Kasa – Memorator matematică cl. 9-12, Editura Paralela 45, 2016

Nicolas Malebranche – Convorbirea unui filosof creștin..., Editura Paralela 45, 2016

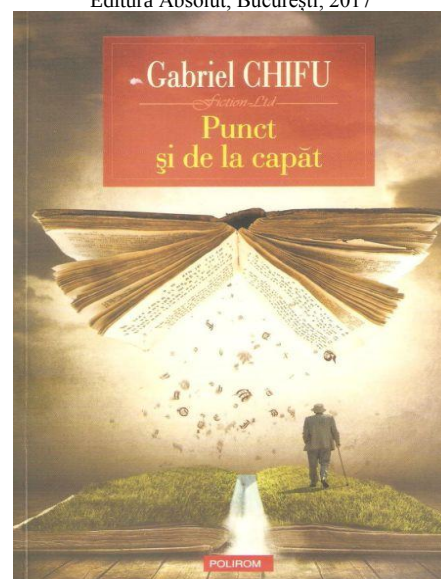
Maria Ieva – Spre omul din Vis Editura Absolut, București, 2017

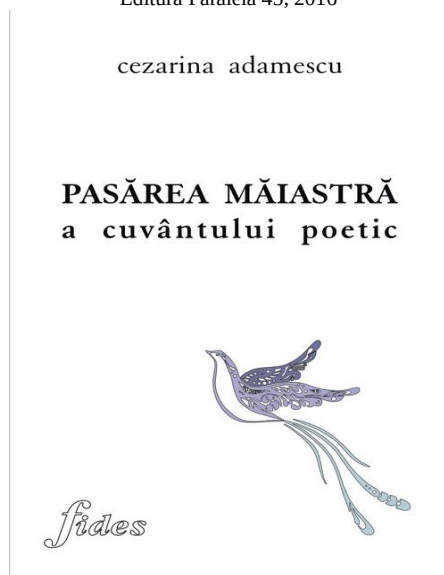
Tudor Crețu – Jurnal fantasmatic Editura Paralela 45, 2016

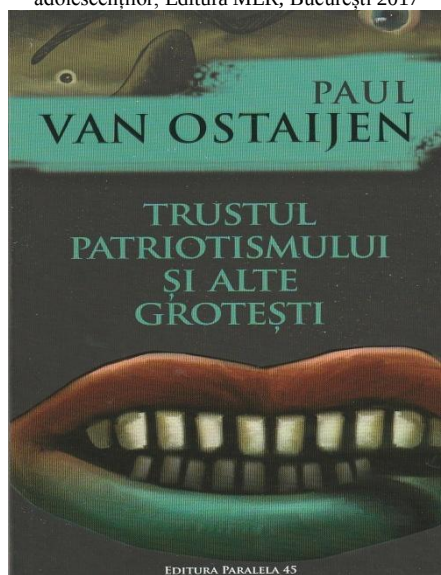
Cele mai frumoase poezii de dragoste ale adolescenților, Editura MLR, București 2017

Gabriel Chifu – Punct și de la capăt Editura Polirom, Iași, 2016

Cezarina Adamescu – Pasărea măiastră a cuvântului poetic Editura Fides, Iași, 2016

Paul van Ostaijen – Trustul patriotismului și alte grotești, Editura Paralela 45, 2016

Remus Foltoș - Ionuț Caragea - Oficiantul spontaneității, Editura eLiteratura, 2017

La mulți ani, Boem@

Revista Boem@ s-a impus rapid pe piața publicațiilor culturale prin calitatea materialelor publicate și a diversității operelor literare! Felicit redacția și artiștii publicați!

Patricia Lidia (Timișoara)

Boem@, o revistă de ținută, cu un conținut bogat, generos și divers! La mulți ani revistei și celor ce trudesc pentru apariția ei în aceste vremuri...

Maria Timuc, București (membru USR)

Revista Boem@ este pentru brăileni o ușă deschisă spre literatura română. Vă urez cu ocazia împlinirii a 100 de numere să aveți cât mai mulți cititori și cât mai multe astfel de sărbători!

Mihai Vintilă (Litera 13, Brăila)

De-a lungul anilor am avut o colaborare foarte bună cu revista Boem@ și țin pe această cale să-i mulțumesc domnului Petre Rău pentru generozitatea de care a dat dovadă. Domnia sa este un înfocat susținător al culturii și literaturii române. Felicitări pentru numărul 100 al revistei Boem@ și... Tot înainte!

Ionuț Caragea, Oradea (membru al USR)

A fost pentru mine începutul, cât și o mare ocazie de a cunoaște oameni din cultura română.

Lucia Pătrașcu (Brăila)

„Bucuria lucrului bine făcut, / O lacrimă din suflet de cultură, / E tot ce-ntr-o revistă aș fi vrut: / Monadă literară, picătură, / Această e Boem@ și-o salut!” Mă întorc mereu la această revistă pentru aspectul ei deosebit, pentru conținutul ei riguros, dar deloc rigid, pentru tematica diversă și acaparatoare, pentru încăpățănarea de a menține ștacheta la același nivel ridicat pentru fiecare număr, pentru respectul cu care își tratează cititorii (apariție foarte bine organizată și ușor de accesat pe net). Un adevărat model revuistic existențial. Invit pe toată lumea să o citească, din arhiva oferită cu generozitate de redacție. La mulți ani și la cât mai mulți cititori!

Cornelia Bălan Pop

Revista de Literatură și Artă Boem@, un ghiocel proaspăt ce a ridicat privirea spre lume în luna martie 2009, a primit atâția ani putere de viață de la Soarele creației literare al celor care s-au învrednicit să semene pe ogorul reavăn al primăverii sale seminte de iubire pentru tot ceea ce înseamnă cuvântul dăruit. Și, iată că, asemeni unui soi bun, a rodit și rodește în continuare cucerind cititorii. Acum, când în luna iunie 2017 împlinește 100 de veri bogate, spornice și încununate de zămbetul dăinuirii, îi doresc anotimpuri perene, întâlniri de lumină și inspirație literară cu făuriri trainice. Să rămână în continuare mărtisorul iubirii noastre, să reînfiorească luna de lună, să ne primească în casa sa și să ne viziteze mereu, pentru a ne dăruiră prinosul de frumusețe culturală pe care i l-au hărăzit făuritorii săi. La mulți ani, Revistă dragă!

Lucia Pătrașcu (Brăila)

Boem@, publicația care m-a prins în arc peste Carpați, de Dunărea literară. Pentru mine, Boem@ este un spațiu spiritual în care mă regăsesc, unde fac conexiuni, leg prietenii, cu confrății mei. La mulți ani, Boem@! La mulți ani, Petre Rău!

Melania Cuc, Bistrița (membru al USR)

Cu ocazia aniversării numărului 100, doresc revistei Boem@ o viață cât mai lungă, în care să cuprindă numele cât mai multor scriitori care să îi mențină valoarea deja dobândită. Sunt onorat că m-am numărat printre colaboratorii acesteia!

Marius Cioarec

Revista BOEM@ este precum o expoziție de artă, unde suntem bineveniți cu toții, cei care avem ceva valoros de exprimat, de afișat pentru publicul admirator. De fiecare dată suntem încurajați, apreciați, promovați pentru realizările noastre. Participarea este deschisă, dar textele propuse sunt atent verificate, încât să fie de excepție. Noi talente, noi idei își găsesc loc în această generoasă manifestare culturală!

Viorel Darie (București)

Propoziția „Nimic nu aste întâmplător în viață” conține atât de mult adevăr, încât a reușit să devină aproape un truism. Întâmplarea care m-a apropiat de prestigioasa revistă BOEM@ din Galați s-a petrecut tocmai la Tecuci, unde fusesem invitat, cu ani în urmă, la o lansare de excepție, sub patronajul prietenului meu Dionisie DUMA, a cărții „Râni nevindecate” semnată de către fosta mea colegă de Școală Pedagogică din Buzău, scriitoarea Speranța Calimi. Acolo l-am cunoscut pe distinsul Director – matematician, poet, eseist, prozator, critic literar, publicist Petre RĂU, înainte de toate, un admirabil caracter, un suflet nobil și un desăvârșit profesionist în ale gazetăriei, cum aveam să mă conving luând contactul cu prestigioasa revistă pe care o conduce.

Mărturisesc că de atunci am rămas un fidel cititor și colaborator al revistei care impresionează printr-o prezentare grafică de excepție, prin calitatea materialelor, prin excelentul echilibru între colaboratorii permanenți ai revistei și cei tineri, dar mai ales prin problematica extrem de diversă și actuală abordată. Mă bucură faptul că am fost „adoptat” în rândul colaboratorilor permanenți ai revistei, numele meu fiind înnobilit prin apariția în paginile ei.

Acum, când prestigioasa revistă a ajuns deja la numărul 100, mă asociez tuturor colaboratorilor și cititorilor urând: Viață lungă și fructuoasă revistei cu nume inspirat, BOEM@! Putere de muncă și sănătate Directorului și Redactorului-Șef! Inspirație tuturor colaboratorilor acestei familii admirabile, BOEM@! Cu prețuire,

Titi Damian (membru al USR)

În opinia mea Revista Boem@ cuprinde în paginile sale valoroase expresii ale spiritului sud-estic al României. Ea oferă iubitorilor de literatură o reală delectare a lecturării și o inedită experiență publicistică. La multe numere, Boem@!

Elisabeta Drăghici

Boem@ este o arhitectură a spiritului în cuvinte. Arcul voltic, scânteia ce țâșnește din paginile ei, textele pline de substanță, deschiderea pentru cultură înaltă o așează printre publicațiile de cea mai aleasă distincție și rafinament intelectual. Iar făcătorul ei, scriitorul Petre Rău, om înzestrat cu simț artistic, cu întinse lecturi dincolo de marginile specialității sale, împătimit de literatură, de cultură veritabilă este un adevărat vrăjitor prin **cuvinte potrivite**. Acum, la ceas de popas pentru bilanț și aniversare îi doresc să nu obosească a ajuta omul să iasă din haosul social și să se înalțe în el însuși. Drum luminos până dincolo de zare!

Tase Dănăilă (Tecuci)

Cu toții, cei de la revista Boem@, suntem niște boemi desprinși de sumbrul spectacol, aducător de deznădejdi, al lumii fără poezie. Cu adevărat numai visul este al nostru și cine visează dobândește sensurile necesare, ce conduc spre o viață liniștită. „Boem@” este un loc unde se visează, la intrarea căruia simți că ai uitat de toate frământările inutile de mai înainte.

Constantin Oancă (membru al USR)

Stimată redacție, Prin intermediul unei prietene am aflat cândva de revista **Boem@**. Mi-a plăcut numele și, în timp, am început o colaborare. Citind-o, însă, am descoperit numeroase informații din lumea literară, am cunoscut scriitori și tineri în curs de afirmare. Mi-a plăcut mult ideea de a participa la publicarea de cărți comune, modalitatea de a cunoaște pasionați ai scrisului din toată țara și, prin intermediul prefețelor, păreriile unor scriitori consacrați despre creațiile literare din fiecare astfel de carte. Revistei **Boem@** îi urez cât mai multe numere la fel de interesante și frumoase, iar colectivului redacțional îi doresc să fie la fel de inspirat și pasionat cum ne-a dovedit că este. La mulți ani, **Boem@**!

Maria Tirenescu (Cugir)

„Boem din vechime am rămas, un trecut, / Dar lumea se schimbă pe alt început / E bine când mă regăsesc și citesc / Revista „Boem@” pe care-o iubesc”. Mă regăsesc în „exilul sufletului” / Revista apare ca o poezie... / Deslușesc. / Este o încântare, pe scena unui mare tineresc. / O inimă mare / Zâmbesc!”

Petru Jipa (Germania)

Pentru mine Revista **Boem@** reprezintă: libertate de exprimare, hrană pentru suflet, zborul inimilor înaripate - lumini călătoare captive în eternitatea secunde, dovada cuvântului renăscut din om și a omului renăscut din cuvânt.

Maria Ieva (Timișoara)

Revista **Boem@** este o publicație deosebită, caracterizată de eleganța stilului, profunzimea cuvântului și originalitate. Aceasta se remarcă prin lumina care străbate cuvântul. Consider că este o revistă demnă de apreciat, ale cărei file merită citite fiindcă au un mesaj plin de sensibilitate și frumos. În calitate de colaborator, am admirat principiile și valorile care stau la baza apariției sale și frumusețile universale pe care le promovează. În concluzie, o revistă care se respectă și pentru care am tot respectul.

Alexandra Mihalache (Slobozia)

De revista „Boema” sunt legată sufletește pe viață. Primii pași în literatură i-am făcut debutând în paginile ei, încurajată de directorul acestei reviste, scriitorul Petre Rău, cel care mi-a devenit mentor și alături de care m-am înălțat printre cuvinte fără să-mi fie teamă că mă rătăcesc. Le doresc amândurora viață lungă, pentru că, atât scriitorii debutanți, cât și cei cu experiență au nevoie de un loc în care să publice, știind că rândurile scrise de ei vor ajunge la sufletul a mii de cititori. La mulți ani, „Boema” mea dragă!

Denisa Lepădatu

Am citit multe reviste literare, începând din anul 1971 (anul debutului meu) și până în prezent. Dacă înainte de 1989 aproape că puteai număra pe degetele de la ambele mâini revistele care publicau literatură, în prezent asistăm la un fenomen pe cât de uimitor pe atât de îngrijorător. Au apărut o puzderie de reviste, ca ciupercile după ploaie. Din păcate, puține dintre acestea publică literatură adevărată, de calitate. Nu există nicio cenzură a valorii în redacțiile multora, fiind adeseori publicate creații doar pentru a umple zeci de pagini pe care puțini le citesc.

Am descoperit însă, cu bucurie, revista **BOEM@** și cu fiecare nouă ediție rămân plăcut impresionat de tot ceea ce se publică în paginile sale, ca dovadă că redacția refuză să coboare ștacheta valorii. Iată motivul care mă face să cred în viitorul acestei minunate reviste și să felicit pe cei care răspund de editarea ei, grupați fiind în jurul directorului Petre Rău. La Mulți Ani! „BOEMA-i o revistă-ntre reviste / ce se-ncăpățânează să reziste, / este-o publicație cu un țel sublim / pe care-o apreciem și o iubim”.

Ioan Vasiliu, scriitor si jurnalist

Numărul 100 să fie unul cu noroc, să aducă revistei un viitor literar cât mai frumos și cât mai apreciat, așa cum, de-a lungul timpului s-a întâmplat! La mulți ani, **BOEM@**!

Corina Petrescu (Satu Mare)

Sunt un cititor constant al revistei literare **Boem@**, din anul 2011 și colaborator, motiv de satisfacție personală deosebită. Aștept cu interes apariția fiecărui număr al revistei, interes stârnit de calitatea textelor publicate și doresc să adresez felicitări domnului director Petre Rău și întregului colectiv al revistei pentru profesionalismul de care dau dovadă.

Marcoci Dorian (Târgu Mureș)

Boem@ este o revistă personalizată, în care apar autori care au ceva de spus; și o spun bine. Petre Rău este Petre Bun, care păstorește cu prestanță și relevanță destinele publicației. Felicitări, alături de colectivul redacțional!

Vasile Popovici

Acrostih: „Peste tot unde-i lumină / E-o grădină de cuvinte, / Toate-s raze în retină, / Rânduie, potrivite... / E un dar de frumusețe, // Simț artistic în tipare, / În spirite de prezențe, // Briză de hebdomadare, / Orișicând în măreție / Emanând gândire sfântă, / Mulți ani Petre, dar și ție / Azi revistă mult iubită!”

Marin Moscu (membru al USR)

ACEST BELCANTOU ÎNĂLȚĂTOR AL MELODICITĂȚII - REVISTA BOEM@... În grădina cuvintelor **BOEM@** (director scriitor, publicist **Petre Rău**), în care ne regăsim deopotrivă de la ipostazele de *firicel de iarbă și floare, sămânță și fruct, pui și pasăre...*, până la atotcuprinderile totunitarului **noi - în arta de a fi**, ne aprindem mereu în culorile îngemănate ale tuturor artelor contopite cu astralul fiecăreia dintre cele două dimensiuni - Pământ și Cer - o așternere de pacte pacifiste ca răspuns la chemările interioare. Pe pagini monitorizate cu atenția clarvăzătorului la diversele reacții ale unui cititor, pe cât de elevat, pe atât de pretențios la respectarea unor rigori ale scrisului atins volens-nolens de fenomenul globalizării, iată că acestui colectiv de redacție, **Boem@**, într-o componență a uni-melodicității, inclusiv: Petre Rău, Mihail Gălățanu, Cristian Biru, Valeiu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G. Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Maria Ieva, Cristina Roșu, Elena Liliana Fluture, Daniela Cașu, împreună cu toți colaboratorii/autorii din tot arealul românesc, la fel de frumoși la suflet și chipul de pe el al cuvântului trăit la justa valoare, îi reușește să ne ofere casa celui de-al o sutălea număr al acestei reviste în care se respiră cu aroma florii de busuioc a unei continuu renașteri, prospețimea înălțării fiind sugerată și de reflecția în ea a numărului 100. Îmbietor să-l descoperim ca perfecțiune totală, lucru sugerat de numerologie, vom savura din plăcerea de a ne subordona ideii: omul, a cărui soartă este legată de acest număr, va avea parte de succese în activitate. Le-o dorim cel mai mult - astăzi și întotdeauna - tuturor celor ce se simt parte **BOEM@**, dar îndeosebi celor cărora le datorăm apariția acestei reviste prestigioase, cu atât mai mult cu cât este vorba de niște colegi merituosi care au grijă de frumos și depun eforturi pentru a-l menține mereu în limitele următorului acrostih: „Belcantou înălțător al melodicității, / O sută de părți se adună-n întreg./ Etern, pe o undă a sacrosanctității / Mister e CUVÂNTUL - într-un acerb / **@notimp** al trăirii pulsului vieții”.

Lidia Grosu (Chișinău)

Revista literară **Boem@** este revista în care trăiesc cuvintele, care unește și leagă pe neobligate poeții, scriitorii și cititorii de o lume miraculoasă. Este uimitor câtă viață literară vie, conține.

Renate Müller (Germania)

La mulți ani BOEM@! Felicitări și ȚIE, și întregului colectiv condus de prietenul meu PETRE RĂU! Vă doresc un concubinaj fericit, care să se materializeze în cât mai multe numere, spre mulțumirea tuturor! La mulți ani!

Dumitru Cosma (Petroșani)

Prin cele o sută de numere apărute, revista Boem@ s-a remarcat ca o prezență activă și referențială în viața spirituală a arealului gălățean și a Moldovei de Jos. Diversitatea tematică, calitatea și numărul mare al colaboratorilor care semnează în paginile ei, dau măsura exactă a importanței și oportunității ei în ansamblul spiritualității românești. Aduc felicitări calde d-lui Petre Rău - sufletul acestei inițiative - viață cât mai lungă revistei și celor ce trudesc pentru apariția ei. Păstrați-vă nescăzut entuziasmul și dorința lucrului bine gândit, bine procesat și bine înfăptuit.

Ionel Necula (membru al USR)

Cu toții, cei de la revista Boema, suntem niște boemi desprinși de sumbrul spectacol, aducător de deznădejdi, al lumii fără poezie. Cu adevărat numai visul este al nostru și cine visează dobândește sensurile necesare, ce conduc spre o viață liniștită. „Boema” este un loc unde se visează, la intrarea căruia simți că ai uitat de toate frământările inutile de mai înainte.

Constantin Oancă (membru al USR)

Revista Boem@ ajunsă la al 100-lea număr, grație scriitorului Petre Rău, se remarcă prin echilibru, consistență și, foarte important, poate singura din Galați care încă de la prima ei apariție are o vizibilitate atât on-line, cât și în format tipografic.

Virgil Costiuc (membru al USR)

Revista BOEM@ – ambasadorul românilor de pretutindeni. Cunos și citesc Revista BOEM@ de mai mulți ani, fiind apoi și unul dintre autorii care cu deosebită plăcere a ales anume paginile acestei minunate ediții pentru a publica din propria creație. Revista BOEM@ e platforma de lansare a nenumărate lucrări de diferite genuri și nume atât a autorilor consacrați, cât și autorilor tineri. Analizând atent materialele din prestigioasa publicație, vom constata că e vorba de un adevărat **ambasador mass-media** al poezilor, tinerilor savanți, prozatorilor, exegeților - al oamenilor de cultură, a românilor de pretutindeni. Din 2014 Revista BOEM@ e un partener de nădejde al Festivalului Internațional de Poezie - Renata Verejanu, proiect desfășurat de Academia Europeană a Societății Civile și de Institutului de Filologie al AȘM, proiect la care au participat sute de autori atât din toate județele României, cât și din Canada, Australia, Macedonia, Bulgaria, Italia, Ucraina și toată Moldova, domnul Petre Rău fiind invitat să ne onoreze și să facă parte din Juriul Internațional. Asume în Revista BOEM@ cititorii din România au găsit informație necesară și despre *Congresul Mondial al Eminescologilor*, proiect al academicianului Mihai Cimpoi, și despre alte evenimente desfășurate în Republica Moldova, cum ar fi simpozioane, conferințe, lansări de carte etc. - evenimente care reunesc personalitățile de pe ambele maluri ale Prutului. Poetul Petre Rău, sufletul și editorul acestei publicații de prestigiu, pe drept se poate bucura că revista, în care Domnia Sa își toarnă sufletul și munca inspirată, se află și în casele scriitorilor de la Chișinău, Bălți, Ocnița, Cahul, și în Biblioteca Națională a Moldovei, în multe alte biblioteci universitare, academice dar și cele din localitățile cele mai nordice și sudice ale Moldovei, unde e nespuse de necesar fiecare exemplar. La Mulți Ani, BOEM@, la mulți ani întregii echipe!

Renata Verejanu (Chișinău)

La aniversarea numărului 100 al revistei literare „Boem@”: Felicitări domnului director Petre Rău și redactorilor revistei, cei care au înnobilit revista mereu, de o sută de ori! Numere „transfinite” în continuare!

Toader Buhăescu

Boema, pentru gălățeni, reprezintă Steaua Sud-Estului Moldav! Un fel de Corabie, pe coverta căreia au urcat doar mateloți cu experiență: Vrednici slujitori ai artei literare, zămisliti la Dunărea de Jos! La proră, scriitorul Petre Rău, o conduce, cu mână forte, spre orizonturi din ce în ce mai limpezi, din ce în ce mai frumoase! Un semn că este gata, în calitate de căpitan, să traverseze lumea! De fapt, la numărul 100, Boema atinge Ecuatorul! De-acum, cap-compas spre Polul Nord al Literaturii Române! Viața lungă, Boema!... Cu sănătate și nesfârșită iubire!

Coriolan Păunescu (membru al USR)

„Boem@” a fost și este un vis frumos. Un vis real, dintre acelea care pot schimba în bine câte ceva din ceea ce nu merge cum ar trebui în această lume, care este și a scriitorilor! Numărul 100 este, desigur, o convenție! În „Upanișade” stă scris: „Ceea ce este nețărmuit aduce fericire. Nu există fericire în micime”. Petre Rău a avut un vis care, ca orice vis care se respectă, nu poate avea... țarm. Nu știu, desigur, dacă „Boema” a adus fericire, dar cu siguranță momente de împlinire, prietenie, da! Să fie acestea nenumărate! La mulți ani și cât mai multe cuvinte potrivite! Pace tuturor!

a.g.secară (membru al USR)

Viață lungă!

V-am descoperit mai întâi în spațiul virtual, la doi sau la trei ani de la apariție, nu mai rețin cu exactitate, dar de atunci v-am urmărit cu un interes vădit, cu atât mai mult cu cât, între timp, am fost primit cu brațele deschise printre colaboratori, publicând fără restricție ceea ce am încredințat redacției. Boem@ e o publicație vie, incitantă de cele mai multe ori, care promovează cu adevărat valorile artistice și, prin prestigiul colaboratorilor și calitatea textelor inserate, menține și întreține gustul pentru lectură. O citesc lună de lună cu plăcere și mă bucur că scriitorul Petre Rău, sufletul și animatorul ei, a adunat în jurul său un nucleu de creatori valoroși, menținând un climat propice creației și întărind zicerea *nasc și la Moldova oamenii!* La mulți ani și la cât mai multe apariții! Să rezistați măcar până la numărul 1000!

Cornel Galben, Redactor-șef Televiziunea Literară

Felicitări revistei Boema! Revista de literatură și artă «Boem@» a sprijinit mereu oamenii de cultură și creație, promovând literatura lumii necondiționat și oferind posibilitate tuturor de a se expune. Este o revistă structurată și bine organizată pentru valoroasele ei colaborări fiind binevenită cititorului avid. De la poeți începători la mari poeți români, de la critici literari, traducători la publiciști și prozatori, toți și-au găsit locul în acest locaș al culturii ghidat de scriitorul Petre Rău. Cu ocazia apariției celui de-al o sutălea număr țin să aduc mulțumiri Colegiului de Redacție al Revistei care cu grijă aduce literatura mai aproape de oameni!

Mihai Doloton (Rep. Moldova)

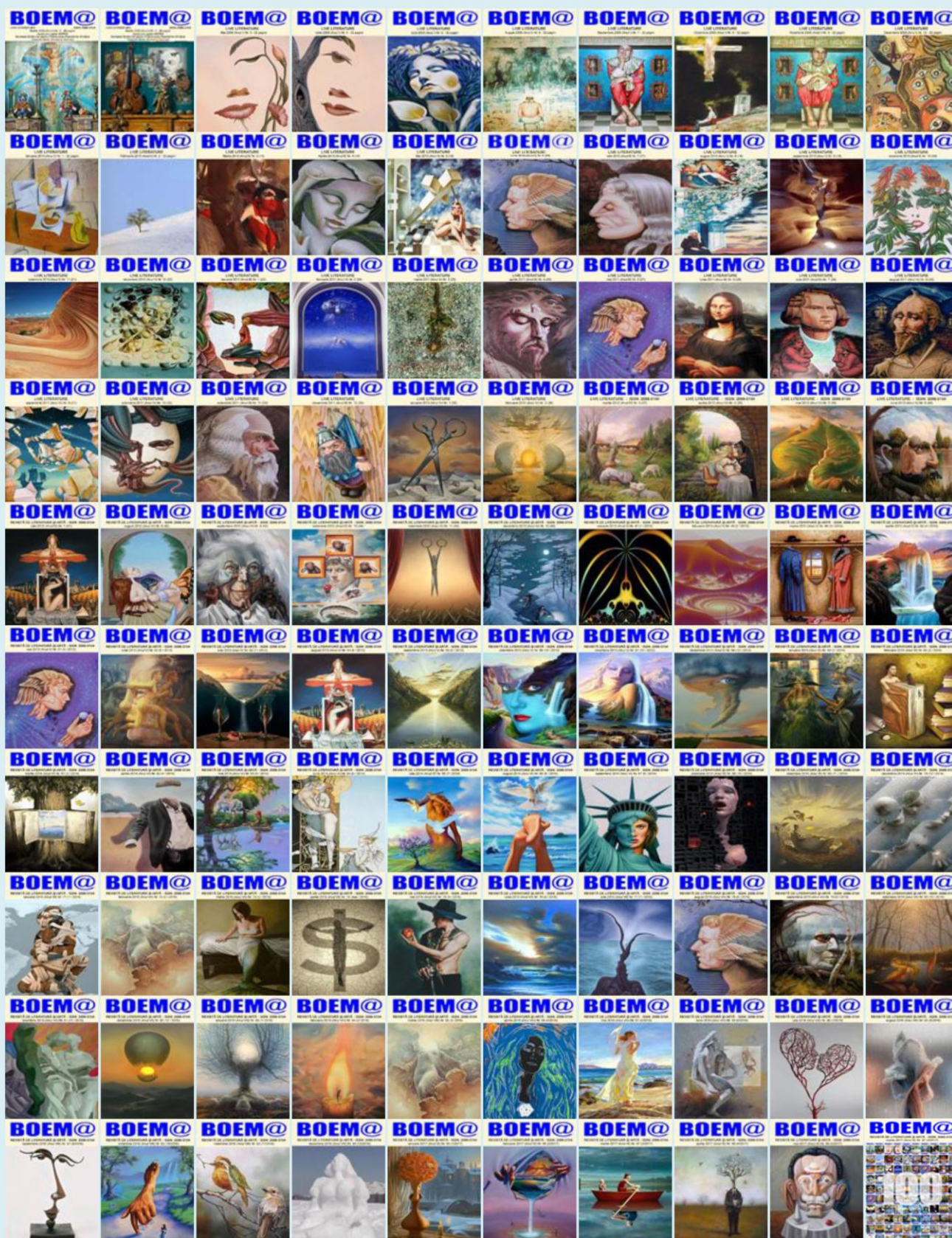
Revista Boem@ e mama mea. Aici am fost publicat prima oară. Aici am învățat să cercetez literatura mai aprofundat. De aici am plecat să public în primele antologii pentru care am primit și premii. Sunt recunoscător colegilor de la revista Boem@ și în special d-lui Petre Rău. Să ne ajute Domnul, ca prin această revistă să crească noi și noi generații de scriitori. La mulți ani, Boem@!

Alexandru Cocetov (Bălți - Rep. Moldova)

Revista literară **BOEM@**

La aniversarea celor 100 de numere (martie 2009 - iunie 2017)

BOEMA

100

apler

www.boema.informart.ro